

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Institutet för hälsa och välfärd
National Institute for Health and Welfare

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Sosiaaliturva 2010
Socialskydd
Social Protection

SVT

Päihdetilastollinen vuosikirja 2010

ALKOHOLI JA HUUMEET

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2010

Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2010

Päihdetilastollinen vuosikirja 2010

Alkoholi ja huumeet

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2010

Statistical Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2010

Tiedustelut – Förfrågningar – For further information
Marke Jääskeläinen 020 610 7654
Martta Forsell 020 610 7369
Lennart Wahlfors/Valvira 050 324 9704

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Toimitusneuvosto – Redaktionsråd – Editorial board

Päivi Hämäläinen, puheenjohtaja – ordförande – Chair
Anna Heino, sihteeri – sekreterare – Secretary
Nina Knappe
Tiina Palotie-Heino, Knapen sijaisena – vikarie för Knappe
– deputy for Knappe 7.9.2009–31.12.2010
Irma-Leena Notkola
Tiina Puhakka
Outi Räikkönen
Salla Säkkinen
Pirjo Tuomola
Ari Virtanen

© THL

Svensk översättning: Käännös-Aazet Oy
English translation: THL
Taitto – Lay out: Sirpa Virtanen
Kansi – Pärm – Cover: Seija Puro

ISBN 978-952-245-404-1 (verkko)
ISSN 1796-0479 (Suomen virallinen tilasto, verkko)
ISSN 1796-7465 (Päihdetilastollinen vuosikirja, verkko)

PÄIHDETILOSTOLLINEN VUOSIKIRJA 2010

Alkoholi ja huumeet

Päihdetilastollinen vuosikirja 2010 on päihdealan yleisteos, joka sisältää keskeiset tilastotiedot Suomen alkoholi- ja huumeoloista sekä yleiskatsauksen Suomen päihdetilanteen kehityksestä.

Lisäksi se sisältää tietoja päihteiden käytöstä muissa maissa.

Päihdetilastollinen vuosikirja ilmestyy nyt neljännentoista kerran. Se on alkoholitilastojen osalta jatkoa Alkon vuodesta 1932 julkaisemalle Alkoholitilastolliselle vuosikirjalle, mikä mahdollistaa alkoholiolojen kehityksen seuraamisen pitkinä vertailukelpoisina aikasarjoina aina 1930-luvulta lähtien. Vuonna 1995 vuosikirjan sisältöä laajennettiin käsittämään myös huumausaineet ja päihtymystarkoituksessa käytetyt lääkkeet. Vuosikirjassa esitetään keskeinen tietoperusta niin alkoholi-poliittiselle päätöksenteolle ja alkoholiolojen arviointiin kuin myös huumetilanteen kehityksen seurantaan ja Suomen päihdetilanteen kokonaiskartoitukseen.

Päihdetilastollinen vuosikirja julkaistaan tänä vuonna sekä verkossa että painettuna. Verkossa julkaistava kirja on veloituksetta kaikkien aiheesta kiinnostuneiden ulottuvilla. Painettua kirjaa voi ostaa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen kirjakaupasta. Lisäksi alkoholi- ja huumeetilastoja on sisällytetty THL:n Sosiaali- ja terveydenhuollon tilastolliseen vuosikirjaan 2010. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy myös sähköisesti SOTKANet-indikaattoripankista osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

Päihdetilastollinen vuosikirja tehdään Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) ja Terveystieteiden- ja sosiaalihuollon lupa- ja valvontaviraston Valviran yhteistyönä. Vuosikirjan vastaavina toimittajina ovat olleet THL:ssa suunnittelijat Marke Jääskeläinen ja Sirpa Virtanen sekä Valvirassa tietohallintopäällikkö Lennart Wahlfors. Julkaisun laadintaan ovat osallistuneet Valvirassa erikoissuunnittelija Merja Hietala ja THL:ssa erikoistutkija Esa Österberg, erikoissuunnittelijat Ari Virtanen ja Martta Forsell sekä tutkimusassistentti Tuula Väänänen. Vuosikirjan käsikirjoitusta ovat kommentoineet tutkija Thomas Karlsson ja erikoissuunnittelija Outi Räikkönen THL:sta.

Helsingissä, joulukuussa 2010

Päivi Hämäläinen
Osastojohtaja

Marke Jääskeläinen
Suunnittelija

STATISTISK ÅRSBOK OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA 2010

Alkohol och narkotika

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika 2010 är ett översiktsverk över alkohol- och narkotikaområdet. Årsboken innehåller central statistisk information om alkohol- och narkotikasituationen i Finland och ger en överblick över utvecklingen på området. Boken innehåller också uppgifter om alkohol- och narkotikaanvändningen i andra länder.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utkommer nu för fjortonde gången. Alkoholstatistiken är en fortsättning på statistiken i Alkoholitilastollinen vuosikirja (Alkoholstatistisk årsbok), som publicerades av Alko fr.o.m. 1932. Med hjälp av långa jämförbara tidsserier kan man följa alkoholsituationens utveckling ända sedan 1930-talet. År 1995 utvidgades årsbokens innehåll till att omfatta även narkotika och läkemedel som använts i berusningssyfte. Årsboken utgör ett viktigt informationsunderlag för det alkoholpolitiska beslutsfattandet och bedömningen av alkoholsituationen, ett underlag som gör det lättare att följa utvecklingen av alkohol- och narkotikasituationen i Finland och att skapa sig en helhetsbild av nuläget.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika publiceras i år både på webben och i tryckt form. Nätpublikationen är gratis tillgänglig för alla intresserade. Den tryckta boken kan köpas i bokhandeln vid Institutet för hälsa och välfärd. Statistik över alkohol och narkotika har också publicerats i THL:s statistiska årsbok om socialvård och hälso- och sjukvård 2010. Indikatorer som beskriver alkohol- och narkotikasituationen i de enskilda kommunerna och på riksnivå finns också tillgängliga i elektronisk form i statistik- och indikatorbanken SOTKANet <http://www.sotkanet.fi/>.

Statistisk årsbok om alkohol och narkotika utarbetas av Institutet för hälsa och välfärd, i samarbete med Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira. Ansvariga redaktörer för årsboken är planerarna Marke Jääskeläinen och Sirpa Virtanen (THL) samt dataförvaltningschef Lennart Wahlfors (Valvira). Specialplanerare Merja Hietala (Valvira) samt specialforskare Esa Österberg, specialplanerarna Ari Virtanen och Martta Forsell, forskningsassistent Tuula Väänänen (THL) har deltagit i utarbetandet av årsboken. Forskare Thomas Karlsson och specialplanerare Outi Räikkönen (THL) har bidragit med värdefulla kommentarer till publikationen i manusstadiet.

Helsingfors, december 2010

Päivi Hämäläinen
Avdelningsdirektör

Marke Jääskeläinen
Planerare

YEARBOOK OF ALCOHOL AND DRUG STATISTICS 2010

Alcohol and drugs

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics 2010 provides key statistical information on alcohol and drugs and an overview of alcohol and drug trends in Finland. It also contains information on alcohol and drug use in other countries.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is now in its fourteenth edition. With regard to alcohol statistics, it is a follow-up to the yearbook of alcohol statistics published by Alko since 1932.

Alcohol trends can thus be observed as an extended and comparable time series from the 1930s to the present day. In 1995, the yearbook was expanded to include drugs and psychoactive pharmaceuticals. The yearbook offers an essential information base for decision-making on alcohol policy and assessment of the alcohol and drug situation and trends, giving an overall picture of alcohol and drugs in Finland.

This year, the Yearbook of Alcohol and Drug Statistics will be published both in printed form and as an online publication. The online version of the yearbook is available free of charge to all who are interested. The printed yearbook can be bought at THL's bookshop. Alcohol and drug statistics have also been included in THL's Statistical Yearbook on Social Welfare and Health Care 2010. Local- and national-level indicators on alcohol and drugs in Finland can also be found online in the SOTKANet indicator bank at www.sotkanet.fi.

The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics is compiled by the National Institute for Health and Welfare in co-operation with the National Supervisory Authority for Welfare and Health Valvira. The editors in charge are Marke Jääskeläinen and Sirpa Virtanen, Planning Officers at THL, and Lennart Wahlfors, Chief of Data Administration at Valvira. The following persons also participated in the compilation of the yearbook: Merja Hietala, Senior Planning Officer, at Valvira, and Esa Österberg, Senior Researcher, Ari Virtanen, Senior Planning Officer, Martta Forsell, Senior Planning Officer, and Tuula Väänänen, Research Assistant, at THL. Thomas Karlsson, Researcher, and Outi Räikkönen, Senior Planning Officer, at THL contributed their comments on manuscript drafts for this fourteenth edition of the yearbook.

Helsinki, December 2010

Päivi Hämäläinen
Director of Department

Marke Jääskeläinen
Planning Officer

Alkusanat	3
----------------------------	----------

SISÄLLYS	6
---------------------------	----------

Yleiskatsaus

1 Alkoholiolojen kehitys	16
---------------------------------	-----------

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat	16
1.2 Suomalaisten alkoholiasenteet	16
1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2009	17
1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat	17
1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus	18
1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus	18
1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus	19
1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus	19
1.4 Päihdepalvelut	20
1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut	21
1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa	21
1.4.3 Alkoholikuolemat	21
1.5 Alkoholi ja rikollisuus sekä säilönnöt	22
1.5.1 Väkivaltarikollisuus	22
1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset	22
1.5.3 Säilönnöt	23
1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset	23

2 Huumeolojen kehitys	23
------------------------------	-----------

2.1 Suomen huumausainepolitiikan peruslinjat	24
2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö	24
2.3 Suomalaisten asenteet huumeita kohtaan	25
2.4 Huumehoitojärjestelmä	25
2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille	25
2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa	26
2.4.3 Huumeikuolemat	26
2.5 Huumet ja rikollisuus	27
2.5.1 Huumausainerikokset	27
2.5.2 Väkivaltarikollisuus	27
2.5.3 Tieliikennerikokset	27
2.6 Huumehaittakustannukset	27

3 Alkoholin lupahallinnon ja valvonnan kysymykset	27
--	-----------

3.1 Alkoholin lupahallinto ja valvonta	28
3.2 Alkoholijuomien vähittäismyynti	28
3.3 Alkoholijuomien anniskelu	29
3.4 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti ja tukkumyynti	29
3.5 Alkoholijuomien tuotevalvonta	29
3.6 Alkoholijuomien myynninedistäminen	29

Taulukoissa käytetyt symbolit	61
--	-----------

TAULUKOT

Alkoholijuomien kulutus

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2009	64
2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2004-2009	65
3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960-2009	65
4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2000-2009	66
5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2000-2009	67
6. Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2000-2009	68

7. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 2000-2009	69
8. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 2000-2009	70
9. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 2000-2009	71
10. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 2000-2009	72
11. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 2000-2009	73
12. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 2000-2009	74
13. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2005-2009	75
14. Alkoholijuomien myynti jakeluteittäin 100 %:n alkoholina 2000-2009	76
15. Alkoholijuomien myynti 2000-2009	77
16. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2009	79
17. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2009	80
18. Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2009	81
19. Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa vuonna 2009	82
20. Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2009	83
21. Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2009	84
22. Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2009	85
23. Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2009	86
24. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti vuonna 2009	88
25. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2004-2008	89

Päihteiden käyttöön liittyviä haittavaikutuksia

Liikenne

26. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2005-2009	90
27. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2009	91
28. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2005-2009	92

Säilöönnotot

29. Päihtyneiden säilöönnotot koko maassa ja maakunnissa 2000-2009	94
--	----

Päihderikollisuus

30. Väkivaltarikollisuus 2005-2009	95
31. Huumausainerikollisuus 2000-2009	96
32. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2000-2009	96
33. Takavarikoidut huumausaineet 2000-2009	97
34. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 2000-2009	97

Sairaalahoito

35. Alkoholisairauksien hoitojaksot 2000-2009	100
36. Huumesairauksien hoitojaksot 2000-2009	102
37. Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin 2009	104
38. Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 2000-2009	104
39. Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2005-2009	105

Päihdehuolto

40. Päihdehuollon erityispalvelut 2005-2009	106
41. Päihdehuollon laitoksissa hoidetut asiakkaat 2009	107
42. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa 2009	107
43. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2006-2009	108

Päihde-eläkkeet

44. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2005-2009	109
45. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyyseläkkeet 2005-2009	110

Päihdekuolemat

46. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet 2005-2009	111
47. Alkoholisairauksiin kuolleet 2000-2009	112
48. Huumausainelöydökset ruumiinavauksissa 1999-2008	112

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Hinnat

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksejä 2000-2009	114
50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2000-2009	115

Jakeluverkosto

51. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1995-2009	116
52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995-2009	117

Valvonta

53. Mainonnan valvonta 1995-2009	118
54. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2000-2009	118
55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2000-2009	119

Työllisyys

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 2000-2009	120
57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 2000-2009	120

Talous

58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 2000-2009	121
59. Valtion alkoholitulot 2000-2009	122
60. Päihdehuollon menot ja tulot 1999-2008	122
61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2008	123

Tuotanto

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 2000-2009	125
--	-----

Kauppa

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 2000-2009	125
64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2009	125
65. Alkoholijuomien tuonti 2000-2009	126
66. Alkoholijuomien vienti 2000-2009	127

KUVIOT

Alkoholijuomien kulutus

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933-2009	63
Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1950-2009	63
Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965-2009	64
Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2009	78
Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 1960-2009	87
Kuvio 6. Alkoholijuomien tilastoitu ja tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2009	87
Kuvio 7. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2007	88

Päihteiden käyttöön liittyvä sairaalahoito

Kuvio 8. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus ja alkoholin käyttöön liittyviä haittoja 1969-2009	98
Kuvio 9. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla vuosina 1996-2009	99

Alkoholijuomien kulutuksen säätely

Kuvio 10. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä vuosina 1960-2009	113
Kuvio 11. Alkoholijuomien jakeluverkosto vuosina 1969-2009	113

Alkoholijuomien tuotanto ja kauppa

Kuvio 12. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet	124
---	-----

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia	128
---	------------

Tilastoaineisto ja tietosisältö	139
--	------------

Käytetyt käsitteet	142
---------------------------------	------------

Lähteet	151
----------------------	------------

Förord	4
INNEHÅLL	9
Allmän översikt	
1 Alkoholägets utveckling	31
1.1 Alkoholpolitikens grundlinje	31
1.2 Finländarnas attityder till alkohol	31
1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2009	32
1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser	32
1.3.2 Total alkoholkonsumtion	33
1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion	33
1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion	33
1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning	34
1.4 Tjänster inom missbrukarvården	35
1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster	35
1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården	36
1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall	36
1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande	36
1.5.1 Våldsbrottslighet	36
1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott	37
1.5.3 Omhändertagande	37
1.6 Alkoholekonomin och kostnaderna för alkoholskador	38
2 Narkotikalägets utveckling	38
2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik	38
2.2 Experimenterande med och bruk av narkotika	39
2.3 Finländarnas attityder till narkotika	40
2.4 Systemet för narkomanvård	40
2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare	40
2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården	41
2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall	41
2.5 Narkotika och brottslighet	42
2.5.1 Narkotikabrott	42
2.5.2 Våldsbrottslighet	42
2.5.3 Vägtrafikbrott	42
2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika	42
3 Alkoholtillståndsförvaltnings- och tillsynsfrågor	42
3.1 Alkoholtillståndsförvaltning och tillsyn	43
3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker	43
3.3 Servering av alkoholdrycker	44
3.4 Tillverkning, import och partihandel av alkoholdrycker	44
3.5 Produkttillsyn av alkoholdrycker	44
3.6 Alkoholreklam	44
Teckenförklaring	61
TABELLER	
Alkoholkonsumtion	
1. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2009	64
2. Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2004-2009	65
3. Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960-2009	65
4. Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 2000-2009	66
5. Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 2000-2009	67
6. Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % alkohol 2000-2009	68
7. Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2000-2009	69

8. Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2000-2009	70
9. Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2000-2009	71
10. Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2000-2009	72
11. Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2000-2009	73
12. Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2000-2009	74
13. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2005-2009	75
14. Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 2000-2009	76
15. Försäljning av alkoholdrycker 2000-2009	77
16. Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2009	79
17. Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2009	80
18. Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2009	81
19. Servering av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2009	82
20. Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2009	83
21. Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2009	84
22. Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2009	85
23. Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2009	86
24. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2009	88
25. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2004-2008	89

Skadeverkningar i anslutning till alkohol- och narkotikabruk

Trafik

26. Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2005-2009	90
27. I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2009	91
28. Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2005-2009	92

Omhändertagande

29. Omhändertagna berusade i hela landet och landskapsvis 2000-2009	94
---	----

Alkohol- och narkotikarelaterade brott

30. Våldsbrott 2005-2009	95
31. Narkotikabrottslighet 2000-2009	96
32. Brott mot alkohollagstiftningen 2000-2009	96
33. Narkotikabeslag, 2000-2009	97
34. Tullbeslag av alkohol och sprit 2000-2009	97

Sjukhusvård

35. Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 2000-2009	100
36. Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 2000-2009	102
37. Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2009	104
38. Hiv-smitta som fått via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 2000-2009	104
39. Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vårdtygn 2005-2009	105

Missbrukarvård

40. Missbrukarvårdens specialtjänster 2005-2009	106
41. Klienter på institutioner för missbrukarvård 2009	107
42. Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård 2009	107
43. Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2006-2009	108

Alkohol- och narkotikarelaterade pensioner

44. På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2005-2009 ..	109
45. På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2005-2009	110

Alkohol- och narkotikarelaterade dödsfall

46. Dödsfall till följd av alkoholbruk 2005-2009	111
47. Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 2000-2009	112
48. Narkotikafynd vid obduktioner 1999-2008	112

Reglering av alkoholkonsumtionen

Prisen

49. Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000-2009	114
50. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000-2009	115

Distributionsnät

51. Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995-2009	116
52. Nät för servering av alkoholdrycker 1995-2009	117

Tillsyn

53. Reklamtillsyn 1995-2009	118
54. Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 2000-2009	118
55. Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 2000-2009	119

Sysselsättning

56. Anställda inom alkoholindustrin och handeln 2000-2009	120
57. Personal vid restauranger med serveringstillstånd 2000-2009	120

Ekonomi

58. Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 2000-2009	121
59. Statens alkoholinkomster 2000-2009	122
60. Missbrukarvårdens utgifter och inkomster 1999-2008	122
61. Skadekostnader per huvudgrupp 2008	123

Produktion

62. Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 2000-2009	125
---	-----

Handel

63. Leveranser av alkoholfria drycker 2000-2009	125
64. Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2009	125
65. Import av alkoholdrycker 2000-2009	126
66. Export av alkoholdrycker 2000-2009	127

FIGURER

Alkoholkonsumtion

Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933-2009	63
Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1950-2009	63
Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965-2009	64
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2009	78
Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 1960-2009	87
Figur 6. Registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2009	87
Figur 7. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2007	88

Alkohol- och narkotikarelaterade sjukhusvård

Kuvio 8. Registrerad alkoholkonsumtion och skador som beror på alkoholbruk 1969-2009	98
Figur 9. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996-2009	99

Reglering av alkoholkonsumtionen

Figur 10. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960-2009	113
Figur 11. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969-2009	113

Produktion av och handel med alkoholdrycker

Figur 12. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel	124
---	-----

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

131

Statistisktmaterial och datainnehåll	140
--	-----

Använda begrepp	145
-----------------------	-----

Källor	151
--------------	-----

Foreword	5
CONTENTS	12
Overview	
1 Alcohol trends in Finland	46
1.1 Finnish alcohol policy	46
1.2 Alcohol attitudes among Finns	46
1.3 Alcohol consumption and use in 2009	47
1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices	47
1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages	48
1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages	48
1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages	48
1.3.5 Prevalence of alcohol use	49
1.4 Services for substance abusers	50
1.4.1 Specialised care and services for substance abusers	51
1.4.2 Alcohol-related diseases in health care	51
1.4.3 Alcohol-related deaths	51
1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness	52
1.5.1 Violent offences	52
1.5.2 Drink driving and traffic offences	52
1.5.3 Persons taken into police custody	53
1.6 Alcohol economy and cost of alcohol harm	53
2 Drug trends in Finland	53
2.1 Finnish drug policy	54
2.2 Drug experimentation and use	54
2.3 Drug attitudes among Finns	55
2.4 Drug treatment systems	55
2.4.1 Specialised services for substance abusers	55
2.4.2 Drug users in health services	56
2.4.3 Drug-related deaths	56
2.5 Drugs and criminality	57
2.5.1 Drug offences	57
2.5.2 Violent offences	57
2.5.3 Road traffic offences	57
2.6 Cost of drug-related harm	57
3 Alcohol licensing and supervision	57
3.1 Alcohol licensing and supervision authorities	58
3.2 Retail sales of alcoholic beverages	58
3.3 Licensed serving of alcoholic beverages	59
3.4 Production, imports and wholesale	59
3.5 Product control	59
3.6 Advertising of alcoholic beverages	60
Explanation of symbols	61

TABLES

Consumption of alcoholic beverages

1. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2009	64
2. Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita 2004-2009	65
3. Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960-2009	65
4. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 2000-2009	66

5. Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 2000-2009	67
6. Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 100% alcohol, 2000-2009	68
7. Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2000-2009	69
8. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2000-2009	70
9. Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2000-2009	71
10. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2000-2009	72
11. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2000-2009	73
12. Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2000-2009	74
13. Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2005-2009	75
14. Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 2000-2009	76
15. Sales of alcoholic beverages, 2000-2008	77
16. Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2009	79
17. Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2009	80
18. Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2009	80
19. Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2009	81
20. Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2009	82
21. Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2009	83
22. Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2009	84
23. Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2009	85
24. Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2009	88
25. Documented consumption of alcohol beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2004-2008	89

Detrimental effects of alcohol and drug use

Traffic

26. Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2005-2009	90
27. Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2009	91
28. Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2005-2009	92

Taken into police custody

29. Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 2000-2009	94
--	----

Alcohol- and drug-related crime

30. Violent crimes, 2005-2009	95
31. Drug-related crime, 2000-2009	96
32. Offences under the Alcohol Act, 2000-2009	96
33. Drug seizures, 2000-2009	97
34. Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 2000-2009	97

Hospital care

35. Alcohol-related diseases, care periods, 2000-2009	100
36. Drug-related diseases, care periods, 2000-2009	102
37. Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2009	104
38. HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 2000-2009	104
39. Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2005-2009	105

Services for substance abusers

40. Specialised services for substance abusers, 2005-2009	106
41. Clients in institutions that provide care for substance abusers, 2009	107
42. Care periods in institutions that provide care for substance abusers, 2009	107
43. Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2006-2009	108

Alcohol- and drug-related pensions

44. Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2005-2009	109
45. Disability pensions for drug-related diseases in receipt at year-end, 2005-2009	110

Alcohol- and drug-related deaths

46. Alcohol-related deaths, 2005-2009	111
47. Deaths from alcohol-related diseases, 2000-2009	112
48. Drugs found in post-mortem examinations 1999-2008	112

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Prices

49. Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000-2009	114
50. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000-2009	115

Distribution network

51. Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995-2009	116
52. Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995-2009	117

Supervision

53. State control of alcohol advertising, 1995-2009	118
54. Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 2000-2009	118
55. Control measures related to licensing supervision, 2000-2009	119

Employment

56. Personnel in the alcohol industry and trade, 2000-2009	120
57. Personnel at licensed premises, 2000-2009	120

Economy

58. Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 2000-2009	121
59. State revenues from alcohol, 2000-2009	122
60. Expenditure and income in services for substance abusers, 2000-2008	122
61. Costs of detrimental effects by main category, 2008	123

Production

62. Production and bottling of alcoholic beverages, 2000-2009	125
---	-----

Trade

63. Deliveries of non-alcoholic beverages, 2000-2009	125
64. Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2009	125
65. Imports of alcoholic beverages, 2000-2009	126
66. Exports of alcoholic beverages, 2000-2009	127

FIGURES

Consumption of alcoholic beverages

Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933-2009	63
Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1950-2009	63
Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965-2009	64
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2009	78
Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 1960-2009	87
Figure 6. Documented and undocumented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries 100 % alcohol, per capita aged 15 and over, 2009	87
Figure 7. Documented consumption of alcoholic beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2007	88

Hospital treatment related to the use of alcohol and drugs

Figure 8. Documented consumption of alcoholic beverages and alcohol-related harms, 1969-2009	98
Figure 9. Hospital inpatient care periods, 1996-2009	99

Regulating the consumption of alcoholic beverages

Figure 10. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960-2009	113
Figure 11. Distribution network for alcoholic beverages, 1969-2009	113

Production and trade of alcoholic beverages

Figure 12. Production and trade of alcoholic beverages	124
--	-----

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation	135
--	------------

Statistical material and data content	141
--	------------

Concepts	148
-----------------------	------------

Sources	151
----------------------	------------

1 Alkoholiolojen kehitys

Vuonna 2009 alkoholijuomien kokonaiskulutus väheni noin kaksi prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Alkoholia kulutettiin sataprosenttiseksi alkoholiksi muutettuna 10,2 litraa asukasta kohti, kun vuonna 2008 vastaava luku oli 10,4 litraa. Viimeisimmän, vuotta 2008 koskevan tiedon mukaan aikuisväestöstä noin 90 prosenttia ilmoitti käyttävänsä alkoholia (Mäkelä ym. 2009). Suomessa arvioidaan olevan noin 300 000–600 000 alkoholin suurkuluttajaa. Suurkuluttajien määrän, samoin kuin heidän juomansa alkoholin määrän arvioidaan kasvaneen 2000-luvulla. Alkoholin kulutuksen kasvu 2000-luvulla on ollut yhteydessä alkoholiperäisten sairauksien ja alkoholikuolemien kasvuun. Vuonna 2009 sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla kirjattiin 24 843 alkoholiin liittyvää hoitojaksoa. Edelliseen vuoteen verrattuna alkoholiehtoiset hoitojaksot vähenivät noin 1 300 hoitojakson verran eli viisi prosenttia. Alkoholiin liittyvien hoitojaksojen määrä on laskenut suunnilleen samalle tasolle kuin 2000-luvun alussa. Vuonna 2009 alkoholiperäiset sairaudet ja myrkytykset olivat edelleen yleisin kuolinsyy työikäisten naisten ja miesten keskuudessa.

1.1 Suomen alkoholipolitiikan peruslinjat

Valtioneuvoston periaatepäätöksessä 9. lokakuuta 2003 vahvistettiin Suomen alkoholipolitiikan perustavoitteeksi alkoholilaissakin mainittu alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen. Periaatepäätöksen mukaan alkoholipolitiikan keskeisinä käytännön tavoitteina ovat alkoholin lasten ja perheiden hyvinvoinnille aiheuttamien haittojen vähentäminen, alkoholin riskikäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen ja alkoholijuomien kokonaiskulutuksen kääntäminen laskuun. Sitten linjauksia ovat tukeneet tai tarkentaneet hallituksen 2. maaliskuuta 2006 antama lakipaketti alkoholihaittojen vähentämiseksi, 19. huhtikuuta 2007 päivättyyn hallitusohjelmaan kirjattu kansallisen alkoholiohjelman jatkaminen, ehkäisevän päihdetyön tehostaminen ja alkoholijuomien hintojen korottaminen, joita on toteutettu kolmasti, 1. tammikuuta 2008 ja 1. tammikuuta 2009 sekä 1. lokakuuta 2009. Lisäksi alkoholihaitat ovat nousseet vahvasti esiin hallitusohjelman mukaisen terveyden edistämisen politiikkaohjelmassa ja valtioneuvoston hyväksymässä sisäisen turvallisuuden ohjelmassa.

Vuoden 2008 alussa alkoholijuomien veroja korotettiin siten, että väkevien alkoholijuomien verot nousivat 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Vuoden 2009 aikana alkoholijuomien valmisteveroja korotettiin kahdesti 10 prosentilla. Olutpakkausten sekä muiden alkoholijuomien monipakkausten paljousalennukset kiellettiin vuoden 2008 alusta. Samoin kiellettiin "happy hour" -mainokset ravintoloiden ulkopuolella sekä alkoholijuomien mainonta televisiossa ja elokuvateattereissa ennen kello 21.00.

Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoima "Alkoholiohjelma 2004–2007. Yhteistyön lähtökohdat" pyrki ehkäisemään ja vähentämään alkoholihaittoja. Koska alkoholihaittoihin vaikuttavat sekä alkoholin kulutuksen taso että juomatavat, alkoholiohjelman tavoitteena oli vaikuttaa molempiin. Hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvosto päätti jatkaa alkoholiohjelman toteuttamista. Vuosien 2008–2011 alkoholiohjelman toteutuksen koordinointi on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksella.

Alkoholiohjelman toteutumista seurataan useiden indikaattorien avulla. Näitä ovat muun muassa alkoholin tilastoidun ja tilastoimattoman kulutuksen kehitys, alkoholiin liittyvät onnettomuudet ja väkivaltarikollisuus, alkoholiin liittyvä perheväkivalta ja alkoholinkäytön seurauksena kuolleiden määrä. Näitä indikaattoreita on muiden alkoholioaloja koskevien indikaattorien ohella koottu tähän julkaisuun. Alkoholi- ja huumeoloja kuvaavia indikaattoreita kunnittain ja koko maan tasolla löytyy sähköisesti SOTKANet-indikaattoripankista osoitteesta <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Suomalaisten alkoholiasenteet

Alkoholiasenteet ovat tiukentuneet sitten 1990-luvun puolenvälin. Yhä suurempi osa väestöstä tukee vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia tai niiden tiukentamista. Kun vuoden 1994 alussa TNS-Gallupin tekemän mielipidekyselyn mukaan vallitsevia alkoholipoliittisia rajoituksia kannatti tai niiden tiukentamista vaati 55 prosenttia vastanneista, vastaava osuus oli vuonna 2001 suoritettussa tutkimuksessa 80

prosenttia ja vuoden 2010 tammikuussa suoritetussa tutkimuksessa 86 prosenttia. Vuonna 2010 tehdyssä tutkimuksessa 60 prosenttia väestöstä piti nykyisiä alkoholipoliittisia rajoituksia sopivina. Niiden tiukentamista toivoi 26 prosenttia ja 12 prosenttia vastanneista olisi halunnut niiden lieventämistä. Asenteiden kiristymistä kuvaa hyvin se, että vuoden 1994 tutkimuksessa alkoholipolitiikan lieventämistä kannattavien osuus oli 41 prosenttia.

Väestön valtaenemmistö kannattaa vallitsevia alkoholijuomien ostoon oikeuttavia ikärajoja. Vuonna 2010 väkevien alkoholijuomien ostoon oikeuttavaa 20 vuoden ikärajaa piti sopivana 83 prosenttia vastanneista ja 85 prosenttia vastanneista piti viinien ja oluen ostoon oikeuttavaa 18 vuoden ostoikärajaa sopivana. Liian matalana kumpaakin ikärajaa piti noin kymmenesosa väestöstä.

Suomalaiset eivät halua gallututkimusten mukaan väkeviä alkoholijuomia, viinejä eivätkä vahvaa olutta päivittäistavarakauppoihin. Tammikuussa 2010 tehdyssä tutkimuksessa 93 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että väkeviä alkoholijuomia tulee saada ostaa vain Alkosta. Vastaava osuus oli vahvan oluen kohdalla 67 prosenttia, ja 56 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että viinejä tulee saada ostaa vain Alkosta. Keskioluen nykyinen myyntijärjestelmä sai väestön selvän enemmistön tuen, sillä 88 prosenttia haastatelluista oli sitä mieltä, että keskiolutta pitää saada ostaa myös elintarvikeliikkeistä.

Kolmesta vuosina 2008 ja 2009 suoritetusta alkoholiveron korotuksesta huolimatta noin puolet väestöstä oli tammikuussa 2010 sitä mieltä, että alkoholijuomien hintataso on sopiva. Liian korkeana oluen hintaa piti 31 prosenttia väestöstä. Vastaava osuus oli viinien osalta 28 prosenttia ja väkevien alkoholijuomien osalta 21 prosenttia. Lähes yhtä suuri oli niiden osuus, joiden mielestä väkevien alkoholijuomien hinnat olivat liian matalia. Kymmenesosa väestöstä ei ottanut kantaa alkoholijuomien hintatasoa koskeviin kysymyksiin. Vuoden 2004 alussa alkoholijuomien hintoja liian korkeina pitäneitä oli noin puolet väestöstä.

1.3 Alkoholijuomien kulutus ja käyttö vuonna 2009

1.3.1 Alkoholijuomien tuontikiintiöt, verot ja hinnat

Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2004 poistettiin Suomeen toisista EU-maista saapuvien matkustajien verovapaasti omaan käyttöönsä tuomia alkoholijuomia säädelleet määrälliset kiintiöt. EU:n ulkopuolelta omaan käyttöön verovapaasti tuotavien alkoholijuomien määrät pysyivät ennallaan eli matkustaja saa tuoda Suomeen verovapaasti yhden litran väkeviä alkoholijuomia tai kaksi litraa välituotteita sekä kaksi litraa viiniä ja 16 litraa olutta. Myös aikarajat pysyivät ennallaan eli EU:n ulkopuolelta muutoin kuin lentoteitse Suomeen saapuva Suomessa asuva henkilö saa tuoda alkoholijuomia vain, jos matka on kestänyt yli 20 tuntia.

Määrällisten kiintiöiden poistumisen odotettiin lisäävän alkoholijuomien matkustajatuontia merkittävästi etenkin sen jälkeen, kun Virosta tuli EU:n jäsen toukokuun ensimmäisenä päivänä 2004. Viron merkitys alkoholin tuontilähteenä perustuu Viron Suomen alkoholijuomien hintoja selvästi alhaisempiin hintoihin, Viron maantieteelliseen läheisyyteen sekä Virosta Suomeen tuotua alkoholimäärää aiemmin rajoittaneen tuontikiintiön ja 20 tunnin säännön poistumiseen. Matkustajatuonnin kasvun hillitsemiseksi ja siihen liittyvien lieveilmiöiden ehkäisemiseksi alkoholijuomien valmisteveroja alennettiin maaliskuun ensimmäisenä päivänä 2004 keskimäärin 33 prosenttia siten, että väkevien alkoholijuomien veroja alennettiin 44 prosenttia, välituotteiden veroja 40 prosenttia, viinien veroja 10 prosenttia ja oluiden veroja 32 prosenttia.

Vuosien 2005–2007 aikana alkoholijuomien valmisteveroja ei muutettu, mutta ensimmäinen tammikuuta 2008 väkevien alkoholijuomien verot nousivat 15 prosenttia ja muiden alkoholijuomien 10 prosenttia. Vuoden 2009 tammikuun ensimmäisenä päivänä kaikkien alkoholijuomien valmisteveroja korotettiin 10 prosentilla, ja myös lokakuun ensimmäisenä päivänä 2009 kaikkien alkoholijuomien valmisteverot nousivat 10 prosenttia.

Veronkorotusten myötä alkoholijuomien nimellishinnat nousivat vuonna 2009 edelliseen vuoteen verrattuna 6,4 prosenttia. Alkoholijuomien hinnat vähittäismyynnissä nousivat 7,1 prosenttia ja ravintolahinnat 4,9 prosenttia. Juomaryhmittäin tarkasteltuna eniten nousivat viinien (8,1 %), väkevien viinien

(7,6 %) ja keskioluen (7,1 %) nimellishinnat. Myös muiden juomaryhmien hinnat nousivat vähintään neljä prosenttia. Viinosten, muiden väkevien juomien, siiderin ja long drink -juomien hinnat vähittäismyynissä nousivat lähes kaksi kertaa ravintolahintoja enemmän.

Vuonna 2009 inflaatio oli 0,0 prosenttia, joten alkoholijuomien reaali hinnat eli inflaation vaikutuksesta puhdistetut hinnat nousivat täsmälleen saman verran kuin alkoholijuomien nimellishinnat. Alkoholijuomien reaali hinnat laskivat vuoden 2004 veronalennuksesta lähtien vuoteen 2007 saakka, jonka jälkeen ne kääntyivät nousuun. Vuonna 2009 reaali hinnat olivat kuitenkin edelleen keskimäärin 5,6 prosenttia matalammalla tasolla kuin alkoholiveronalennusta edeltävänä vuonna 2003. Veronalennuksen vaikutukset alkoholijuomien ravintolahintoihin olivat alun perinkin vähäiset ja vuonna 2009 ravintolahinnat olivat vuoteen 2003 verrattuna noin 4,0 prosenttia korkeammat. Sen sijaan alkoholijuomien vähittäismyyntin hinnoissa veronalennuksen vaikutus näkyy edelleen, sillä reaali hinnat vähittäismyyntissä olivat vuonna 2009 edelleen 11,4 prosenttia matalammalla tasolla kuin vuonna 2003.

1.3.2 Alkoholijuomien kokonaiskulutus

Vuonna 2009 alkoholijuomien kokonaiskulutus oli 54,7 miljoonaa litraa sataprosenttisenä alkoholina, mikä asukasluvuun suhteutettuna on 10,2 litraa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat olleet 55,4 miljoonaa litraa ja 10,4 litraa, joten vuoteen 2008 verrattuna asukasta kohti laskettu alkoholin kokonaiskulutus väheni noin kaksi prosenttia.

Alkoholin kokonaiskulutus sisältää sekä tilastoidun että tilastoimattoman alkoholinkulutuksen. Tilastoitu alkoholijuomien kulutus sisältää myyntin Alkon myymälöistä sekä alkoholijuomien tukkumyyjien toimitukset elintarvikeliikkeille, kioskeille ja huoltoasemille sekä anniskeluravintoloille. Tilastoimaton alkoholijuomien kulutus sisältää alkoholijuomien laillisen ja laittoman kotivalmistuksen, matkustajien alkoholin tuonnin, salakuljetuksen ja korvikkeet sekä suomalaisten Suomen rajojen ulkopuolella kuluttaman alkoholin vähennettynä ulkomaalaisten Suomesta ostamalla ja kuluttamalla alkoholilla.

1.3.3 Alkoholijuomien tilastoitu kulutus

Vuonna 2009 alkoholijuomien tilastoitu kulutus väheni 1,8 prosenttia edellisestä vuodesta. Tilastoidun kulutuksen määrä oli 44,5 miljoonaa litraa sataprosenttista alkoholia. Asukasta kohti laskettu alkoholin tilastoitu kulutus oli 8,3 litraa eli 0,2 litraa edellisvuotta pienempi. Tilastoidun alkoholin kulutuksen väheneminen heijastaa sekä alkoholijuomien hintojen että alkoholijuomien tilastoimattoman kulutuksen kasvua.

Sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnetusta kulutuksesta laskettuna väkevien alkoholijuomien kulutus väheni 7,2 prosenttia, väkevien viinien kulutus 3,2 prosenttia ja siiderien kulutus 9,8 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. Oluen kulutus väheni 1,1 prosenttia. Mietojen viinien kulutus lisääntyi 1,0 prosenttia ja long drink -juomien 1,1 prosenttia.

Väkevien alkoholijuomien osuus tilastoidusta kulutuksesta oli 24,9 prosenttia ja väheni 1,3 prosenttiyksikköä. Oluen osuus nousi hieman ja oli 45,6 prosenttia. Myös mietojen viinien osuus nousi hieman ja oli 16,9 prosenttia. Siiderien ja long drink -juomien osuudet olivat 5,5 ja 5,4 prosenttia. Väkevien viinien osuus oli 1,7 prosenttia.

Vähittäiskulutuksen osuus tilastoidusta kulutuksesta nousi vuonna 2009 hieman edellisvuodesta ja oli 86,0 prosenttia. Kaikkiaan vähittäismyymälöiden (Alkon myymälöiden, elintarvikeliikkeiden, kioskien ja huoltoasemien) kautta myytiin 38,2 miljoonaa litraa alkoholia sataprosenttiseksi alkoholiksi muunnettuna. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 7,1 litraa.

Vuonna 2009 alkoholin anniskelukulutus laski 6,7 prosenttia edellisvuodesta. Vuonna 2009 anniskeluravintoloissa kulutettiin yhteensä 6,2 miljoonaa litraa sataprosenttiseksi muunnettua alkoholia. Asukasta kohti laskettuna määrä oli 1,17 litraa. Vuodesta 1997 anniskelukulutus on vähentynyt 32 prosenttia ja sen osuus alkoholin tilastoidusta kulutuksesta on pudonnut 25,8 prosentista 14,0 prosenttiin.

1.3.4 Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus

Vuonna 2009 tilastoimattoman alkoholinkulutuksen suuruudeksi arvioitiin 1,9 litraa sadan prosentin alkoholia asukasta kohti, kun se oli 2,3 litraa vuonna 2005 ja 1,7 litraa vuonna 2003. Tilastoimattoman alkoholinkulutuksen osuus alkoholin kokonaiskulutuksesta oli vuonna 2009 noin 19 prosenttia, joten lisäystä edellisvuoteen oli noin yksi prosenttiyksikkö. Matkustajatuonti kattoi vuonna 2009 noin 76 prosenttia alkoholin tilastoimattomasta kulutuksesta. Ulkomailla kulutetun alkoholin osuus oli noin 17 prosenttia. Laillisen kotivalmistuksen osuus oli noin neljä prosenttia, ja laittomasti valmistetun ja salakuljetetun alkoholin osuus oli noin kolme prosenttia tilastoimattomasta alkoholinkulutuksesta.

Alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi sataprosenttisena alkoholina vuonna 2004 lähes 80 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja vuonna 2005 se lisääntyi edelleen 12 prosenttia. Vuonna 2005 väkevien alkoholijuomien matkustajatuonti oli lähes 2,5-kertainen vuoteen 2003 verrattuna. Vuonna 2006 alkoholin matkustajatuonti väheni noin viidenneksellä ja vuonna 2007 lasku jatkui, mutta selvästi lievempänä eli vähennystä oli 2,8 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Silti alkoholin matkustajatuonti oli vuonna 2007 yhä noin puolet suurempi kuin vuonna 2003. Vuonna 2008 alkoholijuomien matkustajatuonti lisääntyi 4,3 prosentilla ja vuonna 2009 lisäystä oli 7,6 prosenttia. Matkustajatuonnin määrä lisääntyi viineissä noin 10 prosentilla ja välituotteissa noin 16 prosentilla. Siiderien matkustajatuonti nousi edellisvuoteen verrattuna noin viidenneksellä, oluen noin neljänneksellä ja long drink -juomien matkustajatuonti noin puolella. Väkevien alkoholijuomien matkustajatuonnin määrä väheni noin kolme prosenttia.

Kotiviinin ja kotioluen valmistus on vähentynyt 1990-luvun puolivälin jälkeen. Vuonna 2009 se pysyi edelleen alhaisella tasolla. Vuodesta 2004 lähtien alkoholin salakuljetus ja laitton valmistus on vähentynyt. Suomalaisten ulkomailla kuluttaman alkoholin määrän on arvioitu pysyneen ennallaan.

1.3.5 Alkoholijuomien käytön laajuus

Alkoholin kokonaiskulutus on yli kolminkertaistunut neljän viimeisen vuosikymmenen aikana. Samalla aikavälillä juomatavat ovat muuttuneet mietoja juomia suosivammiksi. Kun 1960-luvun alussa alkoholin kulutuksesta lähes 70 prosenttia oli väkeviä juomia, oli niiden osuus vuonna 2009 enää neljännes. Samaan aikaan mallasjuomien ja mietojen viinien suosio on lisääntynyt. Tästä huolimatta kaksi suomalaista juomatapaa leimaavaa piirrettä on säilynyt ennallaan: alkoholin käyttö aterialla on yhä harvinaista ja humalajuominen on edelleen yleistä.

Viimeisimmän, vuotta 2008 koskevan juomatapatutkimuksen mukaan noin 90 prosenttia 15–69-vuotiaista suomalaisista oli käyttänyt jotain alkoholijuomaa viimeisten 12 kuukauden aikana. Alkoholia käyttäviä oli eniten 30–49-vuotiaissa, joista 93 prosenttia oli käyttänyt alkoholia viimeisen vuoden aikana. Toisin kuin aiempina vuosikymmeninä, sukupuolten välillä ei enää juurikaan ole eroa alkoholia käyttävien osuudessa. Ainoastaan vanhimmassa ikäryhmässä raittiita naisia on enemmän kuin raittiita miehiä. Juomatapatutkimuksessa henkilö määritteli raittiiksi, jos hän ei ole viimeisen 12 kuukauden aikana käyttänyt ollenkaan alkoholia. (Mäkelä ym. 2009.)

Alkoholin käyttökertojen määrä on lisääntynyt 2000-luvulla. Vuonna 2008 miehistä reilusti yli kolmannes ja naisista lähes viidennes käytti alkoholijuomia useammin kuin kerran viikossa. 2000-luvun alkuun verrattuna useammin kuin kerran viikossa juovien miesten määrä on kasvanut kahdeksan prosenttia ja naisten 14 prosenttia. (Mäkelä ym. 2009.)

Vuoden 2008 juomatapatutkimuksessa arvioitiin alkoholia eniten kuluttavan kymmenyksen juovan noin puolet kaikista alkoholista. Suurkuluttajiksi määriteltyjä eli yli 24 alkoholiannosta viikossa juovia miehiä oli tutkimuksessa 6,4 prosenttia alkoholinkäyttäjistä. Suurkuluttajiksi määriteltyjä eli yli 16 annosta viikossa juovia naisia oli 1,6 prosenttia. Suurkuluttajien määrän arvioidaan kasvaneen 2000-luvulla. (Mäkelä ym. 2009.)

Nuorten alkoholin käyttö ja humalajuominen ovat tutkimusten mukaan sen sijaan vähentyneet ja raittiiden nuorten osuus on kasvanut 2000-luvulla. Tampereen yliopiston nuorten terveystapatutkimusten mukaan raittiiden nuorten osuus kasvoi 2000-luvun alusta vuoteen 2007 saakka, jolloin raittiiden osuus oli suurimmillaan: tuolloin 12-vuotiaista yli 91 prosenttia oli raittiita, 14-vuotiaista pojista 65 prosenttia ja

tytöistä 55 prosenttia, 16-vuotiaista pojista ja tytöistä noin viidennes sekä 18-vuotiaista reilu kymmenes. Tutkimuksessa raittiiksi määriteltiin nuori, joka ei oman ilmoituksensa mukaan juo edes pieniä määriä alkoholijuomia. (Rainio ym. 2009.)

Samoin sekä nuorten terveystapatutkimusten että Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskyselyn mukaan vähintään kerran kuukaudessa tosi humalaan asti juovien nuorten osuudet ovat laskeneet 2000-luvun alusta lähtien. Nuorten terveystapatutkimusten mukaan vuonna 2007 21 prosenttia 14–18-vuotiaista pojista ja 17 prosenttia vastaavanikäisistä tytöistä ilmoitti juovansa tosi humalaan asti vähintään kerran kuukaudessa. Vastaavat osuudet 2000-luvun alussa olivat pojilla 25 prosenttia ja tytöillä 20 prosenttia. (Rainio ym. 2009.) Kouluterveyskyselyn mukaan tosi humalaan juovien osuus peruskoulun 8. ja 9. -luokkalaisista on laskenut reilusta neljänneksestä vuosina 2000–2001 alle viidennekseen vuosina 2008–2009. Myös lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden humalajuominen on vähentynyt viime vuosien aikana. (Luopa ym. 2010.)

Kuitenkin viimeisimmän, vuoden 2009 nuorten terveystapatutkimuksen mukaan nämä myönteiset kehityskulut näyttävät pysähtyneen. Vuonna 2009 raittiiden nuorten (12–18-vuotiaat) osuuden kasvu pysähtyi kaikissa ikäryhmissä ja molemmilla sukupuolilla. Tutkimuksen mukaan vuonna 2009 12-vuotiaista tytöistä ja pojista 91 prosenttia ilmoitti olevansa raittiita, ja raittius väheni iän karttuessa siten, että 18-vuotiaista enää alle 10 prosenttia ilmoitti, ettei juo lainkaan alkoholijuomia. Samoin kuukausittaisen alkoholinkäytön väheneminen pysähtyi kaikilla ikäryhmillä 12-vuotiaita lukuun ottamatta. Alkoholien käyttö kuukausittain tai useammin lähes puolet 14–18-vuotiaista pojista ja tytöistä. Myös humalajuomisen väheneminen pysähtyi 14–16-vuotiailla ja lisäksi 18-vuotiailla, etenkin tytöillä, itsensä tosihumalaan juovien osuudet olivat koko kolmekymmentävuotisen tutkimusjakson korkeimmat. Kuukausittain tosihumalaan asti juovia oli 14–18-vuotiaista pojista 22 prosenttia ja tytöistä 21 prosenttia. (Rainio ym. 2009.)

Euroopan laajuisen, 15–16-vuotiaita koskevan ESPAD -koululaistutkimuksen mukaan suomalaiskoululaiset käyttävät keskimääräistä jonkin verran harvemmin alkoholia. Vuonna 2007 suomalaisista 15–16-vuotiaista koululaisista 77 prosenttia oli käyttänyt alkoholia viimeisten 12 kuukauden aikana. Myös ESPAD -tutkimuksen mukaan nuorten humalajuominen ja toistuva alkoholin käyttö olivat Suomessa vähentyneet. Euroopan maihin verrattuna suomalaiset koululaiset kuitenkin humaltuvat keskimääräistä useammin ja juovat suurempia määriä kerralla. (Ahlström ym. 2008.)

1.4 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen järjestämisvelvollisuus kuuluu kunnille. Päihdepalvelujärjestelmä koostuu sosiaali- ja terveydenhuollon yleisistä avohoitomuotoisista palveluista kuten terveyskeskusten, työterveyshuollon, koulu- ja opiskelijahuollon ja mielenterveys- ja sosiaalitoimistojen antamista palveluista sekä laitostuotoisista palveluista sairaaloissa ja asumispalveluissa. Päihdehuollon erityispalveluja tarjoavat avohoitomuotoisina esimerkiksi A-klinikat, nuorisoasemat, päihdepysäkit, terveysneuvontapisteet ja päiväkeskukset. Päihdehuollon laitospalveluja saa muun muassa katkaisuhuoltoasemilta, kuntoutuslaitoksista ja asumispalveluista.

Neljän vuoden välein toteutettavalla päihdetapauslaskennalla kerätään poikkileikkaustietoa päihdeasiointikertojen määristä eri palveluissa. Laskenta ei kerro yksittäisten asiakkaiden lukumäärää, vaan sen avulla selviää päihde-ehdoisten asiointien määrä. Sama asiakas on saattanut käyttää useampia palveluja laskentavuorokauden aikana.

Viimeisimmän, vuoden 2007 päihdetapauslaskennan tulosten mukaan palvelurakenteessa oli tapahtunut muutoksia edelliseen laskentaan verrattuna. Kun vuoden 2003 päihdelaskennassa päihdeasiakkaita tavattiin yleisimmin asumispalveluissa tai ensisuoissa, oli vuoden 2007 laskennassa yleisin paikka A-klinikka tai vastaava. Mielenkiintoista on, että kotipalveluissa tavattiin päihdeitä käyttäviä asiakkaita aikaisempaa useammin. Tämä kertonee vanhusten päihdeongelmien lisääntymisestä. Päihdeasiointikäynneistä 62 prosenttia oli avohuoltokäyntejä ja 38 prosenttia laitos- ja asumispalvelukäyntejä. Päihdehuollon erityispalveluiden osuus asiointikäynneistä oli 46 prosenttia. Kolmannes kaikista päihde-ehdoista käynneistä tehtiin terveyspalveluihin. (Nuorvala ym. 2008.)

1.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut

Päihdehuollon erityispalvelut kuuluvat lähinnä sosiaalitoimeen. Joukossa on kuitenkin myös sellaisia terveydenhuoltoon kuuluvia erityispalveluja, jotka antavat lääkkeellistä hoitoa huumausaineiden käyttäjille. Alkoholijuomien kulutuksen kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää 2000-luvulla. Tämä on näkynyt niin asiakasmäärien lisääntymisenä kuin myös hoitojaksojen keston pidentymisenä.

Vuonna 2009 A-klinikoilla kävi 46 620 asiakasta. Asiakkaiden määrä väheni kaksi prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Nuorisoasemilla kävi puolestaan 5 547 asiakasta eli hieman yli 200 asiakasta vähemmän kuin vuonna 2008.

Kuntien kustantamissa päihdehuollon katkaisuhoitopalveluissa kirjattiin 11 084 asiakasta. Katkaisuhoidossa asiakkaiden määrä kasvoi lähes kahdeksan prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Hoitovuorokausien määrä kuitenkin laski edelleen. Vuonna 2009 hoitovuorokausia kertyi katkaisuhoidossa 94 679, kun vuotta aiemmin hoitovuorokausia kirjattiin yli 6 000 enemmän. Päihdehuollon kuntoutuslaitoksissa oli 6 286 asiakasta ja hoitovuorokausia kertyi 276 672. Sekä kuntoutuslaitosten asiakasmäärä, että etenkin hoitovuorokausien määrä vähenivät selvästi edellisestä vuodesta.

Vuonna 2009 päihdehuollon asumispalveluja käytti 4 414 asiakasta ja ensisuoja 2 164 asiakasta. Asumispalvelujen asiakasmäärä kasvoi lähes kymmenen prosenttia ja myös asumisvuorokausien määrä kasvoi lähes neljä prosenttia. Ensisuojien asiakkaiden määrässä ja asumisajassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisen vuoteen verrattuna.

1.4.2 Alkoholisairaudet terveydenhuollossa

Vuonna 2009 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 24 843 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina ja 36 226 hoitojaksoa, joissa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Edelliseen vuoteen verrattuna hoitojaksot, joissa alkoholisairaus oli päädiagnoosina, laskivat 5,0 prosenttia ja hoitojaksot, joissa alkoholisairaus oli pää- tai sivudiagnoosina laskivat 3,7 prosenttia. Etenkin alkoholiriippuvuudesta ja alkoholipäihtymystilasta aiheutuneet hoitojaksot vähenivät, samoin alkoholin aiheuttamaan mahakatarriin sekä kardiomyopatiaan liittyvät hoitojaksot. Alkoholin aiheuttamista maksasairauksista johtuvat hoitojaksot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Alkoholisairauksien vuoksi vuodeosastoilla hoidetuista enemmistö oli miehiä (79 %) ja 45–64-vuotiaita (60 %). Alkoholisairauksien hoitojaksot muodostavat noin neljä viidennestä kaikista sairaaloiden päihdehoitojaksoista.

1.4.3 Alkoholikuolemat

Vuonna 2009 alkoholin käytön seurauksena Suomessa kuoli yhteensä 2 954 henkeä eli 165 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kuitenkin alkoholikuolemia oli edelleen 457 henkeä enemmän kuin vuonna 2003. Alkoholiin liittyvät kuolemat kasvoivat nopeasti vuodesta 2004 lähtien vuoteen 2007 saakka. Alkoholikuolemien määrä näyttäisi nyt kääntyneen laskuun. Alkoholiperäiset sairaudet ja myrkytykset ovat olleet vuodesta 2005 lähtien työikäisten (15–64-vuotiaiden) miesten ja naisten yleisin kuolinsyy. Vuonna 2009 kuolleista työikäisistä miehistä lähes joka viides ja naisista joka kymmenes kuoli alkoholiperäiseen sairauteen tai alkoholimyrkytykseen.

Vuonna 2009 alkoholisairauksiin ja -myrkytyksiin kuoli 2 070 henkeä. Pitkäaikaiseen alkoholin käyttöön liittyvien maksasairauksien aiheuttamat kuolemat vähenivät hieman edellisvuoteen verrattuna. Maksasairauksiin kuoli 1 106 henkeä eli 13 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Välittömästi alkoholin käyttöön liittyvien myrkytyskuolemien määrä väheni. Alkoholimyrkytyksiin kuoli 473 henkeä eli 78 henkeä vähemmän kuin vuonna 2008.

Päihtyneenä tapahtuneet tapaturmaiset ja väkivaltaiset kuolemat vähenivät vuoteen 2008 verrattuna. Vuonna 2009 päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuoli 848 henkeä, mikä on 77 henkeä vähemmän kuin edellisenä vuonna.

1.5 Alkoholi ja rikollisuus sekä säilöönotot

1.5.1 Väkivaltarikollisuus

Vuonna 2009 poliisin tietoon tuli yhteensä 35 750 väkivaltarikosta. Edelliseen vuoteen verrattuna väkivaltarikosten määrä väheni noin viisi prosenttia. Henkirikoksia tehtiin yhteensä 114, joka on lähes 14 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Pahoinpitelyjä tehtiin 32 894 ja niiden määrä väheni vuoteen 2008 nähden noin kuusi prosenttia.

Tilastojen näkökulmasta alkoholin käyttö on yhteydessä väkivaltaiseen käyttäytymiseen. 2000-luvulla poliisin tietoon tullessiin henkirikoksiin syylliseksi epäillyistä noin 55–65 prosenttia ja pahoinpitelyrikkoksiin syylliseksi epäillyistä noin 60–70 prosenttia on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena. Törkeisiin pahoinpitelyihin syylliseksi epäillyistä keskimääräistä suurempi osa (yli 70 %) on ollut alkoholin vaikutuksen alaisena kuin lievistä pahoinpitelyistä epäillyistä.

Myös tutkimusten mukaan alkoholin käyttö vaikuttaisi olevan yksi tärkeimmistä aggressiivisen ja väkivaltaisen käyttäytymisen riskitekijöistä. Humalatila muun muassa heikentää arvostelukykä ja ongelmanratkaisutaitoja. Humaltunut henkilö on siten alttiimpi tekemään virhearvioinnin sosiaalisessa tilanteessa, mikä saattaa johtaa ylireagointiin suhteessa todelliseen uhkaan. Humalatila myös lisää impulsivisuutta ja siten alentaa kynnystä sopimattomaan käyttäytymiseen, kuten väkivaltaiseen käyttäytymiseen. Alkoholi vaikuttaa kuitenkin yksilöllisesti, ja on todettu että alkoholin käyttö lisää väkivaltaista käyttäytymistä etenkin henkilöillä, jotka ovat myös selvin päin aggressiivisia. (Pahlen ja Eriksson 2003.)

1.5.2 Rattijuopumus- ja liikennerikokset

Vuonna 2009 poliisin tietoon tuli 23 203 rattijuopumustapausta, jossa henkilö oli ajanut alkoholin vaikutuksen alaisena tai huumautuneena. Edelliseen vuoteen verrattuna rattijuopumukset vähenivät noin 10 prosenttia. Törkeiden rattijuopumustapausten osuus kaikista rattijuopumuksista oli 53 prosenttia eli saman verran kuin vuonna 2008.

Valtaosa rattijuopumukseen syylliseksi epäillyistä on miehiä. Vuonna 2009 rattijuopumuksesta epäillyistä miehiä oli noin 88 prosenttia. Kuitenkin 2000-luvun aikana naisten osuus rattijuopumuksesta epäillyistä on kasvanut yli kolmella prosenttiyksiköllä 12 prosenttiin vuonna 2009.

Rattijuopumuksella tarkoitetaan alkoholin vaikutuksen alaisena tai huumautuneena ajamista. Vuonna 2009 poliisin tietoon tulleista rattijuopumusrikoksista 83 prosentissa päihteenä oli alkoholi, noin 14 prosentissa muu päihde kuin alkoholi (huumaus- tai lääkeaine) ja kolmessa prosentissa päihteenä oli sekä alkoholi että muu päihde (ns. sekakäyttö). Huumaantuneena ajaminen on tilastoitu erikseen vuodesta 2001 alkaen ja sekakäyttö vuodesta 2003 alkaen. Vuodesta 2003 lähtien alkoholitapausten osuus kaikista rattijuopumuksista on laskenut seitsemän prosenttiyksikköä.

Vuonna 2009 tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuoli 80 henkeä ja loukkaantui 1 066 henkeä. Edelliseen vuoteen verrattuna kuolemaan johtaneiden alkoholionnettomuuksien määrä väheni noin 23 prosenttia. Myös loukkaantumiseen johtaneiden alkoholionnettomuuksien määrä väheni noin prosentin verran. Vuonna 2009 alkoholin vaikutuksen alaisten kuljettajien osuus kaikissa loukkaantumiseen johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa oli 10,5 prosenttia ja kuolemaan johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa 22 prosenttia. Kuolemaan johtaneissa tieliikenneonnettomuuksissa alkoholin vaikutuksen alaisten kuljettajien määrä väheni noin viidellä prosenttiyksiköllä vuoteen 2008 verrattuna, mutta loukkaantumiseen johtaneissa onnettomuuksissa määrä pysyi ennallaan.

Valtakunnallisissa ratsiatutkimuksissa niin sanottujen alkoholia maistelleiden eli alle 0,5 promillen kuljettajien osuus on 2000-luvulla ollut noin 0,7–1,0 prosentin verran kaikista puhallutetuista kuljettajista. Vuonna 2009 alkoholia maistelleita oli hieman yli 0,6 prosenttia puhalletuista kuljettajista (108 872 kuljettajaa). (Rikollisuustilanne 2009.)

1.5.3 Säilöönotot

Vuonna 2009 päihtyneenä säilöön otettujen määrä väheni edelleen. Päihtymyksen takia tehtyjä säilöönottoja oli 87 413 vuonna 2009. Säilöönottojen määrä on ollut näin alhainen viimeksi 1990-luvun loppupuolella. 2000-luvun alussa säilöönottoja tehtiin noin 95 000–97 000 vuodessa, mutta määrä nousi hetkellisesti vuonna 2004. Säilöönottojen määrä on sen jälkeen vähentynyt joka vuosi.

Päihtyneen säilöönotto on harkinnanvarainen toimenpide, jonka poliisi tekee päihtyneen suojaamiseksi loukkaantumiselta tai hengenvaaralta. Kyse ei ole siten siitä, että päihtynyt olisi välttämättä häiriöksi ympäristölleen, vaan säilöönotot kohdistuvat usein henkilöihin, jotka ovat julkisilla paikoilla niin vahvassa humalassa, etteivät kykene huolehtimaan itsestään. Poliisi toimittaa päihtyneen henkilön joko selviämisasemalle, joita on joissakin kunnissa, tai putkaan, jonne päihtyneet useimmiten joudutaan sijoittamaan. Päihtynyt voidaan myös toimittaa kotiinsa tai asuinpaikkaansa, jollei hän käyttäydy väkivaltaisesti, eikä hänestä aiheudu vaaraa hänen kanssaan asuville henkilöille.

Päihtyneiden säilöönottojen määrä on ollut yksi perinteisistä mittareista, joilla on kuvattu alkoholin kulutuksen haittavaikutuksia. Alkoholin kulutuksen taso ei kuitenkaan yksin vaikuta säilöönottojen määrään, eivätkä säilöönotot siten suoraan kuvaa alkoholin kulutuksesta aiheutunutta haittaa. Säilöönottoihin vaikuttaa useita tekijöitä, kuten poliisin oman toiminnan painopisteet ja resurssit, yleinen suvaitsevaisuus julkisella paikalla päihtyneenä esiintyviä kohtaan sekä sääolosuhteet. (Noponen 2005.) Säilöönottojen määrän väheneminen viime vuosina johtuukin osaltaan poliisin toimintatapojen muuttumisesta: nykyisin poliisi yhä useammin toimittaa päihtyneen kotiinsa selviämisaseman sijaan.

1.6 Alkoholitalous ja alkoholihaittakustannukset

Vuonna 2009 kuluttajien kotimaassa tekemiin alkoholiostoihin käyttämä rahamäärä kasvoi noin 2,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna ja oli yhteensä 4,3 miljardia euroa. Asukasta kohti laskettuna alkoholijuomia hankittiin vuoden aikana 809 eurolla. Alkoholiin käytettiin rahaa 16 euroa enemmän asukasta kohti kuin vuonna 2008. Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutusmenoista kasvoi 4,6 prosenttiin. Valtion alkoholista saamat verotulot arvonlisävero mukaan luettuna olivat noin 2,0 miljardia euroa, joka on yli viisi prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Alkoholista saatujen verotulojen osuus oli 5,3 prosenttia valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia, mikä on prosenttiyksikön verran enemmän kuin vuonna 2008.

Vuonna 2008 alkoholin käyttö aiheutti 0,8–1,0 miljardin euron välittömät kustannukset ja 3,3–6,3 miljardin euron välilliset kustannukset. Vuoteen 2007 verrattuna välittömät kustannukset kasvoivat keskimäärin hieman yli seitsemän prosenttia. Yli kolmannes välittömistä haittakustannuksista aiheutui järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidosta. Sosiaalihuollon osuus välittömistä kustannuksista kasvoi hieman yli neljännekseen. Terveystalouden osuus välittömistä kustannuksista oli reilu viidennes. Loput välittömät kustannukset aiheutuivat ennaltaehkäisevästä päihdetyöstä, alkoholivalvonnasta ja tutkimuksesta. Välilliset haittakustannukset kasvoivat vuoteen 2007 verrattuna keskimäärin neljä prosenttia.

2 Huumeolojen kehitys

1990-luvulla alkanut huumausaineiden kokeilun ja käytön kasvu alkoi hidastua vuosituhannen lopulla ja tasaantui vuosituhannen vaihteen jälkeen. Vuonna 2006 noin 13 prosenttia suomalaisista 15–69-vuotiaista ilmoitti käyttäneensä tai kokeilleensa joskus elämänsä aikana jotain huumausainetta. (Forsell ja Virtanen 2010.)

Huumeiden käytön kasvu on lisännyt päihdepalvelujen kysyntää. Päihdehuollon huumeasiakkaiden keskuudessa merkittävä muutos 2000-luvulla on ollut ensisijaisesti buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuuden voimakas kasvu. Vuonna 2009 buprenorfiini oli ensisijainen päihde 33 prosentilla päihdehuollon huumeasiakkaiden, kun vastaava luku vuonna 2000 oli vain seitsemän prosenttia (Huumehoidon tietojärjestelmä).

2.1 Suomen huumausainepoliitiikan peruslinjat

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011 (Sosiaali- ja terveysministeriö 2007). Periaatepäätöksessä määriteltiin Suomen huumausainepoliitiikan yleis-tavoitteeksi huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäiseminen siten, että niiden käytöstä ja torjun-nasta aiheutuvat taloudelliset, terveydelliset ja sosiaaliset haitat ja kustannukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Suomalainen huumausainepoliittikka perustuu yleisiin yhteiskuntapoliittisiin toimiin, kansalli-seen lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin, joilla kaikilla ehkäistään huumausaineiden kysyntää ja tarjontaa, vähennetään huumausaineiden aiheuttamia haittoja sekä pyritään saattamaan huumeongel-mista kärsivät mahdollisimman varhain hoitoon sekä laittomaan toimintaan syyllistyneet rikosoikeudel-liseen vastuuseen. Tällä periaatepäätöksellä valtioneuvosto jatkaa huumausaineiden vastaista työtä vuo-sina 1998, 2000 ja 2004 tehtyjen periaatepäätösten pohjalta.

Periaatepäätöksen mukaan valtioneuvosto jatkaa ja vahvistaa huumausainepoliittista koordinaatiota ja hallinnonalojen välistä yhteistyötä hallituskaudella 2008–2011. Huumausaineiden vastaisessa työssä ote-taan huomioon hallituksen eri politiikkaohjelmissa sovittavat toimenpiteet sekä muun muassa sisäisen turvallisuuden ohjelmassa määritellyt keinot.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen linjausten mukaisesti eduskunta päätti vuonna 2008 uudesta huu-mausainelaista (373/2008), jolla Suomen huumausainelainsäädäntö saatetaan vastaamaan EY-säädöksiä ja tehostetaan huumausainevalvontaa lisäämällä viranomaisten yhteistyötä. Muilta osin lakimuutokset eivät muuta kansallisen huume politiikan linjauksia. Laki tuli voimaan syyskuun alusta 2008. Huumaus-aineita koskevat ainelistat päivitettiin vastaavasti asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, val-misteista ja kasveista (543/2008). Huumausaineiksi määriteltujen aineiden listaa täydennettiin heinäkuun alusta 2010 alkaen MDPV:n osalta (595–596/2010).

Lääkkeiden ja huumausaineiden valvontaa sivuavassa hallinnossa tapahtui useita muutoksia. Huumaus-aineiden laillisen kaupan valvonnan organisointia muutettiin siten, että perustetulle uudelle Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuselle, Fimealle (593/2009), osoitettiin 1.1.2010 alkaen alun perin val-vontaviranomaisena huumausainelaissa mainitun Lääkelaitoksen keskeiset tehtävät. Sisäasiainministe-riön osalta uuden poliisihallituksen (497/2009) ja oikeusministeriön osalta rikosseuraamuslaitoksen (953/2009) perustamisella keskitettiin näiden hallinnonalojen valtakunnallisia valvontaan liittyviä toi-mintoja. Vastaavasti aluetasolla hallinnollisia muutoksia aiheutti lääninhallitusten lakkauttaminen ja nii-den päihteisiin liittyvien lupa- ja valvontatehtävien siirto aluehallintovirastoille (869/2009).

2.2 Huumeiden kokeilu ja käyttö

Huumausaineiden kokeilu ja käyttö lisääntyivät 1990-luvulla koko maassa, etenkin nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa. Vuosituhannen vaihteen jälkeen nousivat esiin ensimmäiset signaalit kasvuvauh-din pysähtymisestä, ja viime vuosina tilanne on vakiintunut.

Vuoden 2006 huume kyselyn mukaan miehistä 16 prosenttia ja naisista 11 prosenttia ilmoitti kokeilleen-sa joskus kannabista. Kyselyä edeltävän vuoden aikana kannabista kokeilleiden osuus oli kolme pro-senttia. Tulos on pysynyt melkein samanlaisena koko 2000-luvun ajan. (Hakkarainen ja Metso 2007.) Samana ajanjaksona 15–34-vuotiaiden elinaikaisissa ja viimeisen vuoden aikaisissa kannabiskokeiluissa ei tapahtunut systemaattisia muutoksia, mutta käyttäjäröhmän sisällä 15–24-vuotiaiden osuus väheni. Kokonaisuudessaan kannabiskokeilujen taso on kuitenkin selvästi korkeampi kuin 1990-luvun alussa.

Lääkkeitä päihtymistarkoituksessa oli käyttänyt elinaikana seitsemän prosenttia ja viimeksi kuluneen vuoden aikana noin kolme prosenttia aikuisväestöstä. Amfetamiineja oli joskus kokeillut kaksi prosent-tia ja ekstaasia 1,5 prosenttia aikuisväestöstä. Kokaiinia, LSD:tä ja sieniä on kokeillut yksi prosentti väestöstä. (Hakkarainen ja Metso 2007.)

Koululaisiin kohdistuneen vuoden 2007 ESPAD-tutkimuksen mukaan 15–16-vuotiaista nuorista kahdek-san prosenttia oli joskus elämänsä aikana kokeillut kannabista. Osuus oli 10 prosenttia ESPAD-tutki-muksessa vuonna 1999 ja 11 prosenttia vuonna 2003. Poikkeuksena myönteiseen kehitykseen on lisään-

tynyt liimojen ja liuottimien haistelu (10 % nuorista elämänsä aikana), sekä tyttöjen rauhoittavien lääkkeiden ja unilääkkeiden kokeilut (10 % kokeillut elämänsä aikana päihtymistarkoituksessa). (Ahlström ym. 2008.) Lappia sekä Itä- ja Etelä-Suomea koskevan kouluterveyskyselyn perusteella vuosina 2008–2010 kannabiskokeilujen tasossa näyttäisi olevan kasvua varsinkin lukiolaisten ja ammattikoulu-
laisten osalta. Sen sijaan muiden laittomien huumeiden kokeiluissa ei ole nähtävissä merkittäviä muutoksia. (Puusniekka 2010.)

Erityisen ongelmaisen, usein pistoskäyttöön liittyvän huumeiden käytön laajuutta on arvioitu viimeksi vuonna 2005. Pistoskäyttö liitetään huumeista etenkin opiaattien, Suomessa erityisesti buprenorfiinin, mutta myös amfetamiinien ongelmakäyttöön. Tutkimuksen mukaan amfetamiinien ja opiaattien ongelmakäyttäjien osuus 15–54-vuotiaiden ikäluokasta arvioitiin koko maassa noin 0,5–0,7 prosentiksi ja pääkaupunkiseudulla 0,9–1,4 prosentiksi. Ongelmakäyttäjistä amfetamiinien käyttäjät ovat enemmistönä. (Partanen ym. 2007.)

2.3 Suomalaisien asenteet huumeita kohtaan

Aikuisväestön terveyteen vaikuttavien elintapojen seurantatutkimuksen mukaan 75 prosenttia suomalaisista arvioi vuonna 2007, että huumausaineiden käyttö on vakava tai erittäin vakava ongelma. Luku on laskenut tasaisesti vuodesta 2001, jolloin vastaajista 90 prosenttia oli tätä mieltä. (Piispa ym. 2008.)

Vuosituhanen vaihteen luvut heijastivat käytön nopeaa lisääntymistä 1990-luvun lopulla. Arvioiden lievenemiseen on vaikuttanut se, että huumeiden läsnäoloon on jossain määrin totuttu, kun käytön ja haittojen kasvu on pysähtynyt ja huumetilanne vakiintunut. Huumeongelma on jossain määrin "normalisoitunut" ja asettunut osaksi päihdeongelmien laajempaa kokonaisuutta.

2.4 Huumehoitojärjestelmä

Huumehoitopalvelujen kehittämislinjassa on painottunut matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen ja tähän liittyvä koulutus. Ensimmäinen huumausaineiden käyttäjien pistosvälineiden vaihtoon tarkoitettu terveysneuvontapiste perustettiin Suomessa vuonna 1997 ja ylläpito- sekä korvaushoito tulivat viralliseksi osaksi päihdepalvelujärjestelmää vuonna 2000. Erityisen vaikeahoitoisia kuten kaksois- tai kolmoisdiagnoosipotilaita pyritään hoitamaan keskitetysti erityispalveluyksiköissä.

Vuodesta 2004 lähtien velvollisuus järjestää terveysneuvontapalveluja on laajentunut myös terveysneuvontapisteiden ulkopuolelle terveyskeskuksiin. Lisäksi apteekit toimivat merkittävinä puhtaiden ruiskujen ja neulojen välityspisteinä alueilla, joilla ei ole olemassa varsinaisia terveysneuvontapalveluja.

Opiaattiriippuvaisten lääkehoidosta annettiin vuonna 2002 erillinen asetus (289/2002). Asetus kumottiin vuonna 2008 uudella asetuksella (33/2008), jolla pyrittiin vastaamaan korvaushoidon edelleen lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen. Vuoden 2009 lopussa korvaushoidossa arvioitiin olleen 1 800 henkilöä (Rönkä ja Virtanen 2009).

2.4.1 Päihdehuollon erityispalvelut huumeiden käyttäjille

Huumeiden käyttäjien hoitotietoja on kerätty vuodesta 1998 lähtien anonymilla ja hoitoyksiköille vapaaehtoisella tiedonkeruulla, jota kutsutaan huumehoidon tietojärjestelmäksi. Vuonna 2009 tiedonkeruuseen osallistui 92 päihdehuollon yksikköä ja tietoja saatiin 3 321 asiakkaasta. Mukana olleet yksiköt edustivat A-klinikoita, nuorisoasemia, katkaisu- ja kuntoutusyksiköitä, huumehoitoon erikoistuneita avo- ja laitoshoitoyksiköitä sekä psykiatrisia yksiköitä. Tietoja saatiin runsaimmin avohoitoyksiköiltä ja Etelä-Suomen läänistä.

Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan huumausaineiden tai lääkeaineiden vuoksi päihdehoitoon hakeutuneilla huumeasiakkailla useammalla kuin joka toisella oli opiaattien (55 %) käyttö ensisijaisena hoitoon hakeutumiseen johtaneena syynä. Opiaattiryhmään kuuluvan buprenorfiinin päihdekäytön vuoksi ensisijaisesti hoitoon hakeutuneiden osuus pysyi edellisvuoden tasolla 33 prosentissa vuonna

2009. Heroiinin vuoksi hoitoon hakeutuneiden osuus oli vastaavasti kaksi prosenttia. Amfetamiinin tai muiden stimulanttien käyttö oli hoitoon hakeutumiseen johtanut syy joka lähes joka kuudennella (16 %) huumausaineiden tai lääkeaineiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista. Suomalaiselle päihdekulttuurille ominaista on myös se, että valtaosa amfetamiinien ja opiaattien käyttäjistä on käyttänyt ainetta pistämällä. Sekakäyttö oli yleistä ja 61 prosenttia asiakkaista oli ilmoittanut ainakin kolme hoitoon hakeutumiseen liittyvää ongelmapäihdettä.

Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan vuonna 2009 huumehoitoon hakeutuneet olivat aikaisempaan tapaan nuoria aikuisia. Ikäkeskiarvo oli 30 vuotta; naiset olivat yli kaksi vuotta miehiä nuorempia. Asiakkaat olivat yleensä joko syrjäytymisriskin alla tai jo syrjäytyneitä. Heidän koulutustasonsa oli matala ja lähes kaksi kolmasosaa (65 %) oli työttömiä. Asiakkaista 12 prosenttia oli asunnottomia.

Terveysneuvontapisteitä on noin 40 kunnassa. Anonyymien tiedonkeruun perusteella terveysneuvontapisteissä asioi noin 13 000 asiakasta vuonna 2007. Asiakkaita kävi eniten Helsingin (noin 8 000 asiakasta), Vantaan (noin 1 550 asiakasta), Turun (noin 850 asiakasta), Espoon (noin 700 asiakasta) ja Tampereen (noin 550 asiakasta) terveysneuvontapisteissä.

2.4.2 Huumeiden käyttäjät terveydenhuollossa

Vuonna 2009 terveydenhuollon vuodeosastoilla rekisteröitiin 7 117 huumehoitojaksoa, joissa huumesairaus, eli huumausaineisiin tai lääkeaineisiin liittyvä sairaus oli päädiagnoosina ja 10 044 hoitojaksoa, joissa huumesairaus oli pää- tai sivudiagnoosina. Huumehoitojaksojen määrä kasvoi lähes seitsemän prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Huumausaine- ja lääkeainemyrkytysten hoitojaksot kasvoivat edelleen voimakkaasti. Huumausaineisiin liittyvien myrkytysten hoitojaksot kasvoivat 36 prosenttia ja uni- ja rauhoittaviin lääkeaineisiin liittyvä myrkytysten hoito kasvoi noin 34 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Myös huumeiden aiheuttamien elimellisten aivo-oireyhtymien hoitojaksot kasvoivat 24 prosenttia. Huumesairausten vuoksi terveydenhuollon vuodeosastoilla hoidetuista 64 prosenttia oli miehiä ja 36 prosenttia naisia. Valtaosa hoidetuista oli alle 35-vuotiaita. Huumehoitojaksot muodostavat noin viidenneksen kaikista sairaaloiden päihdehoitojaksoista, mutta yli puolet hoitojaksoista, kun kyseessä ovat alle 35-vuotiaat.

Tartuntataudeista etenkin C-hepatiitti liittyy useimmiten pistämällä tapahtuvaan huumausaineiden käyttöön. Vuosittain todettujen uusien C-hepatiittitartuntojen määrä on kuitenkin viime vuosien aikana vähentynyt. Vuonna 2009 uusia tartuntoja oli ennakkotietojen mukaan kaikkiaan 1 061 tapausta. Näistä tapauksista ruiskuumevälitteisiksi tartunnoiksi on ilmoitettu 433, toisaalta tartuntatavaltaan tuntemattomaksi jääneiden tapausten määrä on 513. (THL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan pistämällä huumeista käyttävistä 74 prosenttia oli C-hepatiittiposiitivisia.

Toinen vakava veriteitse leviävä virusinfektio on HIV. Vuonna 1998 pistämällä huumeita käyttävien keskuudessa puhkesi HIV-epidemia. Tartuntojen määrän kasvu saatiin talttumaan muutamassa vuodessa, ja huumeiden pistoskäyttövälitteisten tartuntojen määrä on ollut laskussa koko 2000-luvun. Vuonna 2009 uusista HIV-tartunnoista kuusi prosenttia johtui huumeiden pistoskäytöstä, kun vuonna 1999 osuus oli yli puolet. (THL:n tartuntatautirekisteri.) Huumehoidon tietojärjestelmän mukaan HIV-positiivisia oli pistämällä huumeita käyttäneistä ja HIV-testatuista asiakkaista noin yksi prosentti.

2.4.3 Huumekuolemat

Vuodesta 1997 vuoteen 2000 kuolemantapauksiin liittyvissä oikeuslääketieteellisissä lääke- ja huumausainetutkimuksissa huumausaineiden löydökset lähes kaksinkertaistuivat. Tämän jälkeen löydösten määrä tasaantui muutamaksi vuodeksi, pääasiassa siksi, että heroinin tarjonta tyrehtyi markkinoilla ja samalla heroini-kuolemien määrä väheni. Viime vuosina sekä huumausainelöydösten määrä että kuolinsyyrekisterin mukaiset huumekuolemat (169 vuonna 2008) ovat lisääntyneet. Huumausainelöydöksiä tehtiin 244 kuolemantapauksessa vuonna 2008. Peruskuolemansyynä oli myrkytys noin puolessa kuolemantapauksista. Päihdetarkoituksessa käytetty buprenorfiini on myrkytyskuolemissa tärkein löydös noin joka kolmannessa tapauksessa. Heroiini- ja kokaiinimyrkytyskuolemat ovat edelleen harvinaisia. (Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos.)

2.5 Huumeet ja rikollisuus

2.5.1 Huumausainerikokset

Vuonna 2009 poliisin tietoon tulleiden rikosten määrä kasvoi. Poliisin tietoon tuli 17 454 huumausainerikosta, kun vastaava luku edellisellä vuonna oli 15 482. Huumausainerikoksista 64 prosenttia oli huumausaineen käyttör rikoksia ja 31 prosenttia huumausainerikoksia. Törkeiden huumausainerikosten osuus oli 4 prosenttia kaikista huumausainerikoksista. Suomen huumausainemarkkinoilla esiintyy erityisesti kannabistuotteita, synteettisistä huumausaineista amfetamiinia ja ekstaasia, buprenorfiinia sekä bentso-diatsepiinilääkevalmisteita.

Vuonna 2009 tehtiin 109 huumelääkevalmisteiden hankkimiseksi tehtyjä murtautumisrikosta. Lukumäärä vastaa edellisvuoden ja 2000-luvun alkuvuosien tasoa. Vuosina 2005–2007 rikoksia tehtiin kolmannen vähemmän. Murtojen kasvu johtunee Subutexin saatavuuden vaikeutumisesta.

2.5.2 Väkivaltarikollisuus

Väkivaltarikollisuus on edelleen paljon yleisempää alkoholin kuin huumeiden vaikutuksen alaisena. Vuonna 2009 kaikista pahoinpitelyrikoksista (pahoinpitely, lievä pahoinpitely ja törkeä pahoinpitely) 59 prosenttia tehtiin alkoholin vaikutuksen alaisena ja 0,4 prosenttia tehtiin muiden päihteiden, lähinnä huumausaineen, vaikutuksen alaisena ja yksi prosentti alkoholin ja huumeiden yhteisvaikutuksen alaisena. Ryöstör rikoksista 39 prosenttia tehtiin alkoholin vaikutuksen alaisena, 2 prosenttia muiden päihteiden ja 7 prosenttia alkoholin ja muiden päihteiden yhtäaikaisen vaikutuksen alaisena.

2.5.3 Tieliikenne rikokset

Vuonna 2009 huumaantuneena ajaneiden (3 073) ja sekakäyttötapausten (769) määrä pysyi edellisvuosien tasolla. Vuonna 2009 kaikista rattijuopumuksista alkoholitapauksia oli 83 prosenttia, huumetapauksia 14 prosenttia ja sekakäyttötapauksia kolme prosenttia.

Vuonna 2003 rattijuopumussäännöksiä muutettiin siten, että huumausaineille asetettiin niin sanottu nol-laraja. Tämän seurauksena liikenteen huumausainetapaukset lisääntyivät vuodesta 2002 vuoteen 2003 yli 50 prosenttia. Vuosina 2004–2007 huumetapauksien määrä on edelleen noussut.

2.6 Huumehaittakustannukset

Vuonna 2008 huumausaineiden ja lääkeaineiden väärinkäyttö aiheutti noin 0,2–0,3 miljardin euron välittömät haittakustannukset ja 0,5–1,2 miljardin euron välilliset haittakustannukset. Vuoteen 2007 verrattuna välittömät kustannukset kasvoivat lähes kahdeksan prosenttia. Välittömistä kustannuksista reilu kolmannes aiheutui sosiaalitoimen menoista ja neljännes yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpidosta. Terveystenhuoltokulujen osuus kustannuksista oli noin 15 prosenttia. Välilliset haittakustannukset kasvoivat vuoteen 2007 verrattuna noin kahdeksan prosenttia. Kasvu johtui sekä huumeisiin liittyvien kuolemien että huume-ehdoisten sairauspäivien määrän lisääntymisestä. Välillisistä kustannuksista ylivoimaisesti suurin erä oli menetetty elämän arvo ennen aikaisen kuoleman johdosta.

3 Alkoholin lupahallinnon ja valvonnan kysymykset

Alkoholijuomien myynnin ja anniskelun valvonnassa sekä lupahallinnon ennakoivassa valvonnassa pyrittiin valvontaviranomaisten ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa tehdyn tulossopimuksen mukaisesti erityisesti vähentämään alaikäisille ja päihtyneille myyntiä sekä estämään alkoholijuomien välittämistä alaikäisille. Myynninedistämisen valvontaa kohdennettiin sellaiseen mainontaan, jonka katsottiin kohdistuvan alaikäisiin tai nuoriin tai kannustavan eniten haittoja aiheuttavaan suurkulutukseen.

Vuonna 2009 alkoholijuomien jakeluverkostossa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Jo aiemmin havaittu trendi sekä elintarvikeliikkeiden että anniskeluravintoloiden kokonaismäärän vähenemisessä jatkui.

3.1 Alkoholin lupahallinto ja valvonta

Alkoholihallinnon keskustasoa koskeva organisaatiouudistus tapahtui vuoden 2009 alussa, kun Terveystieteiden tutkimuskeskus (TEO) ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus (STTV) yhdistyivät Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoksi (Valvira). Tarkasteluvuonna myös lääninhallitukset valmistautuivat aluehallintoa koskevaan organisaatiouudistukseen.

Valviran tehtävä on alkoholihallinnossa hoitaa STTV:lle kuuluneet tehtävät, joita ovat lääninhallitusten lupahallinnon ja valvonnan ohjaus ja kehittäminen, tieto- ja viestintäpalvelujen tuottaminen sekä alkoholijuomien vähittäismyynnin ja anniskelun sekä mainonnan ja myynninedistämisen valvonta koko maassa. Lupahallinnon ja valvonnan ohjauksen ja kehittämisen tarkoituksena on tehostaa alkoholilain 1 §:ssä määritellyn tarkoituksen toteuttamista ja turvata lain yhdenmukainen soveltaminen koko maassa.

Lääninhallitukset vastaavat oman alueensa alkoholijuomien anniskelun ja vähittäismyynnin lupahallinnosta ja valvonnasta. Lisäksi aluehallintoviranomaiset valvovat alueellaan tapahtuvaa alkoholijuomien myynninedistämistä (myynti- ja anniskelupaikkojen lisäksi esimerkiksi paikalliset radiokanavat ja paikalliset lehdet).

Vuonna 2009 lääninhallituksen alkoholihallinto teki anniskelupaikkoihin yhteensä 5 221 valvontakäyntiä ja vähittäismyyntipaikkoihin 1 939 valvontakäyntiä. Anniskelupaikkojen tarkastuksista 871 tehtiin jatkoaikaluvan saaneisiin ravintoloihin. Tarkastukset vastaavat lukumääräisesti ja keskinäiseltä suhteeltaan aiempia vuosia. Tarkastuksien pääpainopistealue oli ostoikärajoja sekä päihtyneitä henkilöitä koskevien säännösten noudattamisen valvonnassa. Tarkastuksilla kiinnitettiin huomiota myös myyntipaikan vapaaehtoihin omavalvontasuunnitelmiin ja omavalvonnan toimivuuteen. Lisäksi erityisesti vähittäismyyntipaikkojen valvonnalla oli tarkastuksen ohella koulutuksellinen näkökulma.

Koska viranomaisvalvonta ei tavoita jokaista luvanhaltijaa, on luvanhaltijan omavalvonnalla keskeinen merkitys pyrittäessä ehkäisemään alkoholista aiheutuvia yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja.

Vuonna 2009 vähittäismyyntilupapäätös maksoi 180–360 euroa ja anniskelulupapäätös puolestaan 180–525 euroa. Luvanhaltijoilta peritään valvonnasta vuosittain maksu. Lisäksi jatkoaikaravintoloihin kohdistetusta valvonnasta peritään erityinen valvontamaksu.

3.2. Alkoholijuomien vähittäismyynti

Vuoden 2009 lopussa Alkon myymälöitä oli 346. Alkolla on oikeus toimittaa tilauksesta alkoholijuomia luovutuspaikkojen kautta, ja niiden määrä oli vuoden lopussa 122. Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien käymisteitse valmistettujen juomien vähittäismyyntilupia oli 5 947, mikä on 146 lupaa vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tilaviini- ja sahtimyymlöitä oli vuoden 2009 lopussa 40.

Vähittäismyyntitoiminnan valvonnassa haasteena on se, että alkoholijuoman luovuttaminen asiakkaalle kassalla on tarkastuksen näkökulmasta lyhykestoinen tapahtuma verrattuna anniskelutoimintaan, jossa asiakas nauttii alkoholijuoman anniskelupaikassa valvotuissa olosuhteissa. Vähittäismyyntitoiminnan valvonnassa onkin havaittu selvä tarve valvonnan laadulliseen kehittämiseen aiempaa vaikuttavamman, muun muassa niin, että entistä tehokkaammin havaittaisiin vähittäismyynnistä ostetun alkoholijuomien mahdollinen välittäminen alaikäisille tai päihtyneille.

Vähittäismyynnin valvonnassa havaitut rikkomukset liittyivät erityisesti puutteellisiin asiakirjoihin (esimerkiksi vähittäismyyntilupa ei ollut nähtävillä), samoin kuin puutteelliseen elintarvikevalikoimaan. Merkittävimmät epäkohdat toiminnassa olivat kuitenkin alaikäisille tai päihtyneille myynti. Lääninhallitukset peruuttivat määrääjäksi 11 ja pysyvästi 27 vähittäismyyntilupaa. Kirjallisia varoituksia annettiin 15 ja kirjallisia huomautuksia puolestaan 41.

3.3. Alkoholijuomien anniskelu

Vuonna 2009 lääninhallitukset myönsivät 519 uutta toistaiseksi voimassaolevaa anniskelulupaa. Määräaikaisena, enintään yhdeksi vuodeksi, myönnettiin 282 anniskelulupaa. Enintään yhden kuukauden ajan voimassa olevia tilapäisiä anniskelulupia tilaisuuksiin ja tapahtumiin myönnettiin 862. Vuoden 2009 lopussa Suomessa oli 6 039 A- ja B-luvalla toimivaa ravintolaa, ja 2 259 sellaista ravintolaa, joissa anniskellaan yksinomaan käymisteitse valmistettuja enintään 4,7 tilavuusprosenttisia alkoholijuomia (C-lupa). Vastaavat luvut vuonna 2008 olivat 5 964 ja 2 358. A- ja B-luvalla toimivien ravintoloiden lukumäärän kasvu ja vastaavasti C-luvalla toimivien ravintoloiden lukumäärän väheneminen on jo pitkään jatkunut suuntaus.

Alkoholijuomien jakeluverkoston valvonta keskittyi anniskelutoiminnan valvontaan. Tarkastuksilla havaittujen epäkohtien määrä oli aiempaan vuotta hiukan vähäisempi. Epäkohdista ongelmallisimpia olivat päihtyneiden oleskelu anniskeluravintolassa, heille anniskelu, alkoholijuomien poiskuljettaminen sekä alaikäisille anniskelu. Lukumääräisesti asiakirjarikkomukset (esimerkiksi anniskelulupa ei ollut nähtävillä) olivat kuitenkin suurin ryhmä. Tarkasteluvuonna lääninhallitukset peruuttivat määräajaksi 72 anniskelulupaa ja pysyvästi 83 anniskelulupaa. Lääninhallitukset antoivat 532 kirjallista huomautusta luvanhaltijoille. Kirjallisia varoituksia annettiin 344. Lisäksi peruutettiin määräajaksi kahdeksan anniskeluajan jatkamiseen myönnettyä lupaa.

3.4 Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti ja tukkumyynti

Alkoholijuoman valmistus- ja tukkumyyntiluvat myöntää Valvira. Alkoholijuomien valmistuslupia myönnettiin vuonna 2009 kolme kappaletta ja peruutettiin kolme. Vuoden lopussa alkoholijuomien valmistuslupia oli 124. Alkoholijuomien tukkumyyntilupia myönnettiin 33 ja peruutettiin 12. Vuoden 2009 lopussa alkoholijuomien tukkumyyntilupia oli 265. Vuonna 2009 alkoholijuomia valmistettiin noin 575 miljoonaa litraa eli suunnilleen saman verran kuin edellisenä vuonna.

3.5 Alkoholijuomien tuotevalvonta

Markkinoilla olevien alkoholituotteiden määrä lisääntyi edelleen. Uusia tuotteita rekisteröitiin 4 349. Vuoden 2009 lopussa alkoholijuomien tuoterekisterissä oli noin 48 000 alkoholijuomatuotetta, joista noin 16 300 oli sellaisia, joita tukkumyyjät toimittivat anniskelu- ja vähittäismyyntipaikoille vuoden 2009 aikana.

Alkoholijuomien tuotevalvonnassa erityistä huomiota kiinnitettiin alkoholijuomiin, jotka pakkauksensa, juoman aistinvaraisten ominaisuuksien, tuotenimen tai muun myynninedistämisen perusteella voidaan katsoa olevan suunnattu lapsille tai nuorille (esimerkiksi energiajuomina markkinoitavat alkoholijuomat).

Osana tuotevalvontaa tarkasteluvuonna kiellettiin alkoholijuoman luovuttaminen markkinoille, kun sen myynninedistäminen perustui osittain alkoholijuoman päihdeluonteen korostamiseen viittauksella huumausaineeseen.

3.6 Alkoholijuomien myynninedistäminen

Alkoholijuomien ja yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien juomien myynninedistämisen valvonta kuuluu Valviralle ja aluehallintoviranomaisille. Molemmat voivat kieltää lainvastaisen mainonnan ja tehostaa kieltoa uhkasakolla. Vaihtoehtoisesti mainostajalle voidaan antaa kirjallinen ohje mainonnan oikaisemiseksi. Alkoholijuomien myynninedistäminen on yhä monimuotoisempaa. Perinteisten TV-, radio-, ulko- ja printtimainonnan lisäksi alkoholijuomien markkinointia tehdään yhä enemmän muun muassa erilaisten tapahtumien sponsoroinnin, tuotekylläisten ja arpajaisten kautta sekä verkossa esimerkiksi sosiaalisessa mediassa. Monimuotoinen ja jatkuvasti kehittyvä myynninedistäminen asettaa valvonnalle erityisiä haasteita. Mainonnan valvonta on painottunut ennalta ehkäisevään toimintaan.

Väkevien alkoholijuomien mainontaa, epäsuoraa mainontaa ja muuta myynninedistämistä rajoitetaan Suomessa voimakkaasti. Väkevien alkoholijuomien myynninedistäminen on sallittua ainoastaan

- vähittäismyynti- ja anniskelupaikoissa,
- alkoholijuomapakkauksissa; ja
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) luvalla väkevien alkoholijuomien myyntiin osallistuville henkilöille suunnatuissa ammattilehdissä (ns. lehtiluvat).

Olleessaan sallittua väkevien alkoholijuomien mainonnan tulee olla asiallista ja hillittyä. Mietojen alkoholijuomien mainonta ja myynninedistäminen on sen sijaan lähtökohtaisesti sallittua. Laki kuitenkin sisältää luettelon niistä tekijöistä, joiden perusteella mietojen juomien mainonta, epäsuoramainonta ja muu myynninedistäminen on kiellettyä, muun muassa se ei saa kohdistua alaikäisiin.

Vuoden 2008 alusta tuli voimaan alkoholilain muutos (588/2007). Lainmuutoksen myötä miedon alkoholijuoman mainonta on kiellettyä televisiossa kello 7–21 ja elokuvateattereissa alle 18-vuotiaille sallituissa näytöksissä. Lisäksi kahden tai useamman alkoholijuomapakkauksen tai -annoksen tarjoaminen alennettuun yhteishintaan vähittäismyyntissä tai anniskelussa on kielletty. Myös alle kahden kuukauden ajaksi rajatun tarjoushinnan ilmoittaminen alkoholijuomapakkaukselle tai -annokselle vähittäismyynti- tai anniskelupaikan ulkopuolella on kielletty

Mainonnan valvonta painottui vuonna 2009 edellisen vuoden tapaan näiden uusien säännösten noudattamisen valvontaan. Valvira antoi vuonna 2009 kaksi mainonnan kieltopäätöstä ja 12 kirjallista ohjetta. Lisäksi Valvira käsitteli 45 muuta kirjallista vastausta edellyttävää mainonta-asiaa. Lääninhallitukset antoivat yhteensä 39 kieltopäätöstä ja kirjallista ohjetta.

Eduskunta hyväksyi 15.6.2009 hallituksen esityksen alkoholirikoksia koskevien säädösten uudistamisesta (HE 84/2008 vp; säädökset 641/2009, 642/2009, 643/2009). Uusilla alkoholirikossäädöksillä pyritään muun muassa puuttumaan nykyistä tehokkaammin alaikäisten alkoholin hallussapitoon. Samalla uutena rikosnimikkeenä otettiin käyttöön alkoholijuoman markkinointirikos, josta voi joutua rikosvastuuseen mainostamalla alaikäiselle mietoa alkoholijuomaa tai mainostamalla väkeviä alkoholijuomia alkoholilain vastaisesti. Myös yritys tai yhteisö voi joutua vastuuseen alkoholijuoman markkinointirikkomuksesta, alkoholirikoksesta tai törkeästä alkoholirikoksesta.

Samalla eduskunta edellytti hallituksen selvittävän kevävistuntokauden 2010 loppuun mennessä 1.1.2008 voimaan tulleiden alkoholimainontarajoitusten vaikutukset sekä arvioivan mielikuvamainontaa koskevien lisätoimenpiteiden tarpeen. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 7.9.2009 alkoholimainonnan rajoituksia selvittävän työryhmän, joka pohti myös laajemmin muun muassa nuoriin vaikuttavaa alkoholijuomien markkinointia (STM085:00/2009). Työryhmän toimikausi päättyi 31.5.2010.

Työryhmän loppuraportti valmistui kesäkuun alussa 2010. Työryhmä ei ollut johtopäätöksissään yksimielinen. Loppuraportissa todetaan, että mainontaan liittyvien säädösmuutosten varsinaisten vaikutusten arviointi on haastavaa lyhyellä aikajänteellä. Vaikka kyseessä olevia mainonnan rajoituksia on noudatettu hyvin kattavasti, rajoitusten vaikutusten arvioidaan olleen vähäisiä. Työryhmän enemmistö ei nähnyt välttämättömäksi alkoholin mielikuvamainonnan kieltämistä, vaikka toteaaakin, että mielikuvamainonta lisää jossain määrin lasten ja nuorten alkoholin käyttöä ja alentaa alkoholin käytön aloitusikää. Työryhmän enemmistön mukaan mainonnan lisärajoitukset voisivat siirtää alkoholin mainontaa enenevästi säätelemättömiin ympäristöihin kuten internetiin.

Syksyllä 2010 106 kansanedustajaa allekirjoitti lakialoitteen (59/2009 vp), joka annettiin eduskunnalle 9.9.2010. Lakialoitteessa ehdotetaan alkoholin mielikuvamainonnan kieltämistä kokonaan, minkä jälkeen ainoastaan alkoholijuoman tuotetietojen esittely olisi sallittua.

1 Alkohollägets utveckling

År 2009 var totalkonsumtionen av alkoholdrycker cirka två procent lägre än året innan. Omräknat i hundra procentig alkohol uppgick alkoholkonsumtionen till 10,2 liter per invånare, mot 10,4 liter per invånare 2008. Enligt den senaste uppgiften angående år 2008 uppgav cirka 90 procent av den vuxna befolkningen att de använder alkohol (Mäkelä m.fl. 2009). I Finland finns uppskattningsvis 300 000–600 storkonsumenter av alkohol. Antalet storkonsumenter och den totala alkoholmängden som konsumeras av storkonsumenterna har ökat under 2000-talet. På 2000-talet har det funnits en koppling mellan att alkoholkonsumtionen ökar och att de alkoholrelaterade sjukdomarna och antalet alkoholrelaterade dödsfall ökar. År 2009 registrerades på sjukhusens och hälsovårdscentralens vårdavdelningar 24 843 alkoholrelaterade vårdperioder. Detta var cirka 1 300 vårdperioder d.v.s. fem procent mindre än föregående år. Antalet alkoholrelaterade vårdperioder har sjunkit till ungefär samma nivå som i början av 2000-talet. Alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning var även 2009 den vanligaste dödsorsaken för män och kvinnor i förvärsaktiv ålder.

1.1 Alkoholpolitikens grundlinje

I statsrådets principbeslut av den 9 oktober 2003 understryks det att huvudmålet för den finländska alkoholpolitiken, liksom det anges i alkohollagen, är att minska alkoholens skadeverkningar. Alkoholpolitikens viktigaste konkreta målsättningar är att minska alkoholens skadliga inverkan på barns och familjers välbefinnande, reducera skadeverkningarna av riskbruk samt minska totalkonsumtionen av alkoholdrycker. De alkoholpolitiska riktlinjerna har preciserats och konkretiserats genom det lagpaket om minskning av alkoholskador som regeringen presenterade den 2 mars 2006 samt genom de målsättningar som antogs i regeringsprogrammet av den 19 april 2007 i fråga om en fortsättning av det nationella alkoholprogrammet och en intensifiering av det alkohol- och narkotikaförebyggande arbetet samt en höjning av priset på alkoholdrycker. Prishöjningar har genomförts i tre repriser: den 1 januari 2008, den 1 januari 2009 och den 1 oktober 2009. Frågan om alkoholrelaterade skador har getts en central plats i regeringsprogrammets politikprogram för hälsofrämjande och i statsrådets program för den inre säkerheten.

Den 1 januari 2008 höjdes alkoholskatten på starka alkoholdrycker med 15 procent och skatten på andra alkoholdrycker med 10 procent. Under 2009 höjdes skatterna på alkoholdrycker i två repriser, båda gångerna med 10 procent. Förbudet mot mängdrabatter på öl och andra alkoholdrycker trädde i kraft den 1 januari 2008. Samtidigt förbjöds reklam för s.k. "happy hour"-priser utanför serveringsställen samt tv och biografreklam för alkoholdrycker före klockan 21.00.

Målet med "Alkoholprogrammet 2004–2007-Utgångspunkter för samarbetet", som samordnades av social- och hälsovårdsministeriet, var att förebygga och minska alkoholens skadeverkningar. Eftersom både konsumtionsnivån och dryckesvanorna har betydelse för alkoholskadornas omfattning, ville man påverka båda dessa faktorer. I enlighet med regeringsprogrammet beslutade statsrådet att förlänga tiden för alkoholprogrammets genomförande. Institutet för hälsa och välfärd ansvarar för koordineringen av alkoholprogrammets genomförande under åren 2008–2011.

Genomförandet av alkoholprogrammet följs med hjälp av flera indikatorer, bl.a. utvecklingen av den registrerade och oregistrerade alkoholkonsumtionen, alkoholrelaterade olycksfall, alkoholrelaterad våldsbrottslighet, alkoholrelaterat familjevåld och alkoholrelaterade dödsfall. En sammanställning av dessa indikatorer och andra indikatorer som beskriver alkoholsituationen ingår i årsboken. Indikatorer som beskriver alkohol- och narkotikasituationen i de enskilda kommunerna och på riksnivå finns tillgängliga i elektronisk form i statistik- och indikatorbanken SOTKANet <http://www.sotkanet.fi/>.

1.2 Finländarnas attityd till alkohol

Attityderna till alkohol har skärpts sedan mitten av 1990-talet. En ökande andel av befolkningen anser att de nuvarande alkoholpolitiska restriktionerna är berättigade eller bör skärpas. Enligt den undersökning som utfördes av TNS-Gallup i början av 1994 ansåg 55 procent av svarspersonerna att de dåvarande alkoholpolitiska restriktionerna var berättigade eller borde skärpas. Enligt den undersökning som

genomfördes 2010 ansåg 20 procent av befolkningen att de nuvarande alkoholpolitiska restriktionerna är lämpliga. Av svarspersonerna ansåg 26 procent att de borde skärpas och 12 procent att de borde lindras. Belysande för den skärpning av attityderna som skett sedan 1994 är att andelen tillfrågade som då efterlyste en liberalisering av alkoholpolitiken var 41 procent.

En stor majoritet av befolkningen vill hålla fast vid de nuvarande åldersgränserna för inköp av alkoholdrycker. År 2010 ansåg 83 procent av de tillfrågade att åldersgränsen på 20 år för inköp av starka alkoholdrycker var lämplig, och 85 procent ansåg att åldersgränsen på 18 år för inköp av vin och öl var lämplig. Omkring 10 procent av befolkningen ansåg att båda åldersgränserna var alltför låga.

Enligt gallupundersökningarna vill finländarna inte att dagligvarubutikerna bör få tillstånd att saluföra starka alkoholdrycker, och inte heller vin eller starköl. Enligt den gallupundersökning som genomfördes i januari 2010 ansåg 93 procent av de tillfrågade att endast Alko bör ha rätt att saluföra starka alkoholdrycker. Motsvarande andelar för starkölens och vinernas del var 67 respektive 56 procent. Det nuvarande systemet för mellanölsförsäljning fick majoritetens stöd, eftersom 88 procent av de tillfrågade ansåg att mellanöl bör få köpas också i livsmedelshandeln.

Trots de tre förhöjningarna av alkoholskatten under åren 2008 och 2009 ansåg cirka hälften av befolkningen i januari 2010 att prisnivån på alkoholdrycker är lämplig, medan 31 procent av befolkningen ansåg att ölpriset är för högt. Motsvarande andel var 28 procent för viner och 21 procent för starka alkoholdrycker. Nästan lika många ansåg att priserna på starka alkoholdrycker var alltför låga. En tiondel av befolkningen tog inte ställning till frågor som gällde prisnivån på alkoholdrycker. I början av 2004 ansåg cirka hälften av befolkningen att priserna på alkoholdrycker är för höga.

1.3 Konsumtion och bruk av alkohol 2009

1.3.1 Alkoholdryckernas importkvoter, skatter och priser

Den 1 januari 2004 slopades de kvantitativa restriktionerna på skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk vid resor inom EU. De kvantiteter för eget bruk som skattefritt får föras in i landet från länder utanför EU är oförändrade, dvs. högst en liter starka alkoholdrycker eller två liter mellanprodukter samt två liter vin och 16 liter öl per person. Även tidsgränserna är desamma som tidigare. En person som är bosatt i Finland och anländer till Finland från ett land utanför EU på annat sätt än med flyg får skattefritt föra in alkoholdrycker i landet, endast om resan har varat i över 20 timmar.

Avskaffandet av de kvantitativa införselkvoterna väntades leda till en påtaglig ökning av resandeförseln, särskilt efter Estlands inträde i EU den 1 maj 2004. Estlands betydelse som källa för införsel av alkohol grundar sig på landets geografiska närhet och avsevärt lägre prisnivå på alkoholdrycker, samt avskaffandet av införselkvoterna för alkohol och slopandet av 20-timmarsregeln för skattefri införsel. I syfte att dämpa ökningen av resandeförseln och därmed sammanhängande icke-önskvärda fenomen sänktes skatten på alkoholdrycker den 1 mars 2004 med i snitt 33 procent, så att skatten på starka alkoholdrycker sänktes med 44 procent, skatten på mellanprodukter med 40 procent, skatten på vin med 10 procent och skatten på öl med 32 procent.

Skattesatserna hölls oförändrade åren 2005–2007, men den 1 januari 2008 höjdes skatten på starka alkoholdrycker med 15 procent och skatten på andra alkoholdrycker med 10 procent. Under 2009 höjdes skatten på alla alkoholdrycker i två repriser, den 1 januari och den 1 oktober, båda gångerna med 10 procent.

Som en följd av skattehöjningen steg den nominella prisnivån på alkoholdrycker med 6,4 procent 2009 jämfört med året innan. Granskat efter varugrupp steg de nominella priserna mest på brännvin (8,1 %), starkviner (7,6 %) och mellanöl (7,1 %). Även inom de övriga varugrupperna ökade priserna med minst fyra procent. Prisstegringen på brännvin, övriga starka alkoholdrycker, cider och longdrinkar inom detaljhandeln var nästan två gånger mer än priserna på restauranger.

År 2009 var inflationen 0,0 procent, vilket innebär att realpriserna på alkoholdrycker d.v.s. priserna där inflationen har rensats bort steg precis lika mycket som realpriserna på alkoholdrycker. Realpriserna på alkoholdrycker minskade sedan den skattsänkning som genomfördes 2004 till 2007, varefter priserna

började stiga. År 2009 låg dock realpriserna fortfarande i genomsnitt på 5,6 procent lägre nivå än året 2003 före skattsänkningen. Skattesänkningens inverkan på priserna på alkoholdryckernas restaurangpriser var från första början små och 2009 var restaurangpriserna cirka 4,0 procent högre jämfört med 2003. Skattesänkningens inverkan på detaljhandelspriserna syns däremot fortfarande, eftersom detaljhandels realpriser fortfarande var på 11,4 procent lägre nivå 2009 än 2003.

1.3.2 Total alkoholkonsumtion

Totalkonsumtionen av alkoholdrycker 2009 motsvarade 54,7 miljoner liter hundra procentig alkohol. Ställt i relation till folkmängden innebär detta en konsumtion om 10,2 liter alkohol. Då motsvarande siffror för föregående år var 55,4 miljoner liter och 10,4 liter, innebär det att totalkonsumtionen per invånare hade minskat med cirka två procent jämfört med 2008.

Totalkonsumtionen av alkohol inbegriper både registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion. I den registrerade konsumtionen ingår försäljningen i Alkos butiker samt partihandelsleveranser till livsmedelsaffärer, kiosker, bensinstationer och restauranger med serveringstillstånd. Den oregistrerade konsumtionen omfattar legal och illegal hemtillverkning, resandeinförsel, smuggling, surrogatsprit samt finländares alkoholkonsumtion under utlandsvistelser, minus den mängd alkohol som köpts och konsumerats av utlänningar i Finland.

1.3.3 Registrerad alkoholkonsumtion

Den registrerade alkoholkonsumtionen minskade 2009 med 1,8 procent jämfört med året innan. Den totala registrerade konsumtionen uppgick till 44,5 miljoner liter hundra procentig alkohol. Beräknat per invånare uppgick den registrerade alkoholkonsumtionen till 8,3 liter, vilket var 0,2 liter mindre än året innan. Minskningen av den registrerade konsumtionen speglar både effekten av den genomförda prishöjningen och ökningen av den oregistrerade konsumtionen.

Omräknat i hundra procentig alkohol minskade konsumtionen av starka alkoholdrycker med 7,2 procent, konsumtionen av starkviner 3,2 procent och konsumtionen av cider med 9,8 procent jämfört med 2008. Konsumtionen av öl minskade med 1,1 procent. Konsumtionen av lättviner ökade med 1,0 procent och konsumtionen av longdrinkar med 1,1 procent.

De starka alkoholdryckernas andel av den registrerade alkoholkonsumtionen var 24,9 procent och minskade med 1,3 procentenhet. Ölets andel ökade något och var 45,6 procent. Även lättvinernas andel ökade något och var 16,9 procent. För cider och long drink var andelarna 5,5 och 5,4 procent. Starkvinernas andel var 1,7 procent.

Detaljhandels andel av den registrerade konsumtionen ökade något 2009 från året innan och var 86,0 procent. Via alla detaljhandelsställen (Alkos butiker, livsmedelsaffärer, kiosker och servicestationer) såldes 38,2 miljoner liter alkohol omräknat i hundra procentig alkohol, vilket motsvarar 7,1 liter per invånare.

År 2009 minskade serveringskonsumtionen av alkohol med 6,7 procent från året innan. År 2009 motsvarade den sammanlagda konsumtionen av alkoholdrycker på restauranger med serveringstillstånd 6,2 miljoner liter alkohol omräknat i hundra procentig alkohol eller 1,17 liter alkohol per invånare. Sedan 1997 har konsumtionen av serverad alkohol minskat med 32 procent och dess andel av den registrerade alkoholkonsumtionen har minskat från 25,8 procent till 14,0 procent.

1.3.4 Oregistrerad alkoholkonsumtion

År 2009 uppskattades den oregistrerade alkoholkonsumtionen till 1,9 liter hundra procentig alkohol per invånare, mot 2,3 liter 2005 och 1,7 liter 2003. Den oregistrerade alkoholkonsumtionens andel av den totala alkoholkonsumtionen var ungefär 19 procent 2009, vilket innebär en ökning på cirka en procentenhet från förra året. Resandeinförseln stod för ungefär 76 procent av den oregistrerade alkohol-

konsumtionen 2009. Konsumtionen under utlandsvistelser stod för cirka 17 procent. Den legala hemtillverkningen stod för cirka 4 procent och den illegala tillverkningen och smugglade alkoholen stod för cirka 3 procent av den oregistrerade alkoholkonsumtionen.

Resandeförseln av alkoholdrycker omräknad i hundra procentig alkohol ökade med nästan 80 procent år 2004 och med ytterligare 12 procent år 2005. År 2005 var resandeförseln av starka alkoholdrycker närmare 2,5 gånger så stor som 2003. År 2006 minskade resandeförseln av alkohol med cirka en femtedel. Minskningen fortsatte 2007, men då i betydligt långsammare takt. År 2007 var resandeförseln 2,8 procent mindre än året innan. Trots det var införseln fortfarande ungefär två och en halv gånger så stor som 2003. År 2008 ökade resandeförseln med 4,3 procent och år 2009 med 7,6 procent. Resandeförseln av viner ökade med cirka 10 procent och av mellanprodukter med cirka 16 procent. Resandeförseln av cider, öl och long drink ökade med cirka en femtedel, cirka en fjärdedel respektive hälften jämfört med året innan. Resandeförseln av starka alkoholdrycker minskade med cirka 3 procent.

Hemtillverkningen av öl och vin har minskat sedan mitten av 1990-talet. År 2009 var hemtillverkningen fortsättningsvis på en låg nivå. Sedan 2004 har den illegala tillverkningen och smugglingen av alkohol minskat. Finländares alkoholkonsumtion under utlandsvistelser uppskattas ha förblivit oförändrad.

1.3.5 Alkoholkonsumtionens omfattning

Totalkonsumtionen av alkohol har mer än fördubblats under de tre senaste årtiondena. Under samma tid har dryckesvanorna förändrats och inslaget av svaga drycker ökat. I början av 1960-talet bestod närmare 70 procent av alkoholkonsumtionen av starka alkoholdrycker, mot endast en fjärdedel 2009. Under samma tid har maltdrycker och lättviner vunnit i popularitet. Utvecklingen har dock inte påverkat två av de drag som är kännetecknande för den finländska dryckeskulturen: alkohol används sällan som måltidsdryck, och berusningsdrickandet är fortsättningsvis utbrett.

Enligt den senaste dryckesvaneundersökningen angående 2008 hade 90 procent av alla finländare i åldern 15–69 år intagit något slag av alkoholhaltiga drycker under de senaste 12 månaderna. Andelen personer som använder alkohol var störst i åldersgruppen 30–49 år. Av dessa hade 93 procent använt alkohol under det senaste året. I motsats till tidigare årtionden finns det numera inga större skillnader mellan könen med avseende på andelen alkoholanvändare. Endast i den äldsta åldersgruppen är andelen helnyktra kvinnor större än andelen helnyktra män. I dryckesvaneundersökningen definieras en person som helnykter om han/hon inte under det senaste året har använt alkohol. (Mäkelä m.fl. 2009)

Antalet dryckestillfällen har ökat under 2000-talet. År 2008 angav över en tredjedel av männen och närmare en femtedel av kvinnorna att de använde alkohol vid mer än ett tillfälle per vecka. Jämfört med början av 2000-talet har andelen personer som använder alkohol oftare än en gång i veckan ökat med åtta procent för männens del och med 14 procent för kvinnornas del. (Mäkelä m.fl. 2009.)

I dryckesvaneundersökningen som genomfördes 2008 uppskattades att den tiondel av alkoholanvändarna som drack mest motsvarar närmare hälften av den totala alkoholkonsumtionen. Av de manliga alkoholkonsumenterna uppfyllde 6,4 procent kriterierna för storkonsumtion, dvs. en konsumtion på mer än 24 portioner alkohol per vecka. Av de kvinnliga alkoholkonsumenterna var 1,6 procent storkonsumenter, vilket betyder att de drack mer än 16 portioner alkohol per vecka. Sedan början av 2000-talet uppskattar man att antalet storkonsumenter har ökat. (Mäkelä m.fl. 2009.)

Bland ungdomar har alkoholbruket och förekomsten av berusningsdrickande däremot minskat, och andelen ungdomar som är helnyktra har ökat under 2000-talet. Enligt undersökningar om ungdomars hälsovanor vid Tammerfors universitet ökade andelen helnyktra ungdomar från början av 2000-talet till 2007, varvid andelen helnyktra var som störst: då var 91 procent av 12-åriga helnyktra, 65 procent av 14-åriga pojkar och 55 procent av flickor, cirka en femtedel av 16-åriga pojkar och flickor samt en dryg tiondel av 18-åringar. I undersökningen definierades som helnykter en ung person som enligt sin egen uppgift inte ens dricker små mängder alkoholdrycker. (Rainio m.fl. 2009)

På samma sätt har andelen ungdomar som dricker sig riktigt fulla minst en gång i månaden minskat sedan början av 2000-talet både enligt undersökningarna om ungdomars hälsovanor och enkäten Hälsa i skolan vid Institutet för hälsa och välfärd. Enligt undersökningarna om ungdomars hälsovanor 2007 angav 21 procent av pojkarna och 17 procent av flickorna mellan 14–18 år att de dricker sig riktigt fulla

minst en gång i månaden. Motsvarande andelar i början av 2000-talet var 25 procent bland pojkarna och 20 procent bland flickorna. (Raunio m.fl. 2009) Enligt enkäten Hälsa i skolan har andelen av grundskolans åttonde- och niondeklassister som dricker sig riktigt fulla minskat från en dryg fjärdedel under åren 2000–2001 till en under femtedel under åren 2008–2009. Även berusningsdrickandet bland gymnasiet första- och andraklassister har minskat under de senaste åren. (Luopa m.fl. 2010)

Enligt den senaste undersökningen om ungdomars hälsovanor 2009 tycks ändå dessa positiva utvecklingar ha avstannat. År 2009 slutade andelen helnyktra ungdomar (12–18-åriga) att öka i alla åldersgrupper och bland båda könen. År 2009 uppgav enligt undersökningen 91 procent av 12-åriga flickor och pojkar att de är helnyktra, och nykterheten minskade i och med att åldern ökar så att av 18-åringarna var det bara under 10 procent som angav att de inte alls dricker alkoholdrycker. På samma sätt slutade det månatliga alkoholbruket att minska i alla åldersgrupper med undantag av 12-åringar. Nästan hälften av 14–18-åriga pojkar och flickor använde alkohol månatligen eller oftare. Även minskning av berusningsdrickande slutade bland 14–16-åriga och därtill bland 18-åriga, speciellt bland flickorna var andelen som dricker sig riktigt fulla de största under hela den 30-åriga undersökningsperioden. 22 procent av pojkarna och 21 procent av flickorna i åldern 14–18 år dricker sig riktigt fulla. (Raunio m.fl. 2009)

Enligt ESPAD, en europeisk undersökning av 15–16-åriga skolelevs alkoholvanor, använder finländska elever i genomsnitt något mera sällan alkohol. År 2007 hade 77 procent av alla finländska 15–16-åringar använt alkohol under de senaste 12 månaderna. Även enligt ESPAD-undersökningen har förekomsten av berusningsdrickande och återkommande alkoholkonsumtion minskat i Finland. Jämfört med andra skolelever i Europa dricker sig emellertid finländska skolelever oftare berusade och konsumerar större mängder alkohol per gång. (Ahlström m.fl. 2008)

1.4 Tjänster inom missbrukarvården

Kommunerna är skyldiga att tillhandahålla tjänster för missbrukare. Missbrukarvården omfattar allmänna tjänster inom socialvården och hälso- och sjukvården av öppenvårdskaraktär som ges av t.ex. hälsovårdscentraler, företagshälsovården, skol- och studerandehälsovården, mentalvårds- och socialbyråer, samt tjänster av institutions-/slutenvårdskaraktär som ges på sjukhus och inom boendeservicen. Specialiserad missbrukarvård av öppenvårdskaraktär ges bl.a. vid A-kliniker, ungdomsstationer, missbrukarsationer, hälsomottagningar för narkomaner och dagcentraler.

Missbrukarvård av institutions-/slutenvårdskaraktär ges bl.a. på avgiftningsenheter och rehabiliteringsinrättningar och inom boendeservicen. Genom den inventering av missbruksrelaterade fall som genomförs med fyra års mellanrum samlar man in tvärsnittsdata om antalet missbruksrelaterade vårdkontakter inom olika serviceformer. Av inventeringen framgår antalet missbruksrelaterade vårdkontakter. Däremot framgår inte antalet individuella klienter, eftersom en och samma klient kan ha utnyttjat flera olika serviceformer under det dygn som inventeringen gäller.

Resultaten av den senaste inventeringen av missbruksrelaterade fall 2007 visade att servicestrukturen hade förändrats sedan den föregående inventeringen. Vid den inventering som gjordes 2003 fanns missbruksklienterna vanligen inom boendeservicen eller på skyddshärbärgen, men vid 2007 års inventering påträffades de vanligen på A-kliniker eller liknande. Det är anmärkningsvärt att klienter med missbruksproblematik oftare än tidigare påträffades inom hemservicen. Detta är antagligen ett tecken på att missbruksproblemen inom de äldre åldersgrupperna har ökat. Av de missbruksrelaterade vårdkontakterna var 62 procent öppenvårdsbesök och 38 procent institutions-/slutenvårdsoch boendeservicebesök, medan 46 procent var besök inom den specialiserade missbrukarvården. En tredjedel av alla missbruksrelaterade besök gjordes inom hälso- och sjukvården. (Nuorvala m.fl. 2008).

1.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster

Den specialiserade missbrukarvården hör i första hand till socialförvaltningens ansvarsområde. Den specialiserade missbrukarvården omfattar emellertid också läkemedelsbehandling av personer med narkotikaberoende, vilket hör till hälso- och sjukvården. Den ökade alkoholkonsumtionen under 2000-talet har lett till en ökning av efterfrågan på missbrukarvård. Detta har gett utslag både i en ökning av antalet klienter och i en förlängning av vårdperioderna.

År 2009 besöktes A-klinikerna av 46 620 klienter. Antalet klienter minskade med 2 procent jämfört med året innan. Ungdomsstationerna besöktes av 5 547 klienter, vilket är drygt 200 klienter färre än 2008.

Vid avgiftningsenheterna som fick kommunal finansiering registrerades 11 084 klienter. Antalet klienter vid avgiftningsenheterna ökade med nästan 8 procent jämfört med året innan. År 2009 uppgick antalet vård dygn vid avgiftningsenheterna till 94 679, medan det året innan registrerades över 6 000 vård dygn fler. Vid rehabiliteringsinrättningarna inom missbrukarvården uppgick antalet klienter till 6 286 och antalet vård dygn till 276 672. Både antalet klienter och antalet vård dygn vid rehabiliteringsinrättningarna minskade klart jämfört med året innan.

År 2009 betjänade missbrukarvårdens boendeservice 4 414 klienter och skyddshärbärgena 2 164 klienter. Klientantalet inom boendeservicen ökade med nästan 10 procent och även antalet boendedygn ökade med nästan fyra procent. Jämfört med året innan har det inte skett några större förändringar i klientantalet och boendetiden på skyddshärbärgena.

1.4.2 Alkoholrelaterade sjukdomar inom hälso- och sjukvården

På vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården registrerades 24 843 vårdperioder där huvuddiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom, och 36 226 vårdperioder där en alkoholrelaterad sjukdom angavs som huvud- eller bidiagnos. Antalet vårdperioder där huvuddiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom minskade med 5,0 procent och antalet vårdperioder där huvud- eller bidiagnosen var en alkoholrelaterad sjukdom minskade med 3,7 procent från året innan. Speciellt antalet vårdperioder som berodde på alkoholberoende och alkoholberusningstillstånd minskade, likaså antalet vårdperioder på grund av magkatarr och kardiomyopati som orsakats av alkohol. Antalet vårdperioder på grund av alkoholrelaterade lever-sjukdomar förblev på samma nivå som året innan. Av de patienter som vårdades på vårdavdelning på grund av alkoholrelaterade sjukdomar var merparten män (79 %) och 45–64-åriga (60 %). Ungefär fyra femtedelar av alla missbruksrelaterade sjukhusvårdsperioder är alkoholrelaterade.

1.4.3 Alkoholrelaterade dödsfall

Det totala antalet alkoholrelaterade dödsfall 2009 var 2 954, vilket är en minskning med 165 fall från föregående år. Trots denna minskning var antalet alkoholrelaterade dödsfall alltså 457 fall högre än år 2003. Antalet alkoholrelaterade dödsfall hade ökat markant från år 2004 fram till år 2007. Det förefaller som om utvecklingen nu skulle ha vänt och antalet alkoholrelaterade dödsfall skulle ha börjat minska. Sedan 2005 har alkoholrelaterade sjukdomar och alkoholförgiftning varit den vanligaste dödsorsaken för män och kvinnor i förvärvsaktiv ålder (15–64 år). År 2009 orsakades nästan en femtedel av alla dödsfall bland män i förvärvsaktiv ålder och en tiondel av alla dödsfall bland kvinnor i förvärvsaktiv ålder av alkoholrelaterade sjukdomar eller alkoholförgiftning.

År 2009 dog 2 070 personer i alkoholrelaterade sjukdomar eller alkoholförgiftning. Antalet dödsfall på grund av leversjukdomar i samband med långvarigt alkoholbruk var något lägre än året innan. År 2009 dog 1 106 personer i leversjukdom, vilket är 13 personer färre än året innan. Också antalet förgiftningsdödsfall med direkt anknytning till alkoholbruk minskade. Under 2009 dog 473 personer i alkoholförgiftning, vilket är 78 färre än 2008.

Antalet alkoholrelaterade olycksfall och våldshandlingar med dödlig utgång minskade jämfört med 2008. År 2009 var antalet personer som var berusade när de dog på grund av olycksfall eller våldshandlingar 848, vilket är 77 färre än året innan.

1.5 Alkohol och våldsbrottslighet samt omhändertagande

1.5.1 Våldsbrottslighet

År 2009 fick polisen kännedom om sammanlagt 35 750 våldsbrott. Antalet våldsbrott minskade med cirka 5 procent från året innan. Antalet fall av dödligt våld (brott mot liv) var 114, vilket är närmare 14 procent mindre än året innan. Antalet misshandelsfall uppgick till 32 894 och deras antal minskade med cirka sex procent jämfört med 2008.

Alkoholbruket har ett samband med våldsamt beteende ur statistiksynvinkel. I de fall av dödligt våld och misshandel som kommit till polisens kännedom under 2000-talet har den misstänkte gärningsmannen varit påverkad av alkohol i 55–65 procent respektive 60–70 procent av fallen. Av de personer som misstänkts som skyldiga till grov misshandel har i genomsnitt en större andel (över 70 %) varit påverkade av alkohol än de som misstänks för lindrig misshandel.

Även enligt undersökningarna tycks alkoholbruket utgöra en av de viktigaste riskfaktorerna för aggressivt och våldsamt beteende. Berusningstillståndet försämrar bland annat bedömningsförmågan och förmågan att lösa problem. En berusad person är således mer benägen att göra en felbedömning i en social situation, vilket kan leda till en överreaktion i förhållande till det verkliga hotet. Berusningstillståndet ökar även impulsivitet och sänker således tröskeln till ett olämpligt beteende, såsom våldsamt beteende. Alkoholen påverkar emellertid individuellt, och man har konstaterat att alkoholen ökar våldsamt beteende speciellt hos människor som är aggressiva även som nyktra. (Pahlen och Eriksson 2003.)

1.5.2 Rattfylleri- och trafikbrott

År 2009 fick polisen kännedom om 23 203 fall av rattfylleri, där personen hade kört alkohol- eller narkotikapåverkad. Jämfört med året innan innebär det en minskning av rattfylleri med cirka 10 procent. Andelen fall av grovt rattfylleri utgjorde 53 procent av samtliga fall av rattfylleri, vilket är lika mycket som 2008.

Största delen av de personer som misstänkts för rattfylleri är män. Av de personer som 2009 misstänktes för rattfylleri var cirka 88 procent män. Under 2000-talet har dock kvinnornas andel bland de personer som misstänktes för rattfylleri ökat med över tre procentenheter till 12 procent 2009.

Med rattfylleri avses körning i alkohol- eller narkotikapåverkat tillstånd. I 83 procent av de rattfylleribrott som kom till polisens kännedom 2009 var alkoholen som drog, i cirka 14 procent någon annan drog än alkohol (narkotika eller läkemedel) och i tre procent var drogen både alkohol och något annat rusmedel (s.k. blandbruk). Narkotikapåverkad körning har statistikförts separat sedan 2001 och blandbruk sedan 2003. Sedan 2003 har andelen alkoholfall av alla rattfyllerifall sjunkit med sju procentenheter.

I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor 2009 omkom 80 personer och 1 066 skadades. Antalet alkoholrelaterade olyckor med dödlig utgång minskade med cirka 23 procent jämfört med året innan. Även antalet alkoholrelaterade olyckor som ledde till personskador minskade med cirka en procent. År 2009 var alkohelpåverkade förare inblandade i 10,5 procent av alla de vägtrafikolyckor som ledde till personskador och 22 procent av vägtrafikolyckor med dödlig utgång. Andelen alkohelpåverkade förare i vägtrafikolyckor med dödlig utgång minskade med cirka fem procentenheter jämfört med 2008, men var oförändrad i olyckor som ledde till personskador.

Resultaten av riksomfattande trafikkontroller visar att andelen förare med positiva promillevärden under straffgränsen på 0,5 promille på 2000-talet har varit cirka 0,7–1,0 procent av alla förare som blåstestats. År 2009 var andelen förare med positiva promillevärden något över 0,6 procent av de förare som blåstestats (108 872 förare). (Brottslighetssituationen 2009.)

1.5.3 Omhändertagande

Antalet omhändertaganden av berusade personer fortsatte att minska 2009. År 2009 gjordes 87 413 omhändertaganden på grund av berusning. Antalet omhändertaganden har senast varit på en så här låg nivå i slutet av 1990-talet. I början av 2000-talet uppgick antalet omhändertaganden till cirka 95 000–97 000 per år, men antalet ökade momentant 2004. Därefter har antalet omhändertaganden minskat varje år.

Omhändertagande av en berusad person är en åtgärd som sker enligt prövning som polisen utför för att skydda den berusade mot att skada sig eller mot att sätta sig för livsfara. Således är det inte fråga om att den berusade nödvändigtvis vore störande för sin omgivning, utan omhändertaganden riktas ofta mot personer som på offentliga platser är så starkt berusade att de inte kan ta hand om sig själva. Polisen för den berusade personen antingen till en tillnyktringsstation, som finns i vissa kommuner, eller till häktet,

där den berusade personen oftast måste placeras. Den berusade kan även föras till sitt hem eller till sin bostad, om han/hon inte beter sig våldsamt och inte utgör någon fara för personer som bor med honom/henne.

Antalet omhändertaganden av berusade personer har varit en av de traditionella mätare med vilka man beskrivit skadeverkningarna av alkoholkonsumtionen. Nivån på alkoholkonsumtionen påverkar dock inte ensam antalet omhändertaganden, och omhändertagandena beskriver således inte heller direkt den olägenhet som alkoholkonsumtionen medför. Flera faktorer, bland annat tyngdpunkterna och resurserna hos polisens egen verksamhet, allmän tolerans mot berusade personer på offentliga platser samt väderleksförhållandena, påverkar omhändertagandena. (Noponen 2005.) Minskningen av antalet omhändertaganden under de senaste åren beror delvis på att polisens verksamhetssätt har förändrats: nuförtiden för polisen allt oftare den berusade personen hem i stället för en tillnyktringsstation.

1.6 Alkoholekonomin och kostnader för alkoholskador

Konsumenternas utgifter för alkoholinköp i hemlandet ökade 2009 med cirka 2,5 procent jämfört med året innan och uppgick sammanlagt till 4,3 miljarder euro, vilket motsvarar 809 euro per invånare, 16 euro mer än 2008. Alkoholutgifternas andel av de totala utgifterna för privat konsumtion ökade till 4,6 procent. Statens skatteintäkter från alkoholen, mervärdesskatten inbegripen, uppgick till cirka 2,0 miljarder euro, vilket är en ökning med över 5 procent från året innan. Statens skatteintäkter från alkoholen utgjorde 5,3 procent av statens intäkter före finansiella transaktioner, vilket är en procentenhet mer än 2008.

År 2008 orsakade alkoholbruket direkta kostnader för 0,8–1,0 miljarder euro och indirekta kostnader för 3,3–6,3 miljarder euro. De direkta kostnaderna ökade med i genomsnitt drygt sju procent jämfört med 2007. Mer än en tredjedel av de direkta kostnaderna för alkoholens skadeverkningar utgjordes av kostnader för upprätthållande av ordning och säkerhet. Socialvårdens andel av de direkta kostnaderna ökade till en dryg fjärdedel och hälso- och sjukvårdens andel var en dryg femtedel. Hälso- och sjukvårdens andel av de direkta kostnaderna var en dryg femtedel. Resten av de direkta kostnaderna berodde på förebyggande missbrukarvård, alkoholkontroll och forskning. De indirekta kostnaderna för alkoholens skadeverkningar ökade i genomsnitt med fyra procent jämfört med 2007.

2 Narkotikalägets utveckling

Den uppgång i narkotikaexperimenterandet och användningen av narkotika som började på 1990-talet började mattas av mot slutet av årtiondet och planade ut efter millennieskiftet. År 2006 uppgav cirka 13 procent av finländarna i åldrarna 15–69 år att de någon gång i livet hade använt eller experimenterat med narkotika. (Forsell & Virtanen 2010.)

Det ökade narkotikabruket har lett till ökad efterfrågan på tjänster för missbrukare. När det gäller narkotikaklienter i missbrukarvården, har en betydande förändring under 2000-talet varit en markant ökning av andelen personer som sökt vård främst på grund av missbruk av buprenorfin. Andelen narkotikaklienter i missbrukarvården som uppgav att deras primär drog var buprenorfin uppgick till 33 procent år 2009, mot endast 7 procent år 2000 (Informationssystemet för narkomanvården).

2.1 Grundlinjerna i Finlands narkotikapolitik

Statsrådet har antagit ett principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete under perioden 2008–2011 (SHM 2007). I principbeslutet fastställs att det övergripande målet för narkotikapolitiken i Finland är att förebygga bruket och spridningen av narkotika, så att de ekonomiska, hälsomässiga och sociala olägenheterna av narkotikabruket minimeras och kostnaderna för bekämpningen av narkotika blir så små som möjligt. Den finländska narkotikapolitiken bygger på allmänna samhällspolitiska insatser, nationell lagstiftning och internationella avtal i syfte att begränsa efterfrågan på och utbudet av narkotika samt minska de skador som narkotikabruket leder till. Målet för narkotikapolitiken är att personer med narkotikaproblem

ska erbjudas vård så tidigt som möjligt och att personer som gjort sig skyldiga till olaglig verksamhet ska ställas till laga ansvar. Principbeslutet anknyter till de principbeslut om narkotikabekämpning som antogs 1998, 2000 och 2004 och utgör en fortsättning på det arbete som utförts på grundval av de tidigare besluten.

I principbeslutet anges att statsrådet fortsätter och intensifierar den narkotikapolitiska samordningen och samarbetet mellan förvaltningsområdena under regeringsperioden 2008–2011. I narkotikabekämpningsarbetet beaktas även de åtgärder som regeringen beslutat om i olika program samt de metoder som anges i programmet för den interna säkerheten.

År 2008 antog riksdagen en ny narkotikalag (373/2008), som följer de riktlinjer som anges i statsrådets principbeslut. Den nya lagen innebär att Finlands narkotikalagstiftning harmoniseras med EU:s regelverk och att narkotikaövervakningen skärps genom att samarbetet mellan myndigheterna intensifieras. I övrigt innebär lagändringarna inte några förändringar i de riktlinjer som gäller för den nationella narkotikapolitiken. Lagen trädde i kraft den 1 september 2008. Samtidigt uppdaterades ämnesförteckningen i statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008). Förteckningen över ämnen som definieras som narkotika kompletterades angående MDPV från och med 1 juli 2010 (595–596/2010).

Det genomfördes flera förändringar i administrationen som berör övervakningen av läkemedel och narkotika. Organisering av övervakningen av den lagliga handeln med narkotika förändrades. Det nya etablerade Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Fimea (593/2009), fick från och med den 1 januari 2010 de centrala uppgifter som hört till Läkemedelsverket, som från första början nämns i narkotikalagen som tillsynsmyndighet. Genom att grunda den nya polisstyrelsen (497/2009) för inrikesministeriets del och brottsförklaringsverket (953/2009) för justitieministeriets del koncentrerades de verksamheter som hänför sig till den nationella övervakningen av dessa förvaltningsområden. På motsvarande sätt skedde administrativa förändringar på regionnivå i och med att länsstyrelserna avskaffades, och deras tillstånds- och övervakningsuppgifter angående rusmedel överfördes till regionförvaltningsverken (869/2009).

2.2 Experimentering med och bruk av narkotika

Experimenterandet med narkotika och bruket av narkotika ökade i hela landet under 1990-talet, särskilt bland ungdomar och unga vuxna. Efter millennieskiftet sågs de första signalerna på att ökningstakten höll på att avta, och under de senaste åren har situationen stabiliserats.

Enligt en narkotikaenkät 2006 uppgav 16 procent av männen och 11 procent av kvinnorna att de någon gång i livet hade provat cannabis. Andelen personer som hade provat cannabis under året före enkäten var 3 procent. Resultatet har förblivit så gott som oförändrat under hela 2000-talet. (Hakkarainen och Metso 2007.) Under samma tidsperiod noterades inga systematiska förändringar i unga vuxnas (åldersgrupperna 15–34 år) experimenterande med cannabis någon gång i livet eller under det senaste året. Inom användargruppen noterades däremot en minskning av andelen 15–24-åringar. Totalt sett ligger dock - experimenterandet med cannabis på en klart högre nivå än i början av 1990-talet.

Andelen vuxna som använt läkemedel i berusningssyfte någon gång i livet eller under det senaste året var sju respektive cirka tre procent. Två procent av den vuxna befolkningen hade någon gång provat amfetamin och 1,5 procent hade provat ecstasy. En procent av befolkningen hade provat kokain, LSD eller svampar som berusningsmedel. (Hakkarainen och Metso 2007.)

Enligt ESPAD-studien 2007, som riktade sig till skolelever, hade åtta procent av finländska ungdomar i åldern 15–16 år provat cannabis någon gång i livet. Motsvarande andelar 1999 och 2003 var 10 respektive 11 procent. Ett undantag från den positiva utvecklingen är den ökande förekomsten av sniffning av lim och lösningsmedel (10 procent av ungdomarna hade provat på det någon gång i livet) samt flickors experimenterande med lugnande läkemedel och sömnmedel i berusningssyfte (10 procent hade provat detta någon gång i livet). (Ahlström m.fl. 2008.) Utgående från elevenkäten som genomfördes i Lappland och östra och södra Finland ser det ut att ha skett en ökning i nivån av experimenterande med cannabis under åren 2008–2010 speciellt bland gymnasie- och yrkesskolelever. I experimenterande med andra olagliga narkotika ser det däremot inte ut att ha skett betydande förändringar. (Puusniekka 2010.)

Omfattningen av särskilt problematiskt narkotikamissbruk, som ofta är intravenöst, uppskattades senast i en undersökning som gjordes 2005. Intravenöst bruk är vanligt i samband med missbruk av opiater i Finland framför allt buprenorfin – men också i samband med missbruk av amfetamin. Av åldersgruppen 15–54 år beräknades 0,5–0,7 procent vara missbrukare av amfetamin eller opiater, om man ser till hela landet, och 0,9–1,4 procent, om man ser till situationen i huvudstadsregionen. Inom gruppen missbrukare är amfetaminmissbrukarna i majoritet. (Partanen m.fl. 2007.)

2.3 Finländarnas attityder till narkotika

Enligt den uppföljningsstudie av den vuxna befolkningens hälsorelaterade beteende som genomfördes 2007 ansåg 75 procent av finländarna att användning av narkotika är ett allvarligt eller mycket allvarligt problem. Andelen har minskat stadigt sedan 2001, då denna åsikt delades av 90 procent av svarspersonerna (Piispa m.fl. 2008.)

Siffrorna från millennieskiftet speglade den kraftiga ökningen av narkotikabruket under slutet av 1990-talet. En orsak till att attityderna har förändrats är att man i viss utsträckning har vant sig vid förekomsten av narkotika, när användningen och skadeverkningarna har slutat öka och narkotikasituationen har stabiliserats. Narkotikaproblemet har i viss mån "normaliserats" och blivit en del av ett vidare missbrukssammanhang.

2.4 Systemet för narkomanvård

Inom riktlinjerna för utveckling av narkomanvårdstjänster har tyngdpunkten legat på utveckling av lättillgängliga tjänster och därmed sammanhängande utbildning. År 1997 inrättades den första hälso-mottagningen för narkomaner där klienterna kunde byta ut använda sprutor och nålar mot rena. År 2000 blev underhålls- och substitutionsbehandling officiellt en del av missbrukarvården. Målet är att vården av särskilt svårbehandlade patienter (patienter med dubbel- eller trippeldiagnos) ska skötas centraliserat vid specialiserade serviceenheter.

Skyldigheten att tillhandahålla hälsorådgivning för narkomaner utvidgades 2004 till att gälla även hälsovårdscentraler. Dessutom har apoteken en viktig roll i förmedlingen av rena sprutor och nålar på sådana orter där det saknas egentliga hälsorådgivningstjänster för narkomaner.

År 2002 utfärdades en särskild förordning (289/2002) om läkemedelsbehandling av personer som är beroende av opioider. Denna förordning ersattes 2008 med en ny förordning (33/2008), i syfte att bättre kunna svara mot det växande behovet av substitutionsbehandling. I slutet av 2009 beräknades antalet personer som fick substitutionsbehandling till 1 800 personer (Rönkä och Virtanen 2009).

2.4.1 Missbrukarvårdens specialtjänster för narkotikabrukare

Sedan 1998 har vårdenheterna kunnat medverka i en frivillig insamling av anonyma vårduppgifter om narkotikaklienter som kallas informationssystemet för narkomanvården. År 2009 deltog sammanlagt 92 enheter för missbrukarvård i uppgiftsinsamlingen och sände in uppgifter om 3 321 klienter. De medverkade enheterna representerade A-kliniker, ungdomsstationer, avgiftnings- och rehabiliteringsenheter, enheter inom öppenvården och institutions-/slutenvården som specialiserat sig på narkomanvård samt psykiatriska enheter. Största delen av materialet kom från öppenvårdsenheter och från Södra Finlands län.

Enligt informationssystemet för narkomanvården uppgav fler än varannan (55 %) av de klienter som sökte vård på grund av missbruk av narkotika eller läkemedel att den viktigaste orsaken till vårdbehovet var missbruk av opioider. Missbruk av buprenorfin, som hör till opiatgruppen, uppgavs som den primära orsaken till vårdkontakten i 33 procent av fallen 2009, vilket var ungefär lika mycket som året innan. Andelen klienter som hade sökt vård på grund av heroinmissbruk var 2 procent, medan nästan var sjättedel (16 %) uppgav att de sökte vård på grund av användning av amfetamin eller andra centralstimulantia. Utmärkande för den finländska narkotikakulturen är också att största delen av amfetamin- och opiat-missbrukarna använder ämnet intravenöst. Blandbruk av narkotika var vanligt och 61 procent av klienterna uppgav att de sökte vård på grund av missbruk av tre eller flera ämnen.

Enligt informationssystemet för narkomanvården var det 2009 liksom under tidigare år unga vuxna narkotikaanvändare som sökte vård för sitt missbruk. Genomsnittsåldern var 30 år; kvinnorna var i genomsnitt över två år yngre än männen. De flesta av klienterna var antingen utslagna eller hotades av utslagning. Deras utbildningsnivå var låg och nästan två tredjedelar (65 procent) var arbetslösa. Andelen bostadslösa var 12 procent.

Hälsomottagningar för narkomaner finns i ungefär 40 kommuner. Enligt de anonyma vårduppgifterna hade hälsomottagningarna cirka 13 000 besökare 2007, de flesta vid mottagningarna i Helsingfors (cirka 8 000 klienter), Vanda (cirka 1 550 klienter), Åbo (cirka 850 klienter), Esbo (cirka 700 klienter) och Tammerfors (cirka 550 klienter).

2.4.2 Narkotikabrukare som vårdas inom hälso- och sjukvården

Under 2009 registrerades på vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården 7 117 narkotikarelaterade vårdperioder där huvuddiagnosen var en narkotikarelaterad sjukdom, dvs. en sjukdom som hade samband med användning av narkotika eller läkemedel, samt 10 044 vårdperioder där huvud- eller bidiagnosen var en narkotikarelaterad sjukdom. Det betyder att antalet vårdperioder på grund av narkotika- eller läkemedelsförgiftningar ökade med nästan sju procent jämfört med året innan. Antalet vårdperioder på grund av narkotika- eller läkemedelsförgiftningar ökade fortfarande kraftigt. Antalet narkotikarelaterade vårdperioder ökade med ungefär 36 procent och antalet vårdperioder för behandling av förgiftningstillstånd orsakade av överdosering av sömnmedel eller lugnande läkemedel ökade med cirka 24 procent jämfört med året innan. Andelen patienter som vårdades på vårdavdelningar inom hälso- och sjukvården på grund av narkotikarelaterad sjukdom var 64 procent män och 36 procent kvinnor. Ungefär en femtedel av alla missbruksrelaterade sjukhusvårdsperioder

Hepatit C är den vanligaste av de smittsamma sjukdomar som överförs genom injektionsmissbruk, men under de senaste åren har antalet nydiagnostiserade fall av hepatit C minskat. Enligt preliminära uppgifter diagnostiserades totalt 1 061 nya fall av hepatit C år 2009. Som smittväg angavs injektionsmissbruk i 433 fall, medan smittvägen var okänd i 513 fall (THL:s register över smittsamma sjukdomar). Enligt informationssystemet för narkomanvården var 74 procent av de hepatit C-testade narkotikaklienterna positiva för hepatit C.

En annan allvarlig virusinfektion som överförs via blodet är hiv. År 1998 utbröt en hiv-epidemi bland injektionsmissbrukare. Inom loppet av några år lyckades man få spridningen under kontroll, och antalet smittfall med anknytning till injektionsmissbruk har minskat under hela 2000-talet. År 2009 berodde sex procent av alla nya hiv-fall på injektionsmissbruk av narkotika, när andelen var över hälften 1999. (THL:s register över smittsamma sjukdomar.) Enligt informationssystemet för narkomanvården var cirka en procent av de hiv-testade narkotikaklienterna positiva för hiv.

2.4.3 Narkotikarelaterade dödsfall

Mellan 1997 och 2000 nästan fördubblades antalet narkotikafynd i de läkemedels- och narkotikaanalyser som utfördes i samband med rättsmedicinska dödsfallsutredningar. Därefter stabiliserades antalet fynd under några år, huvudsakligen på grund av det kraftigt minskade utbudet av heroin på narkotikamarknaden och därmed sammanhängande minskningen av antalet heroinrelaterade dödsfall. Under de senaste åren har både antalet narkotikafynd och narkotikarelaterade dödsfall ökat enligt dödsorsaksregistret (169 år 2008). Narkotikafynd gjordes i samband med 244 dödsfallsutredningar 2008. Förgiftning utgjorde den underliggande dödsorsaken i ungefär hälften av fallen. I ungefär vart tredje dödsfall på grund av förgiftning var det viktigaste fyndet buprenorfin, som använts i berusningssyfte. Dödsfall på grund av heroin- och kokainförgiftning är dock fortfarande ovanliga. (Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet.)

2.5 Narkotika och brottslighet

2.5.1 Narkotikabrott

År 2009 ökade antalet narkotikabrott som kom till polisens kännedom. Polisen fick kännedom om 17 454 narkotikabrott, mot 15 482 året innan. Av narkotikabrotten rubricerades 64 procent som straffbart bruk av narkotika och 31 procent som narkotikabrott. Fyra procent av narkotikabrotten hörde till kategorin grova narkotikabrott. Utbudet på den finländska narkotikamarknaden består framför allt av cannabisprodukter, amfetamin, ecstasy, buprenorfin och bensodiazepiner.

År 2009 gjordes 109 inbrott i syfte att komma över narkotiska läkemedel. Antalet motsvarar nivån året innan och åren i början av 2000-talet. Under 2005–2007 gjordes en tredjedel mindre brott. Ökningen av antalet inbrott beror troligen på att tillgången till Subutex har försämrats.

2.5.2 Våldsbrottslighet

Våldsbrott begås fortfarande betydligt oftare under påverkan av alkohol än under påverkan av narkotika. År 2009 begicks 59 procent av samtliga misshandelsbrott (misshandel, lindrig misshandel och grov misshandel) under påverkan av alkohol, 0,4 procent under påverkan av andra droger (främst narkotika) samt 1 procent under samtidig påverkan av alkohol och narkotika. Av rånbroten begicks 39 procent under påverkan av alkohol, 2 procent under påverkan av andra droger och 7 procent under samtidig påverkan av alkohol och andra droger.

2.5.3 Vägtrafikbrott

År 2009 förblev antalet narkotikapåverkade förare (3 073) och fall av blandmissbruk (769) på samma nivå som de föregående åren. Av alla rattfyllerifall var andelen alkoholfall 83 procent, narkotikafall 14 procent och fall av blandmissbruk tre procent år 2009.

Bestämmelserna om rattfylleri ändrades 2003 genom införande av en så kallad nollgräns för användning av narkotiska medel i trafiken. Ändringen ledde till att andelen narkotikarelaterade rattfyllerifall steg med över 50 procent från 2002 till 2003. Andelen fortsatte att stiga åren 2004–2007.

2.6 Kostnader för skadeverkningar av narkotika

År 2008 uppgick de direkta kostnaderna för skadeverkningar av narkotika- och läkemedelsmissbruk till cirka 0,2–0,3 miljarder euro och de indirekta kostnaderna till 0,5–1,2 miljarder euro. De direkta kostnaderna ökade med närmare åtta procent jämfört med 2007. Av de indirekta kostnaderna orsakades en dryg tredjedel av kostnader inom socialförvaltningen och en fjärdedel av kostnader för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, medan hälso- och sjukvårdssektorns andel av kostnaderna var cirka 15 procent. De indirekta skadekostnaderna ökade med cirka åtta procent jämfört med 2007, till följd av ökade det antalet narkotikarelaterade dödsfall och sjukskrivningsdagar. Den överlägset största indirekta kostnadsposten utgjordes av värdet av de liv som gått förlorade på grund av förtida dödsfall.

3 Alkohol tillstånds- och tillsynsfrågor

Inom tillsynen över försäljningen och serveringen av alkoholdrycker samt den förebyggande tillsynen över tillståndsförvaltningen strävade man enligt resultatavtal som gjordes med tillsynsmyndigheterna och social- och hälsovårdsministeriet att speciellt minska försäljningen till minderåriga och berusade personer samt att förhindra förmedlingen av alkohol till minderåriga. Övervakningen av säljfrämjande verksamhet riktades mot sådan reklam som ansågs rikta sig till minderåriga eller ungdomar eller uppmuntra till en storkonsumtion som orsakar mest skador.

I nätet för distribution av alkoholdrycker skedde inga större förändringar 2009. Den redan tidigare observerade trenden med att totalantalet livsmedelsaffärer och restauranger med serveringstillstånd fort satte att minska.

3.1 Alkoholtillstånds- och tillsynsförvaltning

En organisationsreform på centralnivå i alkoholförvaltningen skedde i början av 2009, när Rättsskyddscentralen för hälsovården (TEO) och Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV) gick samman och bildade ett nytt verk, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira). Även länsstyrelserna förberedde sig för reformen av regionförvaltningen under granskningåret.

Valvira har till uppgift att inom alkoholförvaltningen ha hand om de uppgifter som tidigare hörde till Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (STTV). Dessa uppgifter är att styra och utveckla länsstyrelsernas tillståndsförvaltning och övervakning, producera informations- och kommunikationstjänster samt reklam och annan säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker. Syftet med styrningen och utvecklingen av tillståndsförvaltningen och övervakningen är att så effektivt som möjligt uppfylla den målsättning som anges i alkohollagens 1 a § och att säkerställa en enhetlig tillämpning av lagen i hela landet.

Länsstyrelserna har ansvar för tillståndsförvaltningen och övervakningen av servering av och detaljhandel med alkoholdrycker inom sin egen region. Dessutom övervakar regionförvaltningsmyndigheterna säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker (förutom försäljnings- och serveringsställen till exempel lokala radiokanaler och lokaltidningar) inom sitt verksamhetsområde.

År 2009 gjorde länsstyrelsens alkoholförvaltning sammanlagt 5 221 tillsynsbesök på serveringsställen och 1 939 tillsynsbesök på detaljhandelsställen. Av tillsynsbesöken gjordes 871 på restauranger med tillstånd för förlängd serveringstid. Tillsynsbesöken motsvarar till antalet och ömsesidigt förhållande tidigare år. Vid tillsynsbesöken lades särskild vikt på övervakningen av att åldersgränserna för inköp av alkoholdrycker och förbudet mot försäljning av alkoholdrycker till berusade iakttas. Vid tillsynsbesöken gav man speciellt akt på försäljningsställets frivilliga egenkontrollsystem och övervakningens funktionsduglighet. Dessutom hade speciellt övervakningen av detaljförsäljningsställen vid sidan av tillsynen en utbildningsaspekt.

Eftersom myndighetstillsynen inte når varje tillståndshavare, har tillståndshavarens egenkontroll en central betydelse i strävan att förebygga de samhälleliga, sociala och hälsoproblem som alkoholen påverkar.

År 2009 uppbars en avgift på 180–360 euro för ett beslut om tillstånd för detaljhandelsförsäljning och 180–525 euro för ett beslut om serveringstillstånd. Tillståndsinnehavarna är skyldiga att betala en årlig tillsynsavgift. Dessutom tas en särskild tillsynsavgift ut av tillståndsinnehavare som fått tillstånd till förlängd serveringstid.

3.2 Detaljhandel med alkoholdrycker

I slutet av 2009 uppgick antalet Alkobutiker till 346. Därtill har Alko rätt att på beställning leverera alkoholdrycker via utlämningsställen. Antalet utlämningsställen uppgick i slutet av året till 122. Antalet tillstånd för detaljhandelsförsäljning av drycker med 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsning uppgick till 5 947, en minskning med 146 från året innan. Vid utgången av 2009 fanns det 40 gårdsvins- och sahtibutiker.

En utmaning i tillsynen av detaljhandeln är att överlämnandet av en alkoholdryck till kunden vid kassan är en kortvarig händelse ur tillsynens synvinkel jämfört med serveringsverksamheten, där kunden dricker alkoholdrycken i serveringsstället under övervakning. Vid tillsynen av detaljhandeln har upptäckts ett klart behov av att kvalitativt utveckla övervakningen så att den blir mer verkkningsfull än tidigare, bland annat så, att man allt effektivare skulle upptäcka en eventuell förmedling av alkoholdrycker som köpts i detaljhandeln till minderåriga eller berusade personer.

Förseelser som upptäckts vid tillsynen över detaljhandelsförsäljningen hänför sig speciellt till bristfälliga dokument (till exempel detaljhandelstillståndet inte var offentligt framsatt), liksom till bristfälligt livsmedelssortiment. De mest betydande olägenheterna i verksamheten var ändå försäljning till minderåriga eller berusade. Länsstyrelserna återkallade 11 detaljhandelstillstånd temporärt och 27 tillstånd permanent. Därtill gavs 15 skriftliga varningar och 41 skriftliga anmärkningar

3.3 Servering av alkoholdrycker

År 2009 beviljade länsstyrelserna 519 nya serveringstillstånd som är i kraft tills vidare. Därtill beviljades 282 visstidstillstånd, som är i kraft högst ett år, samt 862 tillfälliga tillstånd som gäller enskilda tillställningar eller evenemang och som är i kraft högst en månad. I slutet av 2009 fanns det 6 039 restauranger med A- och B-tillstånd samt 2 259 restauranger med C-tillstånd, som berättigar till servering av alkoholdrycker med högst 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsning. Motsvarande antal 2008 var 5 964 respektive 2 358. Ökning av antalet restauranger med A- och B-tillstånd och på motsvarande sätt en minskning av antalet restauranger med C-tillstånd är en trend som redan länge pågått.

Övervakningen av nätet för distribution av alkoholdrycker koncentrerades till övervakningen av serveringsverksamheten. Antalet missförhållanden som upptäcktes via tillsynsbesök var lite mindre än året innan. De mest problematiska missförhållandena var de berusade personernas vistelse i en restaurang med serveringstillstånd, servering till dem, bortförande av alkoholdrycker samt servering till minderåriga. Den största gruppen enligt antal utgjordes ändå av dokumentationsbrott (till exempel att serveringstillståndet inte var offentligt framsatt). Under granskningsåret återkallade länsstyrelserna 72 serveringstillstånd temporärt och 83 tillstånd permanent. Länsstyrelserna gav innehavare av serveringstillstånd 532 skriftliga anmärkningar. Skriftliga varningar gavs 344. Därtill återkallades tillstånd för förlängd serveringstid för viss tid i åtta fall.

3.4 Tillverkning, import, partihandel och teknisk användning

Tillstånd att bedriva tillverkning och partihandel med alkoholdrycker beviljas av Valvira. År 2009 beviljades tre tillstånd till tillverkning av alkoholdrycker och tre tillstånd återkallades. Vid årets utgång uppgick antalet tillverkningstillstånd till 124. Under året beviljades 33 tillstånd att bedriva partihandel med alkoholdrycker, medan 12 tillstånd återkallades. Vid utgången av 2009 fanns det totalt 265 tillstånd att bedriva partihandel med alkoholdrycker. År 2009 tillverkades cirka 575 miljoner liter alkoholdrycker. Mängden var ungefär lika stor som året innan.

3.5 Produkttillsyn av alkoholdrycker

Antalet alkoholprodukter på marknaden fortsatte att öka. Sammanlagt registrerades 4 349 nya produkter. Vid utgången av 2009 omfattade produktregistret över alkoholdrycker totalt omkring 48 000 alkoholdrycker, av vilka ungefär 16 300 ingick i det sortiment av produkter som partihandlarna levererade till serverings- och detaljhandelsställen 2009.

Inom produkttillsynen av alkoholdrycker gav man särskild akt på alkoholdrycker som utgående från förpackningen, dryckens organoleptiska egenskaper, produktnamnet eller andra säljfrämjande åtgärder kan anses vara riktad till barn och ungdomar (till exempel alkoholdrycker som marknadsförs som energidrycker).

Som en del av produkttillsynen förbjöds under granskningsåret introduktion av alkoholdrycken på marknaden, när dess säljfrämjande verksamhet delvis baserade sig på att framhäva alkoholdryckens berusningskaraktär med en hänvisning till narkotika.

3.6 Alkoholreklam

Övervakningen av reklam för alkoholdrycker med en alkoholvolymprocent på över 1,2 procent hör till Valvira och regionförvaltningsmyndigheten. Både Valvira och regionförvaltningsmyndigheterna har rätt att utfärda förbud mot lagstridig reklam och förstärka åläggandet med vite. Annonsören kan även ges skriftliga anvisningar om rättelse av reklamen. Marknadsföringen av alkoholdrycker blir allt mångsidigare.

Förutom den traditionella TV-, radio-, utomhus- och printreklamen marknadsförs alkoholdrycker allt mer bland annat genom sponsring av olika evenemang, extraprodukter och lotterier samt på webben till exempel i social media. Den mångsidiga marknadsföringen och dess ständiga utveckling ger tillsynen speciella utmaningar. Inom övervakningen av marknadsföringen ligger tyngdpunkten i den förebyggande verksamheten.

Marknadsföringen av starka alkoholdrycker, indirekt reklam och annan säljfrämjande verksamhet begränsas starkt i Finland. Marknadsföringen av starka alkoholdrycker är tillåtet endast

- på detaljförsäljnings- och serveringsställen,
- i alkoholdrycksförpackningar; och
- i yrkestidningar (s.k. tidningstillstånd) som riktar sig till personer som deltar i försäljningen av starka alkoholdrycker på tillstånd av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira).

För att vara tillåten ska reklam för starka alkoholdrycker vara saklig och återhållsam. Reklam och säljfrämjande åtgärder av milda alkoholdrycker är däremot i princip tillåten. Lagen innehåller dock förteckning över de faktorer utgående från vilka reklam, indirekt reklam och andra säljfrämjande åtgärder är förbjudna, det får bland annat inte riktas till minderåriga.

I början av 2008 trädde en ändring av alkohollagen (588/2007) i kraft. Genom lagändringen är det förbjudet att visa alkoholreklamer för milda alkoholdrycker i televisionen mellan klockan 7–21 och på biografer då det visas filmer som är förbjudna för under 18-åringar. Dessutom är det förbjudet att erbjuda två eller flera förpackningar eller portioner alkohol till ett nedsatt pris i detaljhandeln eller vid serveringsställen. På samma sätt är det förbjudet att utannonsera nedsatta priser och så kallade "happy hour"-priser utanför detaljhandels- och serveringsställen.

Tyngdpunkten inom övervakningen av alkoholreklamen låg 2009 liksom året innan på att övervaka att tillståndsinnehavarna iakttog de nya bestämmelserna. Under 2009 utfärdade Valvira två reklamförbud och 12 skriftliga anvisningar. Därtill behandlade Valvira 45 andra reklamärenden som krävde skriftligt svar. Länsstyrelserna utfärdade sammanlagt 39 beslut om förbud och skriftliga anvisningar.

Den 15 juni 2009 godkände riksdagen regeringens proposition om revidering av bestämmelserna om alkoholbrott (RP 84/2006 rd; förordningarna 641/2009, 642/2009, 643/2009). Med de nya förordningarna om alkoholbrott strävar man bland annat efter att ingripa i minderårigas innehav av alkohol mer effektivt än nuförtiden. Samtidigt togs i bruk som en ny brottsbenämning marknadsföringsbrott mot alkoholdrycker, vilket kan förorsaka brottsansvar om man gör reklam för mild alkoholdryck för minderåriga eller gör reklam för starka alkoholdrycker mot alkohollagen. Även ett företag eller ett samfund kan bli ansvarigt för ett brott mot reklam för alkoholdryck, alkoholbrott eller grovt alkoholbrott.

Samtidigt förutsatte riksdagen att regeringen före utgången av vårsessionen 2010 utreder effekterna av begränsningarna av alkoholreklamen som trädde i kraft den 1 januari 2008 och utvärderar om det finns ett behov av tilläggsåtgärder gällande imagereklam. Social- och hälsovårdsministeriet tillsatte den 7 september 2009 en arbetsgrupp för att klarlägga begränsningarna av alkoholreklamen. Arbetsgruppen ska samtidigt också mer omfattande diskutera vilken effekt marknadsföring av alkohol har på unga (SHM 085:00/2009). Arbetsgruppens mandatperiod upphörde den 31 maj 2010.

Arbetsgruppens slutrapport blev klar i början av juni 2010. Arbetsgruppen var inte enhällig i sina slutsatser. I slutrapporten konstateras att en utvärdering av egentliga konsekvenser av författningsändringar som gäller reklam är utmanande i ett kort tidsperspektiv. Även om ifrågasättande begränsningar av reklamen iakttas i stor omfattning, uppskattas konsekvenserna av begränsningarna ha varit små. Majoriteten av arbetsgruppen ansåg det inte vara nödvändigt att förbjuda imagereklam för alkohol, även om den konstaterar att imagereklamen i viss mån ökar alkoholbruket bland barn och unga och medverkar till att åldern då alkoholbruket inleds blir lägre. Enligt majoriteten av arbetsgruppen kunde tilläggsbegränsningar flytta alkoholreklamen till allt mer oreglerade miljöer, såsom Internet.

Hösten 2010 undertecknade 106 riksdagsledamöter en lagmotion (59/2009 rd) som överlämnades till riksdagen den 9 september 2010. I lagmotionen föreslås att imagereklam för alkohol helt förbjuds, varefter det endast vore tillåtet att presentera alkoholdryckens produktfakta.

1 Alcohol trends in Finland

In 2009, the total consumption of alcoholic beverages was down about 2 per cent on the previous year, being 10.2 litres of pure alcohol per capita (10.4 litres in 2008). According to the most recent information (from 2008), 90 per cent of the adult population reported that they use alcohol (Mäkelä et al. 2009). Of the people who use alcohol, heavy consumers are estimated to range between 300 000 and 600 000. In the 2000s, there has been an increase in both the number of heavy consumers and the amount of alcohol they consume. The growth in alcohol consumption in the 2000s is linked to the increasing number of alcohol-related diseases and alcohol-related deaths. In 2009, altogether 24 843 alcohol-related periods of care were recorded in hospital and health centre wards. The decrease on the previous year was some 1300 periods of care, or 5 per cent. The number of alcohol-related periods of care has fallen to about the level it was at in the early 2000s. In 2009, alcohol-related diseases and poisonings were still the most common cause of death among women and men of working age.

1.1 Finnish alcohol policy

As specified in the Alcohol Act and the Government Resolution on Strategies in Alcohol Policy from 9 October 2003, the fundamental objective of Finnish alcohol policy is to reduce alcohol-related harm. According to the Government Resolution, the key objectives of alcohol policy are to reduce alcohol-induced harm to the wellbeing of children and families, to reduce the hazardous use of alcoholic beverages and related problems, and to invert the trend in the overall consumption of alcoholic beverages. These policy statements were subsequently supported and specified by the Governments legislative package from 2 March 2006 concerning the reduction of alcohol-related harm, as well as by the following measures incorporated in the Government Programme of 19 April 2007: the extension of the National Alcohol Programme, the intensification of substance abuse prevention and the raising of alcohol prices. These measures have been implemented on three occasions: on 1 January 2008, 1 January 2009 and 1 October 2009. In addition, alcohol harms have been strongly emphasised in the Governments policy programme on health promotion and the Internal Security Programme.

At the beginning of 2008, alcohol taxes were raised by 15 per cent for strong alcoholic beverages and by 10 per cent for other alcoholic beverages. In 2009, excise taxes on alcoholic beverages were raised twice by 10 per cent. From the beginning of 2008, it has been prohibited to use so-called quantity discounts, that is, to offer several packages of beer or other alcoholic beverages at a reduced total price. It is also prohibited to advertise happy-hour prices outside restaurants and bars and alcoholic beverages on the television and in cinemas before 9 pm.

Co-ordinated by the Ministry of Social Affairs and Health, the Alcohol Programme 2004 to 2007 aimed to prevent and reduce alcohol harms. Since alcohol harms are influenced by both drinking habits and the level of alcohol consumption, the Alcohol Programme aimed to affect both. In accordance with the Government Programme, the Government decided to continue implementing the Alcohol Programme. The National Institute for Health and Welfare is co-ordinating implementation of the Alcohol Programme 2008–2011.

The implementation of the Alcohol Programme is monitored by several indicators, including trends in documented and undocumented consumption of alcohol, alcohol-related accidents and violent offences, alcohol-related domestic violence and alcohol-related deaths. The Yearbook of Alcohol and Drug Statistics deals with these and other indicators of the alcohol situation. Local- and national-level indicators on alcohol and drugs in Finland can be found online in the SOTKANet indicator bank at www.sotkanet.fi.

1.2 Alcohol attitudes among Finns

Attitudes towards alcohol have become less liberal since the mid-1990s. An increasing majority of the population are in favour of the present or higher levels of restrictive alcohol policy measures. In an opinion poll by TNS Gallup in January 2010, 86 per cent of the respondents were satisfied with the present restrictions or in favour of stricter regulations, compared with 80 per cent in 2001 and 55 per cent in early

1994. In the study from 2010, 60 per cent of the population considered the present level of restrictive alcohol policy measures appropriate. In the opinion of 26 per cent of respondents, measures could be made even stricter, while 12 per cent wanted less strict measures. The shift towards less liberal attitudes is clearly evident: in the 1994 poll, 41 per cent of respondents were in favour of less strict regulations.

An overwhelming majority of the population regard the present age limits for buying alcoholic beverages as appropriate. In 2010, the age limit of 20 years for buying strong alcoholic beverages was regarded as appropriate by 83 per cent of the respondents, and the age limit of 18 for buying beer and wine by 85 per cent. Both age limits were regarded as too low by about one tenth of the population.

According to opinion polls, a majority of Finns are of the opinion that strong alcoholic beverages, wine and strong beer should not be on sale in grocery shops. In a study conducted in January 2010, 93 per cent of the respondents said that strong alcoholic beverages should be on sale only in state-owned Alko stores. The corresponding figure for strong beer was 67 per cent and 56 per cent for wines. Most Finns, 88 per cent of the respondents, supported the present system of selling medium beer in grocery shops.

Despite the fact that alcohol taxes were raised three times in 2008 and 2009, about half of the population felt in January 2010 that the price level of alcoholic beverages was suitable. The price of beer was regarded as too high by 31 per cent of the population. Correspondingly, 28 per cent felt that the price of wines was too high, while 21 per cent felt that the price of strong alcoholic beverages was too high. Almost the same percentage felt that the price of strong alcoholic beverages was too low. One tenth of the population did not express a view on the price level of alcoholic beverages. At the beginning of 2004, about half of the population considered the price of alcoholic beverages too high.

1.3 Alcohol consumption and use in 2009

1.3.1 Alcohol import quotas, taxes and prices

Quotas on tax-free imports of alcoholic beverages for personal use by passengers arriving in Finland from other EU countries were abolished on 1 January 2004. No changes were made as regards the amounts of alcoholic beverages that can be imported without tax from outside the EU for personal use: one litre of strong alcoholic beverages or two litres of medium-strength beverages and two litres of wine and 16 litres of beer. The time limits also remained unchanged, that is, a person residing in Finland who arrives in Finland from outside the EU by other means than by air is allowed to import alcoholic beverages only if the journey has taken more than 20 hours.

The abolishment of the quotas was expected to significantly increase imports of alcoholic beverages by passengers, especially after Estonias accession to the EU on 1 May 2004. The role of Estonia as a major source of alcohol imports is due to the clearly lower price level, geographical proximity, the abolishment of import quotas, and the elimination of the 20-hour rule, which previously restricted alcohol imports. To curb the growth of passenger imports and prevent related side-effects, excise taxes on alcoholic beverages were lowered by an average of 33 per cent on 1 March 2004: taxes on strong alcoholic beverages were reduced by 44 per cent, taxes on medium-strength beverages by 40 per cent, taxes on wines by 10 per cent and taxes on beers by 32 per cent.

Between 2005 and 2007, excise taxes on alcoholic beverages were not changed. However, on 1 January 2008, alcohol taxes were raised by 15 per cent for strong alcoholic beverages and by 10 per cent for other alcoholic beverages. In 2009, excise taxes on all alcoholic beverages were raised twice by 10 per cent, first on 1 January and then again on 1 October.

In 2009, following the tax increase, the nominal prices of alcoholic beverages increased by 6.4 per cent on the previous year. Retail prices rose about 7.1 per cent and in licensed serving prices about 4.9 per cent. An analysis by beverage type shows that the greatest rises in nominal prices took place in vodka, gin etc. (8.1%), fortified wines (7.6%) and medium beer (7.1 %). The increase in nominal prices was at least 4 per cent for all other beverage types too. As regards vodka, gin etc., other strong alcoholic beverages, cider and long drinks, prices in retail consumption rose nearly twice as much as in licensed serving.

In 2009, inflation stood at 0.0 per cent, and thus the prices of alcoholic beverages in real terms (i.e. the price without the effect of inflation) rose by the same amount as nominal prices. Real prices fell from the 2004 tax reduction until 2007, and then they began to rise. The prices of alcoholic beverages in real terms were still an average of 5.6 per cent lower in 2009 than in 2003, which was the year preceding the previous cut in alcohol taxes. The tax reduction initially had only a minor impact on prices in licensed serving. In 2009 the prices in licensed serving were 4.0 per cent higher than in 2003. However, the effects of the tax cut can still be seen in the retail prices of alcoholic beverages, as real-term retail prices were still 11.4 per cent lower in 2009 than in 2003.

1.3.2 Total consumption of alcoholic beverages

In 2009, the total consumption of alcoholic beverages amounted to 54.7 million litres of pure alcohol, being 10.2 litres per capita per year. In the previous year, the corresponding figures were 55.4 million litres and 10.4 litres, that is, compared to 2008, the total consumption of alcoholic beverages per capita decreased by about 2 per cent.

Total consumption includes both documented and undocumented consumption of alcoholic beverages. Documented consumption includes sales in Alko shops and wholesalers deliveries of alcoholic beverages to grocery shops, kiosks, petrol stations and licensed restaurants. Undocumented consumption includes legal and illegal home preparation of alcoholic beverages, passenger imports, smuggling, surrogates, and alcohol consumed by Finns outside Finland minus the alcohol purchased and consumed in Finland by foreigners.

1.3.3 Documented consumption of alcoholic beverages

In 2009, documented consumption of alcoholic beverages was down 1.8 per cent on the previous year, amounting to 44.5 million litres of pure alcohol. This was the equivalent of 8.3 litres per capita, 0.2 litres down on the previous year. The decrease in documented consumption reflects the increases in both alcohol prices and undocumented consumption.

In 2009, calculated based on consumption in pure alcohol, consumption of strong alcoholic beverages fell by 7.2 per cent on the previous year, while the consumption of fortified wines fell by 3.2 per cent and the consumption of ciders fell by 9.8 per cent. The consumption of beer fell by 1.1 per cent. The consumption of light wine increased 1.0 per cent and that of long drinks 1.1 per cent.

Strong alcoholic beverages accounted for 24.9 per cent of documented consumption, a decrease of 1.3 percentage points. The percentage of beer out of documented consumption rose slightly to 45.6 per cent. The percentage of light wine also rose slightly, to 16.9 per cent. Ciders and long drinks accounted for some 5.5 and 5.4 per cent, respectively. The consumption of fortified wines decreased 1.7 per cent.

The volume of retail consumption rose somewhat on the previous year, accounting for 86.0 per cent of documented consumption in 2009. An equivalent of 38.2 million litres of pure alcohol was sold through retail outlets (Alko stores, grocery stores, kiosks and petrol stations). This was equivalent to 7.1 litres per capita.

In 2009, licensed consumption of alcohol was down 6.7 per cent on the previous year. In 2009, total consumption at licensed restaurants was the equivalent of 6.2 million litres of pure alcohol. This was equivalent to 1.17 litres per capita. Licensed consumption has decreased by 32 per cent since 1997, and its share of documented consumption has dropped from 25.8 per cent to 14.0 per cent.

1.3.4 Undocumented consumption of alcoholic beverages

In 2009, undocumented consumption of alcohol was estimated to amount to 1.9 litres of pure alcohol per capita, compared with 2.3 litres in 2005 and 1.7 litres in 2003. Undocumented consumption accounted for some 19 per cent of total alcohol consumption in 2009, an increase of about 1 percentage point on

the previous year. Passenger imports accounted for some 76 per cent of undocumented consumption in 2009. Alcohol consumed by Finns abroad represented some 17 per cent, while legal home preparation accounted for about 4 per cent, and illegal preparation and smuggling accounted for some 3 per cent of the undocumented consumption of alcohol.

Alcohol imports by passengers (in pure alcohol) increased in 2004 by nearly 80 per cent on the previous year. In 2005, the increase continued, being 12 per cent. In 2005, the increase in passenger imports of strong alcoholic beverages was nearly 2.5-fold compared with 2003. In 2006, passenger imports decreased by about a fifth and the trend continued in 2007 although the decrease was clearly less pronounced, being 2.8 per cent on the previous year. Nevertheless, passenger imports of alcohol were still about 50 per cent higher in 2007 than in 2003. Passenger imports increased by 4.3 per cent in 2008 and by 7.6 per cent in 2009. Passenger imports of wines increased by about 10 per cent and medium-strength products by about 16 per cent. The import of ciders increased by about one fifth on the previous year, the import of beer by about one fourth, and long drinks by about half. Passenger imports of strong alcoholic beverages decreased by about 3 per cent.

Home preparation of wine and beer has been decreasing since the mid-1990s. The low trend continued in 2009. Alcohol smuggling and illegal home preparation have been decreasing since 2004. The amount of alcohol consumed by Finns abroad is estimated to have remained unchanged.

1.3.5 Prevalence of alcohol use

The total consumption of alcohol has more than tripled over the past four decades. A parallel trend in drinking habits shows a shift from strong to lighter drinks. While in the early 1960s nearly 70 per cent of the consumption was composed of strong alcoholic beverages, the proportion in 2009 is just over a quarter. At the same time, beer and light wines have become increasingly popular. Despite these trends, however, two traits still remain largely unchanged in Finnish drinking habits: having alcohol at meals is still rare while binge drinking continues to be common.

The 2008 Drinking Habits Survey showed that some 90 per cent of Finns aged 15–69 had consumed at least one kind of alcoholic beverage during the previous twelve months. The number of alcohol consumers was greatest among women and men in the 30–49 age group: 93 per cent had had alcohol during the previous year. In contrast to previous decades, there is now only a very insignificant difference between men and women in the proportion of alcohol consumers. An exception is the oldest age group, where more women abstain from alcohol than men. For the purposes of the Drinking Habits Survey, respondents are defined as abstaining from alcohol if they have not used any alcohol at all in the past 12 months (Mäkelä et al. 2009).

The number of drinking occasions has increased in the 2000s. In 2008, well over a third of men and nearly a fifth of women consumed alcohol more frequently than once a week. Since the early 2000s, the number of men who consume alcohol more frequently than once a week has increased by 8 per cent as compared with 14 per cent for women (Mäkelä et al. 2009).

In 2008, the 10 per cent of drinkers with the highest alcohol consumption accounted for as much as about half of all alcohol consumed in Finland. Male heavy drinkers, that is, men who consume more than 24 units of alcohol a week, accounted for 6.4 per cent of all alcohol consumers, while female heavy drinkers (more than 16 units a week) accounted for 1.6 per cent. In the 2000s, there has been an estimated increase in the number of heavy consumers (Mäkelä et al. 2009).

In contrast, alcohol use among young people has decreased and the proportion of young people abstaining from alcohol has increased in the past decade. The University of Tampere Adolescent Health and Lifestyle Survey showed that the percentage of adolescents who abstain from alcohol grew from the beginning of the 2000s until 2007, when the percentage was highest: at that time, more than 91 per cent of 12-year-olds, 65 per cent of 14-year-old boys and 55 per cent of girls, some 20 per cent of 16-year-olds, and one in ten 18-year-olds had used no alcohol during the previous year. For the purposes of the survey, respondents were defined as abstaining from alcohol if they reported that they did not drink even small amounts of alcohol (Rainio et al. 2009).

According to both the Adolescent Health and Lifestyle Survey and THL's School Health Promotion Study, the percentages of adolescents who get very drunk once a month or more have been falling since the beginning of the 2000s. According to the Adolescent Health and Lifestyle Survey, 21 per cent of 14–18-year-old boys and 17 per cent of girls said that they got very drunk once a month or more in 2007. The corresponding figures for the early 2000s were 25 per cent for boys and 20 per cent for girls (Rainio et al. 2009). According to the School Health Promotion Study, the percentage of comprehensive school pupils in grades 8 and 9 who get very drunk has fallen one from about one quarter in 2000–2001 to less than one fifth in 2008/2009. Binge drinking among students in the first two years of upper secondary school has also declined over the past few years (Luopa et al. 2010).

However, the most recent Adolescent Health and Lifestyle Survey, which is from 2009, seems to indicate that these positive trends have come to a standstill. In 2009, the increase in adolescents (aged 12–18) who abstained from alcohol levelled off in all age groups, both for boys and girls. According to the 2009 survey, 91 per cent of girls and boys age 12 said they abstained from alcohol completely; abstention decreased with age to a point where, at the age of 18, less than 10 per cent said they did not drink alcohol at all. Similarly, the fall in monthly alcohol use had levelled off for all age groups with the exception of 12-year-olds. Nearly half of boys and girls aged 14–18 used alcohol once a month or more. The decrease in binge drinking had also levelled off for the 14–16-year-olds; furthermore, in the case of 18-year-olds, particularly girls, the percentage of binge drinking is higher than ever before during the thirty years of the survey. Binge drinking occurred on a monthly basis among 22 per cent of boys aged 14–18 and among 21 per cent of girls in the same age group (Rainio et al. 2009).

On average, Finnish schoolchildren drink alcohol less frequently than their European peers, according to an ESPAD (the European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs) report on 1516-year-olds. In 2007, 77 per cent of Finnish schoolchildren aged 15–16 had used alcohol during the previous twelve months. In addition, the ESPAD school survey showed that binge drinking and recurrent use of alcohol among young people in Finland have decreased. On average, though, Finnish schoolchildren get drunk more often and drink larger amounts in one session than other European schoolchildren (Ahlström et al. 2008).

1.4 Services for substance abusers

The responsibility for organising services for substance abusers rests with municipalities. The service system for alcohol and drug abusers includes general non-institutional services provided by health and social care units, such as health centres, occupational health care, school and student health care, mental health clinics and social welfare offices, and institutional care such as hospital care and housing services. Specialised non-institutional services for substance abusers are provided by, for example, A-clinics, youth clinics, drop-in centres, health counselling centres and day centres. Specialised institutional care for substance abusers is offered by, for example, detoxification and rehabilitation centres and housing services.

Every four years, a Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services is conducted to gather cross-sectional data on the number of service visits involving alcohol or drug use. The data provided by the survey describes alcohol- and drug-related visits rather than individual clients, as the same client may have used several kinds of services during the census day.

The most recent survey, which dates from 2007, indicates that changes have taken place in the service structure compared with the preceding survey. In the 2003 survey, clients with alcohol- and drug-related visits were most commonly found in housing services or overnight shelters, whereas the most common places in the 2007 survey were A-clinics or other similar units. An interesting observation was that substance abuse clients were more common in home-help services than previously. This seems to suggest that substance abuse problems have increased among older people. Sixty-two per cent of service visits involving alcohol or drug use were visits to non-institutional services and 38 per cent were visits to units in institutional and housing services. Specialised services for substance abusers accounted for 46 per cent of service visits. A third of all visits involving alcohol or drugs were visits to health services (Nuorvala et al. 2008).

1.4.1 Specialised care and services for substance abusers

Specialised care and services for substance abusers are mainly provided by municipal social care departments. However, specialised services also include health services that provide pharmacotherapy to drug abusers. The growth in the consumption of alcoholic beverages has increased the demand for services for substance abusers in the 2000s. This has in turn increased both client numbers and the length of care periods.

In 2009, A-clinics had a total of 46 620 clients. This was 2 per cent down on the previous year. Youth clinics, in turn, had 5547 clients, which is just over 200 clients less than in 2008.

The municipally funded detoxification centres for substance abusers had 11 084 clients, which is nearly 8 per cent up on the previous year. The number of care days continued to decrease. In 2009, detoxification treatment accounted for 94 679 care days, more than 6000 care days less than in the previous year. In rehabilitation centres for substance abusers, clients totalled 6286 and care days 276 672. The number of both clients and, particularly, care days in the centres was lower than in the previous year.

In 2009, housing services for substance abusers had 4414 clients and overnight shelters had 2164 clients. The number of clients in housing services grew by nearly 10 per cent, and the number of resident days grew by nearly 4 per cent. There were no major changes on the previous year in the number of clients at overnight shelters or the duration of stays at such shelters.

1.4.2 Alcohol-related diseases in health care

In 2009, inpatient wards registered 24 843 periods of care where the primary diagnosis was an alcohol-related disease, and 36 226 periods of care where the primary or secondary diagnosis was an alcohol-related disease. Compared with the previous year, a decrease of 5.0 per cent was observed in periods of care with an alcohol-related disease as the primary diagnosis, and a decrease of 3.7 per cent in those with an alcohol-related disease as the primary or secondary diagnosis. Periods of care due to alcohol dependency or intoxication decreased noticeably, as did periods of care due to alcohol-related gastritis and cardiomyopathy. The periods of care related to diseases of the liver remained on the same level as in the previous year. The majority of patients admitted to inpatient wards due to alcohol-related illnesses were men (79%) and in the age group 45-64 years (60%). Alcohol-related periods of care represent about four fifths of all hospital care periods involving substance abuse.

1.4.3 Alcohol-related deaths

In 2009, a total of 2954 persons died in Finland as a result of alcohol use. This was 165 persons down on the previous year, but still 457 persons more than in 2003. Alcohol-related deaths grew very rapidly from 2004 until 2007, but appear to have begun to fall since then. Since 2005, alcohol-related diseases and poisonings have been the most common causes of death among men and women of working age (aged 15-64). In 2009, alcohol-related diseases and poisonings were the cause of death for almost one fifth of the working-age men who died, and one tenth of women.

In 2009, deaths from alcohol-related diseases and poisonings came to a total of 2070. Deaths related to long-term alcohol use, such as deaths from diseases of the liver, decreased slightly on the previous year. Deaths from diseases of the liver came to a total of 1106, which was 13 persons fewer than in the previous year. Deaths from poisoning directly related to alcohol use also decreased. Deaths from alcohol poisonings totalled 473, that is, 78 persons fewer than in 2008.

Compared with 2008, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol decreased. In 2009, deaths from accidental injury or violence under the influence of alcohol came to a total of 848, which was 77 persons less than in the previous year.

1.5 Alcohol-related criminality and persons taken into custody for drunkenness

1.5.1 Violent offences

In 2009, violent offences recorded by the police totalled 35 750. This was a decrease of about 5 per cent on the previous year. There were a total of 114 fatal violent offences, a fall of nearly 14 per cent on the previous year. There were 32 894 cases of assault, a fall of about 6 per cent on 2008.

From a statistical perspective, alcohol use is linked with violent behaviour. In cases recorded by the police in the 2000s, some 55 to 65 per cent of homicide suspects and some 60 to 70 per cent of assault suspects have been under the influence of alcohol. The percentage of aggravated assault suspects (more than 70%) under the influence of alcohol was higher than the average and higher than the corresponding figure for petty assault suspects.

Studies also indicate that alcohol use may be one of the foremost risk factors for aggressive and violent behaviour. The effects of intoxication include impaired judgment and poorer problem-solving skills. An intoxicated person is thus more prone to misjudge a social situation, which may lead them to overreact to a situation that is perceived as threatening. Intoxication also magnifies impulsive behaviours and thus lowers the threshold to inappropriate conduct, such as violence. However, the effects of alcohol vary from one individual to the next, and it has been found that alcohol use increases violent behaviour especially among individuals who are violent even when sober (Pahlen and Eriksson 2003).

1.5.2 Drink-driving and traffic offences

In 2009, the police recorded 23 203 cases of drink-driving, in which a driver was under the influence of alcohol or drugs. This represented a decrease of about 10 per cent on the previous year. Aggravated cases of drink-driving accounted for 53 per cent of all cases, which was the same as in 2008.

The majority of suspected drink-drivers are men. In 2009, men accounted for 88 per cent of suspects. However, during the 2000s, the percentage of women among those suspected of drink driving has grown by more than three percentage points, reaching 12 per cent in 2009.

Drink driving is defined as driving a vehicle while under the influence of alcohol or drugs. The intoxicant involved in the drink-driving incidents recorded by the police in 2009 was alcohol in 83 per cent of cases, some other intoxicant substance (drugs or pharmaceuticals) in 14 per cent of cases, and both alcohol and another substance in 3 per cent of cases. Separate statistics have been maintained since 2001 for drink-driving while under the influence of drugs and since 2003 for driving under the influence of more than one substance. As of 2003, the percentage of alcohol-related cases in drink-driving incidents had dropped by 7 percentage points.

In 2009, 80 persons were killed and 1066 persons injured in road traffic accidents involving alcohol. Compared with 2008, the number of alcohol-related road traffic accidents with fatal injuries decreased by 23 per cent. The number of alcohol-related road traffic accidents with non-fatal injuries decreased by about 1 per cent. In 2009, 10.5 per cent of road traffic accidents with non-fatal injuries involved a driver under the influence of alcohol, compared with 22 per cent for fatal road accidents. The number of drivers under the influence of alcohol involved in fatal road accidents fell by about 5 percentage points compared with 2008, while numbers for non-fatal road accidents remained unchanged.

National studies of road-side tests show that, in the 2000s, the percentage of breath-tested drivers who have consumed some alcohol, that is, have had a breath test result below 0,5 per mil, has remained at a level of 0.7–1.0 per cent of all drivers tested. In 2009 just over 0,6 per cent of breath-tested drivers came in this category (108 872 drivers) (Rikollisuustilanne 2009, crime statistics).

1.5.3 Persons taken into police custody

In 2009, the number of persons taken into police custody for drunkenness continued to decrease. Persons taken into police custody for drunkenness totalled 87 413 in 2009. The number was last this low at the end of the 1990s. In the early 2000s, 95 000–97 000 persons were taken into custody per year, but the number rose in 2004. It has been going down steadily every year since then.

Taking an intoxicated person into custody is a discretionary measure performed by the police in the interests of protecting the person in question from injury or death. This is not necessarily a question of an intoxicated person creating a disturbance; people are generally taken into custody because they are so intoxicated in a public place that they are unable to look after themselves. The police will take an intoxicated person taken into custody either to a sobering-up shelter, which exist in some municipalities, or, more often, to the police station. An intoxicated person may also be taken to their home or place of residence, as long as they are not violent or likely to be dangerous to other residents.

The number of intoxicated persons taken into custody is one of the traditional measures for describing the harmful effects of alcohol. However, the level of alcohol consumption is not the only factor that affects the number of persons taken into custody, and thus that number is not feasible as a direct measure of the harmful effects of alcohol consumption. A number of different factors affect the number of persons taken into custody, notably the focus areas and resources of police work, the general public's tolerance of intoxication in public places, and the prevailing weather conditions (Nojonen 2005). The fall in the number of persons taken into custody over the past few years is in fact due in part to a change in the operating methods of the police: today, they tend to take intoxicated people home rather than to a sobering-up shelter.

1.6 Alcohol economy and costs of alcohol harm

In 2009, domestic consumer expenditure on alcohol purchases increased by about 2.5 per cent on the previous year, totalling EUR 4.3 billion. In per-capita terms, expenditure on alcoholic beverages in 2009 totalled EUR 809, which was EUR 16 more than in 2008. Alcohol expenditure accounted for 4.6 per cent of private consumption expenditure. Compared with 2007, state alcohol tax revenues (incl. value-added tax) increased by more than 5 per cent, to EUR 2.0 billion, which accounted for 5.3 per cent of total state revenues (financing measures excluded), one percentage point more than in 2008.

In 2008, society paid between EUR 0.8 and 1.0 billion in direct costs and between EUR 3.3 and 6.3 billion in indirect costs as a result of alcohol abuse. On average, the direct costs increased by just over 7 per cent on the previous year. More than a third of the direct costs of alcohol harm were related to maintaining public order and safety. The percentage of direct costs accounted for by social services grew to just over a quarter, while health care accounted for just over a fifth of the direct costs caused by alcohol-related harm. The remainder of the direct costs was made up of costs for substance abuse prevention, alcohol supervision and research. On average, the indirect costs arising from alcohol-related harm increased by 4 per cent on the previous year.

2 Drug trends in Finland

The growth in drug experimentation and use that began in the 1990s started to slow down towards the end of the decade and levelled off in the early 2000s. In 2006, some 13 per cent of Finns aged 15–69 reported having used or experimented with a drug at least once in their lifetime (Forsell and Virtanen 2010).

The growth in drug use has increased the demand for services for substance abusers. A marked change among drug abuse clients in the 2000s has been the steep increase in the proportion of people whose primary reason for seeking treatment is buprenorphine abuse. In 2009, buprenorphine was the primary substance for 33 per cent of substance abuse clients in specialised services for substance abusers, compared with a mere 7 per cent in 2000 (Drug Treatment Information System).

2.1 Finnish drug policy

A Government Resolution on co-operation in drug policy issued for 2008 to 2011 (Ministry of Social Affairs and Health 2007) defines an overall target to prevent drug use and distribution so as to minimise the economic, social and health-related harms and costs caused by drug use and prevention. Finnish drug policy is based on general public policy measures, national legislation and international agreements, all of which help reduce the demand for and restrain the supply of drugs, reduce harm from drug use, refer drug abusers to treatment and bring to justice persons involved in drug-related illegal actions. The Government thus continues to fight drugs in line with the earlier resolutions adopted in 1998, 2000 and 2004.

According to the most recent resolution, the Government will continue and strengthen drug policy co-ordination and inter-administrative co-operation during its term of office 2008 to 2011. The fight against drugs takes account of the measures and means specified in different Government programmes and for example the Internal Security Programme.

In accordance with the Government Resolution, a new Narcotics Act (373/2008) was adopted by Parliament in 2008. The Act brings the Finnish drug legislation in conformity with the provisions of the European Communities and intensifies drug supervision through increased co-operation between authorities. In other respects, the legislative amendments do not affect Finnish drug policy. The Narcotics Act entered into force at the beginning of September 2008. The lists of narcotic drugs were updated with the Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008). The list of narcotic drugs was supplemented as of the beginning of July 2010 with MDPV (595–596/2010).

There were several changes in the administrative arrangements surrounding drug supervision. The supervision of licensed import and export of substances classified as drugs was changed in that, as of 1 January 2010, the powers formerly vested in the National Agency for Medicines were assigned to the newly founded Finnish Medicines Agency (FIMEA; founded under the Act on the Finnish Medicines Agency, 593/2009). On the national level, drug supervision was streamlined through the founding of the National Police Board (497/2009), which operates under the Ministry of the Interior, and the Criminal Sanctions Agency (953/2009), which operates under the Ministry of Justice. On a regional level, administrative changes took place due to the closing down of the State Provincial Offices, whose supervisory and licensing duties with regard to intoxicants were then transferred to the Regional State Administrative Agencies (869/2009).

2.2 Drug experimentation and use

Drug experimentation and use increased in the 1990s throughout the country, especially among young people and young adults. The first signs of a slow-down became visible in the early 2000s; recently, the situation has stabilised.

According to a drug survey conducted in 2006, 16 per cent of men and 11 per cent of women reported having experimented with cannabis at least once. Three per cent had experimented with cannabis during the year preceding the survey. The results have remained essentially unchanged all through the 2000s (Hakkarainen and Metso 2007). No systematic changes occurred over this period in lifetime and previous-year cannabis experimentation among young people aged 15–34, but within this age group, the percentage of 15–24-year-olds declined. Overall, however, the level of use is clearly higher than in the early 1990s.

Seven per cent of the adult population had sometimes used medicines for intoxicating purposes and some 3 per cent during the previous year. Two per cent had sometimes experimented with amphetamines and 1.5 per cent with ecstasy. One per cent of the population had experimented with cocaine, LSD and fungi (Hakkarainen and Metso 2007).

The 2007 ESPAD school survey indicated that 8 per cent of young people aged 15–16 had experimented with cannabis at least once in their lifetime. The corresponding percentage was 10 per cent in the 1999 ESPAD survey and 11 per cent in 2003. In contrast to these positive developments, there has been an

increase both in glue and solvent sniffing (10% of young people, at least once in their lifetime) and in experimentation with sedatives and sleeping pills for intoxicating purposes (10% of young people, at least once in their lifetime) (Ahlström et al. 2008). The results from a school health survey conducted in Lapland, Eastern Finland and Southern Finland in 2008–2010 seem to indicate that there is some increase in cannabis experimentation, particularly among upper secondary school and vocational school students. However, there do not seem to be notable changes in experimentation with other illegal drugs (Puusniekka 2010).

An estimate of the level of particularly problematic drug abuse, which is often linked with intravenous drugs, was made in 2005. Intravenous drug use is usually associated with opiates, in Finland especially with buprenorphine, but also with amphetamines. The proportion of amphetamine and opiate abusers among people aged 15–54 was estimated at 0.5–0.7 per cent in the whole country, and at 0.9–1.4 per cent in the Greater Helsinki area. Amphetamine abusers were the larger of the two abuser groups (Partanen et al. 2007).

2.3 Drug attitudes among Finns

According to a follow-up study of lifestyles and their impact on the health of the adult population, 75 per cent of Finns thought in 2007 that drug use is a serious or very serious problem. The percentage has been decreasing steadily since 2001, when it was 90 per cent (Piispa et al. 2008).

The high percentage in the early 2000s can be seen as a reaction to the rapid increase in drug use in the late 1990s. The more lenient attitudes in recent years are associated with the fact that people have to some degree become used to the existence of drugs as the growth of drug use and harms has stopped and the drug situation stabilised. In some ways, the drug problem has normalised and become part of the broader context of substance abuse problems.

2.4 Drug treatment system

Efforts to develop drug treatment have largely been focused on low-threshold services and related training. The first health counselling centre in Finland offering a needle exchange service for drug users was set up in 1997. Maintenance and substitution treatment were officially integrated in the service system for substance abusers in 2000. As far as possible, the treatment of particularly difficult cases (patients with a double or triple diagnosis) takes place in specialised service units.

Since 2004, the obligation to provide health counselling services has also been extended beyond health counselling centres, to health centres. In addition, pharmacies have an important role in providing clean syringes and needles in areas where no specific health counselling services are available.

A specific Government Decree (289/2002) was issued in 2002 on the pharmacotherapy of opiate addicts. In 2008, the Decree was repealed by a new Decree (33/2008), which aimed to meet the growing need for substitution treatment. At the end of 2009, it was estimated that 1800 persons had been in substitution treatment (Rönkä and Virtanen 2009).

2.4.1 Specialised services for substance abusers

Data on the treatment of drug abusers have been received voluntarily and anonymously from treatment units since 1998. In 2009, altogether 92 units offering services for substance abusers participated in the data collection, and information was received concerning 3321 clients. The units included A-clinics, youth clinics, detoxification and rehabilitation centres, non-institutional and institutional drug treatment units, and psychiatric units. Material was received chiefly from community-based/outpatient units, particularly in the Province of Southern Finland.

According to the Drug Treatment Information System, more than half (55%) of the clients who sought treatment for drug or medicine abuse did so primarily due to opiate abuse. The proportion of people

whose primary reason for seeking treatment was the abuse of buprenorphine, an opiate drug, remained at the same level as in the previous year, being 33 per cent in 2009, compared with 2 per cent for heroin. The reason for seeking treatment among drug and medicine abusers was the use of amphetamines or other stimulants in 16 per cent of cases. A typical feature of the Finnish drug culture is also that a majority of amphetamine and opiate users use the drug intravenously. Polydrug use was common; 61 per cent of clients reported having used at least three different substances when seeking treatment.

According to the Drug Treatment Information System, those seeking treatment in 2009, as before, were young adults, their average age being 30 years. Women were more than two years younger than men. The clients were usually socially excluded or at risk of exclusion. They had a low educational level and nearly two thirds (65%) were unemployed. Twelve per cent of them were homeless.

Some 40 municipalities have health counselling centres. Data gathered on an anonymous basis in 2007 showed that the number of clients was about 13 000. The Helsinki centre had the largest number of clients (about 8000), followed by Vantaa (about 1550), Turku (about 850), Espoo (about 700) and Tampere (about 550).

2.4.2 Drug users in health services

In 2009, inpatient wards registered 7117 drug-related care periods in which a drug-related disease, that is, a disease related to narcotics or medicines, was the primary diagnosis, and 10 044 care periods in which a drug-related disease was the primary or secondary diagnosis. This was an increase of nearly 7 per cent on the previous year. The rapid increase in care periods related to drug and medicine poisoning continued. Periods of care associated with drug-related poisoning increased by some 36 per cent and care associated with poisoning due to sleeping pills and sedatives increased by some 34 per cent. Periods of care associated with drug-related organic brain syndromes grew by 24 per cent. Sixty-four per cent of inpatients who received care for drug-related diseases were men and 36 per cent were women. Most of the patients were under 35 years old. Drug-related periods of care represent about a fifth of all hospital care periods involving substance abuse; however, the proportion is more than a half for under-35s.

Of infectious diseases, particularly hepatitis C is mostly associated with intravenous drug use. However, the number of new hepatitis C infections reported annually has decreased over the past few years. Preliminary data show that new infections totalled 1061 in 2009. Of these, 433 infections were due to intravenous drug use. On the other hand, the number of cases where the mode of transmission is unknown was 513 (National Infectious Diseases Register). According to the Drug Treatment Information System, 74 per cent of substance abuse clients using intravenous drugs were hepatitis C positive.

HIV is another serious blood-borne virus infection. An HIV epidemic broke out among injecting drug users in 1998. The growth in the number of infections was slowed within a few years, and the number of infections transmitted through intravenous drug use has been decreasing throughout the 2000s. Preliminary data for 2009 indicate that 6 per cent of all new HIV infections were due to intravenous drug use, compared with more than half in 1999 (National Infectious Diseases Register). According to the Drug Treatment Information System, about 1 per cent of clients using intravenous drugs who had an HIV test result were HIV positive.

2.4.3 Drug-related deaths

Between 1997 and 2000, drug findings reported in forensic analyses concerning medicines and drugs almost doubled. The number of findings then stabilised for a few years, mainly because the supply of heroin dried up on the market, with a resultant decrease in deaths from heroin. In recent years, there has been an increase in both the number of drug findings and the number of drug-related deaths according to the statistics on causes of death (169 in 2008). Drugs were found in 244 deaths in 2008. The primary cause of death was poisoning in approximately half of the deaths in question. In deaths from poisoning, buprenorphine is the most important substance found in approximately a third of the cases. Deaths from heroin and cocaine poisoning are still rare (Helsinki University Department of Forensic Medicine)

2.5 Drugs and criminality

2.5.1 Drug offences

The number of offences recorded by the police grew in 2009. The police recorded 17 454 drug offences, compared with 15 482 in the previous year. Of the offences, 64 per cent were drug-user offences and 31 per cent drug offences. Aggravated drug offences accounted for 4 per cent of all drug offences. The main drugs sold in Finland include cannabis products and the synthetic drugs amphetamine, ecstasy, buprenorphine and benzodiazepine.

In 2009, 109 burglaries were committed with the intention of acquiring drugs. The number corresponds to that of the previous year and the early years of the 2000s. In 2005–2007, there were a third less of these crimes. The increase in the number of burglaries may be due to the decreasing availability of buprenorphine, or Subutex, which is its trade name.

2.5.2 Violent offences

Violent offences continue to be much more common under the influence of alcohol than under the influence of drugs. In 2009, altogether 59 per cent of all assaults (assaults, petty assaults and aggravated assaults) were committed under the influence of alcohol, 0.4 per cent under the influence of other substances, mainly drugs, and 1 per cent under the combined influence of alcohol and drugs. Thirty-nine per cent of robbery offences were committed under the influence of alcohol, 2 per cent under the influence of other substances, and 7 per cent under the combined influence of alcohol and drugs.

2.5.3 Road traffic offences

In 2009, the number of drivers under the influence of drugs (3073) and under the combined influence of alcohol and drugs (769) remained on the same level as in the previous year. In 2009, alcohol was found to be present in 83 per cent of cases of drink-driving, while 14 per cent of cases consisted of driving under the influence of drugs and 3 per cent of cases involved drugs together with alcohol.

In 2003, legislation on drink driving was amended by provisions on zero limits for drugs. As a result, cases of drug driving increased by more than 50 per cent between 2002 and 2003. Between 2004 and 2007, drug cases continued to increase.

2.6 Costs of drug-related harm

In 2008, direct costs brought about by the abuse of drugs and medicines totalled some EUR 0.2 to 0.3 billion, and indirect costs totalled EUR 0.5 to 1.2 billion. On average, the direct costs increased by just over 8 per cent on 2007. Social care accounted for roughly a third and maintaining public order and safety for a quarter of the direct costs. Health care expenditure accounted for some 15 per cent of the costs. On average, the indirect costs arising from drug-related harm increased by about 8 per cent on 2007. The increase was due both to an increase in drug-related deaths and an increase in the number of drug-related sick days. By far the largest item of indirect costs was due to the premature loss of life.

3 Alcohol licensing and supervision

In the supervision of alcohol sales and licensed serving and the guidance of licence holders, special efforts were made to reduce the selling of alcohol to under-age and intoxicated persons, and to prevent alcohol procurement for the under-18s, all in accordance with the annual performance agreement with the supervisory authorities and the Ministry of Social Affairs and Health. Supervision of sales promotion focused on marketing that was considered to target children and young people, or to encourage harmful levels of consumption.

There were no major changes in the distribution network for alcoholic beverages in 2009. The decrease in the total numbers of both grocery shops and licensed restaurants continued.

3.1 Alcohol licensing and supervision authorities

The authorities responsible for alcohol licensing and supervision in Finland were reorganized as of the beginning of 2009, when the National Authority for Medicolegal Affairs (TEO) and the National Product Control Agency for Welfare and Health (STTV) merged to form the National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira). During the year under review, the State Provincial Offices were also preparing for an organisational reform of the regional administration in Finland.

The National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) is responsible for carrying out the tasks which formerly belonged to the STTV, specifically: guiding and developing licence management and supervision at State Provincial Offices, providing information and communication services for the alcohol administration, and supervising the retail sales, serving, advertising and sales promotion of alcoholic beverages throughout the country. The aim of guiding and developing licence management and supervision is to improve the implementation of the objective specified in section 1 of the Alcohol Act and to ensure that the Act is applied uniformly everywhere in the country.

State Provincial Offices are responsible for granting licences for the retail sales and licensed serving of alcoholic beverages and supervising the sales, advertising and sales promotion of alcoholic beverages within their area (in addition to points of sale and licensed serving, this covers channels such as local radio and local papers).

In 2009, State Provincial Offices made 5221 inspection visits to licensed premises and 1939 to retail outlets. Out of the inspection visits to licensed premises, 871 were made to restaurants that had been granted extensions to licensing hours. The number and type of inspection visits correspond to those made in previous years. Priority was given to compliance with age limits for buying alcohol and regulations on selling alcohol to intoxicated persons. The implementation of voluntary self-supervision plans was also monitored. In addition, inspection of retail outlets, in particular, carried an element of staff training.

Since official inspection visits cannot be made to every licence holder, voluntary self-supervision by licence holders is of key importance in attempting to prevent alcohol-related harms to society and individuals.

In 2009, the fee for the decision on a retail sales licence varied between EUR 180 and EUR 360, while the fee for the decision on a serving licence varied between EUR 180 and EUR 525. Licence holders are charged an annual supervision fee. In addition, a special supervision fee is charged on licence holders for the extension of licensing hours.

3.2 Retail sales of alcoholic beverages

State-owned Alko shops totalled 346 at the end of 2009. Alko also has the right to supply alcoholic beverages in response to orders through its delivery points, which totalled 122 at the end of the year. Licences for the retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume totalled 5947, which was 146 down on the previous year. At the end of 2009, there were 40 shops selling fruit wine produced by farms or traditional beer, sahti.

The challenge in the supervision of retail sales is that the brief sales event when an alcoholic beverage is sold to a customer at the cash register affords little opportunity for inspection, compared with licensed serving, where customers are served alcoholic beverages in a licensed restaurant in controlled conditions. In fact, a clear need for improvement has been identified where supervision of retail sales is concerned; supervision should become more effective in terms of, for instance, identifying situations where alcoholic beverages bought in retail outlets may be passed on to under-age or intoxicated persons.

The recorded violations of regulations in retail sales chiefly involve inadequate documentation (e.g. failure to display the retail sales licence) or an inadequate range of foodstuffs on offer. However, the most serious violations consisted of selling alcoholic beverages to under-age or intoxicated persons. The State Provincial Offices' supervision measures included 27 revocations and 11 suspensions of retail sales licences. A total of 15 written warnings and 41 written notices were handed out.

3.3 Licensed serving of alcoholic beverages

In 2009, State Provincial Offices granted 519 new serving licences for an indefinite period. The number of new fixed-term licences granted for a maximum of twelve months was 282. Further, 862 temporary licences for a maximum of one month were granted for various events. At the end of 2009, the total number of restaurants with an A or B licence amounted to 6039, while 2259 restaurants held a C licence, that is, a licence for the serving of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume. The corresponding figures for 2008 were 5964 and 2358. The growth trend in the number of restaurants with an A or B licence and the decline in restaurants with a C licence has already continued for some time.

Supervision of the distribution network for alcoholic beverages focused on licensed serving. The number of violations recorded in inspections was somewhat lower than the previous year. The most problematic violations were the presence of intoxicated persons in licensed restaurants, serving of intoxicated persons, customers removing alcoholic beverages from licensed premises and serving to under-age persons. However, violations of the regulations concerning documentation (e.g. failure to display the serving licence) were the most numerous. The State Provincial Offices' supervision measures included 83 revocations and 72 suspensions of retail sales licences. The State Provincial Offices also issued 532 written notices to licence holders. There were 344 written warnings. In addition, eight licences for extension of licensing hours were suspended.

3.4 Production, imports and wholesale

Valvira is the authority responsible for granting licences for the production and wholesale of alcoholic beverages. In 2009, three new licences were granted for the production of alcoholic beverages, and three licences were revoked. At year end, 124 production licences were in force. Thirty-three licences for the wholesale of alcoholic beverages were granted, and 12 wholesale licences were revoked. At the end of 2009, licences for the wholesale of alcoholic beverages totalled 265. Some 575 million litres of alcoholic beverages were produced in 2009, which was about the same as in the previous year.

3.5 Product control

The number of alcohol products on the market continued to increase, with more than 4349 new products registered. At the end of 2009, the product register of alcoholic beverages listed some 48 000 alcoholic beverage products, of which some 16 300 were products delivered by wholesalers to licensed restaurants and retail outlets during the year.

Product control focused particularly on alcoholic beverages whose packaging, brand name, flavour and other properties, or other marketing suggest that they may be targeted at children and young people (e.g. alcoholic beverages marketed as energy drinks).

During the year under review, product control measures were taken in banning one alcoholic beverage whose marketing included emphasising the intoxicating effects of the beverage through an allusion to drug use.

3.6 Advertising of alcoholic beverages

The supervision of the advertising of alcoholic beverages and drinks with an alcohol content of more than 1.2 per cent by volume is the responsibility of Valvira and the Regional State Administrative Agencies. Both of these authorities may forbid advertising that fails to comply with the legislation, and they can impose a conditional fine. Alternatively, the advertiser can be given written notice to rectify the advertisement. Advertising of alcoholic beverages is growing increasingly varied. In addition to traditional channels such as television, radio, billboards and printed media, marketing focuses increasingly on channels such as event sponsorship, product giveaways and lotteries, and online marketing through, for instance, social media. This proliferation of constantly evolving marketing methods creates particular challenges for supervision. The emphasis in the supervision of advertising has been on preventive measures.

In Finland, strict limits are imposed on advertising, indirect advertising and marketing of strong alcoholic beverages. Marketing of strong alcoholic beverages is permitted only

- at retail sales outlets and licensed premises,
- on the packaging of alcoholic beverages, and
- by permission from Valvira, in trade magazines for persons who engage in the sale of strong alcoholic beverages.

Even where permitted, advertising for strong alcoholic beverages is required to be factual and in good taste. By contrast, advertising and marketing of mild alcoholic beverages is generally permitted. However, the relevant legislation contains a list of factors which are prohibited in the advertising, indirect advertising and other sales promotion of mild alcoholic beverages: for example, it cannot be targeted at under-age persons.

An amendment to the Alcohol Act (588/2007) entered into force as of 1 January 2008. Under the amendment, it is prohibited to advertise mild alcoholic beverages on television between 7 am and 9 pm and in cinemas in films for the under-18s. It is also prohibited to offer two or more packages or portions of alcoholic beverages at a reduced total price in retail sales or licensed serving. Furthermore, advertising outside retail sales or licensed serving premises for discount prices for alcoholic beverage packages or portions that are in force for less than two months is also prohibited.

In 2009 as in 2008, the supervision of advertising focused on compliance with these new regulations. In 2009, Valvira issued two prohibitive decisions and 12 administrative directives on advertising. In addition, it dealt with 45 advertising cases that required a written response. Provincial State Offices issued a total of 39 prohibitive decisions and administrative directives.

On 15 June 2009, Parliament adopted a Government proposal for the amendment of the statutes concerning alcohol offences (HE 84/2008 vp; new legislation 641/2009, 642/2009, 643/2009). The new legislation on alcohol offences will enable more effective intervention than hitherto in, for instance, possession of alcohol by under-age persons. A new designation of offence, a marketing offence regarding alcoholic beverages, was also introduced for the act of advertising a mild alcoholic beverage to under-age person or advertising strong alcoholic beverages in violation of the Alcohol Act. An enterprise or corporation may be held accountable for an alcoholic beverage marketing offence, alcohol offence or aggravated alcohol offence.

At the same time, Parliament instructed the Government to report on the impact of the restrictions on alcohol advertising that entered into force on 1 January 2008 by the end of the spring 2010 session of Parliament, and to evaluate the need for additional measures focusing on image advertising. The Ministry of Social Affairs and Health appointed a working group on 7 September 2009 to examine the restrictions on alcohol advertising; the working group also considered alcohol marketing targeting young people in a broader sense (STM085:00/2009). The working group's term of office ended on 31 May 2010.

The working group completed its final report at the beginning of June 2010. The group was not unanimous in its conclusions. The final report states that it is a challenge to evaluate the actual impact of legislative changes in the short term. Although the restrictions in question have been applied very comprehensively, they were estimated as having had limited impact. A majority of the working group

were of the opinion that image advertising for alcoholic beverages need not be prohibited, even if they did concede that image advertising may contribute in some measure to alcohol consumption among children and young people and lowers the age when they start using alcohol. A majority of the working group said that further restrictions on advertising might cause alcohol advertising to shift increasingly to unregulated environments such as the Internet.

In autumn 2010, a total of 106 Members of Parliament signed a bill (59/2009 vp) that was submitted to Parliament on 9 September 2010. The bill proposes an unconditional ban on image advertising for alcoholic beverages, which would mean that only product information on alcoholic beverages could be presented.

Taulukoissa käytetyt symbolit - Teckenförklaring - Explanation of symbols:

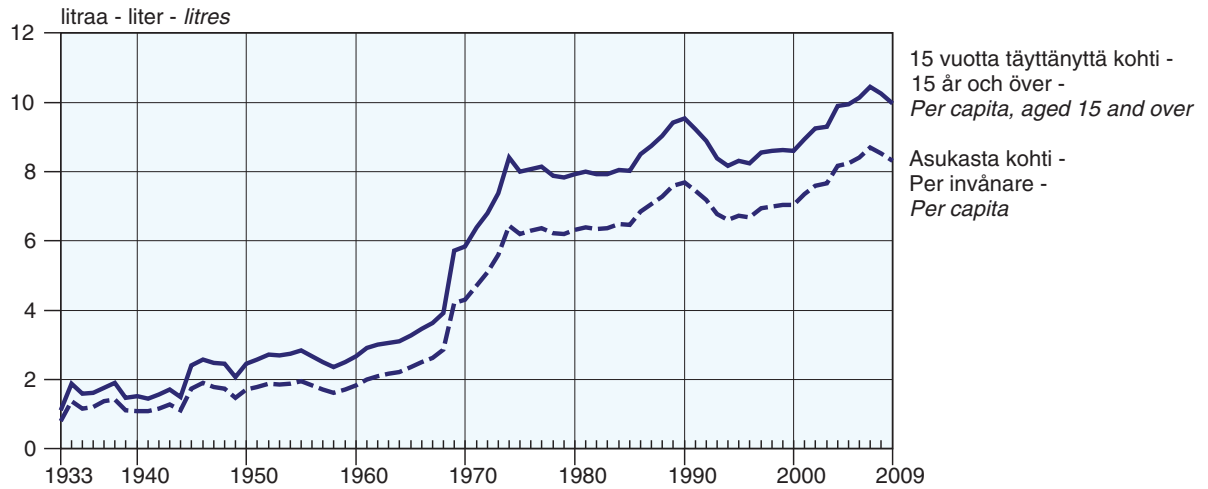
- Ei yhtään - Värdet noll - Magnitude nil.
- 0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä - Mindre än hälften av den använda enheten - Magnitude less than half of unit employed.
- . Tieto epälooginen esitettäväksi - Uppgift kan inte förekomma - Category not applicable.
- .. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi - Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att anges. - Data not available or too uncertain for presentation.
- ... Salassapitosäynnön alainen tieto - Sekretessbelagd uppgift - Data subject to secrecy.
- * Ennakkotieto - Förhandsuppgift - Advance information
- ** Arvio - Uppskattning - Estimate

TAULUKOT JA KUVIOT
TABELLER OCH FIGURER
TABLES AND FIGURES

Kuvio 1. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina 1933–2009

Figur 1. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol 1933–2009

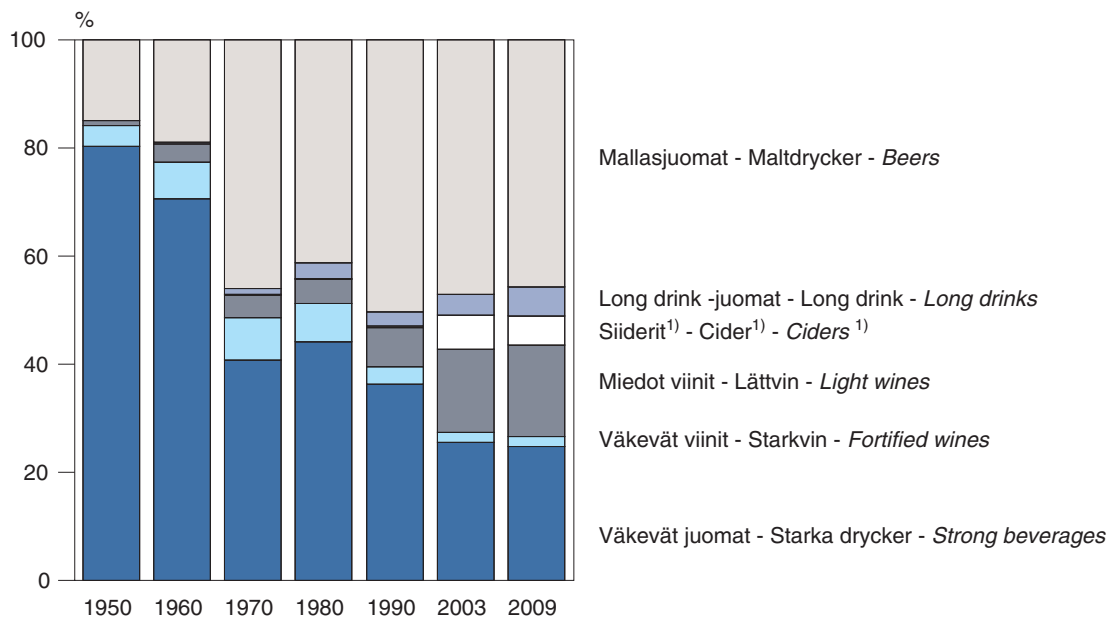
Figure 1. Documented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, 1933–2009

Kuvio 2. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen rakenne juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 1950–2009

Figur 2. Fördelning av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 1950–2009

Figure 2. Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 1950–2009

¹) Siideri näkyy kuviossa vuodesta 1990 alkaen. - Cider ingår i figuren från och med år 1990. - Cider is shown in this figure from 1990 onward.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

1. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2009

Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2009

Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2009

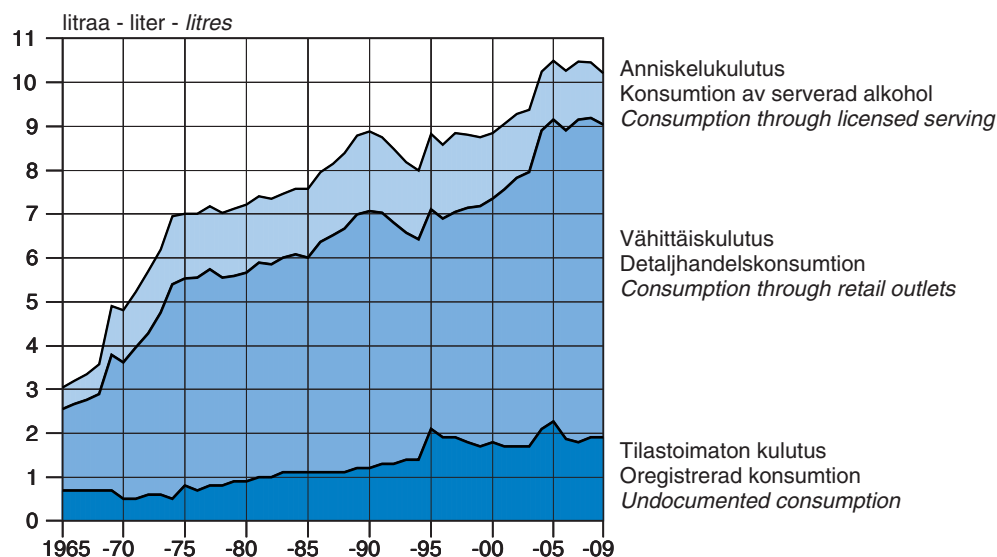
Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over		
	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion Documented consumption	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion Undocumented consumption	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt Total consumption	Tilastoitu kulutus Registrerad konsumtion Documented consumption	Tilastoimaton kulutus Oregistrerad konsumtion Undocumented consumption	Kokonais- kulutus Konsumtion totalt Total consumption
1965	2,4	0,7	3,1	3,3	1,0	4,3
1970	4,3	0,5	4,8	5,8	0,7	6,5
1975	6,2	0,8	7,0	8,0	1,0	9,0
1980	6,3	0,9	7,2	7,9	1,1	9,0
1985	6,5	1,1	7,6	8,0	1,4	9,4
1990	7,7	1,2	8,9	9,5	1,5	11,0
1995	6,7	2,2	8,9	8,3	2,7	11,0
2000	7,0	1,8	8,8	8,6	2,1	10,7
2001	7,3	1,6	8,9	9,0	2,0	11,0
2002	7,6	1,7	9,3	9,2	2,0	11,2
2003	7,7	1,7	9,4	9,3	2,0	11,3
2004	8,2	2,1	10,3	9,9	2,6	12,5
2005	8,2	2,3	10,5	10,0	2,7	12,7
2006	8,4	1,9	10,3	10,1	2,2	12,3
2007	8,7	1,8	10,5	10,5	2,2	12,7
2008	8,5	1,9	10,4	10,3	2,2	12,5
2009	8,3	1,9	10,2	10,0	2,3	12,3

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 3. Alkoholijuomien kokonaiskulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 1965–2009

Figur 3. Total alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 1965–2009

Figure 3. Total consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol per capita, 1965–2009

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

2. Alkoholijuomien tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina asukasta kohti 2004–2009
Oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol per invånare 2004–2009
Undocumented consumption of alcoholic beverages, 100% alcohol, per capita, 2004–2009

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
	Litraa - Liter - Litres						
Kotivalmistus - <i>Home brewing and distillation</i>	0,11	0,11	0,09	0,06	0,08	0,07	Hemtillverkning
Matkustajatuonti - <i>Passenger imports</i>	1,56	1,75	1,39	1,32	1,37	1,47	Resandeförsel
Ulkomailla nautittu - <i>Consumption abroad</i>	0,32	0,32	0,30	0,32	0,32	0,32	Konsumerats utomlands
Laiton valmistus ja salakuljetus - <i>Illegal distillation and smuggling</i>	0,11	0,08	0,08	0,09	0,08	0,07	Olaglig tillverkning och smuggling
Yhteensä - Total	2,10	2,26	1,86	1,79	1,85	1,93	Totalt

3. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus asukasta kohti 1960–2009
Registrerad alkoholkonsumtion per invånare 1960–2009
Documented consumption of alcoholic beverages, per capita, 1960–2009

Vuosi År Year	Litraa 100 %:n alkoholia asukasta kohti Liter 100 % alkohol per invånare 100% alcohol, litres per capita			Litraa 100 %:n alkoholia 15 vuotta täyttäneitä kohti Liter 100 % alkohol per invånare 15 år och över 100% alcohol, litres per capita aged 15 and over		
	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Kulutus Konsumtion <i>Consumption</i>	Vähittäis- kulutus Detalj- handels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelu- kulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>
1960	1,85	1,40	0,45	2,69	2,04	0,65
1965	2,35	1,86	0,49	3,28	2,59	0,69
1970	4,30	3,12	1,18	5,84	4,24	1,61
1975	6,19	4,73	1,47	8,00	6,11	1,89
1980	6,31	4,77	1,54	7,94	6,00	1,94
1985	6,46	4,91	1,56	8,02	6,09	1,93
1990	7,69	5,87	1,82	9,53	7,28	2,25
1995	6,73	5,01	1,72	8,31	6,19	2,12
2000	7,04	5,54	1,51	8,59	6,76	1,84
2005	8,23	6,89	1,34	9,95	8,33	1,62
2006	8,41	7,05	1,36	10,14	8,51	1,64
2007	8,69	7,35	1,33	10,45	8,85	1,61
2008	8,54	7,29	1,26	10,26	8,75	1,51
2009	8,31	7,14	1,17	9,96	8,56	1,40

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.*

4. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2000–2009
Registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp i 100 % alkohol 2000–2009
Documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 100% alcohol, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

2000	6 579	2 863	747	4 562	2 528	1 090	1 642	16 469	36 480
2001	6 826	3 083	807	5 094	2 650	1 067	1 618	17 009	38 156
2002	6 935	3 209	727	5 606	2 696	1 436	1 606	17 335	39 551
2003	6 997	3 245	743	6 132	2 562	1 539	1 495	17 305	40 016
2004	8 343	3 722	875	6 146	2 474	1 450	1 441	18 308	42 760
2005	8 249	4 006	855	6 390	2 487	1 328	1 306	18 644	43 265
2006	8 285	4 226	812	6 774	2 699	1 585	1 270	18 731	44 382
2007	8 231	4 350	792	7 238	2 802	1 910	1 195	19 537	46 053
2008	7 743	4 190	800	7 426	2 691	2 165	1 145	19 341	45 501
2009	7 209	3 868	774	7 513	2 428	2 394	1 117	19 150	44 454

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2000	1,27	0,55	0,14	0,88	0,49	0,21	0,32	3,18	7,04
2001	1,31	0,59	0,16	0,98	0,51	0,21	0,31	3,27	7,34
2002	1,33	0,62	0,14	1,08	0,52	0,28	0,31	3,33	7,60
2003	1,34	0,62	0,14	1,17	0,49	0,29	0,29	3,32	7,67
2004	1,59	0,71	0,17	1,17	0,47	0,28	0,28	3,50	8,17
2005	1,57	0,76	0,16	1,22	0,47	0,25	0,25	3,55	8,23
2006	1,57	0,80	0,15	1,28	0,51	0,30	0,24	3,55	8,41
2007	1,55	0,82	0,15	1,37	0,53	0,36	0,23	3,69	8,69
2008	1,45	0,79	0,15	1,39	0,51	0,41	0,21	3,63	8,54
2009	1,35	0,72	0,14	1,40	0,45	0,45	0,21	3,58	8,31

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2000	1,55	0,67	0,18	1,07	0,60	0,26	0,39	3,88	8,59
2001	1,60	0,72	0,19	1,19	0,62	0,25	0,38	3,99	8,95
2002	1,62	0,75	0,17	1,31	0,63	0,34	0,38	4,05	9,24
2003	1,63	0,75	0,17	1,43	0,60	0,36	0,35	4,02	9,31
2004	1,93	0,86	0,20	1,42	0,57	0,34	0,33	4,24	9,89
2005	1,90	0,92	0,20	1,47	0,57	0,31	0,30	4,29	9,95
2006	1,89	0,97	0,19	1,55	0,62	0,36	0,29	4,28	10,14
2007	1,87	0,99	0,18	1,64	0,64	0,43	0,27	4,43	10,45
2008	1,75	0,94	0,18	1,67	0,61	0,49	0,26	4,36	10,26
2009	1,62	0,87	0,17	1,68	0,54	0,54	0,25	4,29	9,96

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

5. Alkoholijuomien tilastoitu vähittäiskulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2000–2009
Registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp i 100 % alkohol 2000–2009
Documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 100% alcohol, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

2000	5 700	2 344	731	4 117	1 827	868	965	12 128	28 680
2001	5 911	2 555	792	4 630	1 956	853	977	12 753	30 427
2002	6 019	2 717	713	5 155	2 014	1 180	1 002	13 125	31 926
2003	6 112	2 764	728	5 656	1 950	1 223	897	13 321	32 651
2004	7 448	3 241	861	5 639	1 910	1 123	882	14 518	35 623
2005	7 348	3 487	841	5 850	1 933	970	770	15 010	36 209
2006	7 353	3 651	799	6 193	2 114	1 152	732	15 233	37 226
2007	7 308	3 752	778	6 604	2 234	1 406	687	16 207	38 978
2008	6 911	3 614	787	6 765	2 178	1 627	646	16 283	38 813
2009	6 465	3 361	763	6 877	1 958	1 828	639	16 324	38 215

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2000	1,10	0,45	0,14	0,79	0,35	0,17	0,19	2,34	5,54
2001	1,14	0,49	0,15	0,89	0,38	0,16	0,19	2,45	5,86
2002	1,16	0,52	0,14	0,99	0,39	0,23	0,19	2,52	6,13
2003	1,17	0,53	0,14	1,08	0,37	0,23	0,17	2,55	6,26
2004	1,42	0,62	0,16	1,08	0,36	0,21	0,17	2,77	6,80
2005	1,40	0,66	0,16	1,11	0,37	0,18	0,15	2,86	6,89
2006	1,39	0,69	0,15	1,17	0,40	0,22	0,14	2,89	7,05
2007	1,38	0,71	0,15	1,25	0,42	0,27	0,13	3,06	7,35
2008	1,30	0,68	0,15	1,27	0,41	0,31	0,12	3,06	7,29
2009	1,21	0,63	0,14	1,29	0,37	0,34	0,12	3,05	7,14

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2000	1,34	0,55	0,17	0,97	0,43	0,20	0,23	2,86	6,76
2001	1,39	0,60	0,19	1,09	0,46	0,20	0,23	2,99	7,14
2002	1,41	0,63	0,17	1,20	0,47	0,28	0,23	3,07	7,46
2003	1,42	0,64	0,17	1,32	0,45	0,28	0,21	3,10	7,59
2004	1,72	0,75	0,20	1,30	0,44	0,26	0,20	3,36	8,24
2005	1,69	0,80	0,19	1,35	0,44	0,22	0,18	3,45	8,33
2006	1,68	0,83	0,18	1,42	0,48	0,26	0,17	3,48	8,51
2007	1,66	0,85	0,18	1,50	0,51	0,32	0,16	3,68	8,85
2008	1,56	0,81	0,18	1,53	0,49	0,37	0,15	3,67	8,75
2009	1,45	0,75	0,17	1,54	0,44	0,41	0,14	3,66	8,56

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

6. Alkoholijuomien tilastoitu anniskelukulutus juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina 2000–2009
Registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp i 100 % 2000–2009
Documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 100% alcohol, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

1 000 litraa - liter - litres

2000	879	519	16	444	701	222	677	4 342	7 800
2001	915	528	15	464	695	214	641	4 257	7 729
2002	917	492	14	451	681	256	603	4 210	7 625
2003	885	481	14	477	612	315	598	3 984	7 365
2004	895	482	14	507	564	327	559	3 789	7 137
2005	901	520	14	540	554	358	536	3 634	7 057
2006	932	575	13	581	585	433	538	3 497	7 156
2007	923	597	13	634	567	503	508	3 329	7 076
2008	832	575	13	661	513	538	498	3 058	6 688
2009	744	507	11	636	471	566	478	2 827	6 239

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2000	0,17	0,10	0,00	0,09	0,14	0,04	0,13	0,84	1,51
2001	0,18	0,10	0,00	0,09	0,13	0,04	0,12	0,82	1,49
2002	0,18	0,09	0,00	0,09	0,13	0,05	0,12	0,81	1,46
2003	0,17	0,09	0,00	0,09	0,12	0,06	0,11	0,76	1,41
2004	0,17	0,09	0,00	0,10	0,11	0,06	0,11	0,72	1,36
2005	0,17	0,10	0,00	0,10	0,11	0,07	0,10	0,69	1,34
2006	0,18	0,11	0,00	0,11	0,11	0,08	0,10	0,66	1,36
2007	0,17	0,11	0,00	0,12	0,11	0,09	0,10	0,63	1,33
2008	0,16	0,11	0,00	0,12	0,10	0,10	0,09	0,57	1,26
2009	0,14	0,09	0,00	0,12	0,09	0,11	0,09	0,53	1,17

**15 vuotta täyttänyt asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2000	0,21	0,12	0,00	0,10	0,17	0,05	0,13	1,02	1,84
2001	0,21	0,12	0,00	0,11	0,16	0,05	0,12	1,00	1,81
2002	0,21	0,11	0,00	0,11	0,16	0,06	0,12	0,98	1,78
2003	0,21	0,11	0,00	0,11	0,14	0,07	0,11	0,93	1,71
2004	0,21	0,11	0,00	0,12	0,13	0,08	0,11	0,88	1,65
2005	0,21	0,12	0,00	0,12	0,13	0,08	0,10	0,84	1,62
2006	0,21	0,13	0,00	0,13	0,13	0,10	0,10	0,80	1,64
2007	0,21	0,14	0,00	0,14	0,13	0,11	0,10	0,76	1,61
2008	0,19	0,13	0,00	0,15	0,12	0,12	0,09	0,69	1,51
2009	0,17	0,11	0,00	0,14	0,11	0,13	0,09	0,63	1,40

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

7. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen arvo juomaryhmittäin 2000–2009

Värde av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2000–2009

Value of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

2000	631 985	378 492	57 372	395 789	315 738	105 425	164 317	1 457 249	3 506 367
2001	669 570	398 221	60 504	439 905	340 867	106 697	169 707	1 560 126	3 745 597
2002	682 845	416 521	55 515	469 232	367 527	149 329	165 916	1 658 412	3 965 296
2003	683 823	427 967	56 882	514 311	345 592	177 001	158 691	1 688 778	4 053 044
2004	594 232	397 494	61 201	508 163	302 936	159 045	138 857	1 589 445	3 751 371
2005	571 543	441 064	48 263	534 644	309 299	172 707	130 735	1 563 610	3 771 866
2006	578 026	504 987	46 851	568 647	337 225	208 822	131 018	1 550 105	3 925 681
2007	586 316	500 839	45 269	621 948	351 538	255 859	128 167	1 607 193	4 097 131
2008	597 080	531 128	48 217	668 894	346 988	296 871	130 911	1 606 821	4 226 910
2009	590 402	513 126	50 166	700 647	325 059	337 676	131 890	1 681 822	4 330 787

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

2000	122,0	73,0	11,1	76,5	61,1	20,4	31,7	281,3	676,8
2001	128,9	76,7	11,7	84,7	65,6	20,5	32,7	300,3	721,0
2002	131,2	80,0	10,7	90,1	70,6	28,7	31,9	318,5	761,6
2003	131,0	82,0	10,9	98,5	66,2	33,9	30,4	323,5	776,5
2004	113,5	75,9	11,7	97,0	57,9	30,4	26,5	303,5	716,4
2005	108,8	83,9	9,2	101,7	58,9	32,9	24,9	297,5	717,7
2006	109,5	95,7	8,9	107,8	63,9	39,6	24,8	293,8	743,9
2007	110,6	94,5	8,5	117,3	66,3	48,3	24,2	303,2	773,0
2008	112,1	99,7	9,1	125,6	65,2	55,7	24,6	301,7	793,6
2009	110,3	95,9	9,4	130,9	60,7	63,1	24,6	314,3	809,3

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -

Per capita aged 15 and over, EUR

2000	148,9	89,2	13,5	93,6	74,7	24,8	38,7	343,3	826,0
2001	157,1	93,4	14,2	103,2	80,0	25,0	39,8	365,9	878,6
2002	159,6	97,3	13,0	109,7	85,9	34,9	38,8	387,5	926,6
2003	159,0	99,5	13,2	119,6	80,4	41,2	36,9	392,8	942,6
2004	137,5	92,0	14,2	117,6	70,1	36,8	32,1	367,8	868,0
2005	131,4	101,4	11,1	122,9	71,1	39,7	30,1	359,6	867,4
2006	132,1	115,4	10,7	129,9	77,1	47,7	29,9	354,3	897,1
2007	133,1	113,7	10,3	141,2	79,8	58,1	29,1	364,8	929,9
2008	134,6	119,8	10,9	150,8	78,2	66,9	29,5	362,3	953,0
2009	132,3	115,0	11,2	157,0	72,8	75,7	29,6	376,8	970,4

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

8. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen arvo juomaryhmittäin 2000–2009
Värde av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2000–2009
Value of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

2000	438 493	225 858	53 370	308 122	165 389	63 988	71 115	834 791	2 161 126
2001	455 577	246 154	56 821	344 417	185 942	65 692	73 382	931 355	2 359 340
2002	462 881	264 282	52 269	382 906	204 297	94 127	76 364	999 305	2 536 432
2003	466 396	267 784	53 108	419 670	197 070	103 887	73 233	1 030 275	2 611 423
2004	382 517	238 280	57 990	409 788	168 086	84 632	57 465	969 668	2 368 425
2005	353 638	260 572	45 082	425 843	174 486	87 530	51 187	963 256	2 361 593
2006	353 433	277 725	43 845	453 994	193 386	105 968	50 831	981 386	2 460 568
2007	352 778	279 107	42 072	489 646	206 176	132 256	49 082	1 050 400	2 601 517
2008	375 306	300 615	45 070	522 227	208 999	159 406	49 452	1 056 135	2 717 209
2009	384 986	304 249	47 265	553 700	195 696	190 075	53 186	1 136 079	2 865 237

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

2000	84,6	43,6	10,3	59,6	32,0	12,4	13,7	161,1	417,1
2001	87,7	47,4	10,9	66,3	35,8	12,7	14,1	179,3	454,2
2002	88,9	50,8	10,0	73,5	39,2	18,1	14,7	191,9	487,2
2003	89,3	51,3	10,2	80,4	37,8	19,9	14,0	197,4	500,3
2004	73,0	45,5	11,1	78,3	32,1	16,2	11,0	185,2	452,3
2005	67,3	49,6	8,6	81,0	33,2	16,6	9,7	183,3	449,4
2006	67,0	52,6	8,3	86,0	36,6	20,1	9,6	186,0	466,3
2007	66,6	52,7	7,9	92,4	38,9	24,9	9,3	198,2	490,8
2008	70,5	56,4	8,5	98,0	39,2	29,9	9,3	198,3	510,1
2009	71,9	56,9	8,8	103,5	36,6	35,5	9,9	212,3	535,4

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR

2000	103,3	53,2	12,6	72,9	39,1	15,1	16,8	196,7	509,1
2001	106,9	57,7	13,3	80,8	43,6	15,4	17,2	218,5	553,4
2002	108,2	61,8	12,2	89,5	47,7	22,0	17,8	233,5	592,7
2003	108,5	62,3	12,4	97,6	45,8	24,2	17,0	239,6	607,4
2004	88,5	55,1	13,4	94,8	38,9	19,6	13,3	224,3	548,0
2005	81,3	59,9	10,4	97,9	40,1	20,1	11,8	221,5	543,1
2006	80,8	63,5	10,0	103,8	44,2	24,2	11,6	224,3	562,3
2007	80,1	63,4	9,6	111,1	46,8	30,0	11,1	238,4	590,5
2008	84,6	67,8	10,2	117,8	47,1	35,9	11,2	238,1	612,6
2009	86,3	68,2	10,6	124,1	43,9	42,6	11,9	254,6	642,0

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

9. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen arvo juomaryhmittäin 2000–2009

Värde av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2000–2009

Value of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä Totalt Total
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--	-----------------------------

Käypiin hintoihin - Löpande priser - At current prices

1 000 €

2000	193 492	152 634	4 002	87 667	150 349	41 437	93 202	622 458	1 345 241
2001	213 993	152 066	3 683	95 488	154 925	41 005	96 325	628 772	1 386 257
2002	219 964	152 239	3 246	86 325	163 230	55 202	89 552	659 107	1 428 864
2003	217 427	160 183	3 773	94 641	148 522	73 114	85 458	658 503	1 441 621
2004	211 715	159 213	3 211	98 375	134 851	74 413	81 392	619 776	1 382 946
2005	217 906	180 492	3 182	108 801	134 814	85 177	79 548	600 354	1 410 273
2006	224 593	227 263	3 006	114 653	143 840	102 854	80 187	568 718	1 465 113
2007	233 538	221 732	3 197	132 303	145 362	123 603	79 085	556 793	1 495 614
2008	221 774	230 513	3 148	146 666	137 989	137 466	81 459	550 685	1 509 701
2009	205 416	208 876	2 901	146 947	129 362	147 601	78 704	545 743	1 465 550

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR

2000	37,4	29,5	0,8	16,9	29,1	8,0	18,0	120,1	259,6
2001	41,2	29,3	0,7	18,4	29,8	7,9	18,5	121,0	266,9
2002	42,3	29,2	0,6	16,6	31,4	10,6	17,2	126,6	274,4
2003	41,6	30,7	0,7	18,1	28,4	14,0	16,4	126,2	276,2
2004	40,4	30,4	0,6	18,8	25,8	14,2	15,5	118,3	264,1
2005	41,5	34,3	0,6	20,7	25,6	16,2	15,1	114,2	268,3
2006	42,6	43,1	0,6	21,7	27,3	19,5	15,2	107,8	277,6
2007	44,1	41,8	0,6	25,0	27,4	23,3	14,9	105,1	282,2
2008	41,6	43,3	0,6	27,5	25,9	25,8	15,3	103,4	283,4
2009	38,4	39,0	0,5	27,5	24,2	27,6	14,7	102,0	273,9

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, euroa - Per invånare 15 år och över, euro -
Per capita aged 15 and over, EUR**

2000	45,6	36,0	0,9	20,7	35,6	9,8	22,0	146,6	316,9
2001	50,2	35,7	0,9	22,4	36,3	9,6	22,6	147,5	325,2
2002	51,4	35,6	0,8	20,2	38,1	12,9	20,9	154,0	333,9
2003	50,6	37,3	0,9	22,0	34,5	17,0	19,9	153,2	335,3
2004	49,0	36,8	0,7	22,8	31,2	17,2	18,8	143,4	320,0
2005	50,1	41,5	0,7	25,0	31,0	19,6	18,3	138,1	324,3
2006	51,3	51,9	0,7	26,2	32,9	23,5	18,3	130,0	334,8
2007	53,0	50,3	0,7	30,0	33,0	28,1	17,9	126,4	339,5
2008	50,0	52,0	0,7	33,1	31,1	31,0	18,4	124,2	340,4
2009	46,0	46,8	0,7	32,9	29,0	33,1	17,6	122,3	328,4

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

10. Alkoholijuomien tilastoidun kulutuksen määrä juomaryhmittäin 2000–2009
Volym av registrerad alkoholkonsumtion per varugrupp 2000–2009
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages by type of beverage, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
---------------------	---	--	--	---	-----------------------------	--	---	--

1 000 litraa - liter - litres

2000	17 759	8 352	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840
2001	18 501	9 050	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297
2002	18 742	9 445	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824
2003	18 889	9 544	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139
2004	22 621	10 896	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745
2005	22 447	12 194	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317
2006	22 602	13 151	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342
2007	22 500	13 364	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524
2008	21 169	12 988	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304
2009	19 795	11 825	4 442	60 054	51 613	47 514	19 691	422 237

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2000	3,43	1,61	0,84	7,60	10,37	3,56	5,68	70,36
2001	3,56	1,74	0,90	8,36	10,82	3,47	5,56	72,24
2002	3,60	1,81	0,83	9,09	10,97	4,62	5,50	73,34
2003	3,62	1,83	0,84	9,79	10,41	5,00	5,10	73,02
2004	4,32	2,08	0,96	9,68	10,04	4,83	4,93	76,91
2005	4,27	2,32	0,94	9,93	10,06	4,84	4,42	78,07
2006	4,28	2,49	0,89	10,40	10,89	5,77	4,29	78,14
2007	4,24	2,52	0,86	11,01	11,26	7,03	4,00	81,22
2008	3,97	2,44	0,87	11,18	10,77	7,99	3,81	80,04
2009	3,70	2,21	0,83	11,22	9,64	8,88	3,68	78,90

**15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres**

2000	4,20	1,98	1,03	9,29	12,68	4,35	6,94	86,05
2001	4,34	2,12	1,10	10,19	13,19	4,23	6,78	88,03
2002	4,38	2,21	1,01	11,06	13,35	5,62	6,69	89,23
2003	4,39	2,22	1,02	11,89	12,64	6,07	6,20	88,64
2004	5,23	2,52	1,16	11,72	12,16	5,86	5,97	93,18
2005	5,16	2,80	1,13	12,00	12,16	5,85	5,35	94,35
2006	5,17	3,01	1,08	12,54	13,13	6,95	5,17	94,23
2007	5,11	3,03	1,04	13,24	13,55	8,46	4,81	97,72
2008	4,77	2,93	1,05	13,42	12,93	9,59	4,58	96,12
2009	4,44	2,65	1,00	13,46	11,56	10,65	4,41	94,61

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus, SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

11. Alkoholijuomien tilastoidun vähittäiskulutuksen määrä juomaryhmittäin 2000–2009
Volym av registrerad konsumtion av alkohol från detaljhandeln per varugrupp 2000–2009
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through retail outlets by type of beverage, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Vahvaa olutta Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olutta Mellanöl <i>Medium beer</i>
1 000 litraa - liter - litres								
2000	15 454	6 785	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408
2001	16 104	7 433	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923
2002	16 339	7 929	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630
2003	16 568	8 051	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088
2004	20 274	9 380	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106
2005	20 078	10 499	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167
2006	20 148	11 013	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241
2007	20 071	11 386	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136
2008	18 975	11 061	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887
2009	17 829	10 130	4 380	55 021	41 662	37 017	10 780	359 954

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2000	2,98	1,31	0,82	6,87	7,47	2,77	3,27	51,61
2001	3,10	1,43	0,89	7,63	7,98	2,72	3,29	54,08
2002	3,14	1,52	0,81	8,38	8,19	3,71	3,36	55,44
2003	3,17	1,54	0,82	9,06	7,92	3,87	3,13	55,96
2004	3,87	1,79	0,94	8,90	7,74	3,69	2,91	60,94
2005	3,82	2,00	0,92	9,11	7,82	3,56	2,50	62,82
2006	3,82	2,09	0,88	9,53	8,53	4,23	2,37	63,53
2007	3,79	2,15	0,85	10,06	8,99	5,26	2,20	67,38
2008	3,56	2,08	0,86	10,20	8,73	6,12	2,06	67,38
2009	3,33	1,89	0,82	10,28	7,79	6,92	2,01	67,26

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres

2000	3,64	1,60	1,00	8,39	9,12	3,38	4,00	63,00
2001	3,78	1,74	1,08	9,30	9,73	3,32	4,01	65,89
2002	3,82	1,85	0,99	10,20	9,97	4,52	4,09	67,45
2003	3,85	1,87	1,00	11,00	9,62	4,70	3,80	67,93
2004	4,69	2,17	1,14	10,79	9,38	4,47	3,52	73,83
2005	4,62	2,41	1,11	11,01	9,45	4,30	3,02	75,92
2006	4,60	2,52	1,06	11,49	10,29	5,10	2,85	76,61
2007	4,56	2,58	1,02	12,11	10,82	6,33	2,65	81,06
2008	4,28	2,49	1,03	12,25	10,48	7,35	2,48	80,92
2009	3,99	2,27	0,98	12,33	9,33	8,29	2,42	80,65

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

12. Alkoholijuomien tilastoidun anniskelukulutuksen määrä juomaryhmittäin 2000–2009
Volym av registrerad konsumtion av serverad alkohol per varugrupp 2000–2009
Volume of the documented consumption of alcoholic beverages through licensed serving by type of beverage, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin Vodka, gin, etc.	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer
1 000 litraa - liter - litres								
2000	2 305	1 567	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432
2001	2 398	1 617	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374
2002	2 404	1 515	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195
2003	2 321	1 493	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050
2004	2 347	1 516	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639
2005	2 369	1 695	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149
2006	2 454	2 139	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101
2007	2 429	1 978	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388
2008	2 193	1 927	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417
2009	1 966	1 695	62	5 032	9 951	10 497	8 910	62 283

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres

2000	0,44	0,30	0,02	0,71	2,88	0,78	2,39	18,61
2001	0,46	0,31	0,02	0,73	2,84	0,75	2,27	18,17
2002	0,46	0,29	0,02	0,71	2,78	0,91	2,13	17,90
2003	0,44	0,29	0,02	0,74	2,49	1,13	1,97	17,06
2004	0,45	0,29	0,02	0,78	2,29	1,15	2,02	15,97
2005	0,45	0,32	0,02	0,82	2,24	1,28	1,93	15,25
2006	0,47	0,41	0,01	0,87	2,35	1,53	1,92	14,61
2007	0,46	0,37	0,01	0,94	2,27	1,77	1,79	13,85
2008	0,41	0,36	0,01	0,98	2,04	1,87	1,75	12,66
2009	0,37	0,32	0,01	0,94	1,86	1,96	1,67	11,64

15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti, litraa - Per invånare 15 år och över, liter -
Per capita aged 15 and over, litres

2000	0,54	0,37	0,02	0,86	3,51	0,95	2,92	22,72
2001	0,56	0,38	0,02	0,89	3,46	0,91	2,77	22,14
2002	0,56	0,35	0,02	0,86	3,38	1,10	2,60	21,78
2003	0,54	0,35	0,02	0,89	3,02	1,38	2,39	20,71
2004	0,54	0,35	0,02	0,94	2,78	1,39	2,45	19,35
2005	0,54	0,39	0,02	0,99	2,71	1,55	2,33	18,43
2006	0,56	0,49	0,02	1,05	2,84	1,85	2,31	17,62
2007	0,55	0,45	0,02	1,13	2,73	2,13	2,16	16,66
2008	0,49	0,43	0,02	1,17	2,45	2,25	2,10	15,20
2009	0,44	0,38	0,01	1,13	2,23	2,35	2,00	13,96

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

13. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 2005–2009
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp 2005–2009
Sales of alcoholic beverages by type of beverage, 2005–2009

Juomaryhmä <i>Drink category</i>	2005	2006	2007	2008	2009	Varugrupp
	1 000 litraa - liter - litres					
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i>	34 641	35 754	35 864	34 156	31 620	Starka drycker
Maustamattomat viinat - <i>Unflavoured plain spirits</i>	20 325	20 415	20 316	19 096	17 833	Okryddat brännvin
Maustetut viinat - <i>Flavoured spirits</i>	2 121	2 187	2 184	2 073	1 962	Kryddat brännvin
Hedelmäviinat - <i>Fruit spirits</i>	53	50	55	56	50	Fruktbrännvin
Konjakit ja brandyt - <i>Cognac and brandy</i>	3 561	3 696	3 666	3 407	3 174	Konjak och brandy
Viskit - <i>Whisky</i>	2 252	2 333	2 410	2 336	2 135	Whisky
Rommit - <i>Rum</i>	951	959	981	934	878	Rom
Liköörit ja punssit - <i>Liqueurs and punch</i>	3 956	4 278	4 625	4 592	4 267	Likör och punsch
Katkerot - <i>Bitters</i>	437	435	420	394	364	Bitter
Juomasekoitus ¹⁾ - <i>Pre-mixed drink¹⁾</i>	983	1 401	1 207	1 269	957	Blanddryck ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	4 927	4 715	4 572	4 647	4 442	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	52 182	54 859	58 339	59 541	60 054	Lättvin
Punaviinit - <i>Red wines</i>	25 572	27 306	29 656	29 370	29 626	Rödvin
Roseviinit - <i>Rosé wines</i>	523	567	776	735	715	Rosévin
Valkoviinit - <i>White wines</i>	19 623	20 303	20 580	21 766	22 041	Vitvin
Kuohuviinit - <i>Sparkling wines</i>	3 268	3 738	4 526	4 992	4 901	Mousserande vin
Muut miedot viinit - <i>Other light wines</i>	3 197	2 945	2 800	2 678	2 771	Andra lättviner
Siiderit - <i>Ciders</i>	52 872	57 446	59 700	57 345	51 613	Cider
Long drink -juomat - <i>Long drinks</i>	25 443	30 422	37 253	42 548	47 514	Long drink
Vahva olut - <i>Strong beer</i>	23 246	22 614	21 179	20 292	19 691	Starköl
Keskiolet - <i>Medium beer</i>	410 317	412 342	430 524	426 304	422 237	Mellanöl
Yhteensä 100 %:n alkoholina						
<i>Total 100% alcohol</i>	43 265	44 382	46 053	45 501	44 454	Totalt

1) Valmis juomasekoitus joka sisältää yhtä tai useampaa alkoholijuomaa. - Blanddryck som innehåller en eller flera alkoholdrycker. - *Contains at least one type of alcoholic beverage.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.*

14. Alkoholijuomien myynti jakeluteittain 100 %:n alkoholina 2000–2009
Försäljning av alkoholdrycker efter distributionsväg, 100 % alkohol, 2000–2009
Sales of alcoholic beverages by distribution channel, 100% alcohol, 2000–2009

	Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales		Anniskelu - Servering - Licensed serving		Yhteensä Totalt Total
Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Muu vähittäis- myynti - Övrig detaljhandel Other retail sales	A+B - ravintolat restauranger restaurants	C- ravintolat restauranger restaurants ≤4.7 %	
1 000 litraa - liter - litres					
2000	14 545	14 136	6 597	1 203	36 480
2001	15 553	14 875	6 639	1 089	38 156
2002	16 437	15 489	6 629	996	39 551
2003	17 026	15 625	6 473	893	40 016
2004	18 801	16 822	6 373	764	42 760
2005	18 885	17 323	6 435	621	43 265
2006	19 376	17 850	6 657	498	44 382
2007	19 751	19 226	6 681	394	46 053
2008	19 376	19 437	6 372	316	45 501
2009	18 686	19 529	5 988	251	44 454
Prosenttia - procent - per cent					
2000	39,9	38,7	18,1	3,3	
2001	40,8	39,0	17,4	2,9	
2002	41,6	39,2	16,8	2,5	
2003	42,5	39,0	16,2	2,2	
2004	44,0	39,3	14,9	1,8	
2005	43,6	40,0	14,9	1,4	
2006	43,7	40,2	15,0	1,1	
2007	42,9	41,7	14,5	0,9	
2008	42,6	42,7	14,0	0,7	
2009	42,0	43,9	13,5	0,6	

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

15. Alkoholijuomien myynti 2000–2009
Försäljning av alkoholdrycker 2000–2009
Sales of alcoholic beverages, 2000–2009

Vuosi År Year	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Väkeviä viinejä Starkvin Fortified wines	Mietoja viinejä Lättvin Light wines	Siidereitä Cider Cider	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Vahvaa olutta Starköl Strong beer	Keski- olutta Mellanöl Medium beer	Yhteensä 100 %:n alkoholina Totalt 100 % alkohol Total 100% alcohol
---------------------	---	--	---	------------------------------	--	---	--	---

1 000 litraa - liter - litres

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

2000	22 239	4 265	35 618	38 715	14 364	16 968	267 408	28 680
2001	23 537	4 609	39 644	41 463	14 154	17 087	280 923	30 427
2002	24 268	4 232	43 650	42 647	19 324	17 515	288 630	31 926
2003	24 619	4 295	47 276	41 356	20 189	16 356	292 088	32 651
2004	29 654	4 944	46 616	40 555	19 310	15 234	319 106	35 623
2005	30 576	4 846	47 886	41 107	18 695	13 127	330 167	36 209
2006	31 160	4 637	50 270	45 024	22 333	12 492	335 241	37 226
2007	31 457	4 494	53 344	47 659	27 884	11 672	357 136	38 978
2008	30 036	4 573	54 330	46 484	32 590	10 988	358 887	38 813
2009	27 959	4 380	55 021	41 662	37 017	10 780	359 954	38 215

Toimitukset anniskeluun - Leveranser till servering - Deliveries to licensed serving

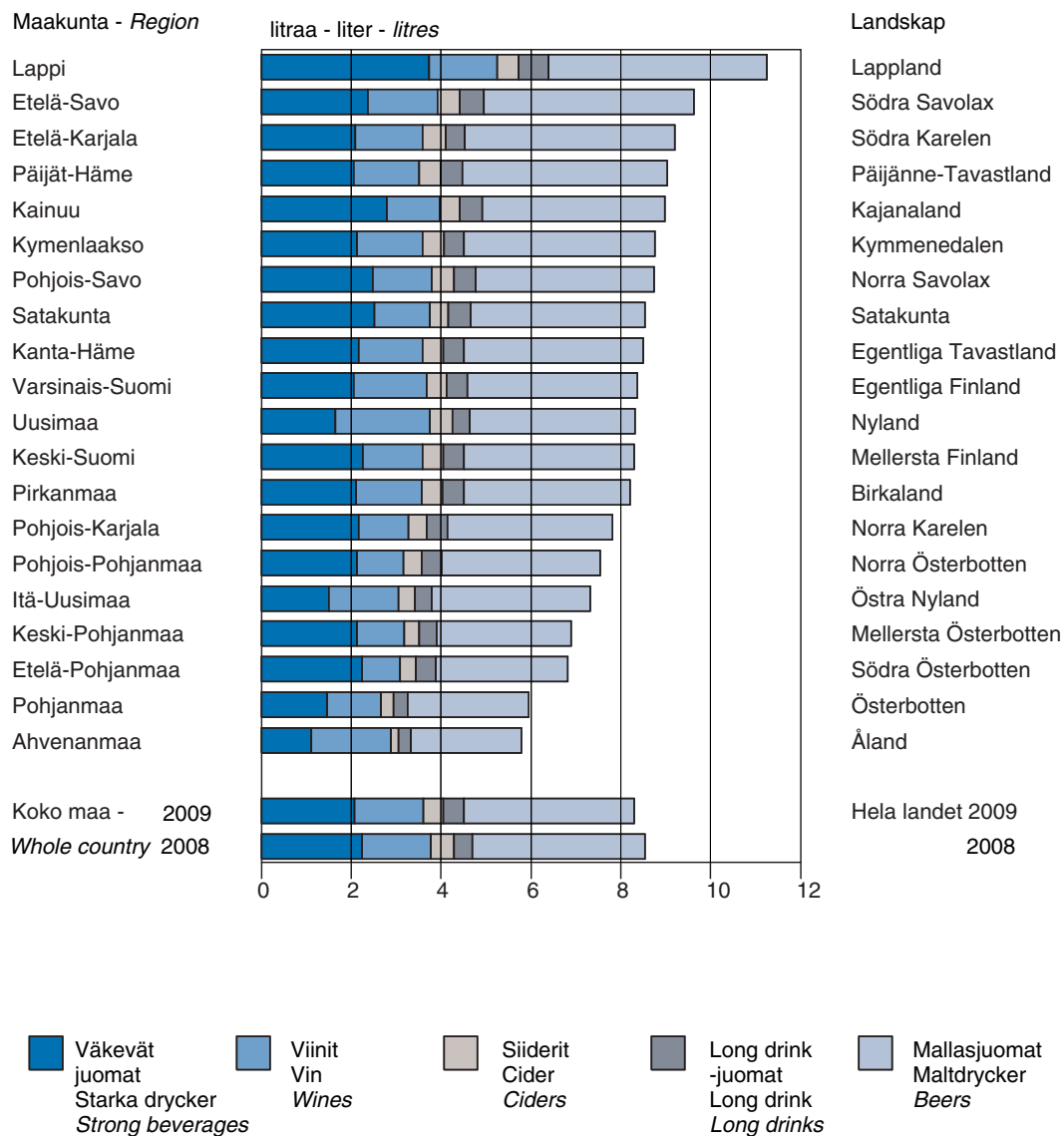
2000	3 872	95	3 664	14 911	4 041	12 386	96 432	7 800
2001	4 014	89	3 806	14 767	3 893	11 809	94 374	7 729
2002	3 919	82	3 673	14 474	4 725	11 110	93 195	7 625
2003	3 814	96	3 844	13 002	5 922	10 286	89 050	7 365
2004	3 863	82	4 058	11 994	6 004	10 568	83 639	7 137
2005	4 064	81	4 296	11 765	6 748	10 119	80 149	7 057
2006	4 593	78	4 589	12 422	8 089	10 121	77 101	7 156
2007	4 407	78	4 995	12 041	9 369	9 508	73 388	7 076
2008	4 120	74	5 211	10 861	9 958	9 304	67 417	6 688
2009	3 661	62	5 032	9 951	10 497	8 910	62 283	6 239

Yhteensä - Totalt - Total

2000	26 111	4 359	39 282	53 626	18 405	29 354	363 840	36 480
2001	27 551	4 698	43 450	56 230	18 047	28 896	375 297	38 156
2002	28 187	4 314	47 324	57 121	24 049	28 625	381 824	39 551
2003	28 433	4 391	51 120	54 357	26 111	26 641	381 139	40 016
2004	33 517	5 026	50 675	52 550	25 314	25 803	402 745	42 760
2005	34 641	4 927	52 182	52 872	25 443	23 246	410 317	43 265
2006	35 754	4 715	54 859	57 446	30 422	22 614	412 342	44 382
2007	35 864	4 572	58 339	59 700	37 253	21 179	430 524	46 053
2008	34 156	4 647	59 541	57 345	42 548	20 292	426 304	45 501
2009	31 620	4 442	60 054	51 613	47 514	19 691	422 237	44 454

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 4. Alkoholijuomien myynti 100 %:n alkoholina juomaryhmittäin asukasta kohti maakunnissa 2009
Figur 4. Försäljning av alkoholdrycker i 100 % alkohol efter varugrupp per invånare landskapsvis 2009
Figure 4. Per-capita sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2009

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

16. Alkoholijuomien myynti asukasta kohti maakunnissa 2009
Försäljning av alkoholdrycker per invånare landskapsvis 2009
Per-capita sale of alcoholic beverages by region, 2009

Maakunta <i>Region</i>	Asukasta kohti Per invånare <i>Per capita</i>	15 vuotta täyttänyttä kohti Per invånare 15 år och över <i>Per capita, aged 15 and over</i>	Landskap
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres			
Koko maa - <i>Whole country</i>	8,31	9,96	Hela landet
Uusimaa	8,31	10,01	Nyland
Itä-Uusimaa	7,33	8,97	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	8,38	9,96	Egentliga Finland
Satakunta	8,54	10,11	Satakunta
Kanta-Häme	8,51	10,24	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	8,21	9,81	Birkaland
Päijät-Häme	9,03	10,70	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	8,76	10,29	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9,19	10,73	Södra Karelen
Etelä-Savo	9,62	11,21	Södra Savolax
Pohjois-Savo	8,74	10,36	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	7,81	9,20	Norra Karelen
Keski-Suomi	8,31	9,97	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,83	8,25	Södra Österbotten
Pohjanmaa	5,96	7,21	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,88	8,47	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	7,55	9,51	Norra Österbotten
Kainuu	8,99	10,58	Kajanaland
Lappi	11,25	13,33	Lappland
Ahvenanmaa	5,78	6,94	Åland

Euroa - Euro - EUR

Koko maa - <i>Whole country</i>	809	970	Hela landet
Uusimaa	874	1 053	Nyland
Itä-Uusimaa	675	826	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	811	964	Egentliga Finland
Satakunta	783	927	Satakunta
Kanta-Häme	781	940	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	813	973	Birkaland
Päijät-Häme	876	1 038	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	849	998	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	888	1 037	Södra Karelen
Etelä-Savo	889	1 035	Södra Savolax
Pohjois-Savo	822	974	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	701	826	Norra Karelen
Keski-Suomi	778	933	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	615	743	Södra Österbotten
Pohjanmaa	553	669	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	633	779	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	706	888	Norra Österbotten
Kainuu	805	948	Kajanaland
Lappi	1 079	1 279	Lappland
Ahvenanmaa	625	750	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

17. Alkoholijuomien myynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2009
Försäljning av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2009
Sale of alcoholic beverages by type of beverage by region, 100% alcohol, 2009

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	11 078	8 287	2 428	2 394	20 267	44 454	
Uusimaa	2 343	3 000	704	565	5 218	11 831	Nyland
Itä-Uusimaa	142	146	35	35	331	690	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	950	756	206	215	1 754	3 880	Egentliga Finland
Satakunta	574	280	94	116	879	1 943	Satakunta
Kanta-Häme	375	249	81	80	695	1 479	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1 028	703	229	227	1 789	3 976	Birkaland
Päijät-Häme	414	292	97	97	918	1 818	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	389	267	87	82	773	1 598	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	279	201	68	59	624	1 232	Södra Karelen
Etelä-Savo	371	240	77	84	726	1 497	Södra Savolax
Pohjois-Savo	617	322	124	122	984	2 170	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	358	185	70	75	609	1 296	Norra Karelen
Keski-Suomi	617	364	125	126	1 035	2 267	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	433	165	69	88	569	1 323	Södra Österbotten
Pohjanmaa	261	212	49	57	477	1 056	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	152	75	23	27	212	490	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	828	405	160	168	1 378	2 939	Norra Österbotten
Kainuu	231	98	36	42	337	743	Kajanaland
Lappi	685	279	90	122	891	2 066	Lappland
Ahvenanmaa	31	49	5	7	68	160	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	2,07	1,54	0,45	0,45	3,79	8,31	
Uusimaa	1,65	2,11	0,49	0,40	3,67	8,31	Nyland
Itä-Uusimaa	1,51	1,55	0,37	0,37	3,52	7,33	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2,05	1,63	0,44	0,46	3,79	8,38	Egentliga Finland
Satakunta	2,52	1,23	0,41	0,51	3,86	8,54	Satakunta
Kanta-Häme	2,16	1,43	0,46	0,46	4,00	8,51	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2,12	1,45	0,47	0,47	3,69	8,21	Birkaland
Päijät-Häme	2,06	1,45	0,48	0,48	4,56	9,03	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	2,13	1,46	0,48	0,45	4,24	8,76	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2,09	1,50	0,51	0,44	4,66	9,19	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,38	1,54	0,50	0,54	4,67	9,62	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,49	1,30	0,50	0,49	3,97	8,74	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	2,16	1,11	0,42	0,45	3,67	7,81	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,26	1,33	0,46	0,46	3,79	8,31	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,24	0,85	0,35	0,45	2,94	6,83	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,47	1,20	0,27	0,32	2,70	5,96	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	2,13	1,06	0,33	0,39	2,98	6,88	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2,13	1,04	0,41	0,43	3,54	7,55	Norra Österbotten
Kainuu	2,79	1,19	0,44	0,50	4,07	8,99	Kajanaland
Lappi	3,73	1,52	0,49	0,66	4,85	11,25	Lappland
Ahvenanmaa	1,11	1,77	0,18	0,27	2,45	5,78	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

18. Alkoholijuomien vähittäismyynti juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2009
Detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2009
Retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2009

Maakunta Region	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	9 826	7 640	1 958	1 828	16 963	38 215	
Uusimaa	1 982	2 669	531	397	3 939	9 518	Nyland
Itä-Uusimaa	126	137	30	28	297	619	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	846	703	164	167	1 480	3 359	Egentliga Finland
Satakunta	523	265	81	92	784	1 745	Satakunta
Kanta-Häme	341	236	70	65	614	1 326	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	909	652	181	172	1 457	3 370	Birkaland
Päijät-Häme	371	277	79	72	752	1 551	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	340	257	70	62	654	1 384	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	246	192	55	46	525	1 063	Södra Karelen
Etelä-Savo	336	228	66	68	636	1 335	Södra Savolax
Pohjois-Savo	556	303	104	99	866	1 927	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	331	177	59	62	554	1 184	Norra Karelen
Keski-Suomi	558	344	103	97	906	2 008	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	401	158	60	70	520	1 209	Södra Österbotten
Pohjanmaa	233	200	41	44	427	945	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	139	72	20	21	187	439	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	742	380	137	134	1 226	2 618	Norra Österbotten
Kainuu	213	93	31	33	306	677	Kajanaland
Lappi	609	254	73	93	778	1 809	Lappland
Ahvenanmaa	23	41	4	5	54	127	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	1,84	1,43	0,37	0,34	3,17	7,14	
Uusimaa	1,39	1,87	0,37	0,28	2,77	6,69	Nyland
Itä-Uusimaa	1,34	1,45	0,32	0,30	3,15	6,57	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	1,83	1,52	0,35	0,36	3,20	7,26	Egentliga Finland
Satakunta	2,30	1,17	0,36	0,40	3,45	7,68	Satakunta
Kanta-Häme	1,96	1,36	0,40	0,37	3,53	7,63	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	1,88	1,35	0,37	0,35	3,01	6,96	Birkaland
Päijät-Häme	1,85	1,38	0,39	0,36	3,74	7,71	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1,86	1,41	0,39	0,34	3,59	7,58	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	1,84	1,43	0,41	0,34	3,92	7,93	Södra Karelen
Etelä-Savo	2,16	1,47	0,42	0,44	4,09	8,58	Södra Savolax
Pohjois-Savo	2,24	1,22	0,42	0,40	3,49	7,77	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1,99	1,07	0,36	0,37	3,34	7,13	Norra Karelen
Keski-Suomi	2,04	1,26	0,38	0,36	3,32	7,36	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2,07	0,82	0,31	0,36	2,68	6,25	Södra Österbotten
Pohjanmaa	1,31	1,13	0,23	0,25	2,41	5,34	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	1,95	1,01	0,28	0,30	2,63	6,17	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	1,91	0,98	0,35	0,34	3,15	6,73	Norra Österbotten
Kainuu	2,58	1,13	0,37	0,40	3,70	8,19	Kajanaland
Lappi	3,32	1,38	0,40	0,51	4,24	9,84	Lappland
Ahvenanmaa	0,84	1,49	0,13	0,18	1,93	4,56	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

19. Alkoholijuomien anniskelu juomaryhmittäin 100 %:n alkoholina maakunnissa 2009
Serving av alkoholdrycker per varugrupp i 100 % alkohol landskapsvis 2009
Licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 100% alcohol, 2009

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Landskap
1 000 litraa - liter - litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	1 251	647	471	566	3 304	6 239	
Uusimaa	361	332	172	168	1 279	2 312	Nyland
Itä-Uusimaa	16	9	5	7	34	71	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	104	53	42	48	275	521	Egentliga Finland
Satakunta	51	15	13	24	95	197	Satakunta
Kanta-Häme	34	13	11	15	80	154	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	119	51	48	55	333	606	Birkaland
Päijät-Häme	43	15	18	25	165	266	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	50	10	16	20	119	215	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	33	10	13	14	99	169	Södra Karelen
Etelä-Savo	34	11	12	16	90	162	Södra Savolax
Pohjois-Savo	61	19	21	24	118	243	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	28	7	11	12	54	113	Norra Karelen
Keski-Suomi	59	20	22	29	129	259	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	32	6	8	18	49	114	Södra Österbotten
Pohjanmaa	28	12	8	13	50	110	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	13	3	3	6	25	50	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	86	24	24	35	152	321	Norra Österbotten
Kainuu	17	5	5	8	30	66	Kajanaland
Lappi	76	25	17	28	112	258	Lappland
Ahvenanmaa	8	8	1	3	15	34	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres							Hela landet
Koko maa- Whole country	0,23	0,12	0,09	0,11	0,62	1,17	
Uusimaa	0,25	0,23	0,12	0,12	0,90	1,62	Nyland
Itä-Uusimaa	0,17	0,09	0,05	0,08	0,36	0,76	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,22	0,11	0,09	0,10	0,59	1,13	Egentliga Finland
Satakunta	0,22	0,06	0,06	0,11	0,42	0,87	Satakunta
Kanta-Häme	0,20	0,07	0,06	0,09	0,46	0,88	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,25	0,10	0,10	0,11	0,69	1,25	Birkaland
Päijät-Häme	0,21	0,08	0,09	0,12	0,82	1,32	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,27	0,06	0,09	0,11	0,65	1,18	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,25	0,07	0,10	0,10	0,74	1,26	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,22	0,07	0,08	0,10	0,58	1,04	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,25	0,08	0,08	0,10	0,48	0,98	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,17	0,04	0,06	0,07	0,33	0,68	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,22	0,07	0,08	0,11	0,47	0,95	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,17	0,03	0,04	0,09	0,25	0,59	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,16	0,07	0,04	0,07	0,28	0,62	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,18	0,05	0,05	0,09	0,35	0,71	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,22	0,06	0,06	0,09	0,39	0,82	Norra Österbotten
Kainuu	0,21	0,06	0,06	0,10	0,37	0,80	Kajanaland
Lappi	0,41	0,14	0,09	0,15	0,61	1,40	Lappland
Ahvenanmaa	0,27	0,28	0,05	0,09	0,52	1,22	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

20. Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa 2009
Värde av försäljning av alkoholdrycker landskapsvis 2009
Value of the sale of alcoholic beverages by region, 2009

Maakunta <i>Region</i>	Vähittäismyynti Detaljhandel <i>Retail sale</i>	Anniskelu Servering <i>Licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Landskap
1 000 €				
Koko maa- Whole country	2 865 237	1 465 550	4 330 787	Hela landet
Uusimaa	718 994	525 092	1 244 086	Nyland
Itä-Uusimaa	46 406	17 121	63 527	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	252 428	123 035	375 463	Egentliga Finland
Satakunta	130 023	48 083	178 105	Satakunta
Kanta-Häme	99 212	36 573	135 785	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	252 228	141 842	394 071	Birkaland
Päijät-Häme	115 934	60 403	176 337	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	103 727	51 238	154 965	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	79 509	39 505	119 014	Södra Karelen
Etelä-Savo	99 931	38 344	138 275	Södra Savolax
Pohjois-Savo	144 415	59 518	203 933	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	88 522	27 777	116 300	Norra Karelen
Keski-Suomi	149 610	62 505	212 116	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	90 533	28 506	119 039	Södra Österbotten
Pohjanmaa	70 675	27 212	97 887	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	32 777	12 291	45 068	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	196 043	78 551	274 594	Norra Österbotten
Kainuu	50 377	16 182	66 558	Kajanaland
Lappi	134 459	63 870	198 329	Lappland
Ahvenanmaa	9 433	7 901	17 334	Åland

Asukasta kohti, euroa - Per invånare, euro - Per capita, EUR				
Koko maa- Whole country	535	274	809	Hela landet
Uusimaa	505	369	874	Nyland
Itä-Uusimaa	493	182	675	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	545	266	811	Egentliga Finland
Satakunta	572	211	783	Satakunta
Kanta-Häme	571	210	781	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	521	293	813	Birkaland
Päijät-Häme	576	300	876	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	569	281	849	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	593	295	888	Södra Karelen
Etelä-Savo	642	246	889	Södra Savolax
Pohjois-Savo	582	240	822	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	533	167	701	Norra Karelen
Keski-Suomi	548	229	778	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	468	147	615	Södra Österbotten
Pohjanmaa	399	154	553	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	461	173	633	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	504	202	706	Norra Österbotten
Kainuu	610	196	805	Kajanaland
Lappi	732	348	1 079	Lappland
Ahvenanmaa	340	285	625	Åland

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

21. Alkoholijuomien myynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2009
Volym av försäljning av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2009
Volume of the sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2009

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	31 620	64 496	51 613	47 514	441 928	Hela landet
Uusimaa	6 659	23 402	14 923	11 105	113 394	Nyland
Itä-Uusimaa	404	1 138	750	700	7 246	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 706	5 919	4 367	4 271	38 332	Egentliga Finland
Satakunta	1 632	2 175	2 005	2 311	19 168	Satakunta
Kanta-Häme	1 069	1 943	1 721	1 591	15 139	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 924	5 454	4 868	4 482	38 893	Birkaland
Päijät-Häme	1 181	2 288	2 056	1 914	19 960	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	1 119	2 096	1 841	1 624	16 887	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	800	1 566	1 442	1 183	13 668	Södra Karelen
Etelä-Savo	1 059	1 864	1 643	1 682	15 871	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 776	2 495	2 644	2 454	21 497	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	1 025	1 430	1 489	1 508	13 333	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 755	2 821	2 658	2 497	22 535	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 246	1 273	1 463	1 747	12 431	Södra Österbotten
Pohjanmaa	741	1 645	1 039	1 138	10 450	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	436	581	494	549	4 635	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 386	3 119	3 417	3 370	30 148	Norra Österbotten
Kainuu	662	752	768	833	7 355	Kajanaland
Lappi	1 958	2 152	1 920	2 408	19 512	Lappland
Ahvenanmaa	84	382	105	147	1 474	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	5,91	12,05	9,64	8,88	82,58	Hela landet
Uusimaa	4,68	16,44	10,48	7,80	79,65	Nyland
Itä-Uusimaa	4,29	12,08	7,97	7,43	76,97	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5,84	12,79	9,43	9,23	82,81	Egentliga Finland
Satakunta	7,18	9,57	8,82	10,16	84,30	Satakunta
Kanta-Häme	6,15	11,18	9,90	9,16	87,09	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6,04	11,26	10,05	9,25	80,29	Birkaland
Päijät-Häme	5,87	11,37	10,22	9,51	99,17	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	6,13	11,49	10,09	8,90	92,56	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,97	11,69	10,76	8,82	101,99	Södra Karelen
Etelä-Savo	6,81	11,98	10,56	10,81	102,02	Södra Savolax
Pohjois-Savo	7,16	10,05	10,65	9,89	86,62	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	6,18	8,62	8,97	9,09	80,34	Norra Karelen
Keski-Suomi	6,43	10,34	9,75	9,15	82,61	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	6,44	6,58	7,56	9,03	64,23	Södra Österbotten
Pohjanmaa	4,19	9,29	5,87	6,43	59,02	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	6,12	8,16	6,94	7,71	65,14	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6,13	8,02	8,78	8,66	77,48	Norra Österbotten
Kainuu	8,01	9,10	9,30	10,09	89,01	Kajanaland
Lappi	10,66	11,71	10,45	13,11	106,19	Lappland
Ahvenanmaa	3,05	13,78	3,78	5,30	53,14	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

22. Alkoholijuomien vähittäismyynnin määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2009
Volym av detaljhandel med alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2009
Volume of the retail sale of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2009

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Siideriä Cider Ciders	Long drink -juomia Long drink Long drinks	Mallas- juomia Malt- drycker Beers	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						Hela landet
Koko maa- Whole country	27 959	59 402	41 662	37 017	370 734	
Uusimaa	5 621	20 786	11 293	8 008	86 029	Nyland
Itä-Uusimaa	357	1 070	643	566	6 502	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	2 400	5 502	3 486	3 380	32 380	Egentliga Finland
Satakunta	1 483	2 062	1 725	1 861	17 127	Satakunta
Kanta-Häme	969	1 842	1 483	1 310	13 403	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	2 573	5 053	3 839	3 467	31 747	Birkaland
Päijät-Häme	1 053	2 169	1 673	1 454	16 429	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	973	2 013	1 496	1 257	14 308	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	701	1 490	1 168	931	11 499	Södra Karelen
Etelä-Savo	960	1 774	1 394	1 387	13 919	Södra Savolax
Pohjois-Savo	1 593	2 347	2 206	2 011	18 928	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	942	1 371	1 263	1 273	12 148	Norra Karelen
Keski-Suomi	1 578	2 667	2 198	1 963	19 743	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	1 151	1 223	1 286	1 421	11 360	Södra Österbotten
Pohjanmaa	657	1 553	876	905	9 352	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	398	555	424	435	4 092	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	2 135	2 930	2 911	2 726	26 838	Norra Österbotten
Kainuu	612	714	659	679	6 700	Kajanaland
Lappi	1 739	1 959	1 564	1 886	17 060	Lappland
Ahvenanmaa	63	321	76	100	1 171	Åland

Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						Hela landet
Koko maa- Whole country	5,22	11,10	7,79	6,92	69,27	
Uusimaa	3,95	14,60	7,93	5,62	60,43	Nyland
Itä-Uusimaa	3,79	11,37	6,83	6,01	69,07	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	5,18	11,89	7,53	7,30	69,95	Egentliga Finland
Satakunta	6,52	9,07	7,58	8,18	75,32	Satakunta
Kanta-Häme	5,58	10,59	8,53	7,54	77,10	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	5,31	10,43	7,92	7,16	65,53	Birkaland
Päijät-Häme	5,23	10,78	8,31	7,23	81,63	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	5,33	11,03	8,20	6,89	78,42	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	5,23	11,12	8,71	6,94	85,80	Södra Karelen
Etelä-Savo	6,17	11,40	8,96	8,91	89,47	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6,42	9,46	8,89	8,10	76,26	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	5,68	8,26	7,61	7,67	73,20	Norra Karelen
Keski-Suomi	5,78	9,78	8,06	7,20	72,38	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	5,95	6,32	6,65	7,34	58,70	Södra Österbotten
Pohjanmaa	3,71	8,77	4,95	5,11	52,83	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	5,59	7,80	5,96	6,11	57,52	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	5,49	7,53	7,48	7,01	68,98	Norra Österbotten
Kainuu	7,40	8,64	7,97	8,21	81,08	Kajanaland
Lappi	9,47	10,66	8,51	10,27	92,84	Lappland
Ahvenanmaa	2,27	11,59	2,76	3,61	42,22	Åland

¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

23. Alkoholijuomien anniskelun määrä juomaryhmittäin maakunnissa 2009
Volym av servering av alkoholdrycker per varugrupp landskapsvis 2009
Volume of the licensed serving of alcoholic beverages by type of beverage and by region, 2009

Maakunta <i>Region</i>	Väkeviä juomia Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ <i>Wines¹⁾</i>	Siideriä Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallas- juomia Malt- drycker <i>Beers</i>	Landskap
1 000 litraa - liter - litres						
Koko maa- Whole country	3 661	5 094	9 951	10 497	71 193	Hela landet
Uusimaa	1 037	2 616	3 630	3 097	27 365	Nyland
Itä-Uusimaa	47	67	107	134	744	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	306	417	880	891	5 952	Egentliga Finland
Satakunta	149	113	281	451	2 041	Satakunta
Kanta-Häme	100	102	238	281	1 736	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	351	401	1 029	1 015	7 146	Birkaland
Päijät-Häme	128	119	384	460	3 531	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	146	83	346	367	2 578	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	98	76	274	252	2 170	Södra Karelen
Etelä-Savo	99	90	248	296	1 951	Södra Savolax
Pohjois-Savo	183	148	438	443	2 570	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	83	59	225	235	1 186	Norra Karelen
Keski-Suomi	177	154	460	534	2 792	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	95	50	177	327	1 071	Södra Österbotten
Pohjanmaa	84	92	163	233	1 097	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	38	25	69	114	543	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	250	189	506	644	3 309	Norra Österbotten
Kainuu	50	38	110	155	656	Kajanaland
Lappi	219	193	356	522	2 452	Lappland
Ahvenanmaa	21	61	28	47	303	Åland
Asukasta kohti, litraa - Per invånare, liter - Per capita, litres						
Koko maa- Whole country	0,69	0,95	1,86	1,96	13,31	Hela landet
Uusimaa	0,73	1,84	2,55	2,18	19,22	Nyland
Itä-Uusimaa	0,50	0,71	1,14	1,42	7,90	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	0,66	0,90	1,90	1,92	12,86	Egentliga Finland
Satakunta	0,66	0,50	1,24	1,98	8,97	Satakunta
Kanta-Häme	0,57	0,59	1,37	1,62	9,99	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	0,72	0,83	2,12	2,10	14,75	Birkaland
Päijät-Häme	0,64	0,59	1,91	2,28	17,54	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	0,80	0,45	1,89	2,01	14,13	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	0,73	0,57	2,05	1,88	16,19	Södra Karelen
Etelä-Savo	0,64	0,58	1,60	1,90	12,54	Södra Savolax
Pohjois-Savo	0,74	0,60	1,77	1,79	10,35	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	0,50	0,36	1,36	1,42	7,15	Norra Karelen
Keski-Suomi	0,65	0,56	1,69	1,96	10,23	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	0,49	0,26	0,92	1,69	5,53	Södra Österbotten
Pohjanmaa	0,47	0,52	0,92	1,32	6,20	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	0,53	0,36	0,98	1,60	7,63	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	0,64	0,49	1,30	1,66	8,51	Norra Österbotten
Kainuu	0,61	0,46	1,33	1,87	7,94	Kajanaland
Lappi	1,19	1,05	1,94	2,84	13,35	Lappland
Ahvenanmaa	0,78	2,19	1,03	1,69	10,92	Åland

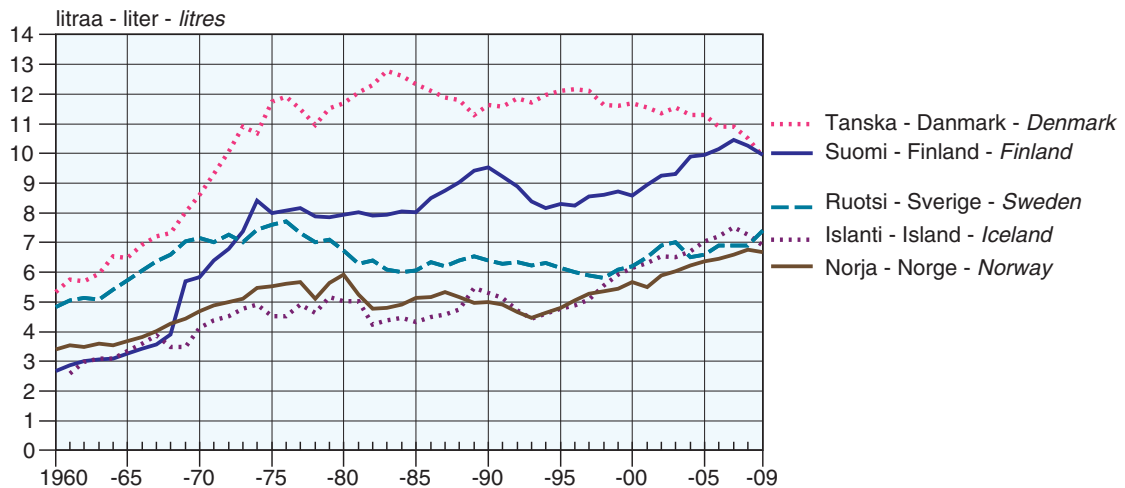
¹⁾ Sisältää väkevät viinit. - Inbegriper starkvin. - Includes fortified wines.

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL; Valvira.

Kuvio 5. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 1960-2009

Figur 5. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 1960-2009

Figure 5. Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 1960-2009

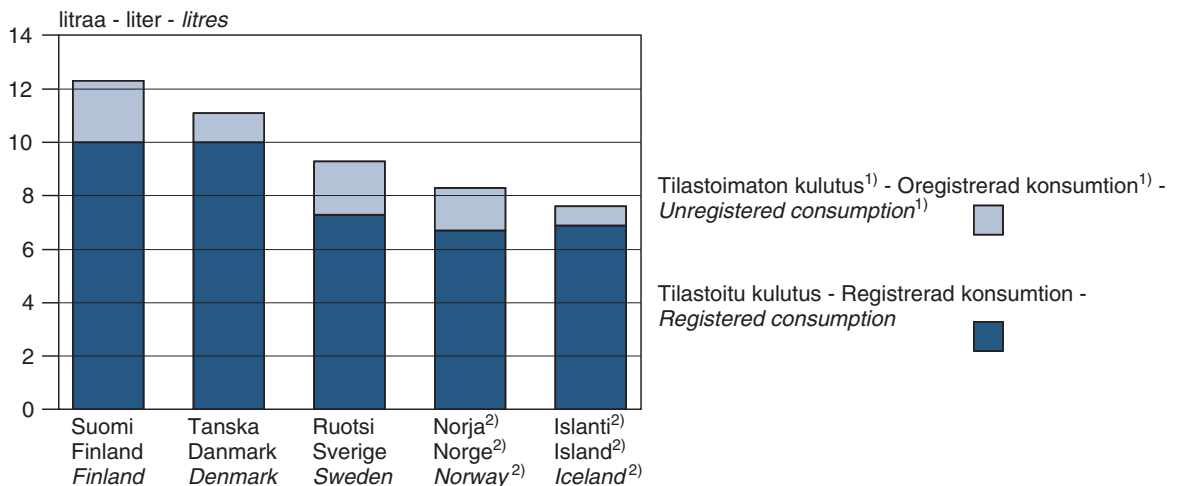

Lähde: Pohjoismainen alkoholitilasto. THL. - Källa: Nordisk alkoholstatistik. THL. - Source: Nordic Alcohol Statistics. THL.

Kuvio 6. Alkoholijuomien tilastoitu ja tilastoimaton kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 2009

Figur 6. Registrerad och oregistrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över, 2009

Figure 6. Documented and undocumented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries 100 % alcohol, per capita aged 15 and over, 2009

¹⁾ Tilastoimaton kulutus perustuu arvioon. - Den oregistrerade alkoholkonsumtionen baserar sig på en uppskattning. - Undocumented consumption is based on an estimate.

²⁾ Norja ja Islanti: tilastoimaton kulutus vuodelta 2008. - Norge och Island: den oregistrerade alkoholkonsumtionen från år 2008. - Norway and Iceland: undocumented consumption in 2008.

Lähde: Pohjoismainen alkoholitilasto. THL. - Källa: Nordisk alkoholstatistik. THL. - Source: Nordic Alcohol Statistics. THL.

24. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina Pohjoismaissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti vuonna 2009

Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i nordiska länder per invånare 15 år och över 2009

Documented consumption of alcoholic beverages in the Nordic countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2009

Maa Country	Väkeviä juomia Starka drycker Strong beverages	Viinejä ¹⁾ Vin ¹⁾ Wines ¹⁾	Mallasjuomia Maltdrycker Beers	Yhteensä Totalt Total	Land
	litraa - liter - litres				
Suomi - Finland	2,5	2,9	4,5	10,0	Finland
Islanti - Iceland	1,2	1,8	3,8	6,9	Island
Norja - Norway	1,3	2,4	3,0	6,7	Norge
Ruotsi - Sweden	1,2	3,4	2,8	7,4	Sverige
Tanska ²⁾ - Denmark ²⁾	1,7	4,5	4,3	10,5	Danmark ²⁾

¹⁾ Viinit sisältää siiderin ja ready-to-drink -juomat (kuten long drink-juomat). - I vinerna ingår cider och ready-to-drink -drinkar (såsom long drink) -
The category wine includes cider and 'ready-to-drink' beverages (such as long drinks).

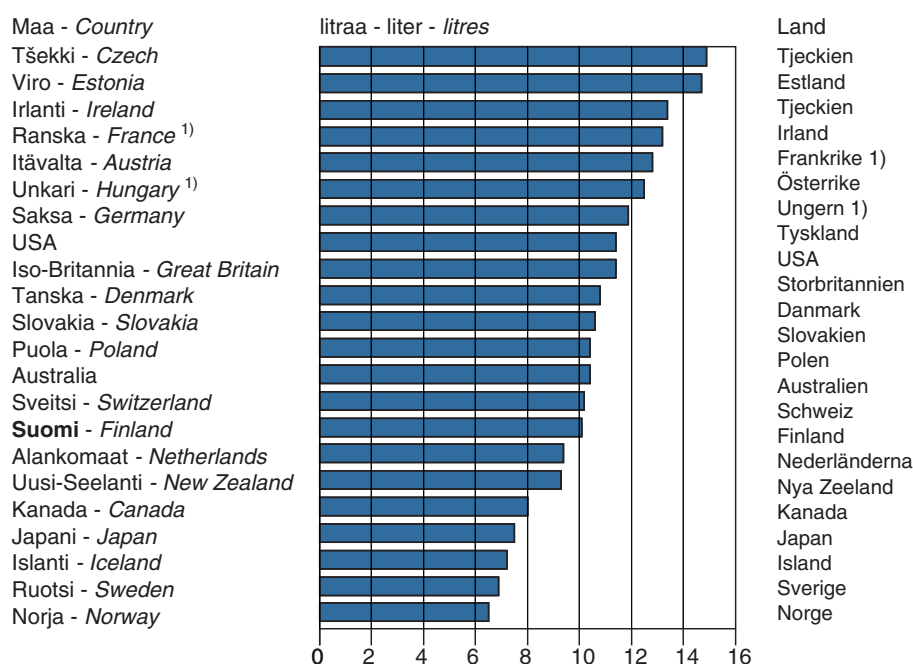
²⁾ Tanska: vuodelta 2008. - Danmark: siffror från 2008. - Denmark: figure from 2005.

Lähde: Pohjoismainen alkoholitilasto. THL. - Källa: Nordisk alkoholstatistik. THL. - Source: Nordic Alcohol Statistics. THL.

Kuvio 7. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttänyttä asukasta kohti 2007

Figur 7. Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2007

Figure 7. Documented consumption of alcoholic beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2007

¹⁾ Ranska, Unkari: luvut vuodelta 2005. - Frankrike, Ungern: siffrorna från 2005. - France, Hungary: figures from 2005.

Lähde: WHO Global Information System on Alcohol and Health., Pohjoismainen alkoholitilasto. THL., Estonian Institute of Economic Research. -
Källa: WHO Global Information System on Alcohol and Health., Nordisk alkoholstatistik. THL., Estonian Institute of Economic Research. -
Source: WHO Global Information System on Alcohol and Health., Nordic Alcohol Statistics. THL., Estonian Institute of Economic Research.

25. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus 100 %:n alkoholina eräissä maissa 15 vuotta täyttäneitä asukasta kohti 2004-2008

Registrerad alkoholkonsumtion i 100 % alkohol i vissa länder per invånare 15 år och över 2004-2008

Documented consumption of alcohol beverages in some countries, 100 % alcohol per capita aged 15 and over, 2004-2008

Maa Country	2004	2005	2006	2007	2008	Land
Litraa 100 %:n alkoholia - Liter 100 % alkohol - 100% alcohol, litres						
Suomi - Finland	9,9	10,0	10,1	10,5	10,3	Finland
Islanti - Iceland	6,7	7,1	7,2	7,5	7,3	Island
Norja - Norway	6,2	6,4	6,5	6,6	6,8	Norge
Ruotsi - Sweden	6,5	6,6	6,9	6,9	6,9	Sverige
Tanska - Denmark	11,3	11,3	10,8	10,9	10,5	Danmark
Alankomaat - Netherlands	9,6	9,5	9,4	9,3	9,3	Nederländerna
Australia	9,8	9,9	10,4	10,3	10,1	Australien
Irlanti - Ireland	13,5	13,4	13,4	Irland
Iso-Britannia - Great Britain	11,8	11,5	11,4	Storbritannien
Itävalta - Austria	12,5	12,7	12,8	Österrike
Japani - Japan	7,7	8,0	7,5	7,3	..	Japan
Kanada - Canada	7,8	7,8	8,0	8,1	8,2	Kanada
Korea	12,0	11,8	Korea
Puola - Poland	9,8	9,5	10,4	10,3	10,7	Polen
Ranska - France	13,2	13,2	Frankrike
Saksa - Germany	11,8	11,7	11,9	11,6	..	Tyskland
Slovakia - Slovakia	10,1	11,0	10,6	Slovakien
Sveitsi - Switzerland	10,5	10,1	10,2	10,4	..	Schweiz
Tšekki - Czech	14,8	14,8	14,9	15,2	..	Tjeckien
Unkari - Hungary	12,0	12,5	Ungern
USA	11,8	11,5	11,4	USA
Uusi-Seelanti - New Zealand	9,2	9,3	9,3	9,2	9,5	Nya Zeeland
Viro - Estonia	12,7	13,1	13,4	14,7	14,1	Estland

Lähde: WHO Global Information System on Alcohol and Health., Pohjoismainen alkoholitilasto. THL., Estonian Institute of Economic Research. -

Källa: WHO Global Information System on Alcohol and Health., Nordisk alkoholististik. THL., Estonian Institute of Economic Research. -

Source: WHO Global Information System on Alcohol and Health., Nordic Alcohol Statistics. THL., Estonian Institute of Economic Research.

26. Henkilövahinkoihin johtaneet alkoholitapaukset tieliikenneonnettomuuksissa 2005–2009

Alkoholfall i vägtrafikolyckor med personskada 2005–2009

Alcohol-related cases of road traffic accidents involving injury, 2005–2009

	2005	2006	2007	2008	2009	
Kuljettajien lukumäärä - Antal förare - Number of drivers						
Kuolemaan johtaneet - With fatal injuries	80	86	87	87	56	Med dödlig utgång
Loukkaantumiseen johtaneet - With non-fatal injuries	777	717	737	690	645	Med annan personskada
Yhteensä - Total	857	803	824	777	701	Totalt
Prosenttia - procent - per cent						
Osuus kaikista - Percentage of all						Andel av alla
kuolemaan johtaneista - cases with fatal injuries	23,3	26,5	24,9	27,1	22,0	med dödlig utgång
loukkaantumiseen johtaneista - cases with non-fatal injuries	11,6	11,2	11,7	10,5	10,5	med annan personskada
Yhteensä - Total	12,2	11,9	12,4	11,3	10,9	Totalt

Alkoholin vaikutuksen alaiset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kuljettajat ikäryhmittäin

Alkoholpåverkade förare av motorfordon, efter åldersgrupp

Motor vehicle drivers under the influence of alcohol by age

Ikäryhmä - Age group	2005	2006	2007	2008	2009	Åldersgrupp
Lukumäärä - Antal - Number						
-17 vuotta - years	64	74	58	58	55	-17 år
18–24 vuotta - years	272	253	270	230	231	18–24 år
25–34 vuotta - years	212	179	222	207	172	25–34 år
35–54 vuotta - years	239	228	214	212	196	35–54 år
55– vuotta - years	70	69	60	70	47	55– år
Tuntematon - Unknown	0	0	1	0	0	Okänd
Yhteensä - Total	857	803	825	777	701	Totalt
Miehet - Men	760	732	724	678	604	Män
Naiset - Women	97	74	101	99	97	Kvinnor

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.

27. Tieliikenneonnettomuuksien alkoholitapauksissa kuolleet ja loukkaantuneet koko maassa ja maakunnissa 2009
I alkoholrelaterade vägtrafikolyckor dödade och skadade i hela landet och landskapsvis 2009
Persons killed or injured in road traffic accidents involving alcohol, nationwide and by region, 2009

Juopunut osallinen <i>Drunken person involved</i>	Kuolleita-Dödade-Killed			Loukkaantuneita-Skadade-Injured			Berusad person involverad
	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Juopunut itse Den berusade själv <i>Drunken person himself/ herself</i>	Muu tiellä liikkuja Annan som rört sig på väg <i>Other road user</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
Henkilöauton kuljettaja - <i>Driver of passenger car</i>	24	27	51	400	386	786	Personbils- förare
Muun moottoriajoneuvon kuljettaja <i>Driver of other motor vehicle</i>	9	5	14	109	44	153	Förare av annat motorfordon
Polkupyöräilijä - <i>Cyclist</i>	4	0	4	50	8	58	Cyklist
Muun ajoneuvon kuljettaja - <i>Driver of other vehicle</i>	3	0	3	20	8	28	Förare av annat fordon
Jalankulkija - <i>Pedestrian</i>	8	0	8	40	1	41	Fotgängare
Yhteensä - Total	48	32	80	619	447	1 066	Totalt

Maakunta- <i>Region</i>	Onnettomuuksia Olyckor <i>Accidents</i>	Kuolleita Dödade <i>Killed</i>	Loukkaantuneita Skadade <i>Injured</i>	Landskap
Koko maa- Whole country	799	79	1 059	Hela landet
Uusimaa	144	9	203	Nyland
Itä-Uusimaa	24	2	38	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	81	9	107	Egentliga Finland
Satakunta	51	8	66	Satakunta
Kanta Häme	23	1	33	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	63	9	86	Birkaland
Päijät-Häme	33	3	38	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	37	5	46	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	14	0	20	Södra Karelen
Etelä-Savo	38	6	50	Södra Savolax
Pohjois-Savo	23	4	25	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	28	2	36	Norra Karelen
Keski-Suomi	43	4	53	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	48	2	62	Södra Österbotten
Pohjanmaa	18	2	22	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	8	0	10	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	74	11	99	Norra Österbotten
Kainuu	16	0	18	Kajanaland
Lappi	30	2	42	Lappland
Ahvenanmaa	3	0	5	Åland

Lähde: Tieliikenneonnettomuudet. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Vägtrafikolyckor. FOS. Statistikcentralen. - Source: Road Traffic Accidents. OSF. Statistics Finland.

28. Poliisin tietoon tulleet liikennejuopumustapaukset koko maassa ja maakunnissa 2005–2009
Fall av trafikfylleri polisen fått kännedom om i hela landet och landskapsvis 2005–2009
Drink driving offences recorded by the police, nationwide and by region, 2005–2009

Vuosi - År Year	Rattijuopumus - Rattfylleri - Drink driving				
	Rattijuopumus ja huu- maantuneena ajaminen Rattfylleri och körning narkotikapåverkad <i>Driving while under the influence of alcohol or drugs</i>	Törkeä rattijuopumus Grovt rattfylleri <i>Aggravated drink driving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över <i>Per 1000 inhabitants aged 18 and or over</i>	100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ <i>Per 100 000 motor vehicles ¹⁾</i>
2005	11 068	14 944	26 012	6,3	874
2006	11 223	14 542	25 765	6,2	837
2007	12 519	15 025	27 544	6,6	867
2008	12 036	13 783	25 819	6,1	771
2009	10 943	12 260	23 203	5,4	670

Maakunta Landskap Region	Rattijuopumus yhteensä Rattfylleri, totalt <i>Drink driving, total</i>		Tuhatta 18 vuotta täyttänyttä kohti Per 1 000 invånare i åldern 18 år och över <i>Per 1000 inhabitants aged 18 and over</i>		100 000 moottori- ajoneuvoa kohti ¹⁾ Per 100 000 motorfordon ¹⁾ <i>Per 100 000 motor vehicles ¹⁾</i>	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Koko maa- Whole country	25 819	23 203	6,1	5,4	771	670
Uusimaa	6 370	5 665	5,7	5,0	829	721
Itä-Uusimaa	408	418	5,6	5,7	615	618
Varsinais-Suomi	2 398	2 094	6,5	5,6	790	670
Satakunta	1 074	967	5,8	5,3	655	567
Kanta-Häme	920	890	6,7	6,4	769	717
Pirkanmaa	2 171	1 878	5,6	4,8	728	610
Päijät-Häme	1 202	1 093	7,4	6,7	971	857
Kymenlaakso	1 034	886	7,0	6,0	837	701
Etelä-Karjala	678	617	6,2	5,6	751	667
Etelä-Savo	888	873	6,9	6,8	861	821
Pohjois-Savo	1 315	1 155	6,6	5,8	847	718
Pohjois-Karjala	864	729	6,4	5,4	794	643
Keski-Suomi	1 209	1 146	5,6	5,3	711	650
Etelä-Pohjanmaa	902	824	5,9	5,4	617	542
Pohjanmaa	608	524	4,4	3,8	480	398
Keski-Pohjanmaa	279	254	5,1	4,6	573	504
Pohjois-Pohjanmaa	1 819	1 703	6,3	5,8	779	699
Kainuu	452	363	6,7	5,4	832	643
Lappi	1 093	1 014	7,4	6,9	893	796
Ahvenanmaa	134	110	6,2	5,0	583	458

¹⁾ Autot ja moottoripyörät. - Bilar och motorcyklar. - *Cars and motorcycles.*

²⁾ Vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus. - Fylleri i sjö-, luft- eller tågtrafik. - *Waterway, air or rail traffic.*

³⁾ Pl. liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla. - Exkl. trafikfylleri med motorlöst fordon. - *Excl. drink driving with unpowered vehicle.*

Vuoden 2009 tilastossa Tilastokeskus on käyttänyt aluejakoa 1.1.2010. - I statistiken för 2009 har Statistikcentralen använt regionindelningen 1.1.2010. - *In the statistics for 2009, Statistics Finland has applied the regional divisions introduced on 1 January 2010.*

28. jatk. - forts. - cont.

Muut liikennejuopumusrikokset - Övriga trafikfyllerifall - Other drink driving offences			Liikennejuopumus- tapaukset yhteensä Trafikfyllerifall, totalt Drink driving offences, total	Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla Trafikfylleri med motorlöst fordon Drink driving with unpowered vehicle	Vuosi År Year
Muu liikenne- juopumus ²⁾ Annat trafik- fylleri ²⁾ Other cases of drink driving ²⁾	Kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle Överlämnande av fortskaffnings- medel till berusad Relinquishing a vehicle to a drunken person	Yhteensä Totalt Total			
510	2 196	2 706	28 718	112	2005
461	2 027	2 488	28 253	143	2006
368	2 088	2 456	30 000	104	2007
294	1 707	2 001	27 820	109	2008
341	1 493	1 834	25 037	109	2009

Muut liikenne- juopumusrikokset Övriga trafik- fyllerifall Other drink driving offences		Liikennejuopumus- rikokset yhteensä ³⁾ Trafikfylleri- fall, totalt ³⁾ Drink driving offences, total ³⁾		Maakunta Landskap Region
2008	2009	2008	2009	
2 001	1 834	27 820	25 037	Hela landet
379	349	6 749	6 014	Nyland
27	25	435	443	Östra Nyland
154	109	2 552	2 203	Egentliga Finland
87	114	1 161	1 081	Satakunta
61	58	981	948	Tavastland
200	154	2 371	2 032	Birkaland
81	87	1 283	1 180	Päijänne-Tavastland
81	56	1 115	942	Kymmenedalen
63	63	741	680	Södra Karelen
73	65	961	938	Södra Savolax
132	125	1 447	1 280	Norra Savolax
76	85	940	814	Norra Karelen
112	129	1 321	1 275	Mellersta Finland
65	76	967	900	Södra Österbotten
59	43	667	567	Österbotten
21	17	300	271	Mellersta Österbotten
194	172	2 013	1 875	Norra Österbotten
48	21	500	384	Kajanaland
77	75	1 170	1 089	Lappland
11	11	145	121	Åland

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. - Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

29. Päähtyneiden säilöönotot koko maassa ja maakunnissa 2000–2009
Omhandertagna berusade i hela landet och landskapsvis 2000–2009
Persons taken into police custody for drunkenness, nationwide and by region, 2000–2009

Vuosi År Year	Lukumäärä Antal Number	100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
2000	96 944	1 871
2001	95 913	1 846
2002	95 955	1 843
2003	95 275	1 825
2004	105 819	2 021
2005	101 856	1 938
2006	99 559	1 887
2007	97 726	1 844
2008	94 007	1 765
2009	87 413	1 633

Maakunta - Region	Lukumäärä - Antal - Number		100 000 asukasta kohti Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants		Landskap
	2008	2009	2008	2009	
Koko maa- Whole country	94 007	87 413	1 765	1 633	Hela landet
Uusimaa	27 131	26 717	1 930	1 877	Nyland
Itä-Uusimaa	788	741	825	787	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	6 303	6 319	1 367	1 365	Egentliga Finland
Satakunta	3 465	3 152	1 522	1 386	Satakunta
Kanta-Häme	3 134	2 809	1 811	1 616	Egentliga Tavastland
Pirkanmaa	6 720	5 652	1 398	1 167	Birkaland
Päijät-Häme	4 452	4 264	2 217	2 119	Päijät-Häme
Kymenlaakso	2 682	2 545	1 468	1 395	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	2 202	1 904	1 638	1 421	Södra Karelen
Etelä-Savo	3 429	3 209	2 189	2 063	Södra Savolax
Pohjois-Savo	6 157	5 272	2 478	2 124	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	3 823	3 837	2 301	2 312	Norra Karelen
Keski-Suomi	6 061	5 081	2 230	1 863	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	2 657	2 249	1 373	1 162	Södra Österbotten
Pohjanmaa	2 191	1 970	1 245	1 113	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	884	872	1 245	1 226	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	6 006	5 398	1 555	1 387	Norra Österbotten
Kainuu	1 419	1 295	1 706	1 567	Kajanaland
Lappi	4 176	3 761	2 270	2 047	Lappland
Ahvenanmaa	327	366	1 191	1 320	Åland

Vuoden 2009 tilastossa Tilastokeskus on käyttänyt aluejakoa 1.1.2010. - I statistiken för 2009 har Statistikcentralen använt regionindelningen 1.1.2010. -
In the statistics for 2009, Statistics Finland has applied the regional divisions introduced on 1 January 2010.

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

30. Väikivaltarikollisuus 2005–2009
Våldsbrott 2005–2009
Violent crimes, 2005–2009

Vuosi - År - Year	2005	2006	2007	2008	2009	
Rikos - Offence						Brott
Tappo - <i>Manslaughter</i>	77	74	69	85	74	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	36	37	58	47	40	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	349	271	381	363	366	Försök till dråp, mord eller dråp under förmildrande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	20 086	20 461	22 648	22 928	21 390	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	2 071	2 056	2 385	2 256	2 105	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	8 324	8 368	9 601	9 619	9 399	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	30 943	31 267	35 142	35 298	33 374	Totalt

100 000 asukasta kohti - Per 100 000 invånare - *Per 100 000 inhabitants*

Tappo - <i>Manslaughter</i>	1,5	1,4	1,3	1,6	1,4	Dråp
Murha - <i>Murder</i>	0,7	0,7	1,1	0,9	0,7	Mord
Tapon, murhan tai surman yritys - <i>Attempted manslaughter, murder or homicide</i>	6,6	5,1	7,2	6,8	6,8	Försök till dråp, mord eller dråp under förmildrande omständigheter
Pahoinpitely - <i>Assault</i>	382,2	387,7	427,3	430,5	399,7	Misshandel
Törkeä pahoinpitely - <i>Aggravated assault</i>	39,4	39,0	45,0	42,4	39,3	Grov misshandel
Lievä pahoinpitely - <i>Petty assault</i>	158,4	158,6	181,1	180,6	175,6	Lindrig misshandel
Yhteensä - Total	588,8	592,5	663,0	662,7	623,6	Totalt

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. -
Source: *Offences Known to the Police*. OSF. Statistics Finland.

31. Huuhausainerikollisuus 2000–2009 Narkotikabrottslighet 2000–2009 *Drug-related crime, 2000–2009*

Vuosi År Year	Huuhausainerikokset Narkotikabrott <i>Drug offences</i>	Tuomiot, joissa huuhausainerikos ns. päärikos ¹⁾ Domar med narkotika- brott som s.k. huvudbrott ¹⁾ <i>Sentences where a drug offence is the principal offence. ¹⁾</i>	Tuomiot, joissa vähin- tään yksi syyksi luettu huuhausainerikos ¹⁾ Domar där minst en anklagelse har varit ett narkotikabrott ¹⁾ <i>Sentences with at least one drug offence ¹⁾</i>	Huumerikos päärikoksena istuvien vankien osuus vankilaskennassa, % Andel fångar med narkotikabrott som huvud- brott i räkningen av fångar, % <i>Prisoners serving sentences with drug offence as the principal offence, prison census, %</i>
2000	13 445	5 813	6 789	15,5
2001	14 869	6 415	7 954	18,0
2002	13 857	7 387	9 726	17,7
2003	15 058	7 460	9 787	16,7
2004	14 486	7 756	10 276	17,9
2005	14 425	7 920	10 472	16,0
2006	13 317	7 372	9 637	15,2
2007	15 448	6 981	9 456	14,6
2008	15 482	6 665	9 226	16,1
2009	17 454	-	-	14,1

¹⁾ Vuodesta 2001 lähtien lukuun sisältyvät huuhausaineen käyttörikoksesta annetut rangaistusmääräykset. - Från och med 2001 inbegriper sifferuppgiften strafforder som givits för straffbart bruk av narkotika. - *From 2001 onwards, the figure includes summary penal judgements for drug use offences.*

Lähteet: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Rikosseuraamuslaitos. - Källor: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Brottsföljdsmyndigheten. - *Sources: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; Criminal Sanctions Agency.*

32. Alkoholilainsäädäntöä vastaan tehdyt rikokset 2000–2009¹⁾ Brott mot alkohollagstiftningen 2000–2009¹⁾ *Offences under the Alcohol Act, 2000–2009¹⁾*

Vuosi År Year	Alkoholirikkomus Alkoholförseelse <i>Alcohol violation</i>	Alkoholirikos Brott mot alkohollagen <i>Alcohol offence</i>	Lievä alkoholirikos Lindrigt alkoholbrott <i>Minor alcohol offence</i>	Törkeä alkoholirikos Grovt alkoholbrott <i>Aggravated alcohol offence</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Tullin tietoon tulleet alkoholirikokset Alkoholbrott som kommit tullens kännedom <i>Alcohol offences recorded by the customs authorities</i>
2000	3 147	920	4 067	2 520
2001	3 269	877	4 146	2 054
2002	2 624	707	3 331	2 871
2003	2 256	738	2 994	2 368
2004	3 022	750	3 772	843
2005	3 068	810	3 787	622
2006	2 372	662	3 034	654
2007	2 451	608	3 059	550
2008	2 484	597	3 081	565
2009	2 269	197	382	26	2 874	660

¹⁾ Alkoholirikosten rikosnimikkeet uudistettiin vuonna 2009. Taulukon tiedot on esitetty uusien nimikkeiden mukaisesti. - Brottsbenämningarna för alkoholbrott förnyades 2009. Uppgifterna i tabellen visas efter de nya benämningarna. - *The designations of alcohol offences were amended in 2009. The data in the table have been set out according to the new designations of offence.*

Lähde: Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus; Tullihallitus. - Källa: Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen; Tullstyrelsen. - *Source: Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland; National Board of Customs.*

33. Takavarikoidut huumausaineet 2000–2009
Narkotikabeslag 2000–2009
Drug seizures 2000–2009

Vuosi År Year	Kiloa - Kilo - Kilogrammes						Kpl - Stycken - Number of items		
	Hasis	Marihuana	Amfetamiinit	Kokaiini	Heroiini	Kat	Subutex	Ekstaasi	LSD
	Hashish	Marihuana	Amphetamines	Cocaine	Heroin	Khat	Subutex	Ecstasy	LSD
2000	196,5	13,8	78,3	38,6	6,0	348,4	12 951	87 393	2 355
2001	566,6	13,7	149,7	7,3	7,9	624,1	38 200	82 900	49
2002	482,0	32,0	129,0	0,4	3,0	1 039,0	18 700	45 100	4 680
2003	423,1	45,3	114,6	1,1	1,6	1 879,4	37 284	35 216	1 460
2004	467,4	25,8	108,6	1,1	0,2	2 117,9	32 970	23 243	196
2005	430,6	43,4	116,6	1,2	52,4	2 561,5	24 478	52 210	451
2006	282,7	32,9	129,0	6,5	0,2	3 283,1	22 979	39 185	171
2007	360,0	36,0	152,0	4,0	0,4	3 300,0	20 600	83 000	2 138
2008	47,0 ¹⁾	56,0	147,0	3,0	0,2	2 250,0	12 000	34 000	3 082
2009	440,0	100,0	115,0	2,8	2,0	3 300,0	17 000	15 100	620

¹⁾Takavarikoidun hasiksen määrän romahtaminen vuonna 2008 johtuu poliisin tutkintatöiden vaiheistuksesta. - Av utredningstekniska skäl har den totala mängden hasch som beslagtogs av polisen 2008 inte redovisats under detta år. - *The dramatic drop in the amount of confiscated hashish in 2008 is explained by the fact that hashish confiscated by the police is only reported on after the conclusion of the investigation.*

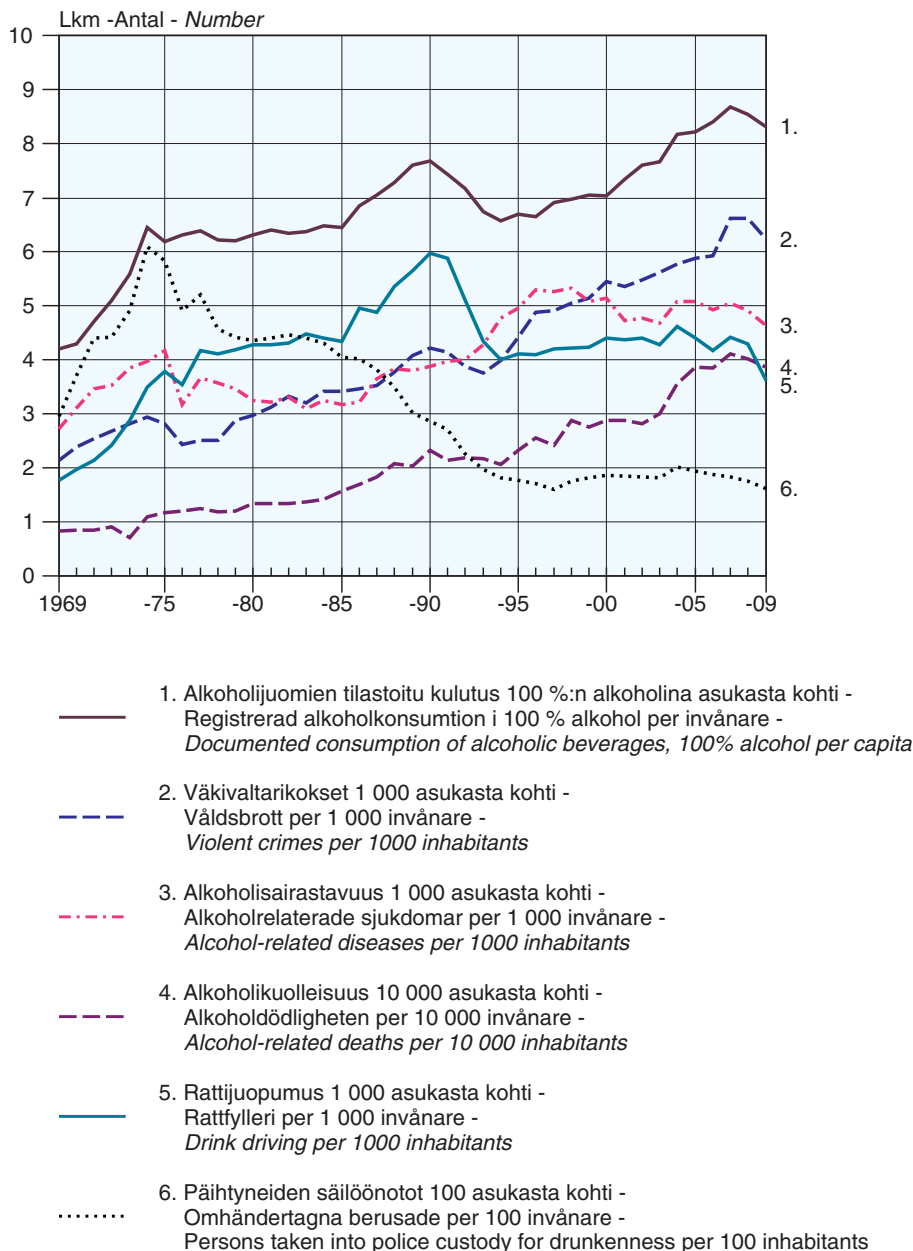
Lähde: Keskusrikospoliisi. - Källa: Centralkriminalpolisen. - *Source: Finnish National Bureau of Investigation.*

34. Tullin takavarikoiman alkoholin ja pirtun määrä 2000–2009
Tullbeslag av alkohol och sprit 2000–2009
Alcoholic beverage and ethyl alcohol seizures by the Customs, 2000–2009

Vuosi År Year	Alkoholijuomat	Pirtu	Yhteensä
	Alkoholdrycker	Sprit	Totalt
	Alcoholic beverages	Ethyl alcohol	Total
litraa - liter - litres			
2000	27 299	95 211	122 510
2001	38 789	58 184	96 973
2002	35 394	31 018	66 412
2003	43 809	28 260	72 069
2004	52 520	33 366	85 886
2005	6 034	1 722	7 756
2006	6 095	406	6 501
2007	5 105	518	5 623
2008	3 666	185	3 851
2009	11 830	830	12 660

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: FOS. Tullstyrelsen. - *Source: OSF. National Board of Customs.*

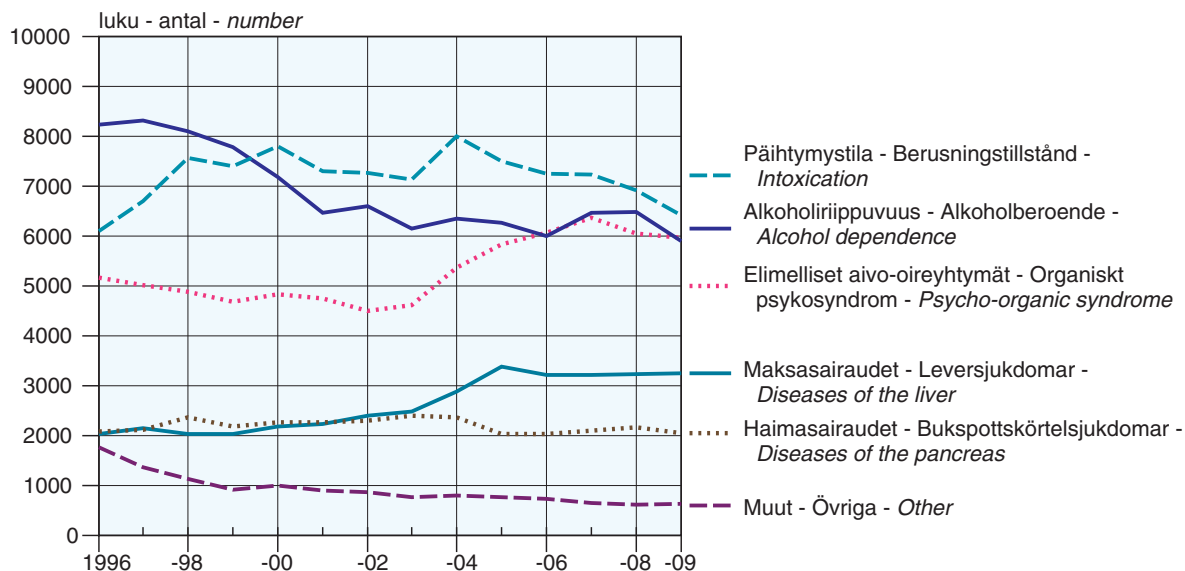
Kuvio 8. Alkoholijuomien tilastoitu kulutus ja alkoholin käyttöön liittyviä haittoja 1969-2009
Figur 8. Registrerad alkoholkonsumtion och skador som beror på alkoholbruk 1969-2009
Figure 8. Documented consumption of alcoholic beverages and alcohol-related harms, 1969-2009

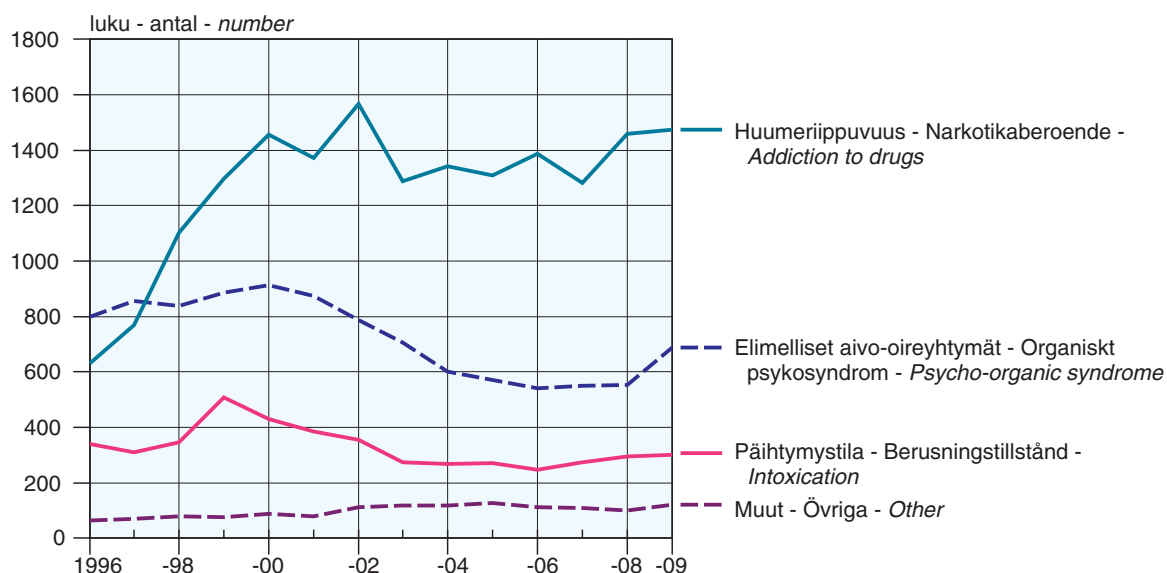
Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL, Valvira; Terveydenhuollon laitoshoido. SVT. THL; Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; Poliisin tietoon tullut rikollisuus. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL, Valvira; Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL; Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; Brottslighet som kommit till polisens kännedom. FOS. Statistikcentralen. - Sources: Alcoholic Beverage Consumption. OSF. THL, Valvira; Inpatient Health Care. OSF. THL; Causes of Death OSF. Statistics Finland; Offences Known to the Police. OSF. Statistics Finland.

Kuvio 9. Hoitojaksot sairaaloiden vuodeosastoilla 1996–2009
Figur 9. Vårdperioder på sjukhusens vårdavdelningar 1996–2009
Figure 9. Hospital inpatient care periods, 1996–2009

Alkoholisairaudet - Alkoholrelaterade sjukdomar - Alcohol-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Huumesairaudet - Narkotikarelaterade sjukdomar - Drug-related diseases
päädiagnoosina - huvuddiagnos - primary diagnosis

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

35. Alkoholisairauksien hoitojaksot 2000–2009
Alkoholrelaterade sjukdomar, vårdperioder 2000–2009
Alcohol-related diseases, care periods, 2000–2009

Vuosi År Year	Alkoholi- pääntymystila Alkohol- berusnings- tillstånd <i>Alcohol intoxication</i>	Alkoholi- riippuvuus Alkohol- beroende <i>Alcohol dependence</i>	Alkoholin aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät ja käyttäytymis- häiriöt Psykkiska störningar och beteendestörningar orsakade av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Alkoholin aiheuttamat maksasairaudet Alkoholrelaterade leversjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkoholin aiheuttamat haimasairaudet Alkoholrelaterad bukspottskörtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>
ICD-10 ¹⁾	F10.0–1	F10.2	F10.3–9	T51	K70	K86.0

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

2000	7 802	7 199	4 846	421	2 184	2 267
2001	7 304	6 476	4 753	429	2 237	2 274
2002	7 275	6 610	4 505	396	2 416	2 312
2003	7 142	6 153	4 619	427	2 491	2 404
2004	8 009	6 354	5 370	444	2 885	2 380
2005	7 514	6 279	5 846	488	3 398	2 042
2006	7 260	6 007	6 067	529	3 220	2 036
2007	7 247	6 474	6 377	553	3 231	2 113
2008	6 922	6 499	6 057	504	3 245	2 181
2009 ¹⁾	6 430	5 910	5 975	499	3 251	2 055

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

2000	10 059	11 253	5 516	468	2 870	2 385
2001	9 865	10 312	5 469	464	2 953	2 394
2002	9 873	10 422	5 186	441	3 207	2 449
2003	9 774	9 800	5 319	457	3 264	2 532
2004	11 379	10 151	6 242	490	3 870	2 578
2005	10 961	10 274	6 862	521	4 554	2 286
2006	10 728	9 945	7 100	567	4 522	2 252
2007	10 832	10 578	7 514	608	4 534	2 303
2008	10 757	10 717	7 279	558	4 603	2 397
2009 ¹⁾	10 263	9 911	7 281	544	4 693	2 274

35. jatk. - forts. - cont.

35. jatk. - forts. - cont.

Vuosi År Year	Alkohol aiheuttama mahakatarri Gastrit orsakad av alkohol <i>Gastritis caused by alcohol</i>	Alkohol aiheuttamat kardiomyopatia Alkoholrelaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Äidin alkohol- käytön vaikutus sikiöön Effekt på fostret av moderns alkohol- bruk <i>Foetal effects from alcohol use during pregnancy</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkoholrelaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare <i>Per 100 000 inhabitants</i>
ICD-10 ¹⁾	K29.2	I42.6	O35.4, Q86.0, P04.3	E24.4, E52, G31.2, G62.1, G72.1, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0		

Alkoholisairaus pääsairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *An alcohol-related disease as the primary disease*

2000	186	46	53	951	25 955	501,9
2001	197	32	40	873	24 615	473,8
2002	159	30	36	831	24 570	471,9
2003	145	31	32	737	24 181	463,3
2004	149	26	21	781	26 419	504,5
2005	126	35	32	739	26 499	504,2
2006	145	22	29	719	26 034	493,4
2007	116	21	22	638	26 792	505,5
2008	100	37	20	597	26 162	491,2
2009 ²⁾	64	25	22	612	24 843	464,2

Alkoholisairaus pää- tai sivusairautena - Alkoholrelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
An alcohol-related disease as the primary or secondary disease

2000	213	89	104	1 240	34 197	661,3
2001	217	71	106	1 145	32 996	635,2
2002	176	63	80	1 107	33 004	633,9
2003	157	72	87	1 049	32 511	622,8
2004	166	54	86	1 110	36 126	689,9
2005	147	71	81	1 172	36 929	702,7
2006	162	49	65	1 123	36 513	691,9
2007	129	49	56	1 021	37 624	709,8
2008	117	72	59	1 062	37 621	706,3
2009 ²⁾	87	63	52	1 058	36 226	676,9

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähde: Terveysthuollon laitoshoido. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - *Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.*

36. Huumesairauksien hoitojaksot 2000–2009
Narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder 2000–2009
Drug-related diseases, care periods, 2000–2009

Vuosi År Year	Päihtymystilat Berusnings- tillstånd <i>Intoxication</i>	Huumeriippuvuus - Narkotikaberoende - <i>Addiction to drugs</i>			Huumeiden aiheut- tamatt elimelliset aivo-oireyhtymät Organisk psykiska störningar orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>
		Huumausaineet Narkotika <i>Drugs</i>	Uni- ja rauhoittavat lääkkeet Sömnmedel och sedativa <i>Soporifics and sedatives</i>	Muut Övriga <i>Other</i>	
ICD-10 ¹⁾	F11.0–1, F12.0–1, F13.0–1, F14.0–1, F15.0–1, F16.0–1, F18.0–1, F19.0–1	F11.2, F12.2, F14.2, F15.2, F16.2,	F13.2	F18.2, F19.2	F11.3–9, F12.3–9, F13.3–9, F14.3–9, F15.3–9, F16.3–9, F18.3–9, F19.3–9

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - *A drug-related disease as the primary disease*

2000	429	660	178	618	912
2001	384	573	188	612	873
2002	355	637	223	708	786
2003	274	468	198	623	705
2004	267	575	132	634	601
2005	270	577	177	554	571
2006	247	664	220	503	542
2007	273	625	163	495	551
2008	296	726	179	555	553
2009 ¹⁾	300	773	142	558	687

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos -
A drug-related disease as the primary or secondary disease

2000	794	916	587	1 275	1 111
2001	809	824	600	1 227	1 102
2002	739	892	621	1 410	969
2003	686	744	553	1 347	847
2004	689	786	617	1 362	770
2005	635	823	627	1 164	714
2006	667	948	600	1 168	705
2007	659	936	555	1 071	707
2008	689	1 040	550	1 278	676
2009 ¹⁾	776	1 136	551	1 222	818

36. jatk. - forts. - cont.

36. jatk. - forts. - cont.

Vuosi År Year	Myrkytykset - Förgiftningar - Poisonings				Muut Övriga Others	Yhteensä Totalt Total	100 000 asukasta kohden Per 100 000 invånare Per 100 000 inhabitants
	Huumausaineet Narkotika Drugs	Uni- ja rauhoit- tavat lääkkeet ²⁾ Sömnmedel och sedativa ²⁾ Soporifics and sedatives ²⁾	Muut ²⁾ Övriga ²⁾ Others ²⁾	Lääkeaine ilman tarkennetta Ospecificerat läkemedel Medicine, unspecified			
ICD-10 ¹⁾	T40.0–9, T43.6, T50.7	T42.3–4, T42.6–7	T39, T43.0–5, T43.8–9, T52	T36	F55, R78.1–5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44		

Huumesairaus pääsairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos - A drug-related disease as the primary disease

2000	175	658	803	2 032	88	6 553	126,7
2001	132	545	684	2 520	79	6 590	126,9
2002	112	553	555	2 631	113	6 673	128,2
2003	128	552	572	2 729	117	6 366	122,0
2004	109	523	533	2 891	118	6 383	121,9
2005	103	401	494	2 912	119	6 178	117,6
2006	126	405	454	3 098	112	6 371	120,7
2007	122	328	397	3 212	109	6 275	118,4
2008	145	395	451	3 268	101	6 669	125,2
2009 ³⁾	197	531	583	3 224	122	7 117	133,0

Huumesairaus pää- tai sivusairautena - Narkotikarelaterad sjukdom som huvud- eller bidiagnos - A drug-related disease as the primary or secondary disease

2000	188	702	843	2 164	428	9 008	174,2
2001	141	591	739	2 659	456	9 148	176,1
2002	127	599	604	2 829	429	9 219	177,1
2003	146	609	622	2 918	517	8 989	172,2
2004	119	564	574	3 082	516	9 079	173,4
2005	116	449	547	3 126	554	8 755	166,6
2006	141	443	509	3 340	507	9 028	171,1
2007	140	386	457	3 498	591	9 000	169,8
2008	172	430	492	3 559	625	9 511	178,6
2009 ³⁾	211	588	625	3 524	593	10 044	187,7

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.

²⁾ Vuoden 1998 lääkeainemyrkytysten koodauksen muutoksen seurauksena osa uni- ja rauhoittavien aineiden sekä muiden aineiden aiheuttamista myrkytyksistä tilastoidaan lääkeaineisiin tarkentumattomiksi myrkytyksiksi vuodesta 1998 - År 1998 ändrades koderna för läkemedelsförgiftning. Därför statistikförs sedan dess en del förgiftningar som orsakats av sömnmedel, sedativa och andra ämnen som förgiftningar orsakade av ospecificerade läkemedel. - The 1998 change in medicine poisoning codes resulted in the classification of some poisonings caused by soporifics, sedatives or other substances as poisonings with unspecified medicine from 1998 onwards.

³⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - Preliminary data.

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

37. Päihdesairauksien hoitojaksot ikäryhmittäin 2009 Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, vårdperioder efter åldersgrupp 2009 Alcohol- and drug-related diseases, care periods by age, 2009

Ikäryhmä- Åldersgrupp- Age group	Alkoholi Alkohol Alcohol		Huumaussaineet Narkotika Drugs		Lääkeaineet Läkemedel Medicines		Muut Övriga Others		Yhteensä Totalt Total
	Lkm Antal Number	%	Lkm Antal Number	%	Lkm Antal Number	%	Lkm Antal Number	%	%
Päädiagnoosi - Huvuddiagnos - Primary diagnosis									
–14	271	1,1	27	1,7	111	4,8	129	4,0	1,7
15–19	333	1,3	89	5,6	131	5,7	204	6,3	2,4
20–24	477	1,9	375	23,7	395	17,1	422	13,1	5,2
25–34	1 570	6,3	637	40,2	601	26,0	635	19,7	10,8
35–44	3 811	15,3	254	16,0	387	16,8	602	18,7	15,8
45–54	7 444	30,0	107	6,8	325	14,1	669	20,8	26,7
55–64	7 577	30,5	48	3,0	169	7,3	294	9,1	25,3
65–	3 360	13,5	46	2,9	191	8,3	269	8,3	12,1
Yhteensä - Total	24 843	100,0	1 583	100,0	2 310	100,0	3 224	100,0	100,0
Miehet - Män - Men	19 688	79,2	971	61,3	1 305	56,5	1 425	44,2	73,2
Naiset - Kvinnor - Women	5 155	20,8	612	38,7	1 005	43,5	1 799	55,8	26,8

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

38. Ruiskuhuumeiden käytön välityksellä saadut HIV-tartunnat ja niiden osuus kaikista HIV-tartunnoista 2000-2009¹⁾ Hiv-smitta som fåtts via sprutmissbruk och smittans andel av all hiv-smitta 2000-2009¹⁾ HIV infections through intravenous drug use and their percentage of all HIV infections, 2000-2009¹⁾

Todettuja ruiskuhuume- välitteisiä HIV-tartuntoja Konstaterad hiv-smitta via sprutmissbruk Detected cases of HIV infection through intravenous drug use		Ruiskuhuumevälitteisten tartuntojen osuus kaikista uusista HIV-tartunnoista Andelen smitta via sprutmissbruk av all nya hiv-smitta HIV infections through intravenous drug use as a percentage of all new HIV infections	
Lkm - Antal - Number		%	
2000	55	39	
2001	50	38	
2002	24	19	
2003	22	17	
2004	10	8	
2005	16	12	
2006	10	5	
2007	12	6	
2008	7	5	
2009	12	7	

¹⁾ Tartunnan toteamishetken perusteella. - Enligt tidpunkten när smittan konstaterats. - Based on time of detecting infection.

Lähde: Tartuntatautirekisteri, THL. - Källa: Register över smittsamma sjukdomar. THL. - Source: National Infectious Diseases Register. THL.

39. Päihdesairauksien asiakkuudet ja hoitovuorokaudet 2005–2009
Alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar, klienter och vård dygn 2005–2009
Alcohol- and drug-related diseases, clients and care days 2005–2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Lkm - Antal - Number					
Alkoholisairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Alkoholrelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Alcohol-related diseases (clients during year)</i>	16 221	16 142	16 388	16 044	15 231
Huumesairaudet (asiakkaita vuoden aikana) Narkotikarelaterade sjukdomar (klienter under året) <i>Drug-related diseases (clients during year)</i>	5 019	5 098	5 039	5 295	5 631
Alkoholisairaudet (hoitovuorokausia) Alkoholrelaterade sjukdomar (vård dygn) <i>Alcohol-related diseases (care days)</i>	217 735	216 595	221 492	216 643	204 092
päihtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	35 426	35 025	35 805	32 501	28 714
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	48 470	44 942	47 803	49 112	44 620
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt - psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	71 130	74 936	75 434	71 824	69 742
maksasairaudet - leve rsjukdomar - <i>liver diseases</i>	34 591	34 336	32 815	32 105	29 271
haimasairaudet - bukspottskörtelsjukdomar - <i>pancreatic diseases</i>	13 050	11 980	12 436	13 101	11 820
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	835	1 211	1 062	852	767
Huumesairaudet (hoitovuorokausia) Narkotikarelaterade sjukdomar (vård dygn) <i>Drug-related diseases (care days)</i>	37 936	39 875	35 905	37 375	38 767
päihtymystila - berusningstillstånd - <i>intoxication</i>	1 741	2 081	2 698	1 930	2 071
riippuvuus - beroende - <i>dependence</i>	19 009	21 907	16 802	19 065	19 242
elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt - psykiska störningar och beteendestörningar - <i>psycho-organic syndromes</i>	7 170	5 896	7 289	6 132	7 057
myrkytykset - förgiftningar - <i>poisonings</i>	8 943	9 037	8 139	9 076	9 322

Lähde: Terveystieteiden tutkimuskeskus. SVT. THL. - Källa: Slutenvård inom hälso- och sjukvården. FOS. THL. - Source: Inpatient Health Care. OSF. THL.

40. Päihdehuollon erityispalvelut 2005–2009
Missbrukarvårdens specialtjänster 2005–2009
Specialised services for substance abusers, 2005–2009

	2005	2006	2007	2008	2009 ¹⁾	
A-Klinikat¹⁾ - A-kliniker¹⁾ - A-Clinics¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	42 775	44 281	45 976	47 602	46 620	Klienter under året
Nuorisoasemat¹⁾ - Ungdomsstationer¹⁾ - Youth clinics¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	5 939	5 803	5 281	5 764	5 547	Klienter under året
Terveysneuvontapisteeet - Hälsofölgivningsställen - Health counselling centres						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	11 800	11 900	13 000	Klienter under året
Käyntikertoja - <i>Visits</i>	80 400	73 900	92 000	Besök
Katkaisuhoitoasemat¹⁾ - Akutvårdsstationer¹⁾ - Detoxification centres¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	9 641	10 522	10 225	10 283	11 084	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	100 465	105 496	106 677	100 737	94 679	Vårddygn
Kuntoutuslaitokset¹⁾ - Rehabiliteringsinrättningar¹⁾ - Rehabilitation centres¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	7 152	6 980	6 792	6 893	6 286	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	301 460	301 132	296 779	308 880	276 672	Vårddygn
Ensisuojat¹⁾ - Skyddshärbärgen¹⁾ - Overnight shelters¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	1 291	1 258	1 629	2 148	2 164	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	62 801	66 273	74 951	73 951	75 053	Vårddygn
Asumispalvelut¹⁾ - Boendeservice¹⁾ - Housing services¹⁾						
Asiakkaita vuoden aikana - <i>Clients during year</i>	3 809	3 820	3 892	4 017	4 414	Klienter under året
Hoitovuorokausia - <i>Care days</i>	575 984	580 065	612 554	674 697	700 332	Vårddygn

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - *Services funded by municipalities.*

^{*)} Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus; Anturiverkosto. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen; Anturiverkosto. - *Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland; Anturiverkosto.*

41. Päihdehuollon laitoksissa¹⁾ hoidetut asiakkaat 2009
Klienter på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2009
Clients in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2009

Ikäryhmä - Age group	Asiakkaita vuoden aikana - Klienter under året - Clients during year		Åldersgrupp
	Lkm - Antal - Number	%	
- 19 vuotta - years	242	2,1	- 19 år
20 - 24 vuotta - years	725	6,4	20 - 24 år
25 - 29 vuotta - years	1 119	9,9	25 - 29 år
30 - 34 vuotta - years	1 109	9,8	30 - 34 år
35 - 44 vuotta - years	2 391	21,1	35 - 44 år
45 - 54 vuotta - years	3 210	28,4	45 - 54 år
55 - 64 vuotta - years	2 092	18,5	55 - 64 år
65 - vuotta - years	421	3,7	65 - år
Yhteensä - Total	11 309	100,0	Totalt
Miehet - Men	8 377	74,1	Män
Naiset - Women	2 932	25,9	Kvinnor

42. Hoitojaksot päihdehuollon laitoksissa¹⁾ 2009
Vårdperioder på institutioner för missbrukarvård¹⁾ 2009
Care periods in institutions that provide care for substance abusers¹⁾, 2009

Jakson pituus - Periodens längd Length of period	Päätyneet hoitojaksot Avslutade vårdperioder Discharges		
	Lkm - Antal - Number	%	
Alle 8 vrk - under 8 days	12 571	61,2	Under 8 dygn
8-14 vrk - 8-14 days	3 390	16,5	8-14 dygn
15-30 vrk - 15-30 days	2 389	11,6	15-30 dygn
31-60 vrk - 31-60 days	1 215	5,9	31-60 dygn
61-90 vrk - 61-90 days	430	2,1	61-90 dygn
yli 90 vrk - over 90 days	542	2,6	Över 90 dygn
Yhteensä - Total	20 537	100,0	Totalt

¹⁾ Päihdehuollon laitoksiksi määritellään tässä Kelan kuntoutusrahaan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhuitoasemat. - Här avses med institutioner för missbrukarvård: alla akutvårdsstationer samt institutioner som berättigar till FPA:s rehabiliteringspenning. - Institutions providing care for substance abusers: facilities providing care that entitles to the rehabilitation allowance granted by the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Lähde: Sosiaalihuollon laitos- ja asumispalvelut. SVT. THL. - Källa: Institutionsvård och boendeservice inom socialvården. FOS. THL. - Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF THL. - Source: Institutional Care and Housing Services in Social Care. OSF. THL.

43. Päihdehuollon huumeasiakkaiden päihteiden käyttö 2006–2009 Missbrukarvårdsklienternas bruk av alkohol och andra droger 2006–2009 Drug clients in services for substance abusers by type of substance, 2006–2009

Huumeiden käytön vuoksi päihdepalveluihin hakeutuneiden asiakkaiden päihteiden käyttö
Bruk av alkohol och andra droger bland klienter som sökt sig till missbrukarvård på grund av drogbruk
Substance use among clients visiting services for substance abusers on account of drug use

Päihderyhmä <i>Substance group</i>	Ensisijainen päihde Primärdrog <i>Primary substance</i>	Ensisijainen tai 2.-3. lisäpäihde Primärdrog eller 2:a eller 3:e drog <i>Primary or 2nd or 3rd secondary substance</i>	Droggrupp						
Prosenttia - procent - <i>per cent</i>									
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009	
Opiaatit - <i>Opiates</i>	41	46	50	55	52	58	61	66	Opiat
Heroiini - <i>Heroin</i>	2	2	2	2					Heroin
Buprenorfiini - <i>Buprenorphine</i>	31	33	33	33					Buprenorfin
Muu opiaatti - <i>Other opiates</i>	8	11	14	20					Annat opiat
Stimulantit - <i>Stimulants</i>	21	19	16	16	50	50	46	45	Stimulantia
Kannabis - <i>Cannabis</i>	14	10	9	10	53	48	46	45	Cannabis
Hypnootit, sedatiivit - <i>Hypnotics, sedatives</i>	7	7	7	7	42	46	47	46	Sömnmedel, sedativa
Alkoholi (sekakäyttö) - <i>Alcohol (mixed use)</i>	17	17	18	12	37	37	36	33	Alkohol (bland- bruk)

Ensisijainen päihde ikäryhmittäin vuonna 2009 - Primärdrog efter åldersgrupp 2009 -
Primary substance by age, 2009

Ikäryhmä Åldersgrupp Age group	Opiaatit Opiat Opiates	Stimulantit Stimulantia Stimulants	Kannabis Cannabis Cannabis	Hypnootit, sedatiivit Sömnmedel, sedativa Hypnotics, sedatives	Alkoholi Alkohol Alcohol	Kaikki asiakkaat ¹⁾ Alla klienter ¹⁾ All clients ¹⁾
Prosenttia - procent - per cent						
-14	-	-	2	-	-	-
15-19	1	5	19	8	10	5
20-24	19	22	29	21	24	21
25-29	33	29	23	25	19	29
30-34	23	19	10	17	20	20
35-39	12	12	7	10	9	11
40-44	6	8	5	8	8	7
45-	6	5	5	11	10	7
Yhteensä - Totalt						
<i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

1) Sisältää em. päihderyhmien lisäksi myös hallusinogeenit, liuottimet ja muut huumeet. - Inbegriper utöver de ovannämnda droggrupperna även hallucinogener, lösningsmedel och övriga narkotika. - *Hallucinogens, solvents and other drugs are included in addition to the above substance groups.*

Lähde: Huumehoidon tietojärjestelmä, THL. - Källa: Informationssystemet för narkomanvården, THL. - Source: Drug Treatment Information System, THL.

44. Alkoholisairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyys-eläkkeet 2005–2009

På grund av alkoholrelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2005–2009

Disability pensions for alcohol-related diseases, in receipt at year-end, 2005–2009

Vuosi År Year	Alkoholin aiheutta - mat elimelliset aivo- oireyhtymät ja käyt- täytymishäiriöt Psyisk störning och beteendestörning orskad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning <i>Alcohol poisoning</i>	Krooniset maksasairaudet ja maksakirroosi Kroniska lever- sjukdomar och levercirros <i>Chronic liver diseases and liver cirrhosis</i>	Haiman sairaudet Bukspott- körtelsjukdomar <i>Diseases of the pancreas</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Osuus voimassa olevista työkyvyt- tömyyseläkkeistä Andel av alla invalidpensioner som utbetalas <i>As a percentage of all disability pensions in receipt</i>
ICD-9 ¹⁾	303, 291	98	571	577			
ICD-10 ¹⁾	F10	T51	K70	K86	Z50,Z71,Z72		%

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an alcohol-related disease.*

2005	9 973	21	327	187	5	10 513	6,8
2006	10 521	24	335	191	6	11 077	7,2
2007	10 906	24	358	194	5	11 487	7,3
2008	11 548	26	385	208	5	12 172	7,3
2009	11 777	24	395	213	4	12 413	7,4

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2005	3 157	14	178	105	0	3 454	2,2
2006	3 049	16	182	99	1	3 347	2,2
2007	3 048	16	202	98	1	3 365	2,1
2008	3 072	17	212	105	1	3 407	2,0
2009	2 989	16	210	109	0	3 324	2,0

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy alkoholisairaus. - Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till alkoholrelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving an alcohol-related disease.*

2005	9 978	13	397	228	23	10 639	4,9
2006	10 080	14	401	221	23	10 739	5,0
2007	10 145	18	414	224	19	10 820	4,9
2008	10 161	23	427	217	21	10 849	4,9
2009	9 929	24	414	217	20	10 604	4,9

Näistä alkoholisairaus pääsairautena. - Varav med alkoholrelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with an alcohol-related disease as the primary disease.*

2005	4 829	9	289	156	10	5 293	2,4
2006	4 834	9	284	153	12	5 292	2,4
2007	4 785	10	294	151	9	5 249	2,4
2008	4 735	12	298	142	12	5 199	2,4
2009	4 518	12	285	147	11	4 973	2,3

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuella förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ ICD-9 ja ICD-10 ovat kansainvälisiä tautiluokitusjärjestelmiä. - ICD-9 och ICD-10 är de internationella systemen för klassificering av sjukdomar. - *ICD-9 and ICD-10 are the International Statistical Classifications of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personerna är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

45. Huumesairauksien perusteella myönnetty, vuoden lopussa voimassa olevat työkyvyttömyys-eläkkeet 2005–2009

På grund av narkotikarelaterade sjukdomar beviljade invalidpensioner, som utbetalats vid årslutet 2005–2009

Disability pensions for drug-related diseases, in receipt at year-end, 2005–2009

Vuosi År Year	Huumeiden aiheut- tamatt elimelliset aivo-oireyhtymät ja käyttäytymisen häiriöt Psykisk störning och beteendestörning orsakade av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huumeiden aiheuttamat elimelliset aivo-oireyhtymät Psykisk störning orsakad av narkotika <i>Psycho-organic syndrome caused by drugs</i>	Huume- riippuvuus Narkotika- beroende <i>Addiction to drugs</i>	Päihtymystilat/ tupakka- riippuvuus Berusnings- tillstånd/ tobaks- beroende <i>Intoxication/ addiction to tobacco</i>	Myrkytykset, muut huumesairaudet Förgiftningar, övriga narkotikabetingade sjukdomar <i>Poisonings, other drug-related diseases</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>
ICD-9 ¹⁾		292	304	305	965,967,969,982	
ICD-10 ¹⁾	F11-F16, F18,F19				T39,T40,T42,T43, T50,T52,R78,F55	

Kansaneläkelaitoksen myöntämät eläkkeet, joissa esiintyy huumesairaus. - Av Folkpensionsanstalten beviljade pensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Pensions granted by the Social Insurance Institution involving an drug-related disease.*

2005	1 087	30	155	5	24	1 301
2006	1 282	28	139	5	22	1 476
2007	1 422	25	133	5	23	1 608
2008	1 553	22	126	5	22	1 728
2009	1 682	19	112	5	21	1 839

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2005	171	14	13	0	12	210
2006	183	13	11	0	11	218
2007	188	10	11	0	12	221
2008	199	8	11	0	12	230
2009	224	6	10	0	12	252

Yksityisen ja julkisen sektorin työeläkkeet²⁾, joissa esiintyy huumesairaus. - Den privata och den offentliga sektorns²⁾ arbetspensioner med koppling till narkotikarelaterad sjukdom. - *Employment pensions in the private and public sectors²⁾ involving a drug-related disease.*

2005	499	37	95	23	51	705
2006	549	35	88	21	43	736
2007	590	30	75	20	44	759
2008	597	27	69	18	39	750
2009	621	22	63	17	33	756

Näistä huumesairaus pääsairautena. - Varav med narkotikarelaterad sjukdom som huvuddiagnos. - *Of which, with a drug-related disease as the primary disease.*

2005	179	27	13	6	40	265
2006	181	25	12	6	34	258
2007	191	20	10	6	34	261
2008	193	19	10	6	29	257
2009	197	15	7	5	23	247

Luvuissa on mukana varsinaiset työkyvyttömyyseläkkeet ja yksilölliset varhaiseläkkeet. - I siffrorna ingår egentliga invalidpensioner och individuell förtidspensioner. - *The figures include ordinary disability pensions and individual early retirement pensions.*

¹⁾ ICD-9 ja ICD-10 ovat kansainvälisiä tautiluokitusjärjestelmiä. - ICD-9 och ICD-10 är de internationella systemen för klassificering av sjukdomar. - *ICD-9 and ICD-10 are the International Statistical Classifications of Diseases and Related Health Problems.*

²⁾ Henkilöt ovat suurimmalta osin samat kuin Kansaneläkelaitoksen sarjassa. - Personer är till största delen desamma som i Folkpensionsanstaltens serie. - *The persons are mostly the same as in the series of the Social Insurance Institution.*

Lähteet: Kelan eläkkeet. SVT. Kela; Työkyvyttömyyseläkkeet, Eläketurvakeskus. - Källor: Pensioner från FPA. FOS. Folkpensionsanstalten; Invalidpensioner, Pensionsskyddscentralen. - *Sources: Pensions Provided by Kela. OSF. Social Insurance Institution of Finland; Disability pension, Finnish Centre for Pensions.*

46. Alkoholin käytön seurauksena kuolleet 2005–2009
Dödsfall till följd av alkoholbruk 2005–2009
Alcohol-related deaths, 2005–2009

	2005	2006	2007	2008	2009	
	Lkm - Antal - Number					
ALKOHOLIKUOLEMAT ¹⁾ - Alcohol-related deaths ¹⁾	3 035	3 065	3 125	3 119	2 954	ALKOHOLRELATERADE DÖDSFALL ¹⁾
Peruskuolinsyy: alkoholisairaus tai -myrkytys <i>Main cause of death: alcohol-related disease or alcohol poisoning</i>	2 033	2 032	2 184	2 140	2 070	Huvuddiagnos: alkoholrelaterad sjukdom eller -alkoholförgiftning <i>Dödsfall på grund av sjukdomar</i>
Sairauksiin kuolleet - <i>Deaths from disease</i>	1 472	1 445	1 602	1 589	1 597	Kardiomyopati <i>Kardiomypati</i>
Kardiomyopatia - <i>Cardiomyopathy</i>	115	103	119	137	126	Liversjukdomar <i>Lever sjukdomar</i>
Maksasairaudet - <i>Diseases of the liver</i>	976	978	1 145	1 119	1 106	Bukspottskörtelsjukdomar <i>Bukspottskörtelsjukdomar</i>
Haiman sairaudet - <i>Diseases of the pancreas</i>	111	117	113	105	111	Andra
Muut - <i>Others</i>	270	248	225	228	254	
Tapaturmaiset alkoholimyrkytykset - <i>Accidental alcohol poisonings</i>	561	587	582	551	473	Alkoholförgiftningar på grund av olyckshändelse
Päihtyneenä tapaturmaan ja väkivaltaan kuolleet yhteensä - <i>Accidental and violent deaths under the influence of alcohol</i>	978	1 001	884	925	848	Dödsfall genom olycksfall och våld i berusat tillstånd, totalt
Tapaturmaan kuolleet - <i>Accidental deaths</i>	577	603	501	501	464	Död genom olycksfall
Kuljetustapaturmat - <i>Transport accidents</i>	134	149	110	119	104	Transportolycka
Tapaturmaiset putoamiset ja kaatumiset - <i>Accidental falls</i>	186	178	143	140	133	Fall genom olyckshändelse
Hukkumiset - <i>Drownings</i>	83	78	77	54	69	Drunkningar
Kuumuus, kylmyys, tuli - <i>Heat-induced, cold-induced, burns</i>	95	158	124	119	113	Hetta, köld, eld
Muut - <i>Others</i>	77	40	47	69	45	Andra
Väkivaltaan kuolleet - <i>Violent deaths</i>	401	398	383	424	384	Dödsfall på grund av våld
Itsemurhat ja vastaavat - <i>Suicides and the like</i>	304	307	299	317	280	Självmod och motsvarande
Murha, tappo, pahoinpitely - <i>Murder, manslaughter, assault</i>	56	59	52	54	55	Mord, dråp, misshandel
Muut (epäselvät) - <i>Others (undetermined)</i>	43	32	32	53	49	Andra (oklara)
Muut päihtyneen uhrina väkivaltaisesti kuolleet - <i>Other violent deaths where the perpetrator was under the influence of alcohol</i>	24	29	57	54	36	Övriga våldsamma dödsfall orskade av en berusad person
Tieliikenneonnettomuudet - <i>Road accidents</i>	6	13	28	25	14	Vägrafikolyckor
Murha, tappo, pahoinpitely ²⁾ - <i>Murder, manslaughter, assault ²⁾</i>	18	16	29	29	22	Mord, dråp, misshandel ²⁾

¹⁾ WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

²⁾ Arvioitu päihtyneenä teon tehneiden osuuden perusteella. - Beräknat på basis av andelen gärningar utförda i berusat tillstånd. - *Estimated on the basis of the proportion of perpetrators who have been under the influence of alcohol.*

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus; THL - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen; THL - Source: Causes of Death. OSF. Statistics Finland; THL

47. Alkoholisairauksiin kuolleet 2000–2009 Dödsfall i alkoholrelaterade sjukdomar 2000–2009 *Deaths from alcohol-related diseases, 2000–2009*

Vuosi År Year	Alkohol aiheuttamat elimelliset aivo-oire- yhtymät Psykisk störning orsakad av alkohol <i>Psycho-organic syndrome caused by alcohol</i>	Alkohol aiheuttamat maks- sairaudet Alkohol- relaterade lever- sjukdomar <i>Liver diseases caused by alcohol</i>	Alkohol aiheuttamat kardio- myopatia Alkohol- relaterad kardiomyopati <i>Cardiomyopathy caused by alcohol</i>	Alkohol aiheuttamat haima- sairaudet Alkohol- relaterade bukspotts- körtel- sjukdomar <i>Pancreatic diseases caused by alcohol</i>	Muut alkoholi- sairaudet Övriga alkohol- relaterade sjukdomar <i>Other alcohol- related diseases</i>	Tapatur- mainen alkoholi- myrkytys Alkohol- förgiftning genom olycks- händelse <i>Accidental alcohol poisoning</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Siitä: Miehet Män	Naiset Kvinnor Women
ICD-10 ¹⁾	F10	K70	I42.6	K86.0, K85.2	G312, G405.1, K292	X45			
2000	167	536	95	88	50	558	1 494	1 204	288
2001	161	602	98	50	70	518	1 499	1 173	324
2002	121	664	88	78	52	468	1 471	1 181	290
2003	144	643	108	88	57	532	1 572	1 242	330
2004	140	831	116	100	63	616	1 866	1 481	383
2005	173	976	115	111	97	561	2 033	1 593	440
2006	180	978	102	117	68	587	2 032	1 599	433
2007	149	1 145	119	113	69	582	2 184	1 716	468
2008	157	1 119	137	105	63	551	2 140	1 678	462
2009	172	1 106	126	111	75	473	2 070	1 656	414

¹⁾ ICD-10 on kansainvälinen tautiluokitusjärjestelmä. - ICD-10 är det internationella systemet för klassificering av sjukdomar. - *ICD-10 is the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems.*

WHO:n päättelysääntö muuttunut vuonna 2005. Kaikki taulukon luvut laskettu uusien päättelysääntöjen mukaisesti. - WHO:s inferensregel ändrades 2005. Alla sifferuppgifter har beräknats enligt den nya inferensregeln. - *The WHO rule of inference was changed in 2005. All figures have been calculated based on the new rule.*

Lähde: Kuolemansyyt. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Dödsorsaker. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Causes of Death OSF. Statistics Finland.*

48. Huumausainelöydökset ruumiinavauksissa 1999–2008 Narkotikafynd vid obduktioner 1999–2008 *Drugs found in post-mortem examinations 1999–2008*

Vuosi År Year	Kuolemantapaukset, joista tehty huumausaine- löydöksiä Dödsfall där narkotikafynd gjorts <i>Deaths with drug findings</i>	Buprenorfiini- löydökset ¹⁾ Buprenorfin- fynd ¹⁾ <i>Buprenorphine findings¹⁾</i>	Muut opioidi- löydökset ¹⁾²⁾ Övriga opioid- fynd ¹⁾²⁾ <i>Other opioid findings¹⁾²⁾</i>	Kannabis- löydökset Cannabis- fynd <i>Cannabis findings</i>	Amfetamiini- löydökset Amfetamin- fynd <i>Amphetamine findings</i>
1999	140	..	86	52	55
2000	170	7	106	62	70
2001	151	10	53	62	84
2002	153	22	48	70	61
2003	147	73	22	82	51
2004	176	73	35	80	52
2005	175	83	36	71	66
2006	187	88	29	99	64
2007	234	97	21	94	94
2008 ³⁾	244	103	-	97	73

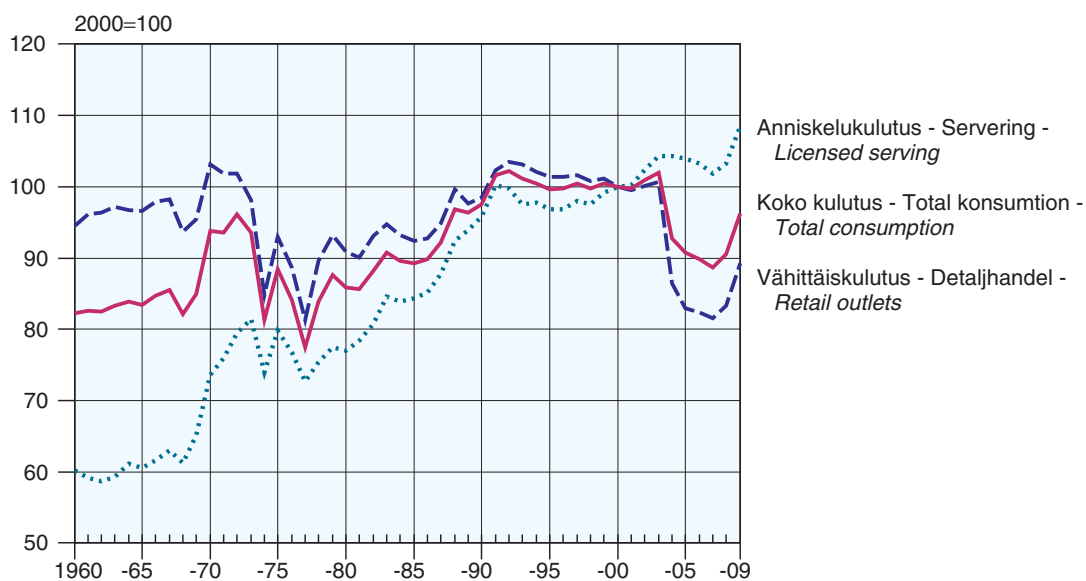
¹⁾ Päihdekäyttö. - Missbruk. - *Use for intoxication purposes.*

²⁾ Paitsi oksikodoni, tramadoli, fentanyl ja dekstropropoksifeeni. - Utom oxikodon, tramadoli, fentanyl och dextropropoxifen. - *Excluding oxycodone, tramadol, fentanyl and dextropropoxifen.*

³⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

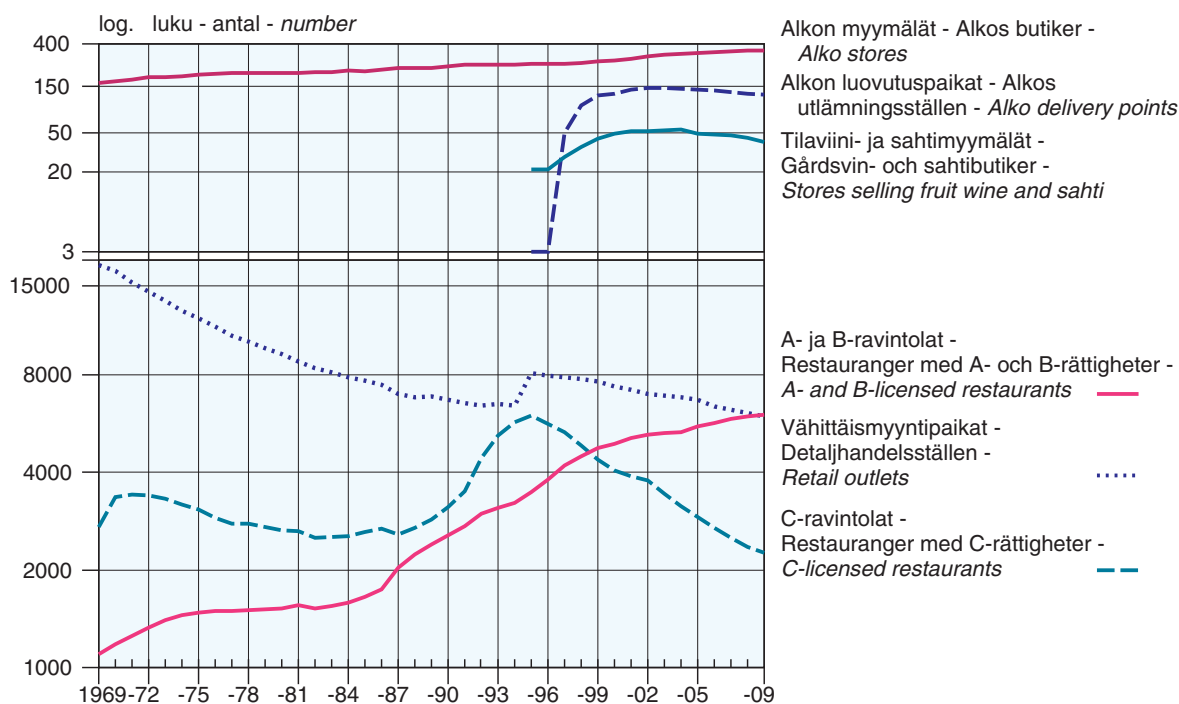
Lähde: Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitos. - Källa: Rättsmedicinska institutionen vid Helsingfors universitet. - *Source: Department of Forensic Medicine, University of Helsinki.*

Kuvio 10. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 1960–2009
Figur 10. Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 1960–2009
Figure 10. Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 1960–2009

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL.

Kuvio 11. Alkoholijuomien jakeluverkosto 1969–2009
Figur 11. Nät för distribution av alkoholdrycker 1969–2009
Figure 11. Distribution network for alcoholic beverages, 1969–2009

Lähteet: - Källor: - Sources: Valvira; THL.

49. Alkoholijuomien myynnin nimellishintaindeksejä 2000–2009
Nominella prisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000–2009
Nominal price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000–2009

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin Vodka, gin, etc.	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker Other strong beverages	Väkevät viinit Starkvin Fortified wines	Miedot viinit Lättvin Light wines	Siiderit Cider Ciders	Long drink -juomat Long drink Long drinks	Vahva olut Stark öl Strong beer	Keski- olut Mellanöl Medium beer	Kaikki juomat Alla drycker All beverages
---------------------	---	---	---	--	-----------------------------	--	---	--	---

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - Sales total

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,7	100,4	99,0	99,3	103,2	103,1	102,4	104,2	102,4
2002	101,5	101,4	99,1	100,3	107,3	107,8	106,3	108,2	105,1
2003	102,1	102,4	99,7	101,8	109,6	109,0	110,0	111,2	107,2
2004	82,5	87,6	80,3	100,8	106,3	103,3	104,2	103,9	98,0
2005	79,0	86,1	76,3	101,1	106,3	103,8	104,5	101,2	96,3
2006	79,4	87,4	76,7	101,8	107,8	105,6	106,9	101,2	97,0
2007	80,0	89,3	77,6	102,8	109,0	107,5	109,2	101,4	98,2
2008	87,7	98,9	82,9	108,3	113,5	112,2	114,2	106,7	104,3
2009	94,7	105,6	89,2	113,7	117,9	117,3	119,8	114,3	110,9

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	100,2	99,4	98,8	98,1	104,2	103,7	101,7	105,0	102,1
2002	100,5	99,6	98,8	98,7	109,2	109,1	103,5	108,5	104,4
2003	100,1	100,1	99,2	99,5	111,6	110,5	105,3	111,2	105,8
2004	70,1	77,3	78,8	97,7	105,2	100,5	92,8	98,4	91,5
2005	64,1	74,1	74,6	97,0	104,2	99,9	91,2	94,2	88,5
2006	64,0	75,0	75,0	97,3	105,3	101,8	92,9	94,1	89,1
2007	64,1	76,7	75,8	98,0	106,1	103,8	94,0	94,6	90,2
2008	72,0	87,5	81,1	102,5	110,1	108,7	98,7	99,5	96,0
2009	79,4	94,7	87,2	107,6	115,1	115,7	105,6	106,8	102,8

Anniskelu - Servering - Licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	102,1	101,9	102,3	103,8	102,0	102,0	103,0	103,1	102,7
2002	104,7	104,6	104,4	106,8	105,0	105,7	108,6	107,6	106,5
2003	107,6	106,4	108,2	111,5	107,1	106,7	114,1	111,1	109,6
2004	104,1	104,4	108,3	114,2	107,4	105,8	113,6	112,8	109,7
2005	105,0	105,6	107,8	119,2	108,7	107,5	115,5	112,5	110,5
2006	106,7	107,5	108,8	121,7	110,8	109,3	118,4	112,7	111,6
2007	109,1	109,8	111,1	124,3	112,6	110,9	121,7	112,1	112,8
2008	114,6	116,8	115,5	134,6	117,8	115,3	126,9	118,1	119,2
2009	119,5	122,1	125,6	141,1	121,2	117,8	131,0	125,9	125,0

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL. - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL. - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL.

50. Alkoholijuomien myynnin reaalihintaindeksejä 2000–2009
Realprisindex för försäljning av alkoholdrycker 2000–2009
Real price indices for the sales of alcoholic beverages, 2000–2009

2000=100

Vuosi År Year	Viinat Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muut väkevät juomat Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkevät viinit Starkvin <i>Fortified wines</i>	Miedot viinit Lättvin <i>Light wines</i>	Siiderit Cider <i>Ciders</i>	Long drink -juomat Long drink <i>Long drinks</i>	Vahva olut Starköl <i>Strong beer</i>	Keski- olut Mellanöl <i>Medium beer</i>	Kaikki juomat Alla drycker <i>All beverages</i>
---------------------	---	---	---	---	------------------------------------	---	--	--	--

Myynti yhteensä - Försäljning totalt - Sales total

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	98,2	97,9	96,5	96,9	100,7	100,5	99,9	101,7	99,8
2002	97,4	97,4	95,2	96,3	103,1	103,5	102,1	103,9	101,0
2003	97,2	97,5	94,9	96,9	104,3	103,8	104,7	105,8	102,0
2004	78,4	83,3	76,2	95,7	100,9	98,2	99,0	98,8	93,1
2005	74,4	81,1	71,8	95,2	100,1	97,7	98,4	95,3	90,7
2006	73,4	80,9	70,9	94,2	99,8	97,8	98,9	93,7	89,8
2007	72,3	80,6	70,0	92,8	98,4	97,1	98,7	91,5	88,7
2008	76,1	85,8	71,9	94,0	98,5	97,3	99,1	92,6	90,5
2009	82,2	91,6	77,4	98,6	102,3	101,8	103,9	99,2	96,2

Vähittäismyynti - Detaljhandel - Retail sales

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	97,8	97,0	96,3	95,7	101,6	101,2	99,2	102,4	99,6
2002	96,5	95,6	94,9	94,7	104,9	104,8	99,4	104,2	100,2
2003	95,3	95,2	94,4	94,7	106,2	105,2	100,2	105,9	100,7
2004	66,6	73,4	74,8	92,8	100,0	95,5	88,2	93,5	86,9
2005	60,4	69,8	70,2	91,4	98,1	94,1	85,8	88,7	83,3
2006	59,2	69,4	69,4	90,1	97,5	94,2	85,9	87,1	82,4
2007	57,9	69,2	68,4	88,5	95,8	93,7	84,9	85,4	81,5
2008	62,5	75,9	70,4	88,9	95,5	94,3	85,6	86,3	83,3
2009	68,9	82,2	75,7	93,3	99,9	100,4	91,7	92,7	89,2

Anniskelu - Servering - Licensed serving

2000	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2001	99,6	99,4	99,8	101,2	99,5	99,5	100,4	100,6	100,2
2002	100,5	100,5	100,3	102,5	100,8	101,5	104,3	103,4	102,3
2003	102,4	101,3	103,0	106,1	102,0	101,6	108,6	105,7	104,3
2004	98,9	99,2	102,9	108,5	102,1	100,5	107,9	107,2	104,3
2005	98,9	99,4	101,6	112,2	102,4	101,2	108,7	106,0	104,0
2006	98,7	99,4	100,7	112,7	102,5	101,1	109,6	104,3	103,2
2007	98,6	99,2	100,3	112,3	101,7	100,2	109,9	101,2	101,9
2008	99,5	101,4	100,2	116,8	102,2	100,0	110,1	102,5	103,4
2009	103,7	105,9	109,0	122,4	105,1	102,2	113,7	109,2	108,5

Lähde: Alkoholijuomien hintaindeksi. SVT. THL - Källa: Prisindex för alkoholdrycker. FOS. THL - Source: Alcoholic Beverage Price Index. OSF. THL

51. Alkoholijuomien vähittäismyyntiverkosto 1995–2009
Distributionsnät för detaljhandel med alkoholdrycker 1995–2009
Network for the retail sales of alcoholic beverages, 1995–2009

Vuosi År Year	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyymlät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points
1995	251	8 076	21	3
1996	255	7 951	21	3
1997	255	7 849	28	50
1998	259	7 784	36	95
1999	268	7 630	43	119
2000	275	7 348	49	124
2001	284	7 199	52	139
2002	299	6 996	52	144
2003	314	6 886	53	142
2004	320	6 839	54	141
2005	327	6 699	49	139
2006	331	6 398	48	136
2007	338	6 229	47	130
2008	344	6 093	44	124
2009	346	5 947	40	122

2009: Maakunta Region	Alkon myymälät Alkos butiker Alko stores	Vähittäismyynti- paikat Detaljhandels- ställen Retail outlets ≤ 4.7 %	Tilaviini- ja sahtimyymlät Gårdsvins- och sahtibutiker Stores for selling fruit wine and sahti	Alkon luovu- tuspaikat Alkos utlämnings- ställen Alko delivery points	Landskap
Uusimaa	68	1 108	2	4	Nyland
Itä-Uusimaa	4	109	-	4	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	31	511	4	15	Egentliga Finland
Satakunta	15	302	-	8	Satakunta
Kanta-Häme	12	198	3	-	Tavastland
Pirkanmaa	29	504	2	6	Birkaland
Päijät-Häme	15	221	2	-	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	13	198	2	3	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	9	154	-	2	Södra Karelen
Etelä-Savo	15	269	6	7	Södra Savolax
Pohjois-Savo	16	303	2	13	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	11	231	1	9	Norra Karelen
Keski-Suomi	22	305	4	8	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	16	274	2	9	Södra Österbotten
Pohjanmaa	8	225	-	3	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	4	90	1	1	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	26	440	1	12	Norra Östrbotten
Kainuu	9	120	2	3	Kajanaland
Lappi	22	332	5	15	Lappland
Ahvenanmaa	1	53	1	-	Åland

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

52. Alkoholijuomien anniskeluverkosto 1995–2009
Nät för servering av alkoholdrycker 1995–2009
Network for the licensed serving of alcoholic beverages, 1995–2009

Anniskeluravintolat - Restauranger med serveringstillstånd - Licensed restaurants

Vuosi - År Year	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ²⁾ - Gästplatser ²⁾ - Seating for customers ²⁾	
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences
1995	3 222	270	3 492	5 989	642 176	-
1996	3 464	332	3 796	5 641	683 153	-
1997	3 852	355	4 207	5 315	778 400	-
1998	4 165	315	4 480	4 832	829 199	307 128
1999	4 439	309	4 748	4 393	1 567 946	332 416
2000	4 640	264	4 904	4 050	1 616 404	332 974
2001	4 861	244	5 105	3 903	1 677 603	305 384
2002	5 011	230	5 241	3 780	1 727 911	304 394
2003	5 086	212	5 298	3 435	1 806 755	286 939
2004	5 107	202	5 309	3 147	1 841 054	283 777
2005	5 321	225	5 546	2 912	1 945 277	262 751
2006	5 441	247	5 688	2 706	1 971 228	243 078
2007	5 579	263	5 842	2 524	1 972 990	235 692
2008	5 694	270	5 964	2 358	2 024 869	223 992
2009	5 750	289	6 039	2 259	2 077 588	220 178

2009: Maakunta Region	Anniskeluluvat ¹⁾ - Serveringstillstånd ¹⁾ - Serving licences ¹⁾				Asiakaspaikkoja ³⁾ - Gästplatser ³⁾ - Seating for customers ³⁾		Landskap
	A-luvat A-tillstånd A licences	B-luvat B-tillstånd B licences	Yhteensä Totalt Total	C-luvat C-tillstånd C licences	A+B-luvat A+B-tillstånd A+B licences	C-luvat C-tillstånd C licences	
Uusimaa	1 637	67	1 704	410	582 534	26 563	Nyland
Itä-Uusimaa	93	5	98	38	27 420	3 399	Östra Nyland
Varsinais-Suomi	527	27	554	173	192 097	17 069	Egentliga Finland
Satakunta	235	8	243	91	85 466	8 108	Satakunta
Kanta-Häme	181	12	193	59	73 132	5 993	Tavastland
Pirkanmaa	493	20	513	167	156 739	15 243	Birkaland
Päijät-Häme	236	9	245	74	71 695	8 169	Päijänne-Tavastland
Kymenlaakso	214	7	221	103	58 547	10 207	Kymmenedalen
Etelä-Karjala	144	6	150	73	53 024	8 118	Södra Karelen
Etelä-Savo	226	11	237	130	78 581	15 112	Södra Savolax
Pohjois-Savo	231	16	247	112	92 983	10 491	Norra Savolax
Pohjois-Karjala	128	5	133	63	37 521	9 299	Norra Karelen
Keski-Suomi	235	9	244	154	91 177	15 452	Mellersta Finland
Etelä-Pohjanmaa	130	9	139	106	66 961	14 559	Södra Österbotten
Pohjanmaa	143	10	153	94	55 811	12 690	Österbotten
Keski-Pohjanmaa	60	6	66	41	22 416	3 724	Mellersta Österbotten
Pohjois-Pohjanmaa	322	18	340	163	126 258	17 764	Norra Österbotten
Kainuu	83	4	87	46	34 984	3 860	Kajanaland
Lappi	365	12	377	141	161 975	13 288	Lappland
Ahvenanmaa	67	28	95	21	8 267	1 070	Åland

¹⁾ A-luvat: kaikki alkoholijuomat, B-luvat: miedot alkoholijuomat, C-luvat: enintään 4,7 til-% alkoholijuomat. -
A-tillstånd: alla alkoholdrycker, B-tillstånd: svaga alkoholdrycker, C-tillstånd: alkoholdrycker med högst 4,7 % volymprocent. -
A licences: all alcoholic beverages, B licences: light alcoholic beverages, C licences: alcoholic beverages with no more than 4.7% by volume.

²⁾ Käytössä olleet asiakaspaikat. - Gästplatser i bruk. - Number of seats in use.

³⁾ Anniskelulupien mukaiset asiakaspaikat. - Gästplatser enligt serveringstillstånd. - Seating for customers according to serving licences.

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

53. Mainonnan valvonta 1995–2009
Reklamtillsyn 1995–2009
State control of alcohol advertising, 1995–2009

Päätös - Decision	1995	2000	2005	2007	2008	2009	Beslut
Tuotevalvontakeskus - <i>National Product Control Agency</i>							Produkttillsyns- centralen
Kielto ja uhkasakko - <i>Prohibitive decision and conditional imposition of fine</i>	-	2	-	1	1	-	Förbud och vite
Kielto ilman uhkasakkoa - <i>Prohibitive decision without conditional imposition of fine</i>	-	-	1	-	4	2	Förbud utan vite
Ohje, jota tehostaa uhkasakko - <i>Administrative directives and conditional imposition of fine</i>	-	-	-	-	-	-	Anvisning förstärkt med vite
Annettu ohje - <i>Guidelines issued</i>	4	30	14	10	32	12	Given anvisning
Ennakkolausunto markkinoinnista - <i>Preliminary statement about marketing</i>	12	5	7	-	1	1	Förhandsutlåtande om marknadsföring
Lausunto muulle viranomaiselle - <i>Opinion given to another authority</i>	-	1	6	-	-	-	Utlåtande till annan myndighet
Ammattijulkaisun hyväksyminen - <i>Approval of a trade journal</i>	-	1	2	-	-	-	Godkännande av fackpublikation
Muu - <i>Other</i>	21	34	69	17	36	44	Annat
Yhteensä - Total	37	73	99	28	74	59	Totalt
Lääninhallitus - State Provincial Office							Länsstyrelsen
Kirjallisia ohjeita ja kieltoja - <i>Administrative directives and prohibitive decisions</i>	16	17	13	21	65	39	Skriftliga anvisningar och förbud

54. Vähittäismyyntin valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2000–2009
Åtgärder i samband med tillsyn av detaljhandel 2000–2009
Control measures related to alcohol sales through retail outlets, 2000–2009

Vähittäismyyntipaikoille annettuja - Utfärdat till detaljhandelsställen - Issued to retail outlets

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
2000	17	29	24	4	4
2001	23	68	31	12	-
2002	27	21	24	12	-
2003	51	23	19	15	1
2004	21	9	15	13	-
2005	60	8	16	4	-
2006	38	18	10	8	-
2007	36	14	25	6	-
2008	32	12	18	9	-
2009	41	15	11	27	-

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

55. Anniskelun valvontaan liittyviä toimenpiteitä 2000–2009
Åtgärder i samband med tillsyn av alkoholservering 2000–2009
Control measures related to licensing supervision, 2000–2009

A- ja B-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med A- och B-rättigheter -
Issued to A- and B-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
2000	107	124	33	48	9
2001	108	191	29	62	-
2002	62	145	36	68	3
2003	101	108	18	33	1
2004	124	74	25	61	-
2005	258	137	55	30	5
2006	231	160	70	21	2
2007	297	236	63	37	3
2008	304	276	87	37	-
2009	393	268	61	55	12

C-ravintoloille annettuja - Utfärdat till restauranger med C-rättigheter -
Issued to C-licensed restaurants

Vuosi År Year	Kirjallisia huomautuksia Skriftliga anmärkningar <i>Written notices</i>	Kirjallisia varoituksia Skriftliga varningar <i>Written warnings</i>	Määräaikaisia peruutuksia Återkallelser för viss tid <i>Temporary revocations of licence</i>	Lopullisia peruutuksia Permanent återkallelser <i>Permanent revocations of licence</i>	Luvan rajoitus Begränsning av tillståndet <i>Restriction on licence</i>
2000	65	244	46	28	6
2001	61	176	51	34	1
2002	75	94	39	20	3
2003	127	78	38	20	2
2004	146	59	10	25	-
2005	136	81	22	21	-
2006	128	64	23	11	1
2007	142	91	14	17	-
2008	106	71	8	18	-
2009	139	76	11	28	1

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

56. Alkoholiteollisuuden ja kaupan palveluksessa olevat henkilöt 2000–2009
Anställda inom alkoholindustrin och handeln 2000–2009
Personnel in the alcohol industry and trade, 2000–2009

Valmistus - Tillverkning - Production						Kauppa - Handel - Trade	
Alkoholiteollisuus toimialan mukaan Alkoholindustri efter verksamhetsområde Alcohol industry by line of activity						Alkoholi- ja muiden juomien tukku- kauppa toimialan mukaan Partihandel med alkoholdrycker och andra drycker efter verksamhetsområde Wholesale of alcoholic and other drinks by line of activity	Alko Oy Alko Ab Alko Inc.
Vuosi År Year	Tislatut alko- holijuomat Destillerade drycker Distilled beverages	Etyyli- alkoholi Etyl- alkohol Ethyl alcohol	Viinit Vin Wines	Oluet Öl Beers	Maltaat Malt Malt		
TOL 95	(1591)	(1592)	(1593+1594)	(1596)	(1597)		
Henkilöstö - Personal - Personnel							
2000	320	131	219	2 202	161	669	2 208
2001	264	125	203	2 500	134	447	2 399
2002	208	127	237	2 512	132	422	2 520
2003	387 ^{*)}	132 ^{*)}	226 ^{*)}	2 433 ^{*)}	131 ^{*)}	421 ^{*)}	2 574
2004	398 ^{*)}	110 ^{*)}	239 ^{*)}	2 448 ^{*)}	161 ^{*)}	427 ^{*)}	2 520
2005	389	108	259	2 562	152	426	2 584
2006	388	116	252	2 476	158	495	2 695
2007	639	117	73	2 477	153	429	2 771
2008	2 779
2009	2 641

^{*)} Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähteet: Työssäkäynti. SVT. Tilastokeskus; Alko Oy. - Källor: Sysselsättning. FOS. Statistikcentralen; Alko Ab. - *Sources: Employment. OSF. Statistics Finland; Alko Inc.*

57. Anniskeluravintoloiden palveluksessa olevat henkilöt 2000–2009
Personal vid restauranger med serveringstillstånd 2000–2009
Personnel at licensed premises, 2000–2009

Vuosi År Year	Ravintolahenkilökuntaa - Restaurangpersonal - Restaurant personnel			Omistajia ja perheenjäseniä Ägare och familjemedlemmar Proprietors and members of the family
	Kokoaikaisia Heltidsanställda Full-time employees	Osa-aikaisia Deltidsanställda Part-time employees	Vuokratyövoimaa Hyrd personal Hired personnel	
	Lkm - Antal - Number			
2000	16 519	14 586	223 005	4 735
2001	17 041	15 188	212 601	4 899
2002	17 448	15 466	246 560	4 939
2003	17 514	15 689	277 888	5 092
2004	17 237	15 540	317 243	5 128
2005	17 694	16 015	399 713	5 365
2006	18 192	16 548	472 422	5 502
2007	18 694	16 774	517 288	5 552
2008	18 110	16 881	514 381	5 680
2009	18 519	16 728	423 022	5 696

Lähde: - Källa: - *Source: Valvira.*

58. Kuluttajien alkoholimenot jakeluteittain ja niiden osuus yksityisistä kulutusmenoista 2000–2009
Konsumenternas alkoholutgifter efter distributionsväg samt deras andel av de privata konsumtionsutgifterna 2000–2009

Consumer expenditure on alcohol by distribution channel and its share of private consumer expenditure, 2000–2009

Vuosi År Year	Alkoholimenot - Alkoholutgifter - <i>Alcohol expenditure</i>			Yksityiset kulutusmenot Privata konsumtionsutgifter <i>Private consumer expenditure</i>	Alkoholimenojen osuus yksityisistä kulutus- menoista Alkoholutgifternas andel av de privata konsumtionsutgifterna <i>Alcohol expenditure as a percentage of private consumption expenditure</i>
	Vähittäiskulutus Detaljandels- konsumtion <i>Consumption through retail outlets</i>	Anniskelukulutus Konsumtion av serverad alkohol <i>Consumption through licensed serving</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>		
	1 000 000 €				%
	Käypiin hintoihin - Löpande priser - <i>Current prices</i>				
2000	2 161	1 345	3 506	65 376	5,4
2001	2 359	1 386	3 745	68 971	5,4
2002	2 536	1 429	3 965	72 019	5,5
2003	2 611	1 442	4 053	75 158	5,4
2004	2 368	1 383	3 751	78 137	4,8
2005	2 362	1 410	3 772	81 216	4,6
2006	2 461	1 465	3 926	85 864	4,6
2007	2 602	1 496	4 098	90 685	4,5
2008	2 717	1 510	4 227	95 574	4,4
2009 ¹⁾	2 865	1 466	4 331	94 041	4,6

Vuoden 2000 hintoihin - 2000 års priser - *2000 prices*

2000	2 161	1 345	3 506	65 376
2001	2 299	1 351	3 650	67 229
2002	2 434	1 371	3 805	68 697
2003	2 485	1 373	3 858	71 968
2004	2 249	1 314	3 563	74 095
2005	2 224	1 328	3 552	76 558
2006	2 277	1 355	3 633	79 702
2007	2 350	1 351	3 701	82 304
2008	2 357	1 310	3 667	83 876
2009 ¹⁾	2 486	1 271	3 757	82 892

¹⁾ Ennakkotieto. - Preliminär uppgift. - *Preliminary data.*

Lähteet: Alkoholijuomien kulutus. SVT. THL; Valvira; Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus. - Källor: Alkoholkonsumtion. FOS. THL; Valvira; Nationalräkenskaper. FOS. Statistikcentralen. - *Sources: Alcoholic Beverage Consumption OSF. THL; Valvira; National Accounts. OSF. Statistics Finland.*

59. Valtion alkoholitulot 2000–2009
Statens alkoholinkomster 2000–2009
State revenues from alcohol, 2000–2009

Vuosi År Year	Alkoholi- juomavero Skatt på alkoholdrycker <i>Tax on alcoholic beverages</i>	Osuus valtion vero- ja veronluonteisista tuloista Andel av statens skatter och inkomster av skattenatur <i>As a share of taxes and other similar revenue</i>	Valtion alkoholitulot ¹⁾ Statens alkoholinkomster ¹⁾ <i>State revenues from alcohol¹⁾</i>	Osuus valtion tuloista ilman rahoitustaloustoimia Andel av statsinkomsterna exkl. finanstransaktioner <i>As a share of state revenue before financial transactions</i>
	Milj. € - Mn € - EUR million	%	Milj. € - Mn € - EUR million	%
2000	1 245	3,9	1 882	4,8
2001	1 290	4,1	1 965	5,3
2002	1 338	4,3	2 053	5,5
2003	1 364	4,4	2 095	5,7
2004	1 071	3,3	1 747	4,6
2005	973	3,0	1 658	4,2
2006	992	2,9	1 701	4,2
2007	1 015	2,8	1 782	4,1
2008	1 092	2,9	1 892	4,3
2009	1 207	3,8	1 991	5,3

¹⁾ Sisältää alkoholijuomaveron ja arvonlisäveron. - Inbegriper alkoholskatt och mervärdesskatt. - *Includes tax on alcoholic beverages and value-added tax.*

Lähteet: Valtiovarainministeriö; THL. - Källor: Finansministeriet; THL. - *Sources: Ministry of Finance; THL.*

60. Päihdehuollon¹⁾ menot ja tulot 1999–2008
Missbrukarvårdens¹⁾ utgifter och inkomster 1999–2008
Expenditure and income in services for substance abusers¹⁾, 1999–2008

Vuosi År Year	Käyttömenot Driftsutgifter <i>Current expenditure</i>	Käyttötulot Driftsinkomster <i>Current income</i>	Nettomenot Nettoutgifter <i>Net expenditure</i>
	1 000 €		
1999	79 909	8 965	70 944
2000	87 440	9 219	78 221
2001	99 168	9 613	89 555
2002	108 287	11 043	97 244
2003	118 178	13 606	104 572
2004	126 879	14 625	112 254
2005	129 968	11 321	118 647
2006	137 993	11 716	126 277
2007	151 218	14 595	136 623
2008	162 127	12 588	149 539

¹⁾ Kuntien kustantamat palvelut. - Service finansierad av kommuner. - *Services paid by municipalities.*

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta. SVT. Tilastokeskus. - Källa: Kommunernas och samkommunernas ekonomi och verksamhet. FOS. Statistikcentralen. - *Source: Finances and activities of municipalities and joint municipal boards. OSF. Statistics Finland.*

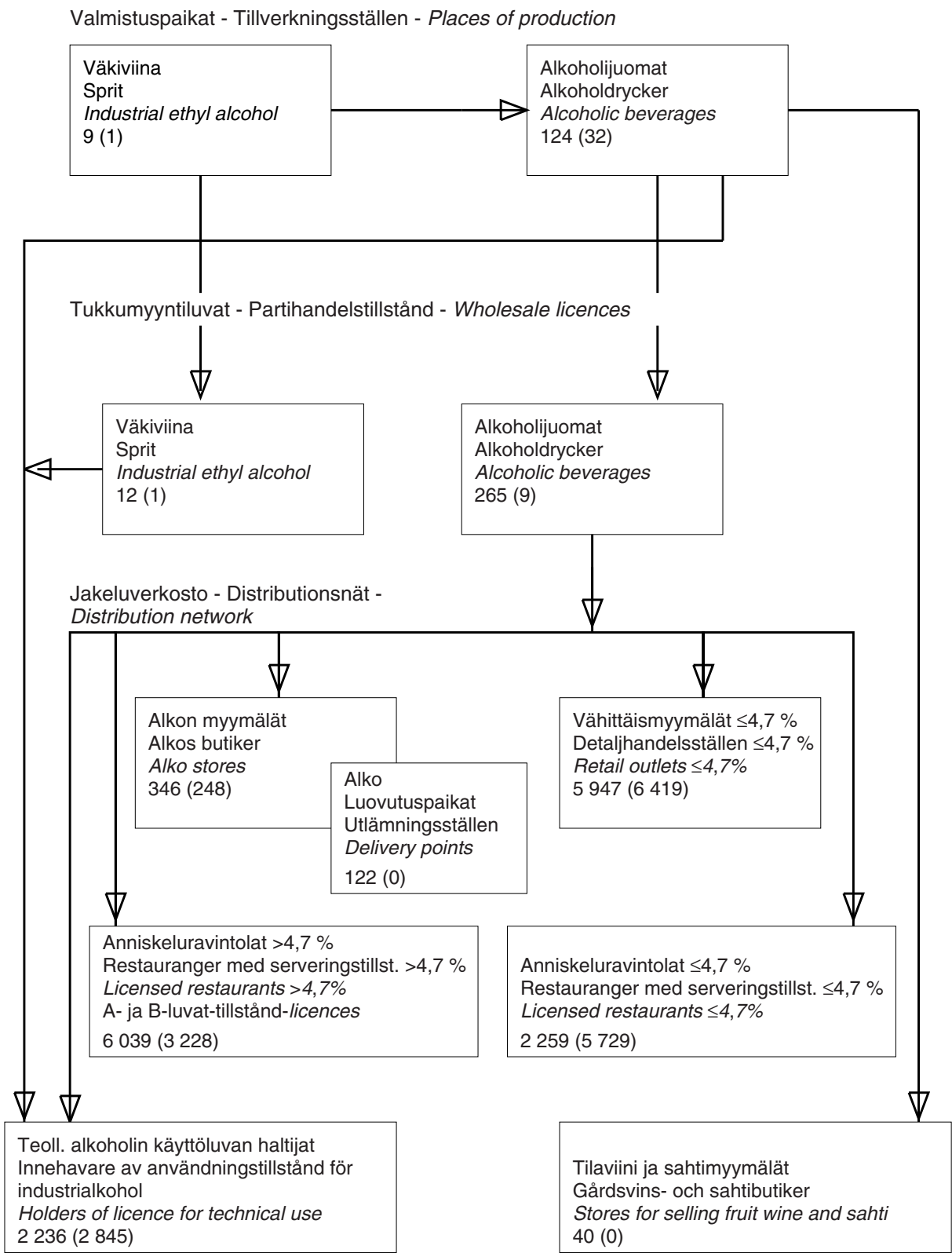
61. Haittakustannukset pääryhmittäin 2008
Skadepkostnader per huvudgrupp 2008
Costs of detrimental effects by main category, 2008

	Alkoholi Alkohol <i>Alcohol</i>		Huumausaineet ja lääkkeiden väärin- käyttö Narkotika och miss- bruk av läkemedel <i>Drugs and medicine abuse</i>
	Milj. € - Mn € - EUR million		
	min ¹⁾	max ¹⁾	min ¹⁾ max ¹⁾
Välittömät kustannukset -			
Direkta kostnader - Direct costs	756	998	223 312
Terveyskulut - Hälso- och sjukvårds- kostnader - <i>Health costs</i>	133	274	23 56
Sosiaalikulut - Sociala kostnader - <i>Social costs</i>	217	231	93 99
Rikollisuusvalvonta ja turvallisuus - Brottskontroll - <i>Crime control</i>	283	327	60 78
Omaisuu vahingot, valvonta, tutkimus, ennaltaehkäisevä päihdetyö - Egendomsskador, tillsyn, forskning, förebyggande alkohol- och drogärbete - <i>Damage to property, control, research, substance abuse prevention</i>	123	167	48 79
Välilliset kustannukset -			
Indirekta kostnader - Indirect costs	3 338	6 251	526 1 164
Tuotantomenetykset - Värde på förlorat arbetsinsats - <i>Value of work contributions lost</i>	561	650	65 108
Menetety eläman arvo ennenaikaisen kuoleman johdosta - Värde på förlorat liv till följd av för tidig död - <i>Value of life lost as a result of premature death</i>	2 777	5 601	461 1 057

¹⁾ Haittakustannusten minimi ja maksimi ovat laskennallisia arvioita, joiden väliin todellisten kustannusten oletetaan sijoittuvan. - Skadepkostnadernas minimi- och maximibelopp är beräknade uppskattningar och de faktiska kostnaderna antas placera sig mellan dem. - *The minimum and maximum costs arising from alcohol-related harm are calculated estimates, and the real costs are assumed to be somewhere in between the two.*

Lähde: Päihdehaittakustannukset 2009, THL. - Källa: Skadepkostnader för alkohol och andra droger 2009, THL. - *Source: Costs of Alcohol and Drug Harm 2009, THL.*

Kuvio 12. Alkoholituotannon ja -kaupan puitteet
Figur 12. Ramarna för alkoholproduktion och alkoholhandel
Figure 12. Production and trade of alcoholic beverages 31.12.2009 (31.12.1994)

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

62. Alkoholijuomien valmistus ja astiointi 2000–2009
Tillverkning och omtappning av alkoholdrycker 2000–2009
Production and bottling of alcoholic beverages, 2000–2009

Vuosi År Year	Viinaa Brännvin <i>Vodka, gin, etc.</i>	Muita väkeviä juomia Övriga starka drycker <i>Other strong beverages</i>	Väkeviä viinejä Starkvin <i>Fortified wines</i>	Mietoja viinejä Lättvin <i>Light wines</i>	Long drink juomia Long drink <i>Long drinks</i>	Mallasjuomia Maltdrycker <i>Beers</i>
	1 000 litraa - liter - litres					
2000	33 393	7 807	3 502	72 701	21 908	446 176
2001	32 553	6 030	4 548	73 397	22 052	456 824
2002	35 240	6 605	4 734	70 274	26 681	458 769
2003	34 434	5 074	5 129	65 147	26 487	451 745
2004	41 137	5 554	4 989	59 954	27 354	444 499
2005	45 788	5 428	5 123	62 974	31 145	456 526
2006	47 807	6 182	5 671	62 271	38 341	451 110
2007	52 773	6 127	5 570	61 701	42 959	442 342
2008	55 459	6 140	6 424	62 312	50 733	422 484
2009	51 365	4 706	5 768	52 455	51 305	409 427

Lähde: - Källa: - Source: Valvira.

63. Alkoholittomien juomien toimitukset 2000–2009
Leveranser av alkoholfria drycker 2000–2009
Deliveries of non-alcoholic beverages, 2000–2009

Vuosi År Year	Väkevöityjä juomia ja alkoholittomia viinejä Drycker som gjorts starkare genom tillsats av alkohol, samt alkoholfria viner <i>Fortified beverages and non-alcoholic wines</i> (1.2–2.8 %)	Olutta Öl <i>Beer</i> (0.5–2.8 %)
	1 000 litraa - liter - litres	
2000	3 620	12 980
2001	3 152	12 098
2002	2 875	12 577
2003	2 701	10 330
2004	2 513	9 904
2005	2 711	8 568
2006	2 860	8 558
2007	3 009	9 189
2008	2 179	8 219
2009	1 852	8 026

Lähde: SVT. Tullihallitus. - Källa: SVT. Tullstyrelsen. - Source: OSF. National Board of Customs.

64. Kotimaiset ja ulkomaiset valmisteet alkoholijuomien myynnissä 2009
Inhemska och utländska produkter inom försäljningen av alkoholdrycker 2009
Domestic and imported products in sales of alcoholic beverages, 2009

Juomaryhmä - Type of beverage	Kotimaiset Inhemska <i>Domestic</i>	Ulkomaiset Utländska <i>Imported</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Varu­grupp
	%			
Väkevät juomat - <i>Strong beverages</i> ¹⁾	77,2	22,8	100,0	Starka drycker ¹⁾
Väkevät viinit - <i>Fortified wines</i>	83,3	16,7	100,0	Starkvin
Miedot viinit - <i>Light wines</i>	3,1	96,9	100,0	Lättvin
Siiderit - <i>Ciders</i>	78,5	21,5	100,0	Cider
Long drink - <i>Long drinks</i> ²⁾	99,0	1,0	100,0	Long drink ²⁾
Mallasjuomat - <i>Beers</i>	88,0	12,0	100,0	Malt­drycker

¹⁾ Sisältää tislattua alkoholia väkevöity long drink -juomat. - Inbegriper long drink med tillsatt destillerad alkohol. - *Includes long-drink beverages fortified with distilled alcohol.*

²⁾ Sisältää käymisteitse valmistetut long drink -juomat. - Inbegriper long drink som tillverkas genom jäsnig.- *Includes fermented long drinks.*

Lähde: - Källa: - Source: Valvira .

65. Alkoholijuomien tuonti 2000–2009
Import av alkoholdrycker 2000–2009
Imports of alcoholic beverages, 2000–2009

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value</i> (cif)
	1 000 litraa - liter - <i>litres</i>					1 000 €
2000	10 114	2 612	10 821	38 189	6 581	171 651
2001	11 405	2 671	11 407	40 333	7 816	190 796
2002	14 045	2 712	11 595	44 100	10 909	210 312
2003	15 599	2 738	11 056	48 475	22 319	225 729
2004	17 077	3 128	11 621	48 260	31 782	241 103
2005	17 183	3 557	16 618	52 304	32 850	262 340
2006	17 152	4 051	18 402	52 730	36 363	281 643
2007	17 684	5 157	20 434	59 065	37 491	309 367
2008	17 337	5 560	14 716	60 002	47 136	321 654
2009	15 588	5 947	13 774	60 151	42 180	299 929
2009:						
EU	14 124	4 912	13 744	26 795	40 023	216 945
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	198	10	0	511	73	2 157
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	1 266	1 025	30	32 846	2 084	80 826

Lähde: SVT. Tullihallitus; THL. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; THL. - Source: OSF. National Board of Custom; THL.

66. Alkoholijuomien vienti 2000–2009
Export av alkoholdrycker 2000–2009
Exports of alcoholic beverages, 2000–2009

Vuosi År Year	Väkevät juomat Starka drycker <i>Strong beverages</i>	Kuohu- viinit Skumvin <i>Sparkling wines</i>	Siiderit Cider <i>Cider</i>	Muut viinit Övriga viner <i>Other Wines</i>	Mallas- juomat Malt- drycker <i>Beers</i>	Arvo Värde <i>Value (fob)</i>
	1 000 litraa - liter - <i>litres</i>					1 000 €
2000	16 010	3	4 615	132	27 392	66 681
2001	15 745	2	5 485	279	27 513	72 445
2002	16 572	18	5 914	727	27 285	80 852
2003	16 367	5	5 189	457	23 855	58 467
2004	19 960	22	7 828	731	24 978	73 874
2005	26 047	32	8 433	984	18 719	83 718
2006	31 399	55	9 035	1 186	17 430	97 643
2007	36 345	88	8 128	2 031	20 417	111 898
2008	42 117	109	9 008	2 412	18 310	131 974
2009	40 907	162	8 217	3 092	16 933	128 196
2009:						
EU	27 358	117	8 030	2 758	12 777	86 262
Muu Eurooppa - Övriga Europa - <i>Rest of Europe</i>	3 987	45	152	319	4 145	20 325
Muut maat - Övriga länder - <i>Other countries</i>	9 562	0	35	15	11	21 609

Lähde: SVT. Tullihallitus; THL. - Källa: FOS. Tullstyrelsen; THL. - Source: OSF: National Board of Customs; THL.

Päihteitä koskevan lainsäädännön kehitys ja päihdeoloihin vaikuttaneita tapahtumia

Alkoholi:

- 1919 Kieltolaki tulee voimaan 1.6.1919.
- 1931 Neuvoa-antava kansanäänestys kieltolaista 29–30.12.1931.
- 1932 Kieltolaki kumotaan. Väkijuomalaki (45/1932).
 - Alkoholimonopoli perustetaan.
 - Vähittäismyynti sallitaan kaupungeissa ja kauppaloissa.
 - Anniskelumyynti sallitaan erityistapauksissa myös maalaiskunnissa.
 - Ostoikärajat: vähittäismyynnissä 21 vuotta, anniskelumyynnissä 18 vuotta.Alkoholimonopoli perustetaan ja Oy Alkoholiliike Ab aloittaa toimintansa 5.4. klo 10.00
- 1943 Viinakortti otetaan käyttöön sodan aikana.
- 1946 Ostajaintarkkailuorganisaatio perustetaan.
- 1949 Miedot viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1952 Väkevät viinit vapautettiin ostajaintarkkailusta.
- 1958 Ostajaintarkkailuorganisaatio puretaan. Viinakortti jää edelleen. Väkevät viinit sidotaan uudelleen viinakorttiin.
- 1962 Alkon ensimmäinen itsepalvelumyymälä avataan.
- 1969 Alkoholilaki (459/1968) ja laki keskioluesta (462/1968) tulevat voimaan 1.1.1969:
 - Kunnallista määräämisvaltaa lisätään.
 - Vähittäismyynti sallitaan myös maaseudulla.
 - Vähittäismyynnissä mietojen juomien ostoikärajaa alennetaan 21 vuodesta 18 vuoteen.
 - Väkevien juomien ostoikäraja alennetaan 21 vuodesta 20 vuoteen.Alkoholijuomaverolait (463–466/1968) tulevat voimaan 1.1.1969.
- 1971 Viinakortti poistuu
- 1977 Alkoholimainonta kielletään lailla. Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaissulkemiskokeilu alkaa.
- 1991 Alkon myymälöiden kesäaikainen lauantaissulkemiskokeilu päättyy. Alkoholitarkastus siirtyy kunnilta lääninhallitusten vastuulle.
- 1992 WHO:n Euroopan alkoholiohjelma (European Alcohol Action Plan) allekirjoitetaan.
- 1994 ETA-sopimus tulee voimaan 1.1.1994. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tulee voimaan 1.7.1994:
 - Siirrytään määräveroon.
- 1995 EU-jäsenyys tulee voimaan 1.1.1995. Alkoholilaki (1143/1994) tulee voimaan 1.1.1995:
 - Alkoholijuomien tuonti-, vienti-, valmistus- ja tukkumyyntimonopolijärjestelmä puretaan, väkevien juomien ja viinien vähittäismyyntimonopoli säilytetään.
 - Enintään 4,7 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien, käymisteitse valmistettujen siiderien ja long drink juomien myynti sallitaan keskioluen ohella elintarvike-liikkeissä, kioskeissa, huoltoasemilla ja keskiolutravintoloissa.
 - Mietojen alkoholijuomien mainonta sallitaan tietyin rajoituksin.Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta (1471/1994) tarkistettiin 1.1.1995. Tullimääräyksiä väljennetään 1.1.1995. Matkustajien alkoholituontia säätelevät aikarajat poistetaan. WHO:n Euroopan alkoholiperuskirja (European Charter on Alcohol) hyväksytään. Esitys Kansalliseksi alkoholiohjelmaksi julkaistaan.

- 1996 Matkustajatuonnin aikarajoja palautetaan.
- 1997 EY-tuomioistuimen päätös julkistetaan ns. Franzenin tapauksesta. Esitys kansallisen alkoholiohjelman toimeenpanemiseksi julkaistaan.
- 1998 Tehdään päätös vähittäismyyntimonopolin irrottamisesta konsernista. Viimeinen Alkon tiskimyymälä muutetaan itsepalvelumyymäläksi.
- 1999 Oy Alko Ab aloittaa toimintansa itsenäisenä vähittäismyyntimonopolina. WHO hyväksyy Euroopan 2. alkoholiohjelman (European Alcohol Action Plan 2000–2005).
- 2001 2000-luvun alkoholiohjelma "Yhteistyötä ja vastuuta". WHO:n Euroopan aluetoimiston, Ruotsin hallituksen ja Euroopan komission kokouksessa Tukholmassa hyväksyttiin "Nuoret ja alkoholi" - julistukseen, jonka tarkoituksena on lasten ja nuorten suojeleminen alkoholihaitoilta.
- 2002 Alkoholipolitiikka 2000 työryhmän loppuraportti "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa". Päihdepalvelujen laatusuositukset raportti.
- 2003 Valtioneuvoston periaatepäätös alkoholipolitiikan linjauksista.
- 2004 Matkustajien muista EU-maista verotta omaan käyttöönsä hankkimien ja mukanaan tuomien alkoholijuomien määrälliset tuontirajoitukset poistetaan 1.1.2004. Alkoholijuomavero alennetaan 1.3.2004. Alkoholiohjelma 2004–2007 valmistuu 1.4.2004. Viro liittyy EU:n jäseneksi 1.5.2004.
- 2006 Eduskunta hyväksyi esityksen alkoholilain muutoksista. Esityksen perusteella alkoholimainontaan ja hinnoitteluun liittyviä rajoituksia terävoitetaan ja alkoholijuomapakkauksiin lisätään terveystarvotus.
- 2008 Alkoholijuomaveroa korotetaan 1.1.2008 alkaen. Alkoholiohjelman toteuttamista päätetään jatkaa vuosina 2008–2011. Alkoholilain muutos tulee voimaan 1.1.2008 (588/2007). Lakimuutoksen myötä kielletään niin sanotut alkoholin paljousalennukset eli kahden tai useamman tuotteen myyminen alennettuun hintaan. Myös muita alkoholin hinnoitteluun ja mainontaan liittyviä rajoituksia tarkennetaan.
- 2009 Alkoholijuomaveroa korotetaan 1.1.2009 ja 1.10.2009. Alkoholirikoksia koskevia säädöksiä uudistettiin (641/2009–643/2009). Uusilla säädöksillä pyritään puuttumaan mm. aiempaa tehokkaammin alaikäisten alkoholin hallussapitoon ja alaikäisille kohdistettuun alkoholimainontaan.

Huumeet:

- 1942 Huumausainelaki (233/1942). Ensimmäinen lakitasoinen huumausainesäädös Suomessa. Sovellettiin kansainvälisten huumausainesopimusten määräyksiä.
- 1956 Huumausainelaki (572/1956). Huumausaineiden valmistus ja kauppa kiellettiin. Rangaistussäännöksiä laajennettiin.
- 1961 YK:n huumausaineyleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (439/1965). Sopimukseen yhdistettiin kaikki aikaisemmat huumausainesopimukset. Luettelo kontrolloitavista huumausaineista.
- 1966 Huumausaineasetus (514/1966). Huumausaineiden käyttö määriteltiin rangaistavaksi teoksi.
- 1971 YK:n psykotrooppisia aineita koskeva yleissopimus. Suomi ratifioi sopimuksen asetuksella (781/1976). Luettelo kontrolloitavista huumausaineista laajennettiin.

- 1972 Huumausainelaki (41/1972).
Sisällöltään rikosoikeudellinen. Säänteli vuoden 1961 YK:n huumausainesopimuksen alaisia aineita ja valmistusta.
- 1981 Huumausaineasetus (282/1981).
Asetus laajensi huumausaineluetteloon merkittyjen lääkeaineiden määrää huomattavasti.
- 1988 YK:n huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa koskeva yleissopimus.
Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1994 uuden huumausainelainsäädännön ja rikoslain kokonaisuudistuksen myötä.
- 1993 Uusi huumausainelaki (1289/1993) ja Rikoslain kokonaisuudistus (1304/1993).
Huumausainelainsäädännön nykyaikaistaminen.
Rikoslain kokonaisuudistuksessa huumerikokset siirrettiin huumausainelaista rikoslakiin.
- 1994 Sosiaali- ja terveysministeriön päätös syytetoimista luopumiseksi, jos huumausainerikoksen tekijä sitoutuu hoitoon.
- 1997 Huumausainepoliittisen toimikunnan huumausainestrategia 1997.
(Komiteamietintö 1997:10). Taustamateriaalia toimikunnan mietintöön.
(Komiteamietintö 1997:11).
- 1998 Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta huumausainepolitiikasta (STM julkaisuja 4/1999).
Rikoslain kokonaisuudistuksessa säädettiin rahanpesusta (68–79/1998).
- 2000 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepolitiikan tehostamisesta.
- 2001 Schengenin säännösten soveltaminen Suomessa aloitetaan.
Laki rikoslain muuttamisesta (654/2001), huumausaineen käyttörikos.
Toimenpideohjelma huumausainepolitiikan tehostamisesta vuosille 2001–2003 valmistuu.
- 2002 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus opioidiriippuvaisten vieroitus-, korvaus ja ylläpito-hoidosta eräillä lääkkeillä (289/2002).
- 2004 Huumausainepoliittinen toimenpideohjelma vuosille 2004–2007 valmistuu.
- 2005 Asetus huumausainetestien tekemisestä (218/2005).
Asetus käsitteli työterveyshuollossa tehtävien huumausainetestien käytäntöjä.
- 2007 Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011.
- 2008 Opioidiriippuvaisten lääkahoitoasetus (289/2002) kumottiin asetuksella (33/2008).
Uudella asetuksella pyritään vastaamaan korvaushoidon lisääntyneeseen tarpeeseen.
Uusi huumausainelaki (373/2008). Huumausainelainsäädäntö saatettiin vastaamaan EY-säädöksiä.
Valtioneuvoston asetus huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).
Valtioneuvoston asetus huumausaineiden valvonnasta (548/2008).
- 2009 Huumausaineiden laillisen kaupan valvontaviranomaistehtävät osoitettiin uudelle Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuslle Fimealle (593/2009).
Sisäasiainministeriön ja oikeusministeriön valtakunnallisia huumausaineiden valvontaan liittyviä tehtäviä keskitettiin uudelle poliisihallitukselle (497/2009) ja rikosseuraamuslaitokselle (953/2009).
Lääninhallitukset lakkautettiin ja niiden päihteisiin liittyvät lupa- ja valvontatehtävät siirrettiin aluehallintovirastoille (869/2009).
- 2010 Huumausaineiksi määriteltyjen aineiden listaa täydennettiin MDPV:n osalta (595–596/2010).

Päihteisiin liittyviä lakeja ja direktiivejä:

Kansanterveyslaki (66/1972), Raittiustyölaki (828/1982), Sosiaalihuoltolaki (910/1982), Päihdehuoltolaki (41/1986), Lääkelaki (395/1987), Lastensuojelulaki (139/1990), Mielenterveyslaki (1116/1990), Rikoslaki (1304/1993), (545/1999), Poliisilaki (493/1995).
Neuvoston direktiivi yhteisön ajokortista (91/439/ETY) sisältää määräyksiä ajo-oikeuden myöntämisestä ja päihderiippuvuudesta, Järjestyslaki (612/2003).

Utvecklingen av alkohol- och narkotikalagstiftningen samt händelser med inverkan på alkohol- och narkotikaläget

Alkohol:

- 1919 Förbudslagen träder i kraft 1.6.1919.
- 1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen 29–30.12.1931.
- 1932 Förbudslagen upphävs. Alkohollagen (45/1932):
- Alkoholmonopolet bildas.
 - Detaljhandel tillåts i städer och köpingar.
 - Försäljning genom servering tillåts i speciellfall även på landsbygden.
 - Åldersgränser för inköp: vid detaljförsäljning 21 år, försäljning genom servering 18 år.
- Alkoholmonopolet upprättas och Oy Alkoholiliike Ab inleder sin verksamhet 5.4 kl. 10.00
- 1943 Det s.k. brännvinskortet införs under kriget.
- 1946 En organisation för kundkontroll inrättas.
- 1949 Lättvinerna undantas kundkontrollen.
- 1952 Starkvinerna undantas kundkontrollen.
- 1958 Organisationen för kundkontroll upplöses, men brännvinskortet kvarstår.
Återinföring av alkoholkort för inköp av starkviner.
- 1962 Alkos första självbetjäningsbutik öppnas.
- 1969 Alkohollagen (459/1968) och lagen om mellanöl (462/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- Den kommunala bestämmanderätten ökas.
 - Detaljhandel tillåts även på landsbygden.
 - I detaljhandeln sänks åldersgränsen för inköp från 21 år till 18 år i fråga om svaga drycker.
 - Åldersgränsen för inköp av starka drycker sänks från 21 år till 18 år.
- Lagarna om accis på alkoholdrycker (463–466/1968) träder i kraft 1.1.1969.
- 1971 Brännvinskortet tas ur bruk.
- 1977 Alkoholreklam förbjuds genom lag.
Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker inleds.
- 1991 Försöket med lördagsstängt sommartid i Alkos butiker upphör.
Ansvaret för alkoholövervakningen övergår från kommunerna till länsstyrelserna.
- 1992 WHO:s europeiska alkoholprogram (European Alcohol Action Plan) undertecknas.
- 1994 EES-avtalet träder i kraft 1.1.1994.
Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) träder i kraft 1.7.1994:
- övergång till skatt som påförs enligt alkoholhalten.
- 1995 EU-medlemskapet träder i kraft 1.1.1995.
Alkohollagen (1143/1994) träder i kraft 1.1.1995:
- Import-, export-, tillverknings- och partiförsäljningsmonopolet på alkoholdrycker hävs, detaljhandelsmonopolet på starka drycker och viner kvarstår.
 - Försäljning av cider och long drink med högst 4,7 volymprocent alkohol som framställts genom jäsnings tillåts vid sidan om mellanöl i livsmedelsbutiker, kiosker, bensinstationer och mellanölsrestauranger.
 - Reklam för svaga alkoholdrycker tillåts med vissa begränsningar.

Lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (1471/1994) revideras 1.1.1995.
Tullbestämmelserna luckras upp 1.1.1995.
Tidsgränser som reglerar resandeförsel slopas.
WHO:s europeiska alkoholpolitiska stadga (European Charter on Alcohol) godkänns.
Förslag till nationellt alkoholprogram offentliggörs.

- 1996 Tidsgränserna för resandeförsel återställs.
- 1997 EG-domstolens beslut i det s.k. Franzen-fallet offentliggörs.
Förslag till genomförande av det nationella alkoholprogrammet offentliggörs.
- 1998 Beslut om lösgörand av detaljhandelsmonopolet från koncernen Alko-Bolagen.
Alkos sista diskbutik förvandlas till en självbetjäningsbutik.
- 1999 Oy Alko Ab inleder sin verksamhet som ett självständigt bolag med monopolställning inom detaljhandeln.
Det andra europeiska alkoholprogrammet (Second European Alcohol Plan 2000–2005) godkänds av WHO.
- 2001 2000-talets alkoholprogram "Samarbete och ansvar".
På ett möte som WHO:s regionkontor för Europa, Sveriges regering och Europeiska kommissionen håller i Stockholm antas en deklaration om unga och alkohol. Dess syfte är att skydda barn och unga mot skadeverkningarna av alkohol.
- 2002 Arbetsgruppen "Alkoholpolitik 2000" blir färdig med sitt betänkande "Mot en mångfasetterad alkoholpolitik".
Kvalitetsrekommendation för missbrukarvården-rapport.
- 2003 Statsrådets principbeslut om alkoholpolitikens riktlinjer.
- 2004 Mängdbegränsningarna för skattefri införsel av alkoholdrycker för eget bruk från EU-länder avskaffas 1.1.2004.
Skatterna på alkoholdrycker sänks 1.3.2004.
Alkoholprogrammet 2004–2007 blir färdigt 1.4.2004.
Estland blir EU-medlem 1.5.2004.
- 2006 Riksdagen godkände en proposition med förslag till ändring av alkohollagen.
Begränsningarna för alkoholreklam och prissättning skärps och alkoholdrycksförpackningarna ska förses med en hälsovarning.
- 2008 Alkoholskatten höjs från och med den 1 januari 2008.
Man beslutar att fortsätta alkoholprogrammet åren 2008–2011.
Ändringen av alkohollagen trädde i kraft 1.1.2008 (588/2007). Genom lagändringen förbjuds så kallade mängdrabatter, dvs. försäljning av två eller flera produkter till rabatterat pris.
Samtidigt preciseras vissa andra restriktioner gällande prissättning och reklam.
- 2009 Skatten på alkoholdrycker höjs 1.1.2009 och 1.10.2009.
Författningarna om brott mot alkohollagen förnyades (641/2009–643/2009). Med de nya författningarna strävar man bland annat efter att ingripa i minderårigas innehav av alkohol och alkoholreklam som riktas till unga mer effektivt än nuförtiden.

Narkotika

- 1942 Narkotikalag (233/1942). Den första finländska lagen om narkotika.
De internationella narkotikaavtalens bestämmelser tillämpas.
- 1956 Narkotikalag (572/1956). Tillverkning av och handel med narkotika förbjöds.
Straffbestämmelserna utvidgas.

- 1961 FN:s allmänna avtal om narkotika.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (439/1965).
I detta avtal förenas alla tidigare narkotikaavtal.
Förteckning över narkotika att kontrollera.
- 1966 Narkotikaförordning (514/1966).
Bruk av narkotika blev en straffbar gärning.
- 1971 FN:s allmänna avtal om psykotropiska ämnen.
Finland ratificerar avtalet genom förordning (781/1976).
Förteckningen över narkotika att kontrollera utvidgas.
- 1972 Narkotikalag (41/1972). Straffrättslig till sitt innehåll.
Reglerar ämnen och tillverkning av narkotika enligt FN:s narkotika-avtalen 1961.
- 1981 Narkotikaförordning (282/1981).
Förordningen ökar betydligt antalet läkemedel som upptagits i förteckningen över narkotika.
- 1988 FN:s allmänna avtal om illegal handel med narkotika och psykotropiska ämnen.
År 1994 ratificerar Finland avtalet genom en ny narkotikalagstiftning och en totalreform av strafflagen.
- 1993 Ny narkotikalag (1289/1993) och totalreform av strafflagen (1304/1993):
Modernisering av narkotikalagstiftningen.
I samband med totalreformen av strafflagen överförs narkotikabrotten från narkotikalagen till strafflagen.
- 1994 Social- och hälsovårdsministeriets beslut om att avstå från åtal om förövare av narkotikabrott förbinder sig till vård.
- 1996 En nationell narkotikapolitisk kommitté tillsätts.
Bedömning av narkotikaläget samt förslag till åtgärder i syfte att bekämpa narkotikamissbruk och narkotikabrottslighet.
- 1997 Narkotikapolitiska kommitténs narkotikastrategi 1997. (Kommittébetänkande 1997:10).
Bakgrundsmaterial för kommitténs betänkande. (Kommittébetänkande 1997:11).
- 1998 Statsrådets principbeslut om den nationella narkotikapolitiken. (Social- och hälsovårdsministeriets publikationer 4/1999).
I totalreformen av strafflagen regleras om penningtvätt (68–79/1998).
- 2000 Statsrådets principbeslut om effektivisering av narkotikapolitiken.
- 2001 Man börjar tillämpa Schengenregelverket i Finland.
Lag om ändring av strafflagen (654/2001), straffbart bruk av narkotika.
Åtgärdsprogrammet för effektivisering av rusmedelspolitiken åren 2001–2003 blir färdigt.
- 2002 Social- och hälsoministeriets förordning om avgiftning samt substitutions- och underhållsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (289/2002).
- 2004 Åtgärdsprogrammet för narkotikapolitiken 2004–2007 blir färdigt.
- 2005 Statsrådets förordning om utförande av narkotikatester (218/2005).
Förordningen behandlar företagshälsövårdens praxis för narkotikatester.
- 2007 Statsrådets principbeslut om narkotikapolitiskt samarbete 2008–2011.
- 2008 Social- och hälsovårdsministeriets förordning om avgiftning och substitutionsbehandling av opioidberoende personer med vissa läkemedel (33/2008).
Förordningen från 2002 om läkemedelsbehandling av opioidberoende personer (289/2002) upphävdes genom denna förordning (33/2008), som syftar till att svara mot det ökande behovet av substitutionsbehandling.

- En ny narkotikalag stiftades (373/2008). Narkotikalagstiftningen reviderades till att motsvara EG-bestämmelserna.
Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses vara narkotika (543/2008).
Statsrådets förordning om kontroll av narkotika (548/2008).
- 2009 Det nya säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet, Fimea (593/2009) fick tillsynsmyndighetsuppgifterna för den lagliga handeln med narkotika).
Inrikesministeriets och justitieministeriets nationella uppgifter för kontroll av narkotika koncentrerades till den nya polisstyrelsen (497/2009) och regionförvaltningsverket (953/2009).
Länsstyrelserna avskaffades och deras tillstånds- och övervakningsuppgifter angående rusmedel överfördes till regionförvaltningsverken (869/2009).
- 2010 Förteckningen över ämnen som definieras som narkotika kompletterades angående MDPV (595–596/2010).

Lagstiftning om berusningsmedel:

Folkhälsolagen (66/1972), lagen om nykterhetsarbete (828/1982), socialvårdslagen (910/1982), lagen om missbrukarvård (41/1986), läkemedelslagen (395/1987), barnskyddslagen (139/1990), mentalvårdslagen (1116/1990), strafflagen (1304/1993), polislagen (493/1995). Rådets direktiv om körkort (91/439/EEG) innehåller bestämmelser om utfärdande av körkort i samband med narkotikaberoende, ordningslagen (612/2003).

Legislation and other issues with an impact on the alcohol and drug situation

Alcohol

- 1919 Prohibition Act effective as of 1 June 1919.
- 1931 Consultative referendum on the Prohibition Act on 29-30 December 1931.
- 1932 Repeal of the Prohibition Act. Alcohol Act (45/1932):
- Establishment of a state alcohol monopoly.
 - Retail sales allowed in cities and towns.
 - Licensed serving also allowed in special cases in rural areas.
 - Age limits for buying alcohol: 21 years in retail sales, 18 years in licensed serving.
- Establishment of a state alcohol monopoly, the state-owned company Oy Alkoholiliiike Ab starts to operate on 5 April 1932 at 10 am.
- 1943 The "liquor card" brought into use during the war.
- 1946 A buyer surveillance organisation established.
- 1949 Light wines freed from buyer surveillance.
- 1952 Fortified wines freed from buyer surveillance.
- 1958 The buyer surveillance organisation abolished. The "liquor card" remains.
- The alcohol card system reintroduced for buying fortified wines.
- 1962 Alkos first self-service shop was opened.
- 1969 Alcohol Act (459/1968) and Medium Beer Act (462/1968) effective as of 1 January 1969:
- Municipal autonomy in decision-making enhanced.
 - Retail sale allowed also in rural areas.
 - The age limit for buying mild alcoholic beverages was lowered from 21 to 18.
 - The age limit for buying strong alcoholic beverages lowered from 21 to 20.
- Acts on Taxes on Alcoholic Beverages (463–466/1968) effective as of 1 January 1969.
- 1971 The alcohol card abolished.
- 1977 Alcohol advertising banned by law. Alko starts experimenting with keeping alcohol shops closed on Saturdays during the summertime.
- 1991 An experiment with keeping Alko shops closed on summer Saturdays ended.
- 1992 WHO's European Alcohol Action Plan signed.
- 1994 EEA Treaty effective as of January 1994.
- Alcohol Tax Act (1471/1994) effective as of 1 July 1994:
- Transfer to a tax system based on alcohol content.
- 1995 Finland a member of EU as of January 1995.
- Alcohol Act (1143/1994) effective as of 1 January 1995:
- Abolishment of the monopoly on the alcohol imports, exports, production and wholesale; the retail sales monopoly on spirits and wines retained.
 - Retail sales of fermented beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume (ciders and long drinks) became permitted in grocery shops, kiosks, petrol stations and licensed restaurants; these outlets were already selling medium beer.
 - Advertising of mild alcoholic beverages permitted with certain restrictions.

Alcohol Act and Alcohol Tax Act (1471/1994) amended as of 1 January 1995.
Customs regulations relaxed as of 1 January 1995.
Time limits on passenger imports of alcohol abolished.
WHO's European Charter on Alcohol approved.
Proposal for a national alcohol policy strategy published.

- 1996 Time limits on passenger imports were reintroduced.
- 1997 Ruling of the European Court of Justice in the so-called Franzen case.
Proposal for the implementation of the national alcohol policy programme published.
- 1998 A decision to detach of the retail sales monopoly from the Alko Group.
The last Alko shop selling beverages over the counter was converted into a self-service shop.
- 1999 Alko Inc. starts up as an independent retail sale monopoly.
Second European Alcohol Action Plan 2000–2005 was adopted by the WHO.
- 2001 National Alcohol Policy Programme for the 2000s.
Declaration on Young People and Alcohol adopted at a conference in Stockholm by the WHO Regional Office for Europe, the Swedish government and the European Commission. The main purpose of the Declaration was to protect children and young people from the harm caused by alcohol.
- 2002 The Alcohol Policy 2000 working group completes its memorandum "Kohti monen polun alkoholipolitiikkaa" ('Towards a multi-path alcohol policy').

Report on quality recommendations on services for substance abusers.
- 2003 Government resolution on alcohol policy guidelines.
- 2004 Abolishment of quotas on tax-free alcohol imports for personal use by passengers to other EU countries as of 1 January 2004.
Tax on alcoholic beverages lowered as of 1 March 2004.
Alcohol Programme 2004-2007 completed on 1 April 2004.
Estonia a member of the EU as of 1 May 2004.
- 2006 Government proposal on amending the Alcohol Act was adopted by Parliament. The proposal concerned stricter restrictions on alcohol advertising and pricing, as well as and health warnings to be added to the packaging of alcoholic beverages.
- 2008 Taxes on alcoholic beverages raised as from 1 January 2008.
Decision made to continue the Alcohol Programme in 2008–2011.

The Alcohol Act amended, effective as of 1 January 2008 (588/2007). The amendment prohibits the use of so-called quantity discounts, that is, to offer two or more packages or portions of alcoholic beverages at a reduced total price. It also introduces stricter restrictions on alcohol pricing and advertising.
- 2009 Taxes on alcoholic beverages raised on 1 January 2009 and 1 October 2009.
The legislation on alcohol offences was amended (641/2009–643/2009). The new legislation will enable more effective intervention than hitherto in, for instance, possession of alcohol by under-age persons and alcohol advertising targeting under-age persons.

Drugs

- 1942 Narcotics Act (233/1942).
The first statute on narcotic drugs in Finland.
Implementing the regulations of international conventions on narcotic drugs.
- 1956 Narcotics Act (572/1956).
The production and sales of narcotic drugs prohibited.
The scope of the penal provisions extended.

-
- 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs.
Finland ratified the Convention by Decree (439/1965).
The Convention consolidated all previous conventions on narcotic drugs.
A list of narcotic drugs with legal controls.
 - 1966 Narcotics Decree (514/1966).
Drug use was made a criminal act.
 - 1971 UN Convention on Psychotropic Substances.
Finland ratified the Convention by Decree (781/1976).
New substances added to the list of narcotic drugs with legal controls.
 - 1972 Narcotics Act (41/1972).
Emphasis on criminal law. Regulated the substances listed in the 1961 UN Single Convention on Narcotic Drugs and their production.
 - 1981 Narcotics Decree (282/1981).
The Decree added substantially to the number of pharmaceuticals in the list of narcotic drugs.
 - 1988 UN Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances. Finland ratified the Convention in 1994 in connection with the new narcotics legislation and the reform of the Penal Code.
 - 1993 New Narcotics Act (1289/1993) and reform of the Penal Code (1304/1993).
Updating of narcotics legislation. Following the reform of the Penal Code, drug offences were transferred from the Narcotics Act under the Penal Code.
 - 1994 Decision of the Ministry of Social Affairs and Health not to prosecute if the perpetrator of a drug offence agrees to undergo treatment.
 - 1996 Appointing the National Drug Policy Committee. Assessment of the drug situation and a proposal for measures to combat drug abuse and drug-related crime.
 - 1997 Drug Strategy 1997 issued by the National Drug Policy Committee (Memorandum 1997/10).
Background to the committee memorandum (Memorandum 1997/11).
 - 1998 Government Resolution on National Drug Policy. (Publications of the Ministry of Social Affairs and Health 4/1999). The reform of the Penal Code laid down provisions against money laundering (68-79/1998).
 - 2000 Government Resolution on intensifying the drug policy.
 - 2001 Implementation of the provisions of the Schengen Agreement started in Finland. An amendment of the Penal Code (654/2001) concerning drug use offences. A Drug Policy Action Programme for 2001-2003 to intensify drug policy.
 - 2002 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal, Substitute and Maintenance Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (289/2002).
 - 2004 The Drug Policy Action Programme for 2004-2007 finalised.
 - 2005 Decree on Drug Testing (218/2005). The decree deals with testing practices in occupational health care.
 - 2007 Government Resolution on Co-operation Regarding National Drug Policy 2008–2011.
 - 2008 Decree of the Ministry of Social Affairs and Health on Withdrawal and Substitute Therapies of Opioid-dependent Persons by Certain Medicines (33/2008). The decree on pharmacotherapy for opioid addicts (289/2002) was abrogated by a new decree (33/2008). The aim is to meet the greater need for substitution treatment.
Narcotics Act (373/2008). A new Narcotics Act was enacted (373/2008). Finnish drug legislation was brought into line with EC provisions.

Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Government Decree on the control of narcotics (548/2008).

- 2009 The supervision of licensed import and export of substances classified as drugs was assigned to the newly founded Finnish Medicines Agency (FIMEA; founded under the Act on the Finnish Medicines Agency, 593/2009).
The Ministry of the Interior and Ministry of Justices drug supervision on the national level was assigned to the newly founded National Police Board (497/2009) and the Criminal Sanctions Agency (953/2009).
The State Provincial Offices were closed down, and their supervisory and licensing duties with regard to intoxicants were transferred to the Regional State Administrative Agencies (869/2009).
- 2010 The list of narcotic drugs was supplemented with MDPV (595–596/2010).

Legislation on alcohol and drugs:

Primary Health Care (66/1972), Temperance Work Act (828/1982), Social Welfare Act (910/1982), Act on Welfare for Substance Abusers (41/1986), Medicines Act (395/1987), Child Welfare Act (139/1990), Mental Health Act (1116/1990), Penal Code (1304/1993), Police Act (493/1995), Council Directive on Driving on Driving Licences (91/439/EEC), with provisions on the granting of a driving licence to persons addicted to psychotropic substances, Public Order Act (612/2003).

Tilastoaineisto ja tietosisältö

Tämä julkaisu sisältää tilastotietoa alkoholijuomien kulutuksesta, tuotannosta ja kaupasta, alkoholijuomien hinnoista, alkoholivalvonnasta, huumausaineiden ja lääkeaineiden käytöstä, päihhteiden aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista haitoista ja päihdehuollosta.

Alkoholijuomien myynti- ja kulutustilastot on kerätty Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) rekistereistä.

Alkoholijuomien tuonti- ja vientitilastot on kerätty Tullihallituksen rekistereistä.

Alkoholielinkeinotilastot on kerätty Alkon, Tilastokeskuksen, Valviran ja Tullihallituksen rekistereistä.

Tiedot alkoholin valvonnasta on saatu Valviran rekistereistä.

Tiedot päihdesairauksien hoidosta on kerätty THL:n terveydenhuollon hoitoilmoitusrekisteristä. Tiedot on kerätty vuodesta 1987, jolloin tautiluokitus ICD-9 otettiin käyttöön. Ne kattavat vuodet 1987–1995. Vuodesta 1996 alkaen tautiluokituksena on ollut käytössä ICD-10.

Päihdehuoltoa koskevat tilastot on saatu THL:n sosiaalihuollon hoitoilmoitusrekisteristä sekä A-klinikkasäätiön keräämistä tiedoista. Kuntien kustantamaa päihdehuoltoa koskevat tiedot on kerätty tilastotietokanta SOTKANetistä. Tämän lisäksi päihdehuoltoa koskevaa tietoa on saatu THL:n koordinoimasta huumehoidon tietojärjestelmästä. Se on päihdehoitoyksiköiden vapaaehtoisuuteen perustuva erillisselvitys, jossa kerätään anonymiä tilastotietoa huumeiden käytön vuoksi päihdehoitoon hakeutuneista asiakkaista.

Päihdetapauslaskentatiedot on kerätty THL:n 10.10. 1991, 1995, 1999, 2003 ja 2007 suorittamien valtakunnallisten yhden päivän laskentojen tuloksista.

Työkyvyttömyyseläketiedot on saatu KELAn ja Eläketurvakeskuksen rekistereistä.

Poliisin tietoon tulleet rikokset: liikennejuopumus-, päihtyneiden säilöönotto- ja väkivaltarikostilastot on kerätty Tilastokeskuksen rekistereistä.

Huumausaineita koskevat tiedot: Huumausainerikollisuutta koskevat tiedot on saatu Tilastokeskuksen ja keskusrikospoliisin rekistereistä, huumausainekuolemia koskevat tiedot Helsingin yliopiston oikeuslääketieteen laitokselta ja huumeiden kokeilua ja käyttöä koskevat tiedot THL:n keräämistä tiedoista ja Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EMCDDA).

Tiedot takavarikoinneista on saatu Tullihallituksen ja Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen rekistereistä.

THL:n tilastoaineistojen osalta tilastojen kuvaukset ja laatuselosteet löytyvät verkosta osoitteesta http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Statistiskmaterial och datainnehåll

Denna publikation innehåller statistik över konsumtion, produktion och försäljning av alkoholdrycker, alkoholpriser, alkoholtillsyn, bruk av narkotika och läkemedel, sociala och hälsomässiga skadeverknin-
gar samt missbrukarvård.

Uppgifterna för statistiken över försäljning och konsumtion av alkohol har tagits från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) och Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Uppgifterna för statistiken över import och export av alkoholdrycker har tagits från Tullstyrelsens register.

Uppgifterna för statistiken över alkoholnäringen har samlats in från Alkos, Statistikcentralens, Valviras och Tullstyrelsens register.

Uppgifterna om alkoholtillsynen har tagits från Valviras och länsstyrelsernas register.

Uppgifterna om sjukhusvård på grund av alkohol- och narkotikarelaterade sjukdomar har tagits från THL:s vårdanmälningsregister inom hälso- och sjukvården. Uppgifter har samlats in sedan 1987, när sjukdomsklassifikationen ICD-9 togs i bruk. De täcker åren 1987-1995. I början av 1996 togs sjukdomsklassifikationen ICD-10 i bruk.

Uppgifterna för statistiken över missbrukarvård har man fått från THL's vårdanmälningsregister inom socialvården och ur uppgifter som A-klinikstiftelsen samlat in. Uppgifterna om kommunalt finansierad missbrukarvård har tagits från statistikdatabasen SOTKANet. Därutöver har man fått uppgifter om missbru-
karvård från informationssystemet för narkomanvården, som THL samordnar. Inom ramen för infor-
mationssystemet får man genom en särskild utredning anonyma statistikuppgifter från enheter för
missbruksbehandling om klienter som sökt vård på grund av narkotikabruk. Enheternas deltagande är
frivilligt.

Uppgifterna från inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall baserar sig på resultaten från de
riksomfattande inventeringar som THL genomfört under ett dygn den 10 oktober 1991, 1995, 1999,
2003 och 2007.

Uppgifterna om invalidpensioner har hämtats från Folkpensionsanstaltens och Pensionsskyddscentralens
register.

Brott som kommit till polisens kännedom: Uppgifterna i statistiken över trafikfylleri, omhändertagande
av berusade och våldsbrott har tagits från Statistikcentralens register.

Uppgifterna om narkotika: Uppgifterna om narkotikarelaterad kriminalitet är hämtade från Statistik-
centralens och centralkriminalpolisens register, uppgifterna om narkotikarelaterade dödsfall har man fått
från institutionen för rättsmedicin vid Helsingfors universitet och uppgifterna om experimentering med
och användning av narkotika från datamaterial, som THL samlat in och från Europeiska centrumet för
kontroll av narkotika och narkotikamissbruka (ECNN).

Uppgifterna om konfiskering är hämtade från Tullstyrelsens och Rättspolitiska forskningsinstitutets
register.

Kvalitetsbeskrivningar och andra beskrivningar med anknytning till THL:s statistikmaterial hittas på
webbadressen http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Statistical material and data content

The publication contains statistical information on the consumption, production, sales and prices of alcoholic beverages, alcohol supervision, narcotic drug and psychoactive pharmaceutical use, social and health-related harm from alcohol and drugs, and care and services for substance abusers.

Statistics on the sales and consumption of alcoholic beverages are based on the registers of National Supervisory Authority for Welfare and Health (Valvira) and National Institute for Health and Welfare (THL).

Statistics on alcohol imports and exports are based on the registers of the National Board of Customs.

Statistics on the alcohol industry are based on the registers of Alko, Statistics Finland, Valvira and the National Board of Customs.

Statistics on alcohol supervision are based on the registers of the Valvira and State Provincial Offices.

Data on the treatment of diseases related to alcohol and drugs are from THL's Care Register for Health Care. These data have been collected since 1987, when the disease classification system ICD-9 was introduced, covering the years 1987-95. The disease classification system ICD-10 came into force in early 1996.

Statistics on care and services for substance abusers are based on THL's Care Register for Social Welfare and the data collected by the A-Clinic Foundation. Data on municipally funded care and services for substance abusers are taken from the Finnish Municipal Database for Social and Health Statistics (SOTKANet). In addition, data have been obtained from the Drug Treatment Information System, co-ordinated by THL. Data for the Information System are submitted on a voluntary basis by units providing services for substance abusers. The aim is to obtain anonymous statistical data on clients who seek treatment on account of substance abuse.

Data on alcohol- and drug-related cases are based on the results of one-day national-level censuses carried out by THL on the 10th of October in 1991, 1995, 1999, 2003 and 2007.

Data on disability pensions come from the registers of the Social Insurance Institution and the Finnish Centre for Pensions.

Data on offences recorded by the police for statistics on drink driving, violent offences and persons taken into police custody for drunkenness come from the registers of Statistics Finland.

Data on narcotic drugs: Data on drug-related crime come from the registers of Statistics Finland and the National Bureau of Investigation, data on drug-related deaths from the Department of Forensic Medicine at the University of Helsinki, data on drug experimentation and use from the, THL and from the EMCDDA (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction).

Data on drug seizures come from the registers of the National Board of Customs and the National Research Institute of Legal Policy.

As regards THL's statistical datasets, the descriptions and quality reports for all statistics are available at http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tutkimus/tilastot.

Käytetyt käsitteet

Päihde:	Alkoholi, korvikkeet, liuottimet, lääkeaineet ja huumausaineet.
Alkoholijuoma:	Nautittavaksi tarkoitettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä juoma:	Alkoholipitoisuus yli 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viina ja muu väkevä juoma. Viinoja ovat vodkat sekä maustamattomat ja maustetut viinat. Muita väkeviä juomia ovat konjakit ja brandyt, viskit, rommit, liköörit ja punssit, katkerot ja juomasekoitukset.
Mieto juoma:	Alkoholipitoisuus enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Näitä ovat viini, siideri, long drink -juoma ja olut eli mallasjuoma.
Tislattu juoma:	Tislaamalla valmistettu alkoholijuoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Väkevä viini:	Viinistä tai hedelmäviinistä etyylialkoholia lisäämällä valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto viini tai hedelmäviini	Viinirypäleistä, hedelmistä tai marjoista käymisteitse valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 15 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Siideri	Tuoreista tai kuivatuista omenoista tai päärynöistä tai niistä valmistetuista täysmehuista käymisteitse valmistettu hedelmäviini, jonka alkoholipitoisuus on enintään 8,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joka ei sisällä lisättyä etyylialkoholia.
Long drink -juoma:	Käymisteitse tai tislattua alkoholia lisäämällä valmistettu juoma. Käymisteitse valmistettu long drink -juoma sisältää enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia. Tislattua alkoholia lisätään ainoastaan ns. vahvoihin long drink -juomiin, jotka sisältävät enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia ja joiden myynti on sallittua vain Alkon myymälöissä ja A- ja B-ravintoloissa.
Vahva olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on yli 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Keskiolut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholiton juoma:	Ei sisällä lainkaan tai enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Mieto olut:	Käymisteitse pääasiassa maltaista valmistettu juoma, jonka alkoholipitoisuus on enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Alkoholipitoinen virvoitusjuoma:	Alkoholipitoisuus yli 1,2 mutta enintään 2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia.
Huume:	Yleiskäsite, joka sisältää sekä huumausaineet että ne pääasiassa keskushermostoon vaikuttavat lääkeaineet, joita voidaan käyttää päihtymistarkoitukseen.
Huumausaine:	Määritellään valtioneuvoston asetuksessa huumausaineina pidettävistä aineista, valmisteista ja kasveista (543/2008).
Alkoholijuomien ostoikärajat:	Vähittäismyynnissä 18 vuotta täyttäneet voivat ostaa mietoja alkoholijuomia ja 20 vuotta täyttäneet kaikkia alkoholijuomia. Anniskelussa ikäraja on 18 vuotta. Juomien, joiden alkoholipitoisuus on 1,2–2,8 tilavuusprosenttia etyylialkoholia, vähittäismyynti ja anniskelu on sallittua 18 vuotta täyttäneille.

Alkoholijuomien kulutus:

Tilastoitu kulutus:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja alkoholijuomien anniskelu kotimaassa (sisältää erät: Alkon myymälöiden myynti vähittäismyyntiasiakkaille, alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille sekä anniskeluravintoloille). Kulutuksen käsite viittaa alkoholijuomien kulutukseen koko maa tasolla.
Vähittäiskulutus:	Vähittäiskulutus sisältää Alkon myymälöistä ja tilauspalvelupisteistä myydyin alkoholin sekä alkoholijuomien toimitukset elintarvikeliikkeille, huolto- asemille, kioskeille ja tilaviini- ja sahtimyymlöille
Anniskelu:	Alkoholijuomien toimitukset anniskeluravintoloille. A-ravintolat: anniskelulupa kaikille alkoholijuomille B-ravintolat: anniskelulupa enintään 22 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille C-ravintolat: anniskelulupa enintään 4,7 tilavuusprosenttia sisältäville alkoholijuomille
Tilastoimaton kulutus:	Matkailijoiden alkoholituomiset, alkoholijuomien kotivalmistus, laiton alkoholi- juomien kotivalmistus, salakuljetus ja korvikealkoholi sekä matkailijoiden ulkomailla nauttima alkoholi.
Kokonaiskulutus:	Tilastoitu ja tilastoimaton kulutus yhteensä.
Tilastoidun kulutuksen arvo:	Alkoholijuomien kulutuksen arvo koko maassa. Vähittäiskulutuksen arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderin ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.

Alkoholijuomien myynti:

Myynti:	Alkoholijuomien vähittäismyynti ja anniskelu maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä.
Tilastoidun myynnin arvo:	Alkoholijuomien myynnin arvo maakunnissa tai pienemmissä alueyksiköissä. Vähittäismyynnin arvo ei sisällä long drink -juomien, siiderien ja mallasjuomien paluupullojen arvoa.
Sekakäyttö:	Eri päihteiden samanaikainen käyttö.
Päihdepalvelut:	Päihdehuollon erityispalvelut ja sosiaali- ja terveysterveyst, joista haetaan apua päihteiden käyttöön liittyvistä syistä.
Päihdehuollon erityispalvelut:	A-klinikat ja nuorisoasemat sekä vastaavat avohoitoyksiköt, katkaisuasemat ja kuntoutusyksiköt, päihdeongelmallisille tarkoitetut asumis- ja palvelut, ensisuoja- ja päivätoimintakeskukset.
Päihde-ehdotin-asiakkuus:	Päihdeongelmainen tai myös A-klinikoiden palveluita käyttävä päihdeongel- maisten omainen.
Päihdetapaus:	Päihdetapauslaskennassa päihdetapaus ei tarkoita henkilöä, vaan päihde-ehdoista asiointikertaa.
Päihdehuollon laitos:	KELAn kuntoutusrahan oikeuttavat laitokset ja kaikki katkaisuhoidon- asemat.
Huumehoitoon erikoistuneet yksiköt:	Päihdehuollon erityis- ja palveluiden tai terveydenhuollon yksiköt, jotka ovat erikoistuneet huumeiden käyttäjien hoitoon.
Päihdesairauksien sairaalahoito:	Sairaalahoitojakso, jossa päihdediagnoosi on joko 1. päädiagnoosina ja/tai 1.–3. sivudiagnoosina.

Alkoholisairaus:

ICD-9 diagnoosit: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A-5713X, 5770D-5770F, 5771C-5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10 diagnoosit: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Huumesairaus:

ICD-9 diagnoosit: 292, 304, 3052A-3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A-9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A-9650X, 9651A-9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A-9693X, 9698X-9699X, 9701A, 982.

ICD-10 diagnoosit: F11-F16, F18-F19, F55, T39, T40, T42.3-T42.4, T42.6-T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0-R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40-X44.

**Väkivalta-
rikollisuus:**

Poliisin tietoon tulleet murhat, tapot, surmat ja pahoinpitelyrikokset ja tapon, murhan tai surman yritys.

Använda begrepp

Alkohol och andra droger:	Alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmedel, läkemedel och narkotika.
Alkohol dryck:	Dryck för njutningsändamål, vilken innehåller över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Stark dryck:	Alkoholhalten är över 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör brännvin och övriga starka drycker. Till brännvin räknas vodka samt okryddat och kryddat brännvin. Andra starka alkohol drycker är cognac och brandy, whisky, rom, likör och punsch, bitters och blanddrycker.
Svag dryck:	Alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol. Till denna kategori hör vin, cider, long drink och öl, d.v.s. maltdrycker.
Destillerad dryck:	Genom destillation tillverkad alkohol dryck, vars alkoholhalt är över 2,8 volymprocent etylalkohol.
Starkvin:	Av vin eller fruktvin tillverkad alkohol dryck, vars alkoholhalt är högst 22 volymprocent etylalkohol.
Lättvin eller fruktvin:	Av vinduvor, frukt eller bär genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 15 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Cider:	Av färska eller torkade äpplen eller päron eller av juice som tillverkats därav genom jäsning tillverkat fruktvin, vars alkoholhalt är högst 8,5 volymprocent etylalkohol och som inte innehåller tillsatt etylalkohol.
Long drink-dryck:	En dryck som tillverkats genom jäsning eller genom att tillsätta destillerat sprit. En long drink-dryck som tillverkats genom jäsning innehåller högst 4,7 volymprocent etylalkohol. Destillerat sprit tillsätts endast i s.k. starka long drink-drycker, som innehåller högst 5,5 volymprocent etylalkohol och som får säljas endast i Alkos affärer och i A- och B-restauranger.
Starköl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är över 4,7 volymprocent etylalkohol.
Mellanöl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 4,7 volymprocent etylalkohol.
Alkoholfri dryck:	Innehåller ingen etylalkohol alls, eller högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Lättöl:	I huvudsak av malt genom jäsning tillverkad dryck, vars alkoholhalt är högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Alkoholhaltig läskedryck:	Alkoholhalt över 1,2 men högst 2,8 volymprocent etylalkohol.
Narkotika:	Ett allmänbegrepp som omfattar narkotiska ämnen samt de läkemedel som påverkar det centrala nervsystemet och som kan användas i berusningssyfte.
Narkotiska ämne:	Definieras i Statsrådets förordning om ämnen, preparat och växter som anses som narkotika (543/2008).
Åldersgränser för köp av alkohol-drycker:	I detaljhandeln får 18 år gamla köpa svaga alkohol drycker och 20 år gamla alla alkohol drycker. I fråga om servering är åldersgränsen 18 år. Drycker med 1,2–2,8 volymprocent etylalkohol får säljas och serveras till personer som är minst 18 år.

Alkoholkonsumtion:

Registrerad konsumtion:	Detaljhandelsförsäljning av alkoholdrycker och servering av alkohol i hemlandet: (omfattar försäljning i Alkos butiker till detaljhandelskunder, leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker och restauranger med serveringstillstånd). Begreppet konsumtion avser konsumtion av alkoholdrycker på landsnivå.
Detaljhandels konsumtion:	Detaljhandelskonsumtionen inbegriper försäljning av alkohol i Alkos butiker och via Alkos utlämningsställen samt leveranser av alkoholdrycker till livsmedelsbutiker, bensinstationer, kiosker samt gårdsvins- och sahtibutiker.
Konsumtion av serverad alkohol:	Leveranser av alkoholdrycker till restauranger med serveringstillstånd. A-restauranger: tillstånd att servera alla slags alkoholdrycker B-restauranger: tillstånd att servera alkoholdrycker med en alkoholhalt på högst 22 volymprocent. C-restauranger: tillstånd att servera alkoholdrycker med en alkoholhalt på högst 4,7 volymprocent.
Oregistrerad konsumtion:	Resandeförsäljning, hemtillverkning av alkoholdrycker, olaglig alkoholtillverkning, smuggling, T-sprit och andra surrogat samt alkohol som turister dricker i utlandet.
Total konsumtion:	Registrerade och oregistrerad konsumtion sammanlagt.
Värde av registrerad konsumtion:	Värdet av alkoholkonsumtionen i hela landet. Värdet av detaljhandelskonsumtionen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Alkoholförsäljning

Försäljning:	Detaljhandelsförsäljning och servering av alkoholdrycker i landskap eller mindre regionala enheter.
Värde av registrerad försäljning:	Värdet av alkoholförsäljningen i landskap eller mindre regionala enheter. Värdet av detaljhandelsförsäljningen inbegriper inte returflaskans värde när det gäller long drink, cider och maltdrycker.

Blandbruk:

Samtidigt bruk av alkohol, T-sprit och andra surrogat, lösningsmel, läkemedel eller narkotika.

Tjänster inom missbrukarvården:

Missbrukarvårdens specialtjänster samt social- och hälsovårdstjänster som används på grund av alkohol och andra droger.

Missbrukarvårdens specialtjänster:

A-kliniker och ungdomsstationer samt motsvarande öppenvårdsenheter; akutvårdsstationer och rehabiliteringsenheter; boendeservice, skyddshärbärgen och dagcentraler för missbrukare.

Alkohol- och narkotikarelaterad klientrelation:

Missbrukare eller anhörig till missbrukare som använder A-klinikens tjänster.

Alkohol- och narkotika-relaterat fall:

I inventeringen av alkohol- och narkotikarelaterade fall avser ett fall inte en person utan ett alkohol- och narkotikarelaterat klientbesök.

Institution för missbrukarvård:

Institutioner som är berättigade till FPA:s rehabiliteringspenning, samt alla akutvårdsstationer.

Enheter som specialiserat sig på narkomanvård:

Enheter inom missbrukarvården eller hälso- och sjukvården som specialiserat sig på att behandla narkotikabrukare.

Sjukvård av alkohol- och drogrelaterade sjukdomar:

Vårdperiod vid sjukhus, varvid en alkohol- och narkotikarelaterad diagnos är antingen den första huvuddiagnosen och/eller den andra eller den tredje bidiagnosen.

Alkoholrelaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoser: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Narkotika relaterad sjukdom:

ICD-9-diagnoser: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoser: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Våldsbrottslighet: Mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter och misshandel som kommit till polisens kännedom samt sådana försök till dråp, försök till mord eller försök till dråp under förmildrande omständigheter som kommit till polisens kännedom.

CONCEPTS

Substance:	Alcohol, surrogates, solvents, psychoactive pharmaceuticals and illegal drugs.
Alcoholic beverage:	A beverage intended for consumption and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Strong alcoholic beverage:	Contains more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (vodka, gin and other strong beverages).
Light alcoholic beverage:	Contains no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol (wine, cider, long drinks and beer or malted beverages).
Distilled beverage:	An alcoholic beverage produced by distillation and containing more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Fortified wine:	A beverage produced from wine or fruitwine by adding ethyl alcohol and containing no more than 22 per cent by volume of ethyl alcohol.
Light wine or fruit wine:	A beverage produced from grape, fruits or berries by fermentation, containing no more than 15 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.
Cider:	A beverage produced from fresh or dried apples or pears or apple or pear juice by fermentation, containing no more than 8.5 per cent by volume of ethyl alcohol and no added ethyl alcohol.
Long drinks:	A beverage produced by fermentation or by adding distilled alcohol. Long drinks produced by fermentation cannot contain more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol. Distilled alcohol is only added to so-called strong long drink, containing no more than 5.5 per cent by volume of ethyl alcohol and licensed for sale only in Alko stores and restaurants.
Strong beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Medium beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no more than 4.7 per cent by volume of ethyl alcohol.
Non-alcoholic beverage:	Contains no ethyl alcohol or no more than 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol.
Mild beer:	A beverage produced primarily from malt by fermentation and containing no
Alcoholic soft drink:	Contains 1.2 to 2.8 percent by volume of ethyl alcohol.
Drug:	An umbrella concept that includes both narcotic drugs and psychoactive pharmaceuticals that can be used for intoxication purposes.
Narcotic drug:	Government Decree on substances, preparations and plants considered as narcotics (543/2008).
Age limits on purchase of alcohol:	In retail sale, mild alcoholic beverages can be purchased by those aged 18 or over and all types of alcoholic beverages by those ages 20 or over. In licensed serving, the age limit is 18. Retail sales and licensed serving of drinks containing 1.2 to 2.8 per cent by volume of ethyl alcohol is allowed to people aged 18 or over.

Consumption of alcoholic beverages:

Documented consumption:	Retail sales of alcoholic beverages and the licensed serving of alcoholic beverages in Finland (includes sales in Alko stores to retail clients, deliveries of alcoholic beverages to grocery stores and licensed restaurants). The concept of consumption refers to consumption of alcoholic beverages at national level.
Retail consumption:	Retail consumption includes alcohol sold at Alko shops and delivery points as well as deliveries of alcoholic beverages to grocery shops, petrol stations, kiosks and shops selling fruit wine and sahti.
Consumption on licensed premises:	Deliveries of alcoholic beverages to licensed restaurants. Restaurants with licence A: licensed to serve all types of alcoholic beverages. Restaurants with licence B: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 22 per cent by volume. Restaurants with licence C: licensed to serve alcoholic beverages with an alcohol content of no more than 4.7 per cent by volume.
Undocumented consumption:	Alcoholic imports by passengers, home preparation illegal distillation, smuggling, surrogates and alcohol consumed by Finns abroad.
Total consumption:	Documented and undocumented consumption combined.
Value of documented consumption:	Value of documented consumption: The value of consumption of alcoholic beverages at national level. The value of retail consumption does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Sales of alcoholic beverages

Sales:	Retail sales and licensed serving of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities
Value of documented sales:	The value of sales of alcoholic beverages at regional level or in smaller geographic areas such as municipalities. The value of retail sales does not include the value of return bottles for long drinks, cider and beer.

Mixed use: Simultaneous use of different substances.

Services for substance abusers: Specialised services for substance abusers and social and health services used for alcohol- and drug-related reasons.

Specialised services for substance abusers: A-clinics and youth clinics and other similar units of community-based care, detoxification centres, rehabilitation units, housing services for substance abusers, overnight shelters and day centres.

Substance abuse client: A substance abuser or the abuser's family member who uses the services of A-clinics.

Substance abuse case: In the Survey of Substance Abuse Cases in Health and Social Services, a substance abuse case refers to an alcohol- or drug-related service visit rather than to an individual service user.

Institution providing care for substance abusers: Facilities entitled to the rehabilitation allowance of the Social Insurance Institution and all detoxification centres.

Units specialised in drug treatment: Units in specialised services for substance abusers or healthcare units specialised in the treatment of drug users.

Hospital care for alcohol- or drug-related diseases: A period of hospital care with an alcohol- or drug-related diagnosis as the first primary diagnosis or as the second or third secondary diagnosis.

Alcohol-related disease:

ICD-9-diagnoses: 2650A, 291, 303, 3050A, 3575A, 4255A, 5307A, 5353A, 5710A–5713X, 5770D–5770F, 5771C–5771D, 6484A, 7607A, 980.

ICD-10-diagnoses: F10, T51, K70, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0.

Drug-related disease:

ICD-9-diagnoses: 292, 304, 3052A–3059X, 6483A, 7607X, 967, 9694A–9695X, 9696A, 9697A, 9697B, 9697X; 9650A–9650X, 9651A–9657A, 9659X; 9658X, 9685A, 9690A, 9691A–9693X, 9698X–9699X, 9701A, 982.

ICD-10-diagnoses: F11–F16, F18–F19, F55, T39, T40, T42.3–T42.4, T42.6–T42.7, T43, T50.7, T52, R78.0–R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X40–X44.

Violent offences: Murders, manslaughters, homicides and assaults or attempted murders, manslaughters or homicides recorded by the police.

Lähteet - Källor - Sources

- Ahlström, S., Metso, L., Huhtanen, P. (2008). Missä nuorisoryhmissä päihteiden käyttö on vähentynyt: Suomen ESPAD-aineiston tuloksia 2007. *Yhteiskuntapolitiikka* 73 (1): 73–83.
- Anturiverkosto. (2009). A-klinikkasäätiön, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja terveysneuvontapisteiden yhteistyöverkosto.
- Forsell, M., Virtanen, A. (toim.). (2010). Huumetilanne Suomessa 2010: Kansallinen huumevuosiraportti EMCDDA:lle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Raportti/THL; 40/2010). Helsinki: Yliopistopaino.
- Hakkarainen, P., Metso, L. (2007). Huumeekysymyksen muuttunut ongelmakuva: Vuoden 2006 huumeekyselyn tulokset. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5): 541–552.
- Luopa, P., Lommi, A., Kinnunen, T., Jokela, J. (2010). Nuorten hyvinvointi Suomessa 2000-luvulla: Kouluterveyskysely 2000–2009. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Raportti/THL; 20/2010). Helsinki: Yliopistopaino.
- Mäkelä, P., Mustonen, H., Huhtanen, P. (2009). Suomalaisten alkoholinkäyttötapojen muutokset 2000-luvun alussa. *Yhteiskuntapolitiikka* 74 (3): 268–289.
- Noponen, T. (2005). Poliisin suorittamat päihtyneiden säilöönotot ja säilöönottojen asiakaskunta Helsingissä. Poliisiammattikorkeakoulu. (Tiedotteita/Poliisiammattikorkeakoulu; 43). Espoo: Poliisiammattikorkeakoulu.
- Nuorvala, Y., Huhtanen, P., Ahtola, R., Metso, L. (2008). Päihdeasiakkaat entistä vanhempia: Yhä useampi sosiaali- ja terveyspalvelujen päihdeasiakas on yli 50-vuotias. *Dialogi* 3:39–44.
- Pahlen von der, B., Eriksson, P. (2003). Alkoholit ja aggressiivinen käyttäytyminen. *Duodecim* 119:2488–2493.
- Partanen, P., Hakkarainen, P., Hankilanoja, A., Kuussaari, K., Rönkä, S., Salminen, M., Seppälä, T., Virtanen, A. (2007). Amfetamiinin ja opiaattien ongelmakäytön yleisyys Suomessa 2005. *Yhteiskuntapolitiikka* 72 (5): 553–561.
- Piispa, M., Helakorpi, S., Laitilainen, E., Uutela, A., Jallinoja, P. (2008). Huumekontaktit ja huume-mielipiteet: Tutkimus työikäisistä suomalaisista 1996–2007. Kansanterveyslaitos (KTL). (Julkaisuja/KTL; B5/2008). Helsinki: Yliopistopaino.
- Puusniekka, R. (2010). Kouluterveyskysely 2010: Kouluterveyspäivät 2010 - Tiivistelmät ja posterit. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). (Avauksia/THL; 21/2010).
- Rainio, S., Pere, L., Lindfors, P., Lavikainen, H., Saarni, L., Rimpelä, A. (2009). Nuorten terveystapatutkimus 2009: Nuorten tupakkatuotteiden ja päihteiden käyttö 1977–2009. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM). (Selvityksiä/STM; 47/2009).
- Rikollisuustilanne 2009: Rikollisuus ja seuraamusjärjestelmä tilastojen valossa. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. (Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 250/2010). Helsinki: Hakapaino.
- Rönkä, S., Virtanen, A. (toim.). (2009). Huumetilanne Suomessa 2009: Kansallinen huumevuosiraportti EMCDDA:lle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. (Raportti/THL; 40/2009). Helsinki: Yliopistopaino.
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (2003). Kartoitus opioidiriippuvaisten lääkekorvaushoidon hoitajanoista. Sosiaali- ja terveysministeriö. (Monisteita/STM; 13/2003).
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (2007). Valtioneuvoston periaatepäätös huumausainepoliittisesta yhteistyöstä vuosille 2008–2011. Sosiaali- ja terveysministeriö. (Julkaisuja/STM; 22/2007).